Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
JAMES, P.D.
Moartea unui expert/P.D. James; trad.: Alexandru Calciu. – Ed. a 2-a rev. –
Bucureşti: RAO International Publishing Company, 2009
ISBN 978-973-103-807-0

I. Calciu, Alexandru (trad.)

821.111-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, Bucureşti, România
www.rabooks.com
www.rao.ro

P.D. JAMES
Death of an Expert Witness

Traducere din limba engleză
ALEXANDRU CALCIU
ZINA SAMHARADZE

aprilie 2010

ISBN 978-973-103-807-0

NOTA AUTOAREI

Nu există un laborator oficial de medicină legală în East Anglia și, chiar dacă ar fi, e puțin probabil să fi avut ceva comun cu Laboratorul Hoggatt, al cărui personal, ca de altfel și toate celelalte personaje – chiar și cele mai neplăcute – sunt rodul imaginației și nu au nici o legătură cu oricare persoană în viață sau decedată.

CARTEA ÎNTÂI

O CHEMARE LA LOCUL CRIMEI

1

Apelul fusese primit exact la ora șase și douăsprezece minute. Îi intrase în reflex să se uite la ceasul electronic de lângă pat înainte de a aprinde lampa, la o secundă după ce auzise telefonul atât de insistent și ridicase receptorul. Rareori îl lăsa să sune mai mult de o singură dată, dar întotdeauna se temea că țârâitul putea s-o trezească din somn pe Nell. Vocea îi era cunoscută, iar comunicarea, cea așteptată. Era inspectorul Doyle. Vocea cu un ușor accent irlandez ajunse puternică și sigură până la el, ca și cum matahala de Doyle s-ar fi aplecat peste pat, să-i vorbească.

– Dr. Kerrison?

Întrebarea nu-și avea rostul. Cine oare ar fi răspuns în camera pe jumătate goală, la ora șase și douăsprezece minute dimineața? Nu răspunse, și vocea continuă mai departe:

– Am găsit un cadavru, la cariera de piatră, la un kilometru și jumătate nord-est de Muddington. O fată. După cât se pare, strangulată. E destul de clar, deși...

– Perfect. Vin și eu.

Vocea nu exprima nici ușurare, nici mulțumire. Nu era cazul. Oare nu se dusese de câte ori fusese chemat? Era destul de bine plătit pentru această promptitudine, dar acesta nu era singurul motiv al conștiinciozității sale obsesive. I se părea că Doyle l-ar fi respectat mai mult dacă uneori n-ar fi fost așa de prompt. Și el însuși s-ar fi respectat mai mult.

– Prima ieșire de pe șoseaua A 142, după ce treceți de răscrucea de la Gibbet. O să fie un om postat acolo.

Puse la loc receptorul, se dădu jos din pat și luând creionul și agenda își notă amănuntele, cât le mai avea proaspete în memorie. La cariera de piatră. Asta probabil însemna noroi, mai ales după ploaia de ieri. Fereastra era întredeschisă. O deschise larg și scoase capul afară. Mirosul tare de mlaștină într-o noapte de toamnă îl izbi în față, puternic și rece. Ploaia se oprise și pe cer se adunaseră nori cenușii, printre care luna, aproape plină, se vedea ca o stafie palidă și nebună. Gândurile îi porniră peste câmpurile pustii, peste stăvilarele părăginite, spre nisipurile înălbite de razele lunii, din Wash, spre țărmul frământat al Mării Nordului. Avu impresia că-i simțea mirosul puternic în aerul spălat de ploaie. Undeva, în întuneric, cu toate urmele unei morți violente, se afla un trup. Refăcu în gând ambianța bine cunoscută – oameni care se mișcau ca niște umbre în spatele unor lămpi orbitoare, mașini de poliție parcate în ordine; zgomotul barajelor, vocile fără noimă care se auzeau la apropierea mașinii sale. Se uitau acum la ceas, calculând cât timp o să-i ia.

Închizând fereastra cu grijă, își trase pantalonii peste pijama și își puse puloverul cu guler. Apoi își luă lanterna, stinse lampa de pe noptieră și o porni pe scară în jos, cu pas șovăitor și ținându-se aproape de perete, și evitând orice scârțâit. Nu se auzea nici un sunet dinspre camera Eleanorei. Gândul îi fugi de-a lungul celor douăzeci de metri de culoare și peste cele trei trepte, spre dormitorul din fund, unde dormea fata lui de șaisprezece ani. Avea întotdeauna un somn ușor, fiind teribil de sensibilă, chiar și când dormea, la țârâitul telefonului. Ea probabil nu-l auzise. Nu-și făcea însă griji de William, băiețelul lui de trei ani. Odată adormit, nu se mai trezea până dimineața.

Gesturile, ca și gândurile, erau întotdeauna aceleași. Rutina le aducea. Se duse mai întâi în micuța spălătorie de lângă ușa din spate, unde se aflau cizmele înalte, ciorapii groși de culoare roșie, aidoma unor picioare amputate, deja pregătiți lângă ușă. După

ce-și suflecă mânecile, se spălă cu apă rece pe mâini și pe brațe, apoi se aplecă și se udă bine pe cap. Ceremonialul acesta al spălatului îl făcea înainte și după fiecare caz. Încetase demult să se întrebe de ce. Spălatul rapid îi devenise la fel de plăcut și de necesar ca un ritual religios, asemenea unei dăruiri, cel dinainte ca și cel din urmă, în ambele cazuri ca o corvoadă și o dezlegare de păcate, parcă ar fi alungat mirosul de cadavru de pe trupul lui, dar și din mintea lui. Împroșcase oglinda cu apă și căutând prosopul își văzu fața distorsionată, colțurile gurii atârnându-i în jos, pleoapele grele, ochii pe jumătate ascunși de șuvițele de păr negru, amintind de chipul unui înecat. Melancolia orelor matinale puse stăpânire pe el. Se gândi: „O să am patruzeci și cinci de ani săptămâna viitoare și ce am realizat? Casa aceasta, doi copii, o căsnicie ratată și o slujbă pe care mi-e teamă că am s-o pierd, fiind singurul lucru care mi-a reușit".

Bunurile parohiale, moștenite de la tatăl lui erau negrevate, neipotecate. Nimic nu era adevărat, se gândea el despre orice alt lucru din viața lui agitată. Dragostea, lipsa de dragoste, nevoile tot mai mari, speranța înspăimântătoare erau doar o povară. Chiar și munca lui, domeniul în care se mișca cu mai multă siguranță, era împânzit de primejdii.

Abia se șterse pe mâini, deget după deget, și vechile neliniști îl cuprinseră din nou, ca o tumoare. Nu fusese încă numit patolog al Ministerului de Interne, în locul bătrânului doctorul Stoddard și dorea atât de mult acest lucru. Numirea oficială i-ar fi adus mai mulți bani. Poliția îl angajase deja, dar pe baza unui contract de servicii și îl plătea destul de bine pentru fiecare caz. Din cauza aceasta, ca și a câștigurilor obținute de pe urma autopsiilor, avea un venit pentru care colegii din Secția de patologie a spitalului districtual îl invidiau și se supărau pentru absențele sale neașteptate, chemat fiind la poliție, zile în șir la tribunale, ca și pentru publicitatea lui inevitabilă.

Într-adevăr, numirea avea o mare importanță pentru el. Dacă cei de la Ministerul de Interne își îndreptau privirile într-altă

parte, i-ar fi fost greu să justifice la Direcția Sanitară continuarea unui angajament cu poliția locală. Era cunoscut drept un bun medic legist, de nădejde, mai mult decât competent din punct de vedere profesional, ba chiar prea meticulos, silitor, un expert convingător și de încredere. Cei de la poliție știau că eșafodajul de probe, înălțat cu meticulozitate de ei nu se va prăvăli sub povara examinării, atunci când el se va afla în boxa martorilor, deși câteodată el bănuia că îl socoteau prea scrupulos. N-avea însă acea camaraderie bărbătească, nici cinismul și *machismo* care-l legaseră atât de puternic pe doctorul Stoddard de poliție. Dacă s-ar fi acționat fără el, nu i-ar fi părut tare rău și se îndoia dacă o să-l mai folosească mai târziu.

Lumina de la garaj era orbitoare. Ușa se deschise ușor la comanda lui și lumina se revărsă peste pietrișul aleii, peste iarba neîngrijită. Cel puțin lumina n-o s-o trezească pe Nell. Dormitorul ei se afla în spatele casei. Înainte de a da drumul motorului, se uită pe hartă. Muddington. Un oraș la marginea sectorului lui, la circa 27 de kilometri spre nord-vest, mai puțin de o jumătate de oră de mers cu mașina, la dus și la întors, dacă ar fi avut noroc. Dacă specialiștii de la laborator erau de acum acolo – iar Lorrimer, biologul-șef, nu lipsise niciodată de la un caz de crimă – atunci n-ar fi avut multe de făcut. Să zicem o oră acolo și cu puțină șansă s-ar fi putut întoarce acasă mai înainte ca Nell să se fi sculat, încât nici n-ar fi știut vreodată că el fusese plecat. Stinse lumina de la garaj. Cu grijă, de parcă finețea gestului său ar fi putut în vreun fel să amortizeze zgomotul motorului, învârti cheia în contact. Roverul o porni încet în noapte.

2

Stând nemișcată în spatele perdelelor de pe palierul din față, cu mâna dreaptă acoperind lumina slabă a veiozei, Eleanor Kerrison se uita la roșul aprins al stopurilor Roverului în clipa în care opri la poartă, după care făcu la stânga și accelerând nu se mai văzu. Mai stătu până ce dispăru și lumina farurilor din față. Apoi se întoarse și o porni pe culoar spre camera lui William. Știa că încă nu se trezise. Somnul lui era o adevărată uitare de sine. Cât timp dormea, însemna că el e sănătos, iar ea era scutită de griji. Se uită la el cu un amestec de dragoste și milă, căci uneori, înfricoșată de gândurile care o trezeau și mai ales de coșmaruri, se ducea în dormitorul lui și se ghemuia lângă pătuțul lui, o oră sau mai mult, cu ochii ațintiți spre fața lui adormită, tihna lui având darul de a-i alunga neliniștile.

Deși știa că n-o să se trezească, ea apăsă pe clanță cu atâta grijă de parcă ar fi fost pericol de explozie. Veioza ardea credincioasă, fără rost, copleșită de lumina lunii, care pătrundea prin ferestrele fără perdele. William dormea ca de obicei pe spate, cu amândouă brațele deasupra capului. Capul îi căzuse într-o parte și gâtul subțire, atât de întins încât ea putea vedea cum îi bătea pulsul, părea prea fragil ca să-i susțină greutatea. Buzele erau ușor desfăcute și ea nu putu vedea, nici auzi șuieratul încet al respirației. Pe când ea îl privea, el deschise deodată ochii, lipsiți de

privire, îi dădu peste cap, apoi îi închise la loc, scoase un oftat și căzu din nou în starea aceea care amintea de moarte.

Închise ușa încet și se întoarse în camera ei, de alături. Trase pătura de pe pat și-o puse pe umeri și o porni înspre scară. Balustrada veche de stejar, bătută cu numeroase cuie, cobora spre întunericul holului, unde tic-tacul pendulei se auzea neobișnuit, groaznic de tare, ca o bombă cu ceas. Mirosul casei îi umplu nările, acru ca de sticlă veche și goală, puternic ca acela al mâncărurilor greoaie de la popotă. Ținând lampa spre perete, ea coborî, trăgând pătura pe umeri și bâjbâind în întuneric. Preșul de pe scări îi înțepa picioarele goale. Domnișoara Williard nu-l curățase niciodată, argumentând că inima nu i-ar permite să care aspiratorul din treaptă în treaptă, iar tatăl ei nu observase vreodată murdăria din casă. La urma urmelor, el stătea așa de puțin acasă! Stând nemișcată în întuneric, ea își aduse aminte de tatăl ei. Poate ajunsese de acum la locul crimei. Depindea de cât de departe trebuia să meargă cu mașina. Dacă era chiar la marginea sectorului său, nu s-ar fi întors înainte de ora prânzului.

Ea ar fi dorit ca el să se întoarcă înainte de micul dejun, încât s-o găsească aici, târându-se singură și vlăguită în capul scărilor, așteptându-l, înspăimântată de faptul că o părăsise. Să fi băgat mașina încet, lăsând garajul deschis ca să n-o trezească bufnitura ușilor, apoi să se fi strecurat, ca un hoț prin ușa din spate. Ea ar fi auzit zgomotul apei în spălătoria de jos, pașii lui pe mozaicul din hol. Apoi el s-ar fi uitat în sus și ar fi văzut-o. Ar fi urcat în fugă pe scări, îngrijorat atât pentru ea, dar și la gândul că ar deranja-o pe domnișoara Williard, cu chipul lui îmbătrânit pe neașteptate din pricina oboselii, trecându-și cu gingășie mâna peste umerii ei tremurânzi.

– Nell, draga mea, de cât timp ești aici? Nu trebuia să te dai jos din pat. O să răcești. Haide, fetița mea, n-ai de ce să te temi. M-am întors acasă. Am să te duc din nou în pat și tu ai să mai

dormi puțin. O să am eu grijă de micul dejun. Cam peste o jumătate de oră am să ți-l aduc pe tavă. Ce părere ai?

Și el ar fi dus-o înapoi în cameră, alintând-o, însuflându-i încredere, încercând să arate că nu i-a fost frică, îngrijorat că ea ar fi putut să strige după mama ei, că domnișoara Williard ar fi apărut, supărată și văicărindu-se, plângându-se că vrea să doarmă, că mizerabila asta de casă o să se ducă la naiba și că el o să fie despărțit de William. El îl iubea pe William și n-ar fi suportat să-l piardă. Ar fi putut să rămână numai cu William și să oprească tribunalul să-l dea mamei în custodie dacă ea ar fi acasă să aibă grijă de fratele ei.

Se gândea la ziua care începea. Era miercuri, o zi cenușie. Nu o zi neagră, când n-ar fi vrut să-și vadă tatăl câtuși de puțin, dar nici o zi galbenă, ca duminica, când, cu excepția unui telefon, ar fi putut fi aici cea mai mare parte a timpului. Dimineața, imediat după micul dejun, el ar fi fost la morgă efectuând o autopsie. Mai erau și autopsiile celor care mor la spital, bătrâni, sinucigași, accidentați. Dar cadavrul pe care-l examina probabil acum ar fi fost primul de pe masa de la morgă. Crimele aveau prioritate. Nu spunea asta mereu la laborator? Ea se gândi, fără prea mare curiozitate, la ceea ce el ar fi putut face chiar în clipa aceea lângă un cadavru necunoscut, de om tânăr sau bătrân, de bărbat sau femeie. Indiferent de ceea ce făcea, cadavrul nu mai simțea, nu mai știa nimic. Unui mort nu-i mai este frică de nimic și n-avea de ce să se mai teamă. Numai cel în viață avea puterea să sufere. Și, deodată, două umbre se mișcară în întunericul holului și ea auzi vocea mamei sale, strigând tare, îngrozitor de tare, o voce încordată, spartă, străină.

– Iarăși munca ta! Blestemata ta de muncă! Slavă Domnului că ești bun la așa ceva. Nu ești bun însă să devii un adevărat doctor. Ai pus un diagnostic prost cu ani în urmă și atâta ți-a fost, nu-i așa? N-ai fost în stare să te ocupi de corpuri în viață, de sânge care curge prin vene, de nervi care simt. Ești

bun numai să te ocupi de morţi. Te simţi bine, nu-i aşa, că au încredere în tine? Telefonul sună la orice oră din zi şi din noapte, poliţia te escortează. Fără să te gândeşti că stau aici îngropată de vie, în mlaştina asta împuţită împreună cu copiii tăi. Nici nu mă mai vezi. Aş fi mai interesantă pentru tine dacă aş fi moartă, întinsă pe masa ta. Aşa cel puţin ai fi nevoit să-mi dai puţină atenţie.

Se auzi apoi mormăitul tatălui, în apărarea lui, deprimat, jalnic. Ascultase în întuneric şi ar fi vrut să-i strige: „Nu-i răspunde aşa! Nu te lăsa copleşit! Nu înţelegi, oare, că o să te dispreţuiască şi mai mult?“

Cuvintele lui îi ajungeau fragmentar, greu de desluşit.

– Asta-i munca mea. Ce pot să fac eu mai bine. E tot ce pot să fac. Şi apoi mai clar: Asta ne ţine pe noi.

– Nu pe mine. Nici o clipă mai mult.

După aceea, o izbitură de uşă.

Amintirea era atât de vie încât pentru o clipă crezu că a auzit ecoul izbiturii. Se poticni înfăşurându-se în pătură şi deschise gura ca să strige la ei. Văzu însă că holul era gol. Nu era nimeni, în afară de geamul pătat de la uşa din faţă, prin care pătrundeau razele lunii, de tic-tacul ceasului, de maldărul de haine agăţate la intrare. Se aşeză pe scară.

Îşi aduse aminte. Trebuia să facă sigur ceva. Băgă mâna în buzunarul de la halat şi simţi plastilina rece şi lipicioasă reprezentându-l pe doctorul Lorrimer. Îl scoase cu grijă afară, peste pătură, şi îl apropie de flacăra lămpii. Era cam pocit, cu faţa acoperită de scamele din buzunar, dar era încă întreg. Îi îndreptă mâinile şi picioarele şi apăsă cu putere şuviţele de lână neagră pe care le folosise în loc de păr. Halatul alb, făcut dintr-o batistă veche, era extrem de reuşit, se gândi ea. Ce păcat că nu putuse să folosească chiar una dintre batistele lui şi o şuviţă din părul lui. Figura reprezenta mai mult decât pe doctorul Lorrimer, care nu se purtase frumos cu ea şi cu William şi care îi aruncase pur

și simplu afară din laborator. Reprezenta întreg laboratorul de la Hoggatt.

Trebuia omorât. Încet, ea izbi de balustradă plastilina, care se turti, capul pierzându-și identitatea. Ea îl refăcu cu grijă, ținându-l aproape de flacără. Mirosea însă urât și se temu să nu ia foc bucata de pânză. Vârî adânc unghia de la degetul mic după urechea stângă. Tăietura era clară și adâncă, direct la creier. Așa era mai bine. Oftă satisfăcută. Ținând creatura distrusă în palma dreaptă, sfărâmă plastilina roză, halatul alb, părul din lână, făcând un bulgăre amorf. Apoi, înfășurată bine în pătură, așteptă ivirea zorilor.

3

Mașina, un Morris Minor verde, fusese răsturnată peste marginea unei gropi nu prea adânci de pe întinderea pustie și rămăsese să zacă pe platoul plin de iarbă, la circa trei metri de mal, ca un animal neîndemânatic gata să intre în vizuină. Trebuia să fi fost acolo de ani de zile, pradă hoților, jucărie improvizată a copiilor din partea locului, un adăpost binevenit pentru un hoinar pripășit pe acolo ca bătrânul bețiv de șaptezeci de ani care dăduse de cadavru. Cele două roți din față fuseseră scoase, iar roțile ruginite din spate, cu cauciucurile aproape putrezite, intraseră adânc în pământul calcaros; vopseaua era sărită și zgâriată, bordul dispăruse complet ca și volanul. Două lămpi, una îndreptată în sus, de pe buza gropii, și cealaltă pe locul unde începea platoul, luminau starea ei jalnică. Astfel luminată, ea arăta – se gândea Kerrison – ca o sculptură modernă cam grotescă și pretențioasă, pe marginea abisului. Arcurile de la bancheta din spate fuseseră rupte și date la o parte.

Pe scaunul din față zăcea trupul unei fete. Picioarele erau puse cu grijă unul lângă altul, ochii sticloși erau pe jumătate deschiși, gura, cu buzele nerujate, era marcată de două șuvițe de sânge. Din cauza lor, fata, care trebuie să fi fost drăguță sau având cel puțin gingășia copiilor, căpătase aspectul unui clown bătrân. Pardesiul, prea subțire pentru o noapte de noiembrie,

fusese tras până la talie. Purta ciorapi lungi și portjartierul îi lăsase urme pe pulpele albe și grăsuțe.

Apropiindu-se mai mult de cadavru, sub privirile atente ale lui Lorrimer și Doyle, el se gândea de câte ori asistase la asemenea scene și i se părea atât de nereal, de anormal, de neobișnuit și de caraghios încât abia se stăpâni să nu râdă. Nu simțea același lucru când un cadavru intrase în putrefacție. Carnea viermănoasă sau bucățile de haine spălăcite le simțea ca aparținând de-acum pământului în care fuseseră îngropate, cu nimic mai neobișnuit sau mai îngrozitor decât un morman de gunoi sau un maldăr de frunze moarte. Dar acum, când culorile și trăsăturile scoteau în evidență trupul, încă aparent atât de omenesc, părea atât de absurd și de caraghios, cu pielea obrajilor palizi la fel de artificială ca plasticul vopsit al mașinii în care se odihnea. Părea de necrezut că nu mai putea fi ajutată. Ca întotdeauna, trebuia să-și înfrâneze dorința de a-și lipi gura de gura ei ca s-o readucă în simțiri sau de a-i vârî un ac în inima caldă încă.

Se mirase când îl găsise acolo pe Maxim Howarth, de curând desemnat director al Laboratorului de medicină legală, dar își adusese aminte că Howarth spusese ceva care avea legătură cu următorul caz de crimă. Presupunea că fusese însărcinat să se ocupe de caz. Trăgându-și capul din ușa deschisă, spuse:

– E mai mult ca sigur un caz de strangulare cu mâna. Șuvițele de sânge din gură sunt de la limbă, care a fost prinsă între dinți. Strangularea cu mâna provoacă invariabil moartea. Ea nu și-ar fi putut face singură acest lucru.

Vocea lui Howarth era controlată cu grijă.

– M-aș fi așteptat la o mai mare contuzionare a gâtului.

– De obicei, așa e. Întotdeauna se produce o vătămare a țesuturilor, deși mărimea suprafeței contuzionate depinde de poziția agresorului și a victimei, de modul în care a fost apucat gâtul, precum și de intensitatea apăsării. Mă așteptam să găsesc vătămări interne profunde, dar ele se pot produce fără prea multe semne superficiale. Aceasta se întâmplă atunci când asasinul a

menținut apăsarea până a survenit moartea; vasele de sânge s-au golit, iar inima a încetat să mai bată înainte ca el să fi îndepărtat mâinile. Cauza morții este asfixia și e de așteptat să găsești semnele obișnuite ale acesteia. Lucrul cel mai interesant în acest caz este spasmul cadaveric. Se poate vedea că ea strânge mânerul de bambus al poșetei. Mușchii sunt complet rigizi, dovadă că înșfăcarea s-a produs în clipa morții sau aproape de aceasta. N-am mai văzut niciodată până acum spasm cadaveric într-un caz de strangulare cu mâna și e într-adevăr interesant. Trebuie să fi murit extrem de repede. O să aveți o idee mai clară despre ce anume s-a întâmplat când o să asistați la autopsie.

„Cu siguranță, se gândi Howarth, la autopsie." Se întreba cât de curând o să se apuce Kerrison de treaba asta. Nu-i era frică că o să-l lase nervii, dar se gândea la stomacul lui și ar fi vrut să nu fie de față. Nu exista nici un respect pentru moarte acolo: nu putea fi vorba de nici o condescendență. I se părea groaznic că mâine, el, un străin, o va privi fără jenă în toată goliciunea ei. Dar pentru moment, văzuse îndeajuns. Putea să se dea deoparte fără nici o grijă. Ridicându-și gulerul de la impermeabil ca să se apere de aerul rece al dimineții, urcă panta până sus și apoi se uită la mașina rămasă jos. Parcă se filma o secvență dintr-un film: scena puternic luminată, plictiseala așteptării autorilor principali, scurtele momente de activitate, atenția concentrată asupra amănuntelor. Trupul putea fi ușor al unei actrițe care interpreta rolul unei moarte. Chiar se așeptase întru câtva să meargă cineva din poliție să-i aranjeze părul.

Noaptea era pe sfârșite. În urma lui, cerul se luminase de-acum spre răsărit și câmpul care nu avusese formă și fusese învăluit în întuneric începea să-și regăsească contururile. Spre apus, putea vedea siluetele caselor, probabil un cătun, o linie continuă de acoperișuri asemănătoare, ca niște pete pătrate de întuneric, sparte de lumini galbene, fiindcă acei care se sculaseră deja aprinseseră luminile. Drumul pe care venise cu mașina, plin de bolovani și argintiu, ca un peisaj lunar, căpăta formă și direcție,

devenind ceva obișnuit. Nu mai rămăsese nimic misterios. Locul era un crâng între cele două capete ale orașului, plin de gunoaie, mărginit de copaci răzleți deasupra unui șanț. Știa că șanțul se va umple cu urzici și cu gunoaie urât mirositoare, copacii vor fi distruși de vandali, trunchiurile lor vor fi scrijelite cu inițiale, ramurile mai joase vor fi rupte. Aici era un teritoriu al nimănui, un teren tocmai potrivit pentru crimă.

Era firește o greșeală să vii până aici. Putea să-și dea seama că rolul de „privitor" n-a fost niciodată demn. Puține lucruri demoralizau mai mult decât să stai fără rost în vreme ce alții își dovedeau competența profesională: Kerrison, acest cunoscător al morții, pur și simplu adulmecând cadavrul; fotografii taciturni, preocupați de lumină și de unghiuri; inspectorul Doyle, însărcinat în cele din urmă cu un caz de asasinat, impresar al morții, încordat și înăbușindu-și dorința ca un copil jinduind după o jucărie nouă de Crăciun. Cândva, pe când așteptau sosirea lui Kerrison, Doyle pufnise în râs, hohotind zgomotos, umplând astfel golul apărut. Iar Lorrimer? Înainte de a atinge cadavrul își făcuse semnul crucii. Fusese un gest mic și precis, încât Howarth l-ar fi putut scăpa, dar lui nu-i scăpa nimic din ceea ce făcea Lorrimer. Ceilalți nu păreau șocați de ciudățenia aceasta. Probabil că se obișnuiseră cu ea. Domenica nu-i spusese că Lorrimer era bisericos. De altfel, soră-sa nu-i spusese mai nimic despre iubitul ei. Lui i-ar fi fost de-ajuns să se uite la fața lui Lorrimer, în ultima lună, ca să-și dea seama de asta. Fața lui Lorrimer. Mâinile lui Lorrimer. Era de mirare că el nu observase ce degete lungi avea sau cu câtă delicatețe îi acoperise mâna fetei cu o pungă de plastic, după cum explicase el, conștient fiind de rolul de instructor, ca să se păstreze orice probă care s-ar fi aflat sub unghii. El luase o probă de sânge din brațul moale și umflat, căutând vena cu grijă ca și cum ea ar fi tresărit la înțepătura acului.

Mâinile lui Lorrimer. Howarth își alungă imaginile chinuitoare din minte. Niciodată până atunci nu avusese resentimente față de iubiții Domenicăi. Nu fusese nici măcar gelos pe soțul ei,

care murise. I se păruse rezonabil ca ea să dorească să se mărite, așa după cum ea putea să se hotărască, într-un moment de plictiseală sau de lăcomie, să-și cumpere o haină de blană sau o nouă bijuterie. Îi plăcuse chiar unul ca Charles Schofield. Și atunci, de ce, chiar din prima clipă, i se păruse insuportabil gândul că Lorrimer s-ar afla în patul surorii sale. Nu atât că ar fi fost în patul ei, dar cel puțin nu la Leamings. Încă se mai întreba unde au reușit ei să se întâlnească, cum a reușit Domenica să-și găsească un nou iubit fără ca nimeni din tot laboratorul, ba și din întregul sat să fi știut? Cum s-au putut întâlni și unde?

Totul începuse, firește, la nenorocitul ăla de dineu, cu douăsprezece luni în urmă. Pe vremea aceea, păruse și normal și civilizat să se sărbătorească preluarea de către el a funcției de director, printr-o petrecere intimă la el acasă, pentru colaboratorii din eșaloanele superioare. Mâncaseră, după cum își amintea, pepene, apoi „Stroganoff" și salată. Ca și el, Domenica iubea mâncarea bună și, uneori, ei îi făcea plăcere să gătească. El deschisese pentru ei un vin bordo 1961, fiind vinul pe care el și Domenica îl aleseseră pentru masă și nu s-ar fi gândit să le ofere oaspeților ceva obișnuit. El și cu Domenica își schimbaseră obiceiurile. Le plăcea să ia masa de seară după un anumit ritual, despărțind zilele lucrătoare de serile petrecute împreună. Nu fusese greșeala lui că Bill Morgan, cel care controla vehiculele, se hotărâse să vină într-o cămașă cu gulerul deschis și în pantaloni de catifea reiată. Nici el, nici Domenica nu s-au preocupat de cum o să fie îmbrăcați oaspeții. Dacă Bill Morgan s-a simțit stingher din cauza acestor formalisme lipsite de importanță, nu rămânea decât fie să-și schimbe hainele, fie să dovedească o mai mare receptivitate la ciudățeniile croitorilor.

Niciodată nu i-ar fi trecut prin cap lui Howarth că cei șase colaboratori cu funcții mari, stând stingheriți în jurul mesei, la lumina lumânărilor, neamețiți încă de vin, ar fi putut vedea întreaga ocazie drept o șaradă gastronomică având rolul de a le dovedi superioritatea sa intelectuală și socială. Cel puțin Paul

Middlemass, cercetător științific principal la Secția de documente, apreciase vinul trăgând sticla de pe masă spre el și umplându-și din nou paharul, în timp ce-și privea gazda cu ochi leneși și ironici. Iar Lorrimer? Lorrimer nu mâncase practic nimic, băuse și mai puțin, împingând paharul aproape ostentativ, fără să-și ia ochii de la Domenica, de parcă nu mai văzuse în viața lui o femeie. Acesta fusese probabil începutul. Cum anume progresase relația lor, când și cum au continuat să se întâlnească, cum s-a încheiat, Domenica nu i-a mărturisit.

Petrecerea fusese un fiasco public și personal. Dar ce or fi vrut colaboratorii lui, se mai întreba el. O seară cu multă băutură, într-o atmosferă intimă la Moonraker? Un chef la primărie, cu toată lumea din laborator, inclusiv femeia de serviciu, doamna Bidwell, și bătrânul îngrijitor Scobie? Sau la un bar public – „Sus genunchii, madam Brown“? Poate s-au gândit că prima mișcare ar fi trebuit să vină din partea lor. Într-adevăr, trebuia să admită că sunt două părți. Premisa convențională era că laboratorul lucra ca o echipă înhămată la aceeași căruță, hățurile aflându-se ușor, dar ferm în mâinile directorului. Lucrul acesta funcționase destul de bine la Bruche. Dar acolo el condusese un laborator de cercetări având o disciplină comună. Cum puteai conduce o echipă când personalul se ocupa de mai multe discipline științifice diferite, folosind metode proprii, răspundea direct de rezultatele lor, erau obligați la sfârșit să le justifice sau să le apere în singurul loc unde calitatea unei lucrări de medicină legală putea fi judecată corespunzător, boxa martorilor dintr-un tribunal? Era unul dintre locurile cele mai pustii din lume, iar el nu fusese niciodată acolo.

Bătrânul doctor Mac, predecesorul său, obișnuia din câte știa, să dea năvală la locul crimei, ca un bătrân copoi adulmecând mirosuri pe jumătate uitate, efectuând el însuși analizele și apărând în final ca un profet înviat din Vechiul Testament la bara martorilor, salutat de judecător cu formule juridice reci și aclamat zgomotos de avocat ca un vechi tovarăș de pahar,

căruia îi ducea de mult dorul și care se întorsese cu bine la ei. Niciodată n-ar fi procedat așa. El fusese desemnat să conducă laboratorul și o va face în felul lui. Se întrebase, făcându-și un examen de conștiință, în lumina rece a zorilor, dacă hotărârea lui de a examina cel mai recent caz de crimă, începând cu momentul în care a fost chemat la locul crimei și până la judecarea la tribunal, se datora într-adevăr dorinței de a învăța sau pur și simplu unui impuls laș de a face impresie sau, și mai rău, de a-și atrage colaboratorii, de a le arăta că le aprecia calitățile și că voia să fie unul de-al lor. Într-un asemenea caz, ar fi fost o altă greșeală de apreciere care ar fi contribuit la eșec, începând cu clipa în care primise noua funcție.

Avea impresia că aproape totul se terminase. Degetele țepene ale fetei fuseseră desprinse de pe poșetă și mâinile înmănușate ale lui Doyle începuseră să scoată puținele lucruri dinăuntru pe o bucată de plastic întinsă pe capota mașinii. Howarth își putu face o imagine a ceea ce părea să însemne o poșetuță, un ruj de buze, o bucată de hârtie împăturită. Probabil o scrisoare de dragoste, sărmana de ea. Oare Domenica primise scrisori de la Lorrimer? – se întreba el. El era întotdeauna primul la ușă când venea poșta și, de obicei, el îi ducea scrisorile surorii sale. Poate că Lorrimer știa acest lucru. Cu siguranță că-i scrisese, că s-au întâlnit. Lorrimer n-ar fi riscat să telefoneze de la laborator sau de acasă seara, când el, Howarth, ar fi putut intercepta convorbirea.

Urmau să deplaseze cadavrul. Duba de la morgă se apropiase și mai mult de marginea gropii, iar targa fusese adusă chiar acolo. Polițiștii scoteau din dubă baraje, ca să împrejmuiască locul crimei. În curând, se vor aduna spectatori, copii curioși goniți de adulți, fotoreporteri. Îi putea vedea pe Lorrimer și pe Kerrison stând de vorbă ceva mai departe, întorși cu spatele, cu capetele apropiate. Doyle își închidea carnețelul de notițe și supraveghea ridicarea cadavrului, parcă ar fi fost o piesă prețioasă și s-ar fi temut să nu se spargă ceva. Se lumina tot mai mult.

Îl aşteptă pe Kerrison să se urce lângă el şi o porniră spre locul unde erau parcate maşinile. Howarth lovi cu piciorul o cutie goală de bere. Se rostogoli cu zgomot peste potecă, izbindu-se de ceea ce mai rămăsese dintr-un vechi cărucior, cu un zgomot asemănător unui pocnet de pistol. Zgomotul îl făcu să tresară. Spuse morocănos:

– Un loc potrivit ca să mori! Unde Dumnezeu ne aflăm? M-am ţinut după maşinile poliţiei.

– I se spune „cariera". Aşa îi zic localnicii care scot de aici, încă din Evul Mediu, un calcar moale. Prin împrejurimi nu se găseşte piatră de construcţii, aşa că ei folosesc „cariera" pentru a-şi înălţa casele şi chiar unele biserici. Un exemplu îl constituie Capela Fecioarei, de la Ely. Mai toate satele îşi au cariera lor. În prezent, s-au extins prea mult. Unele sunt destul de frumoase, primăvara şi toamna, adevărate oaze de flori de câmp.

Oferea informaţiile aproape fără intonaţie, ca un ghid care-şi face datoria repetând pe dinafară un text oficial. Deodată se clătină şi se sprijini de portiera maşinii. Howarth se întrebă dacă era bolnav sau extrem de obosit. Apoi medicul patolog îşi reveni şi spuse, încercând să pară vioi:

– Am să-i fac autopsia mâine la nouă dimineaţa la St. Luke. O să ştie portarul. O să lăsăm la el un mesaj.

Mormăi un la revedere, încercă să zâmbească, apoi se urcă în maşină şi trânti uşa. Roverul o porni încet spre şosea.

Howarth era convins că Doyle şi Lorrimer nu erau departe. Agitaţia lui Doyle era aproape palpabilă. Se uită peste câmp spre şirul îndepărtat de case, cu ziduri de cărămidă galbenă şi ferestre pătrate, acum complet vizibile.

„Trebuie să fie pe aici pe undeva. Probabil în pat. Dacă o locui singur. Nu s-o fi sculat aşa devreme? Nu, o sta întins întrebându-se ce să facă, aşteptând să apară o maşină, să sune soneria. Dacă o să fie în toate minţile, totul o să fie altfel. O să-şi stoarcă creierii, în semiîntuneric, întrebându-se dacă trebuia să-şi ardă hainele, să-şi curete pantofii de noroi. Numai că n-o să reuşească

să le facă pe toate. Nici să șteargă orice urmă. Și n-o să aibă o sobă așa de mare pentru costum. Și chiar de-ar avea, ce o să spună când o să-l întrebăm? Așa că s-ar putea să nu facă nimic. O să stea și o să aștepte. N-o să mai adoarmă. N-a dormit noaptea trecută. Și n-o să mai doarmă un timp."

Howarth nu se simțea bine. Luase masa de seară devreme și rapid și simțea că-i este foame. Senzația de greață pe stomacul gol era teribil de neplăcută. Își stăpâni vocea, care trăda un ușor interes.

– Crezi că e destul de clar?

– O obișnuită crimă locală. Socotesc că e un asasin de prin partea locului. Un pungaș însurat, după biletul rupt de la berăria Oldfellow, scrisoarea din poșetă amenințând-o să părăsească alt flăcău. Un străin n-ar fi știut de locul acesta. Și ea n-ar fi venit cu el aici. După cum privea ea, au stat unul lângă altul, până când el a apucat-o cu mâinile de gât. Singura întrebare e dacă au plecat amândoi de acasă sau el a plecat mai devreme și a așteptat-o.

– Știți deja cine este?

– Încă nu. Nu e nici o agendă în poșeta ei. Am să aflu însă în circa o jumătate de oră. Se întoarse spre Lorrimer. Probele o să fie la laborator în jur de ora nouă. O să le asigurați prioritate?

Vocea lui Lorrimer era aspră.

– Crimele au prioritate. Știți acest lucru.

Mugetul de satisfacție al lui Doyle îl călca pe nervi pe Howarth.

– Slavă Domnului! Ocupați-vă de cazul Gutteridge. Am fost ieri în Secția de biologie și Bradley mi-a spus că raportul nu era gata; lucra la un caz pentru Apărare. Toți știu povestea că laboratorul este independent de poliție și sunt fericit s-o mențin cât mai mult. Dar bătrânul Hoggatt a întemeiat acest loc ca un laborator al poliției și când au apărut și fleacurile suplimentare n-am mai avut ce face. Așa că fă-mi un serviciu. Fă să se miște cazul ăsta. Vreau să-l rezolv și asta cât se poate de repede.

Se legăna ușor pe călcâie, cu fața numai zâmbet, ridicată spre soare-răsare, ca un câine fericit care trage aerul în piept, stimulat

de vânătoare. Ce ciudat, se gândea Howarth, nu recunoscuse amenințarea rece din glasul lui Lorrimer:

– Hoggatt face pentru moment o cercetare pentru Apărare. Dacă ne-o cer și dacă proba este trimisă, va ajunge așa cum trebuie. E o problemă legată de sectorul nostru. Nu suntem încă un laborator al poliției, chiar dacă dumneata intri și ieși de acolo ca în bucătăria de acasă. Și eu sunt cel care stabilește prioritățile în laboratorul meu. Veți primi raportul de îndată ce va fi gata. Până atunci, dacă doriți să-mi puneți întrebări, poftiți la mine și nu la subordonații mei. Iar dacă nu sunteți invitat, nu vă apropiați de laboratorul meu.

Fără să mai aștepte răspuns, se duse la mașină. Doyle se uită după el, încurcat, dar și supărat.

– Fir-ar să fie! Laboratorul lui! Ce l-o fi apucat? S-a făcut așa de arțăgos, de parcă ar fi o cățea în călduri. Dacă nu-și recapătă stăpânirea de sine o să ajungă fie pe patul unui spital, fie la lada de gunoi.

Howarth spuse cu răceală:

– Are însă dreptate. Orice întrebare privind activitatea trebuie adresată lui și nu cuiva din personal. Și apoi se obișnuiește să se ceară voie înainte de a merge la laborator.

Dojana îl ustură; Doyle se încruntă. Fața i se întunecă. Howarth putu zări pentru o clipă furia cu greu stăpânită sub masca unei bune dispoziții. Doyle spuse:

– Bătrânul doctor Mac obișnuia să salute venirea poliției în laboratorul lui. El avea ciudata părere, ca să vezi, că merita să ajuți poliția. Dar dacă nu suntem bineveniți, e mai bine să vorbiți cu șeful. Fără îndoială că el o să dea instrucțiunile necesare.

Făcu stânga împrejur și se îndreptă spre mașină, fără să aștepte răspunsul. Howarth se gândi: „Blestematul de Lorrimer! Pe orice pune el mâna se întoarce împotriva mea".

Simți atâta ură încât avu senzație de vomă. De parcă chiar trupul lui Lorrimer ar fi zăcut acolo jos în groapă. De parcă însuși cadavrul lui Lorrimer ar fi fost întins pe masa de disecție

a doua zi, gata pentru evisceraţia rituală. Ştia că greșise în privința lui. Diagnosticul fusese pe cât de simplu, pe atât de umilitor – clocotul sângelui din vine, care până atunci fierbea mocnit, iar acum se dezlănţuia într-un chin. Invidia, se gândi el, are aceleaşi simptome ca frica: gura la fel de uscată, inima care bate teribil, agitația care-ţi alungă pofta de mâncare şi liniştea. Ştia că de data aceasta boala era fără leac. N-avea nici o importanţă că problema se încheiase, nimic nu mai putea îndrepta lucrurile, nici timpul și nici distanța. Singurul sfârşit era moartea. A lui Lorrimer sau a sa.

4

La șase și jumătate, în dormitorul din față al casei aflate pe strada Acacia Close, la numărul 2, în Chevisham, Susan Bradley, soția cercetătorului-șef de la Serviciul de biologie al Laboratorului Hoggatt, fu întâmpinată de scâncetul copilului de două luni, dornic de prima alăptare de peste zi. Susan aprinse lampa de pe noptieră – o lumină roz în abajurul cu volănașe – își puse halatul și, somnoroasă, își târî picioarele spre baia de alături și apoi spre camera copilului. Era o cămăruță în spatele casei, mai mică decât o debara, dar când aprinse lumina slabă simți cum o cuprinde iar mândria teribilă de a fi mamă. Chiar adormită, amețită cum era în dimineața aceasta, prima privire în camera copilului îi făcea inima să-i bată mai tare – scăunașul cu spetează pictată cu iepurași, măsuța pe care-l schimba, sertarele cu îmbrăcămintea copilului, pătuțul din nuiele împletite, pe care-l împodobise cu perdeluțe de bumbac, cu flori roz, albastre și albe, ciucurii strălucitori pe care Clifford îi înșirase pe perete.

Auzindu-i pașii, copilul începu să plângă mai tare. Ea ridică gâgâlicea călduță, mirosind a lapte, și începu s-o legene. Scâncetele încetară imediat și gurița lui Debbie, deschizându-se și închizându-se ca un bot de pește, începu să-i caute pieptul, în vreme ce mânuțele ieșind de sub plăpumioară se întindeau ca să se prindă de cămașa ei de noapte. Manualele spun că trebuie mai întâi să schimbi copilul, dar n-o răbda inima s-o facă pe Debbie să aștepte. Și mai era un motiv. Pereții casei erau subțiri și nu voia ca plânsul să-l scoale pe Cliff.

Pe neașteptate, el apăru la ușă, clătinându-se ușor, cu pijamaua desfăcută. Ea tresări. Vocea ei se auzi clar:

– Sper că nu te-a trezit, dragul meu. E însă trecut de șase și jumătate. A dormit peste șapte ore. Se simte mai bine.

– Mă trezisem deja.

– Cliff, du-te înapoi în pat. Mai poți să dormi o oră.

– Nu pot să dorm.

El se uită prin cămăruță cam încruntat, negăsind un scaun. Susan îi spuse:

– Adu un scăunel de la baie și pune pe tine halatul. Să nu răcești.

El puse scăunelul lângă perete și se ghemui posac. Susan își desprinse obrazul de părul moale al copilului. Micuța lipitoare cu nasul cârn se prinse de pieptul ei, cu degetele iradiind mulțumire. Susan își spuse că trebuie să fie calmă și să nu-și lase nervii și mușchii copleșiți de griji. Toată lumea știa că așa ceva nu era bine pentru lapte. Ea spuse calm:

– Ce nu e în regulă, dragul meu?

Adevărul e că știa ce nu era în regulă. Știa ce urma să spună el. Simțea din nou teama că n-o să poată s-o alăpteze pe Debbie în liniște. Ar fi dorit ca el să-și aranjeze pijamaua. Stând așa, pleoștit și pe jumătate dezbrăcat, arăta groaznic. Se întreba ce se întâmpla cu ea. Niciodată nu avusese acest sentiment față de Cliff înainte ca Debbie să se nască.

– Nu mai pot. Nu mai pot să mă duc astăzi la laborator.

– Ești bolnav?

Ea știa că nu era bolnav, cel puțin acum. Dar o să se îmbolnăvească, dacă nu se făcea ceva în legătură cu Edwin Lorrimer. Chinul cel vechi se răsfrângea asupra ei. În cărți se scrisese despre neagra apăsare a grijii și pe bună dreptate; chiar așa simțea și ea, ca o povară permanentă care îi apăsa umerii și inima, răpindu-i bucuriile și, ce era mai rău, nimicindu-i plăcerea pe care i-o dădea Debbie. Poate că până la urmă o să-i zdrobească și dragostea pe care o avea pentru ea. Fără să scoată o vorbă, așeză mai bine în brațe micuța și călduța povară.

– M-am gândit să renunț la slujbă. Nu e bună de nimic, Sue. Nu mai pot continua. M-a adus într-un asemenea hal, încât nu mai sunt bun de nimic, cum zice el despre mine.

– Cliff, tu știi că asta nu-i adevărat. Ești un angajat bun. Niciodată nu s-au plâns de tine la ultimul laborator.

– Nu eram cercetător principal atunci. Lorrimer crede că nu trebuia să fiu promovat. Are dreptate.

– N-are dreptate, dragul meu. Nu trebuia să-l lași să-ți submineze încrederea în tine. Ar fi ceva fatal. Tu ești un biolog conștiincios, de nădejde. Nu trebuie să-ți faci griji dacă nu ești iute ca ceilalți. N-are importanță. Doctorul Mac spunea întotdeauna că exactitatea contează. Ce importanță are dacă asta îți ia timp? Până la urmă, obții răspunsul.

– Nu se mai poate. Nu mai sunt în stare să fac nici un simplu test cu peroxidază fără să mă încurc. Dacă el stă la un metru de mine, încep să-mi tremure mâinile. Iar el a început să-mi controleze toate rezultatele. Tocmai am terminat de examinat petele de pe ciocanul de lemn, în cazul Pascoe. Dar el o să stea până seara târziu ca să le facă din nou. Și o să aibă grijă ca tot Serviciul de biologie să afle de ce.

Cliff nu putea – ea o știa bine – să facă față sarcasmului sau intimidării. Toate se trăgeau probabil de la tatăl lui. Bătrânul fusese paralizat după un accident cerebral și lui Cliff trebuie să-i fi fost milă, știindu-l cum zace într-un pat de spital, ca un copac doborât, cu gura plină de bale, doar ochii mișcându-se cu o furie lipsită de putere de la un chip la altul. Din câte lăsase să se înțeleagă Cliff, tatăl lui fusese un învățător netalentat și neiubit de elevi, având însă mari ambiții legate de singurul lui băiat. Cliff fusese terorizat de el. Lui Cliff îi erau necesare încurajări și afecțiune. Cui îi păsa dacă el nu putuse să ajungă mai mult decât un cercetător principal? Era un om bun și atent. Avea grijă de ea și de Debbie. Era soțul ei și ea îl iubea. Dar el nu trebuia să se resemneze. Ce altă slujbă ar fi putut găsi? La ce mai era el bun? Șomajul era la fel de rău în East Anglia ca oriunde. Avea de plătit ipoteca, factura de electricitate, pentru încălzirea centrală – și nu puteau face economie din cauza lui Debbie, care avea nevoie de

căldură – plus ratele de la mobila din dormitor. Nu terminaseră de plătit nici pentru mobila din camera copilului. Ea voise să aibă totul nou și frumos pentru Debbie, dar asta le înghițise toate economiile. Îi spuse:

– Nu poți să-ți ceri transferul?

Disperarea din glasul lui îi sfâșie inima.

– Nimeni n-o să mă ia dacă Lorrimer spune că nu sunt bun. Se pare că e cel mai bun biolog în serviciu. Dacă el crede că eu nu-s bun, atunci chiar că nu sunt bun.

Tocmai asta începuse s-o irite pe ea – respectul victimei față de asupritorul ei. Uneori, înspăimântată de gândurile ei șovăielnice, ea începuse să-l înțeleagă pe doctorul Lorrimer. Îi spuse:

– De ce nu stai de vorbă cu directorul?

– Aș fi putut-o face dacă doctorul Mac ar mai fi fost acolo. El nu vrea să aibă nici o problemă cu cercetătorii principali, mai ales acum când suntem gata să ne mutăm într-un laborator nou.

Ea se gândi apoi la domnul Middlemass. Era cercetător principal la Secția de documente și ea lucrase cu el înainte de a se mărita. De altfel, la Laboratorul Hoggatt îl cunoscuse pe Cliff. Poate el ar fi putut face ceva, ar fi putut vorbi cu Howarth, iar acesta și-ar fi putut folosi influența pe lângă Serviciul Personal. Ea nu era sigură de cât ajutor se putea aștepta de aici, dar nevoia de a se încrede în cineva era mai presus decât ea. Nu mai puteau continua așa. Cliff ar fi capotat. Și cum s-ar fi descurcat ea cu copilul, cu Cliff bolnav și cu un viitor nesigur? Domnul Middlemass ar fi putut face ceva. Avea încredere în el pentru că trebuia să creadă în cineva. Se uită la Cliff.

– Nu-ți face griji, dragul meu, totul o să fie bine. O să găsim noi ceva. Du-te astăzi și o să vorbim despre asta diseară.

– Cum o să putem? Mama ta vine să ia cina cu noi.

– După cină. O să ia autobuzul de opt fără un sfert. O să stăm de vorbă după aceea.

– Nu mai pot așa, Sue.

– N-o să mai fie nevoie. O să mă gândesc eu la ceva. O să fie totul bine. Îți promit, dragul meu. O să fie totul bine.

5

– Mămico, știai că fiecare ființă este unică?

– Sigur că *știu.* Se înțelege de la sine, nu-i așa? Există un singur exemplar din fiecare persoană. Tu ești tu. Eu sunt eu. Dă-i dulceața lui tăticu și nu-ți mai băga mâneca în unt.

Brenda Pridmore, de curând desemnată funcționar civil la registratura Laboratorului Hoggatt, împinse dulceața și începu să taie metodic albușul de la ouăle la capac, tot amânând – cum obișnuia din copilărie – momentul dramatic în care își va înfige furculița în gălbenușul strălucitor. Dar păsuirea în cazul acestui mic ritual personal era aproape automată. Gândurile îi fugeau la descoperirile și emoțiile primului ei serviciu, care i se părea minunat.

– Mă gândesc, unică din punct de vedere biologic. Inspectorul Blakelock, adjunct al ofițerului de legătură, mi-a spus că fiecare ființă are o amprentă unică și că nu există două tipuri de sânge exact la fel. Dacă oamenii de știință au suficiente metode, le pot deosebi pe toate, mă refer la tipurile de sânge. Ziua aceasta, zice el, nu este departe. Specialistul în serologie va putea să spună de unde vine sângele, chiar dacă e vorba de o pată uscată. Mai greu e când sângele e uscat. Dacă sângele este proaspăt, putem obține mai multe rezultate de la el.

– Ce meserie nostimă ți-ai găsit! Doamna Pridmore umplu iar ceainicul cu apă din ibricul de pe plită și se așeză din nou pe scaun.

În bucătăria fermei – cu perdeluțe din creton înflorat încă netrase – era cald și plăcut, mirosind a pâine prăjită, slănină rumenită și ceai fierbinte și tare.

– Nu știu dacă-mi place ideea că tu verifici bucăți de trupuri și haine pătate cu sânge. Sper că te speli bine pe mâini înainte de a te întoarce acasă.

– Mamă, lucrurile nu stau așa! Toate materialele vin în saci de plastic, cu fișe de identificare. Trebuie să avem grijă ca toate să fie etichetate și înscrise corect în registru. Să se asigure evidența sau, cum spunea inspectorul Blakelock, integritatea eșantionului. Nu atingem nici o bucățică de trup.

Aducându-și deodată aminte de borcanele sigilate, în care se afla tot ce se găsise în stomac, bucăți de ficat și intestine disecate cu grijă, arătând cu nimic mai înfricoșător decât borcanele din laboratorul de științe naturale al școlii, ea spuse repede:

– Ei, nu cum îți închipui matale. Dr. Kerrison face toate autopsiile. E medic patolog, detașat la laborator. Bineînțeles, multe organe sosesc pentru analiză la noi.

Inspectorul Blakelock îi spusese – își amintește bine – că în camera frigorifică a laboratorului era odată un cap întreg. Nu era însă un lucru pe care să-l spună mamei sale. Chiar ar fi dorit ca inspectorul să nu-i fi spus. Camera frigorifică, scundă și slab luminată ca un sarcofag, exercita asupra ei o fascinație sinistră. Doamna Pridmore reținu un nume familiar.

– Știu cine e doctorul Kerrison. Așa cred. Locuiește la Vechea Parohie, în Chevisham, chiar lângă biserică, nu-i așa? Nevastă-sa a fugit cu un medic de la spital, l-a lăsat cu doi copii – cu o fată cam ciudată și cu un băiețel mic, sărmanul de el. Îți mai aduci aminte, Arthur, de toată discuția de pe vremea aceea?

Soțul nu răspunse și nici ea nu se aștepta la așa ceva. Era de acum stabilit că Arthur Pridmore lăsa toată discuția de la micul dejun în seama soției. Brenda spuse fericită:

– Medicina legală ajută poliția nu numai să afle cine e vinovat. Noi ajutăm și la dovedirea nevinovăției. Oamenii uneori uită

asta. Am avut un asemenea caz luna trecută, nu pot să dau nume, firește, când o fată de șaisprezece ani l-a acuzat pe vicar de viol. Ei bine, era nevinovat.

– Asta speram și eu! Auzi colo, viol!

– Dar totul era împotriva lui. Numai că a avut noroc. Era un „secretor".

– Ce-i asta, pentru numele lui Dumnezeu?

– Secreta grupa lui sangvină în toate fluidele trupului său. Asta nu se întâmplă cu toți. În felul acesta, biologul a putut să examineze saliva și să compare grupa sa sangvină cu petele de pe victimă...

– Nu la masă, Brenda, dacă nu te superi.

Coborând deodată ochii pe pata rotundă de lapte de pe fața de masă, Brenda se gândi și ea că micul dejun nu era poate cel mai potrivit moment pentru a înfățișa cele mai noi informații privind cercetările legate de cazul de viol. Trecu la un subiect mai sigur.

– Doctorul Lorrimer, cercetător principal la Serviciul de biologie, spune că eu ar trebui să lucrez la o temă de nivel „A" și să caut să obțin un post de asistent științific. El crede că ar fi mai bine așa decât pe postul de simplu funcționar civil. Dacă obțin postul de asistent științific, o să am grad științific și am să pot merge înainte. Câțiva dintre cei mai renumiți oameni de știință din domeniul medicinii legale au început așa, zicea el. S-a oferit să-mi dea o listă cu cărți de citit și-mi spunea că nu vede de ce n-aș folosi echipamentul laboratorului pentru lucrările mele practice.

– Nu știam că lucrezi în Secția de biologie.

– Nici nu lucrez. Sunt în principal la registratură, cu inspectorul Blakelock și, uneori, ajut la secretariat. Dar am stat de vorbă când a trebuit să rămân o după-amiază în laboratorul lui, ca să verific rapoartele pentru tribunale, împreună cu colaboratorii lui. A fost așa de cumsecade. Unii nu-l iubesc. Spun că e prea rece, dar eu cred că el e rușinos. Ar fi putut fi director dacă

Ministerul de Interne nu l-ar fi trecut cu vederea, numindu-l pe doctorul Howarth.

– Se pare că-ți acordă atenție acest domn Lorrimer.

– Doctor Lorrimer, mamă.

– Atunci doctor Lorrimer. Deși nu înțeleg de ce vrea el să i se spună doctor. Nu aveți nici un pacient la laborator.

– E doctor în filosofie, mamă.

– Oho! Îmi închipuiam eu că e om de știință. Oricum, fii atentă pe unde calci.

– Mamă, nu fii rea. E bătrân. Trebuie să aibă patruzeci sau mai mult. Știi că laboratorul nostru e cel mai vechi laborator de medicină legală din lume? Există acum laboratoare în întreaga țară, dar al nostru a fost primul. Colonelul Hoggatt l-a creat pe moșia de la Chevisham, în 1860, pe vremea când era șeful poliției locale. Apoi a părăsit ferma, s-a dus la regiment, unde a murit. Pe vremea lui, medicina legală făcea primii pași – îmi spunea inspectorul Blakelock – și colonelul Hoggatt a fost unul dintre primii șefi de poliție care i-a înțeles posibilitățile. Avem portretul lui în hol. Suntem singurul laborator care poartă numele fondatorului. Asta explică de ce Ministerul de Interne a fost de acord ca noul laborator să se numească Hoggatt. Alte unități de poliție își trimit materialele la laboratoarele regionale din nord-est, din zona metropolei și așa mai departe. Dar în East Anglia se spune: „Trimite-le mai bine la Hoggatt".

– Ar fi mai bine să te duci și tu la Hoggatt dacă vrei să ajungi acolo până la opt și jumătate. Nu vreau s-o iei pe scurtătură pe la noile laboratoare. Construcția nu e terminată, drumul nu e sigur mai ales în diminețile întunecoase ca aceea de azi. Vezi să nu cazi în vreo groapă de fundație sau să te pomenești cu o cărămidă în cap. Șantierele nu sunt locuri sigure. Știi ce i s-a întâmplat unchiului Will.

– Ai dreptate, mămico. N-o să merg pe la noile laboratoare. Mai ales că merg pe bicicletă. Astea sunt sandvișurile mele sau ale lui tăticu?

– Sigur că-s ale tale. Știi doar ce mănâncă taică-tu miercurea. În dimineața asta, brânză cu roșii și am să-ți pun și un ou fiert.

După ce Brenda îi făcu semn cu mâna la plecare, doamna Pridmore se așeză să-și bea cea de-a doua ceașcă de ceai și se uită la soțul ei.

– Mi se pare că-i foarte bună slujba pe care și-a găsit-o.

Arthur Pridmore, când binevoia să vorbească la micul dejun, o făcea pe un ton autoritar, fiind capul familiei, vătaf al domnului Bowlem și paznic la biserica din sat. Puse furculița jos.

– E o slujbă bună și ea e fericită că a obținut-o. Orice fată care a terminat școala s-ar fi bucurat, nu-i așa? E funcționar civil în toată regula, nu? Uită-te cum o plătesc. Mai bine decât primește îngrijitorul de porci de la fermă. O să aibă și drept la pensie. E o fată sensibilă și o să fie totul bine. Nu sunt prea multe posibilități pentru fete în zonă. Și tu n-ai vrut să-și caute un serviciu la Londra.

Într-adevăr, doamna Pridmore nu voise ca Brenda să plece la Londra, pradă în calea hoților, a teroriștilor din IRA sau pe „scena drogurilor", cum scria misterios presa. Nici una dintre vizitele ei în capitală, nu prea dese, dar plăcute și fără probleme, în excursie la Institutul Teatral al Femeilor sau și mai rar după cumpărături, nu-i schimbase convingerea că strada Liverpool era o înspăimântătoare intrare în jungla orașului, unde tâlhari înarmați cu bombe și seringi pândeau în orice stație de metrou, în vreme ce seducătorii își întindeau capcanele ca să le prindă pe nevinovatele provinciale în orice birou. Brenda era o fată tare drăguță, se gândea mama ei. Nici nu încape vorbă, semăna la înfățișare cu mama, deși creierul îl avea de la tata, iar doamna Pridmore nu avea de gând s-o expună tentațiilor Londrei. Brenda ieșea la plimbare cu Gerald Bowlem, băiatul mai mic al șefului tatălui ei și, dacă totul mergea bine, o să fie o pereche cum nu se poate de potrivită. N-o să primească el, firește, ferma principală, dar o să aibă măcar o mică proprietate, foarte drăguță, la Wisbech. Doamna Pridmore nu vedea nici un rost pentru alte căutări sau

pentru toate discuțiile legate de carieră. Slujba de la laborator o să-i prindă Brendei foarte bine până se mărită. Păcat că are așa de mult de-a face cu sânge!

Parcă i-ar fi citit gândurile, soțul îi spuse:

– E interesant pentru ea. Totul e nou pentru ea. Să fiu sincer, nu e nici o deosebire față de alte slujbe, la fel de plicticoase în majoritatea timpului. Nu-mi închipui că i s-ar putea întâmpla ceva groaznic Brendei la laboratorul Hoggatt.

Discuția aceasta despre primul servici al singurului lor copil o mai avuseseră, dar parcă voiau să se mai încurajeze reciproc. Cu gândul, doamna Pridmore își urmări fata pedalând tare pe drumul de țară dintre pământurile domnului Bowlem și șoseaua spre Tenpenny, lăsând în urmă casa cea veche a doamnei Button, unde mâncase, în anii copilăriei o prăjitură cu orez și băuse o limonadă făcută în casă; apoi trecea pe la stăvilarul Tenpenny, unde vara mai culegea flori, apoi făcea la dreapta, pe șoseaua dinspre Chevisham și, după trei kilometri, ocolind pământurile căpitanului Massey, o să ajungă în satul Chevisham. Cunoștea fiecare bucățică de drum, ceea ce îi dădea o liniște, un calm. Chiar și Laboratorul Hoggatt, cu sânge sau fără sânge, făcuse parte din sat timp de mai bine de șaptezeci de ani, iar conacul din Chevisham avea de trei ori pe atâta. Nimic îngrozitor nu i s-ar putea întâmpla Brendei la Hoggatt. Mulțumită, doamna Pridmore trase perdeaua la loc și se așeză să-și bea în tihnă cea de-a treia ceașcă de ceai.

6

La nouă fără zece, mașina poștei se opri la ferma Sprogg, în împrejurimile Chevishamului să lase o singură scrisoare. Era adresată domnișoarei Stella Mawson, de la ferma Lavender *(Levănțica)* din Chevisham, dar poștașul era de prin partea locului și deosebirea de nume nu-l deranja. Neamul lui Sprogg trăia de patru generații la ferma aceasta, iar peticul de verdeață din fața gardului era cunoscut tot cu numele de Sprogg. Actualul proprietar făcuse amenajări ridicând un garaj mic din cărămidă, o baie și o bucătărie moderne, și, ca să marcheze metamorfoza, plantase levănțică și schimbase numele gospodăriei. Sătenii socoteau însă noul nume doar ca o ciudățenie a unui străin, ei neavând nici o obligație s-o respecte sau s-o folosească. Parcă ținând seama de punctul lor de vedere, levănțica nici nu supraviețuise primei ierni și ferma Sprogg se numise mai departe Sprogg.

Angela Foley, de douăzeci și șapte de ani, secretara directorului Laboratorului Hoggatt, luă plicul și își dădu imediat seama, după calitatea hârtiei, după adresa bătută frumos la mașină și după ștampila poștei din Londra, despre ce era vorba. Era o scrisoare pe care o așteptau. O luă în bucătărie, unde ea și prietena ei luau micul dejun și i-o înmână fără să spună nimic, uitându-se la fața Stellei, în timp ce aceasta o citea. După un minut, ea întrebă:

– Cum e?

– Exact de ce ne-a fost frică. Nu poate să mai aştepte. Vrea s-o vândă repede şi are un prieten căruia i-ar plăcea s-o aibă ca fermă unde să-şi petreacă sfârşitul de săptămână. Locuind aici, suntem primele la opţiune, dar el vrea să ştie până luni dacă ne interesează.

Aruncă scrisoarea pe masă. Angela spuse supărată:

– Dacă ne interesează? Sigur că ne interesează! Ştie doar. I-am spus cu câteva săptămâni în urmă că o să căutăm să obţinem o ipotecă.

– Vorbe avocăţeşti. Avocatul lui vrea să ştie dacă noi putem să mergem mai departe. Iar răspunsul este că nu putem.

Aritmetica era simplă. Nimeni n-o punea în discuţie. Proprietarul voia şaisprezece mii de lire sterline. Nici o bancă nu le-ar fi avansat mai mult de zece mii. Mai aveau împreună, economisite, peste două mii. Lipseau patru mii. Cum nu mai aveau timp, puteau fi lipsă şi patruzeci.

Angela spuse:

– N-o s-o lase mai ieftin?

– Nu. Am încercat deja. Şi de ce ar face-o? E o casă cu acoperiş de trestie, din secolul XVII, complet refăcută. Şi noi am făcut îmbunătăţiri. I-am pus gard. Ar fi un prost dacă ar lăsa-o sub şaisprezece mii, chiar dacă e vorba de chiriaşi.

– Stella, noi suntem doar chiriaşi. Va trebui să ne dea mai întâi afară.

– Ăsta e şi motivul pentru care a lungit-o atâta cu noi. El ştie că ar putea avea greutăţi cu noi. Dar n-am de gând să mai stau aici sub presiune, ştiind că până la urmă tot va trebui să plecăm. N-aş mai putea scrie în condiţiile astea.

– Dar nu putem face rost de patru mii de lire într-o săptămână! Şi cum lucrurile stau cum stau, nu putem spera la un împrumut bancar nici dacă...

– Nici dacă mi-ar apărea o carte anul acesta, pe care nici nu o am. Iar ce obţin eu de pe urma scrisului cu greu îmi ajunge pentru menaj. Ai avut tact să n-o spui aşa.

N-avea de gând s-o spună. Stella nu era un scriitor dintre cei care scriu pe bandă. Nu te puteai aștepta ca romanele ei să aducă atâția bani. Cum spunea ultimul ei recenzent? Observație pretențioasă, elegant combinată cu o proză sensibilă și indirectă. Nu era de mirare că Angela putea să citeze toate revistele, chiar dacă uneori se îndoia asupra exactității spuselor ei. Doar lipise meticulos toate tăieturile într-un caiet, pe care Stella se prefăcea că-l disprețuiește! Ea așteptă, în vreme ce prietena ei începuse – cum spuneau ele amândouă – să umble de colo până colo ca un tigru în cușcă, cu capul plecat și cu mâinile băgate în buzunarele de la halat. Apoi Stella spuse:

– Ce păcat că vărul tău e așa de nesuferit. Altfel nu ne-am fi jenat să-i cerem un împrumut. Nu ne-ar fi refuzat.

– I-am cerut deja. Nu legat, firește, de fermă. L-am rugat doar să-mi împrumute niște bani.

Era ridicolă toată jena asta. La urma urmelor, Edwin era vărul ei. Ea avea dreptul să-i ceară. La drept vorbind, erau banii bunicii ei. Nu era nici un motiv, în fond, ca Stella să fie supărată. De câte ori nu-i păsase ei de supărarea Stellei, clipe în care chiar ea provocase înadins, așteptând, pe jumătate rușinată, teribila explozie de amărăciune și disperare, la care era mai puțin o victimă și mai mult o spectatoare privilegiată, savurând și mai mult remușcarea și autoreproșul, dulceața împăcării. Dar acum, pentru prima dată, simți fiorul fricii.

– Când?

Nu mai aveau nimic de făcut decât să meargă înainte.

– Marțea trecută, seara. După ce ai hotărât să anulăm rezervările pentru Veneția, pentru luna martie, din cauza ratei de schimb. Voiam să fie un cadou de ziua ta de naștere, mă refer la Veneția.

Ea își imagină scena. Chiar ea luând biletele și rezervările de hotel, băgate într-unul dintre pliantele acelea mari cu ziua de naștere. Stella încercând să-i ascundă surpriza și plăcerea. Amândouă cufundate în hărți și ghiduri, stabilind itinerariul fiecărei zile

minunate. Să vadă pentru prima dată și împreună imaginea fără pereche a pieții San Marco, dinspre capătul de apus. Mulțimea de stâlpi și de domuri albe înmănuncheate într-o lungă piramidă de lumini colorate. Să stea împreună în Piazzetta, dis-de-dimineață, și să privească peste apele lucioase San Giorgio Maggiore. Era un vis la fel de șubred ca și orașul brăzdat de ape. Totuși, speranța avea avantajul de a o întări să-i ceară lui Edwin un împrumut.

– Și ce-a spus?

N-avea nici un rost să mai îmbuneze refuzul brutal, să-și șteargă din memorie întreg episodul umilitor.

– A spus că nu.

– Presupun că i-ai spus de ce ai nevoie. Nu ți-a trecut prin cap că o să plecăm de aici ca să stăm singure, că acest concediu e treaba noastră și că ar fi umilitor pentru mine ca Edwin Lorrimer să știe că eu nu-s în stare să te duc la Veneția, nici măcar într-un tur de zece zile.

– Nu i-am spus.

Ea țipă teribil, îngrozindu-se de tunetul din vocea ei și simțind primele lacrimi fierbinți. Stella era emotivă, chiar foarte emotivă, dar niciodată nu strigase.

– Nu i-am spus altceva decât că avem nevoie de bani.

– Câți anume?

Ea șovăi, gândindu-se dacă e cazul să mintă. Dar ea nu mințise niciodată.

– Cinci sute de lire sterline. Mă gândeam că puteam s-o facem ca lumea. I-am spus doar că aveam mare nevoie de cinci sute de lire.

– În fața unui asemenea argument nu e de mirare că el te-a refuzat. Ce-a spus el exact?

– Doar că bunica indicase cu claritate în testament care îi sunt intențiile și că el nu avea de gând să le încalce. Atunci i-am spus că cea mai mare parte a banilor o să-i primesc după moartea lui – cel puțin așa mi-a spus când s-a citit testamentul – ceea ce

o să fie prea târziu. O să fiu bătrână și aș putea muri între timp. Acum aveam nevoie. Nu i-am spus de ce anume îi doream. Îți jur.

– Ce rost are să juri? Doar nu ești la tribunal. Și ce-a mai spus?

Ce bine dacă Stella nu s-ar mai plimba agitându-se și s-ar opri să se uite la ea, în loc s-o interogheze cu glasul ăsta rece, inchizitorial. Iar noutatea era și mai greu de spus. Nu-și putea explica de ce anume. Chiar ea căuta să-și scoată acest lucru din cap, cu orice chip. Într-o bună zi, o să-i spună Stellei, când o să socotească ea că-i momentul potrivit. Nu și-a închipuit niciodată că o să fie nevoită să se spovedească atât de neașteptat și de brutal.

– Mi-a zis că ar trebui să las totul în seama lui. Că o să aibă noi obligații. Obligații, acesta a fost cuvântul. Și că, dacă o face, testamentul n-o să mai stea în picioare.

Stella se întoarse și o privi în față.

– Noi obligații. Însurătoare! Asta-i prea caraghios. Însurătoare, izmenitul ăsta costeliv, pedant, înfumurat. Mă îndoiesc că a vrut să atingă un alt corp în afară de trupul lui. Altceva nu știe decât să stea singur cuc și să aibă vicii ascunse. Nu vicii, cuvântul e prea tare. Să se însoare! Nu te-ai gândit...

Ea tăcu. Angela spuse:

– N-a menționat însurătoarea.

– De ce s-o facă? Dar ce altceva putea anula un testament dacă nu face altul nou? O căsătorie anulează un testament. Ai știut asta?

– Vrei să spui că în clipa în care s-a însurat eu o să pierd moștenirea?

– Da.

– Dar asta nu e drept!

– Dar de când toate lucrurile sunt drepte în viață? N-a fost drept ca bunica ta să-i lase lui averea în loc s-o împartă cu tine, numai pentru faptul că e bărbat, iar ea fiind de modă veche avea prejudecata că femeile nu trebuie să aibă bani. Oare e drept ca tu să fii doar secretară la Hoggatt pentru faptul că nimeni n-a avut grijă de educația ta. Nu e drept ca tu să mă întreții pe mine.

– Eu nu te întreţin. Practic, tu mă întreţii pe mine.

– E înjositor să fii mai de folos mort decât viu. Dacă inima mă lasă la noapte, atunci o să fie totul bine. Ai să poţi să încasezi banii de la asigurarea pe viaţă ca să cumperi locul şi să poţi sta mai departe. Banca o să-ţi avanseze banii când va afla că eşti moştenitoarea mea.

– Fără tine nu vrea să mai stau aici.

– Dacă va trebui să pleci de aici, asta o să fie o scuză ca să poţi trăi cum vrei tu, dacă asta vrei într-adevăr.

Angela strigă, protestând cu furie:

– N-am să stau cu nimeni în afară de tine. Nu vreau să mă duc nicăieri, ci să stau în casa asta. Ştii acest lucru. Asta-i casa noastră.

Era casa lor. Era singura casă adevărată pe care o cunoscuse vreodată. Nu era nevoie să se uite împrejur ca să ştie cu maximă claritate unde se afla fiecare lucru. Putea să stea în pat noaptea şi cu ochii închişi să se mişte cu încredere prin casă, să pună mâna pe fiecare lucru, răscolind amintirile şi găsind consolare. Cele două glastre de flori în stil victorian, pe suporţi asortaţi, le cumpărase la un sfârşit de săptămână, într-o vară, la The Lanes at Brighton. Tabloul în ulei, cu mlaştina de la Wicken, datorat unui artist a cărui semnătură n-o puteai descifra nici la microscop, le adusese atâtea clipe de bucurie. Sabia franceză, cu teaca ei decorată, găsită într-o prăvălie de ţară, atârna acum deasupra căminului. Bunurile lor, din lemn şi porţelan, pânză şi vopsele, simbolizau viaţa petrecută împreună. Casa, lucrurile care le aparţineau reprezentau viaţa lor dusă împreună, o împodobeau şi o făceau reală, la fel cum tufele şi florile pe care le plantaseră în grădină delimitau teritoriul lor.

Deodată, ea îşi aduse aminte cu groază de un coşmar ciclic. Stăteau faţă în faţă într-o cameră goală, la mansardă, cu pereţii pe care se aflau numai reproduceri de pictură, cu duşumeaua de lemn care te făcea să te doară picioarele, ca doi străini dezbrăcaţi, căutând să întindă mâinile ca să atingă degetele Stellei, fără să poată însă să ridice hălcile oribile care deveniseră braţele ei.

Ea se cutremură și reveni la realitatea acelei dimineți de toamnă rece, auzind vocea prietenei ei.

– Cât v-a lăsat bunica voastră? Mi-ai spus, dar am uitat.

– Cred că în jur de treizeci de mii.

– Nici nu-i putea cheltui locuind cu tatăl lui în casa asta sărăcăcioasă. N-a reparat nici măcar moara de vânt. Numai salariul lui e mai mult decât suficient pentru amândoi, pe lângă pensia bătrânului. Lorrimer e cercetător principal, nu-i așa? Cât încasează el?

– E cercetător principal. Salariul ajunge până la opt mii.

– Doamne Dumnezeule! Într-un an primește mai mult decât aș putea eu câștiga cu patru romane. Bănuiesc că dacă s-a zgârcit el la cinci sute, cu greu ar accepta patru mii sau o dobândă pe care s-o putem suporta noi. Dar asta n-o să-l doară pe el. Am o idee bună cum să-i cer, la urma urmelor.

Stella doar glumea, dar nu mai avu timp să-și stăpânească panica din glas.

– Nu, te rog, Stella! Tu nu trebuie să te bagi!

– Îl urăști, nu-i așa?

– Nu-i vorba de ură, ci de indiferență. Nu vreau să am nici un fel de obligații față de el.

– Nici eu. Și n-o să ai.

Angela ieși în hol și se întoarse în timp ce-și punea o haină pe ea.

– O să întârzii la laborator, dacă nu mă grăbesc. Cratița e în cuptor. Nu uita să-l stingi la cinci și jumătate. Să nu umbli la regulator. O să dau eu focul mai mic, când mă întorc.

– Cred că am să mă descurc.

– Îmi iau sandvișuri pentru prânz, așa că nu vin. Ai șuncă și salată în frigider. Ți-e de-ajuns, Stella?

– Fără îndoială că o să supraviețuiesc.

– Ce s-a bătut la mașină ieri-seară e în dosar, dar n-am avut timp să citesc tot.

– Câtă neglijență din partea ta!

Stella își urmă prietena în hol. La ușă îi spuse:

– Cred că cei de la laborator se gândesc că eu te exploatez.

– Habar n-au de tine la laborator. Și puțin îmi pasă ce gândesc ei.

– Oare și Edwin Lorrimer crede că te exploatez? Sau ce crede el?

– Nu vreau să vorbesc despre el.

Își puse eșarfa peste părul blond. În oglinda veche cu ramă cu scoici sculptate, văzu fețele lor distorsionate de defectul sticlei; ochii mari și luminoși, căprui, păreau niște pete de vopsea încă neuscată în despărțitura dintre nări și gură; sprâncenele mari se umflaseră ca la un copil hidrocefal. Spuse:

– Mă gândesc ce-aș simți dacă Edwin ar muri săptămâna aceasta, de un atac de cord, un accident de mașină, o hemoragie cerebrală.

– Viața nu e chiar așa de cumsecade.

– Moartea nu e. Stella, poți să răspunzi azi la scrisoare?

– Nu așteaptă răspunsul decât luni. Pot să-l sun la biroul din Londra, luni dimineață. Mai sunt cinci zile. Multe lucruri se pot întâmpla în cinci zile.

7

„Sunt ca ai mei! O pereche de chiloți ca ăștia mi-am cumpărat la Cambridge, de la Marks and Spencer, cu primul meu salariu."

Era zece și treizeci și cinci de minute și Brenda Pridmore, de la biroul de registratură aflat în partea din spate a holului principal al Laboratorului Hoggatt, se uita cu ochi mari când inspectorul Blakelock trăgea spre el primul sac etichetat cu probe culese de la crima de la carieră. Ea puse un deget pe plasticul subțire prin care se vedeau clar niște chiloți mototoliți și pătați. Detectivul care adusese sacii spusese că fata fusese la dans. Ce ciudat, se gândea Brenda, de ce nu avusese grijă să-și pună o lenjerie curată. Poate că nu era mofturoasă. Sau poate că era foarte grăbită și n-a mai avut timp. Și acum îmbrăcămintea intimă pe care și-o pusese, fără să se gândească la ziua morții ei, o să fie aranjată de mâini străine, analizată la raze ultraviolete și poate chiar predată, frumos etichetată, judecătorului și juriului de la Tribunalul Regal.

Brenda știa că n-o să-și mai poată pune chiloții aceia, a căror frumusețe fusese anulată de amintirea fetei necunoscute și între timp asasinate. E posibil să fi fost împreună în același magazin, în aceeași zi, când i-au cumpărat. Își amintea cât de emoționată a fost când a cheltuit primii bani pe care-i câștigase. Era într-o sâmbătă după-amiază, cu multă înghesuială la raionul de lenjerie, unde mâini nerăbdătoare scotoceau în teancurile de chiloți. Îi

plăcuse o pereche având în față floricele roz, brodate la mașină. Tot așa îi plăcuse și fetei necunoscute. Poate că mâinile lor s-au atins. Ea strigă:

– Inspectore, moartea e groaznică?

– Crima, da. Moartea, nu, cel puțin nu mai grea decât nașterea. Nu poți avea una fără cealaltă, altfel n-am mai avea loc toți pe pământ. Să fiu sincer, nu-mi fac prea multe griji când o să-mi vină ceasul.

– Dar polițistul care a adus sacul spunea că n-avea decât optsprezece ani. Atâția am și eu.

El pregătea un biblioraft pentru un nou caz, notând cu meticulozitate date din formularul poliției în dosar. Capul, cu părul tuns scurt, amintind de o miriște, era aplecat peste pagină, așa că ea nu putu să-i vadă fața. Deodată, își aduse aminte că i se spusese că el își pierduse singura fată, omorâtă de un șofer, din cei care fug de la locul accidentului și atunci ea ar fi vrut ca vorbele să rămână nespuse. Fața i se aprinse și întoarse ochii. Când i-a răspuns, vocea lui era perfect calmă:

– Sărmana fetiță! Nu vor să învețe. Ce-ai primit aici?

– O pungă cu îmbrăcăminte bărbătească, un costum, pantofi și lenjerie de corp. Credeți că aparțin principalului suspect?

– Sunt ale bărbatului, după cât se pare.

– Dar ce pot dovedi? A strâns-o de gât, nu-i așa?

– Nimic nu e sigur până nu vom avea raportul doctorului Kerrison. De obicei sunt cercetate hainele principalului suspect. Ar putea să fie o urmă de sânge, o bucățică de pământ sau de nisip, de vopsea, fibre mici din hainele victimei, chiar și o urmă din saliva ei. E posibil să fi fost violată. Tot coletul o să meargă la camera de cercetări biologice, împreună cu hainele victimei.

– Polițistul n-a spus nimic de viol. Mi se pare că ați spus că hainele aparțin soțului.

– Vrei să afli deja. Trebuie să înveți să fii ca un doctor sau ca o asistentă medicală, foarte detașată, nu-i așa?

– Așa sunt cei de la medicină legală?

– Cam așa. Asta-i munca lor. Ei nu se gândesc la victime sau la suspecți. Asta-i treaba poliției. Ei se ocupă doar de fapte științifice.

Are dreptate, se gândi Brenda. Își amintea cum cu numai trei zile înainte cercetătorul-șef de la secția de aparate a lăsat-o să se uite la microscopul electronic uriaș și a văzut imaginea unei bucățele de chit care arsese pe loc formând o floare exotică incandescentă. El îi explicase:

– Este un cocolit, mărit de șase mii de ori.

– Ce anume?

– Scheletul unui microorganism care a trăit în vechile mări și al căror calcar s-a depus. Sunt de mai multe feluri, depinzând de locul de unde a fost extras calcarul. Asta permite să deosebești o mostră de alta.

Ea exclamase:

– Ce drăguț!

El îi luase locul la ocularul aparatului.

– Da, e frumos, nu-i așa?

Ea aflase că, în vreme ce se uita la ceva de acum milioane de ani, gândul lui a fost la minuscula bucățică răzuită de pe tocul pantofului celui suspectat, urmă care putea dovedi că un om a violat sau a ucis. Și se mai gândise ea, în fond pe el nu-l interesează. Tot ce-l preocupă pe el este să obțină un răspuns corect. N-avea nici un rost să-l întrebi dacă exista un țel unificator în viață sau dacă e un noroc ca un animal atât de mic care nu putea fi văzut cu ochiul liber, care murise cu milioane de ani în urmă, în adâncul mărilor, să fie folosit de știință pentru a dovedi că un om e vinovat sau nevinovat. Ce ciudat, se gândea ea, că de cele mai multe ori oamenii de știință nu sunt credincioși, în vreme ce munca lor descoperă o lume atât de minunată, de diversificată și totuși atât de misterios unificată într-una singură. Dr. Lorrimer părea să fie singurul salariat de la Hoggatt cunoscut că se ducea regulat la biserică. Ea se îndoia dacă merita să-l întrebe despre cocolit și despre Dumnezeu. El fusese foarte amabil în dimineața

asta, vorbind de crimă. Sosise la laborator o oră și ceva mai târziu, la zece, arătând teribil de obosit, cum fusese în noaptea aceasta la locul crimei. Venise la registratură să-și ridice corespondența personală. El îi spusese:

– O să primiți materiale de la primul caz de crimă din această dimineață. Nu-i lăsa să te necăjească, Brenda. Numai de o moarte trebuie să ne fie frică și aceea e propria noastră moarte.

Ciudat lucru îi spusese. O cale stranie de a o încuraja. Dar avusese dreptate. Deodată simți o bucurie că inspectorul Blakelock întocmise documentația privind omorul de la carieră. Iar acum, stăpâna acestor chiloți pătați o să rămână, pentru ea, necunoscută, anonimă, un număr la capitolul Biologie, pe un biblioraft. Vocea inspectorului Blakelock îi alungă gândurile:

– Ai primit rapoartele de la tribunal, pe care le-am verificat ieri să le trimitem cu poșta?

– Da, le-am introdus în registru. Tocmai voiam să vă întreb. De ce toate încheierile tribunalului poartă ștampila „Lege de procedură penală, 1967, secțiunile 2 și 9“?

– E o prevedere legală în sensul că documentele scrise trebuie remise autorităților interesate și Tribunalului Regal. Poți să găsești legea și secțiunile la bibliotecă. Înainte de Legea din 1967, laboratoarele au trecut prin momente grele, pot să-ți mărturisesc, când toate informațiile științifice trebuiau oferite oral. Închipuiește-ți cât timp trebuiau să piardă ofițerii care trebuiau să meargă la tribunal, la înfățișări. Apărarea nu accepta întotdeauna concluziile științifice. Asta-i partea grea a muncii, nu analizele, ci să stai singur în boxa martorilor să te aperi de tirul întrebărilor. Dacă cineva nu e bun la bară, atunci toată munca migăloasă pe care o face aici nu mai valorează nimic.

Brenda își aminti, deodată, că doamna Mallet îi spusese că automobilistul care-i omorâse fata fusese achitat fiindcă omul de știință nu rezistase întrebărilor; ceva care avea legătură cu analiza particulelor de vopsea găsite pe șosea, corespunzând mașinii suspectate. Trebuie să fie groaznic să-ți pierzi singurul

copil, în fond să-ți pierzi oricare copil. E poate cel mai groaznic lucru din câte se pot întâmpla unui om. Nu e de mirare că inspectorul Blakelock era mai totdeauna așa de liniștit. Când ofițerii de poliție veneau zgomotoși, puși pe glume, el le răspundea doar cu acest zâmbet ușor, fin.

Ea aruncă o privire spre ceasul de perete. Zece și patruzeci și cinci. Din clipă în clipă, o să sosească materiale de la locul crimei, pentru a fi examinate în vederea strângerii și păstrării dovezilor științifice, iar scurta liniște fermecată o să ia sfârșit. Se întrebă ce-ar spune colonelul Hoggatt, dacă ar veni acum la laborator. Ochii i-au fost atrași, ca de atâtea ori, de portretul care era agățat chiar lângă biroul directorului. Și, de la locul ei, putea citi literele de aur de pe ramă:

Colonelul William Makepeace Hoggatt V.C.
Comandant de poliție, 1894–1912
Fondatorul Laboratorului Hoggatt de medicină legală.

Stătea în camera care încă se mai folosea ca bibliotecă, cu fața lui aspră și cu favoriți sub penele scurte de la pălărie, cu tunica galonată, purtând două medalii, închisă cu un șir de nasturi suflați cu aur. O mână ca de proprietar era așezată, parcă dând binecuvântarea, pe un microscop de tip vechi, din alamă lucioasă. Dar ochii lui amenințători nu erau ațintiți asupra ultimului cuvânt al științei, ci spre Brenda. Sub privirea lui acuzatoare, care rechema la datorie, ea își reluă lucrul.

8

Întâlnirea cercetătorilor principali în biroul directorului, în vederea discutării mobilierului și a echipamentelor pentru noul laborator, luă sfârșit înainte de ora douăsprezece, iar Howarth își sună secretara ca să curețe masa. El se uită cum golește și șterge scrumiera (nu fuma și nu-i plăcea mirosul de scrum), cum strânge planurile laboratorului și pune la loc hârtiile împrăștiate. Chiar de la biroul lui, Howarth putuse vedea mâzgălelile cu desene geometrice, complexe, făcute de Middlemass, ca și blocnotesul boțit, cu pete de cafea, al lui Bill Morgan, cercetătorul principal de la Secția de vehicule.

Se uita cum fata se mișca încet, cu pricepere în jurul mesei, întrebându-se, ca de obicei, ce se afla dincolo de aceste sprâncene teribil de mari, în spatele acestor ochi enigmatici și pieziși. Îi ducea dorul bătrânei sale secretare, Marjory Faraker, mai mult decât s-ar fi așteptat. Se gândea cu regret, cu toată înfumurarea lui, că totuși devotamentul nu-i permisese ei, la urma urmelor, să părăsească Londra – unde descoperise că ea se simte în apele ei – și să-l însoțească până în zona mlaștinilor. Ca orice bună secretară, dobândise sau cel puțin știuse să simuleze câteva dintre atributele ideale în rolul de soție, mamă, stăpână, confidentă, slujitoare și prietenă, fără să fie sau să vrea să fie nici una dintre acestea. Ea îi măgulise orgoliul, îl apărase de cele mai mărunte necazuri ale vieții, se bătuse ca o cloșcă ca să-i asigure solitudinea, îi dăduse siguranță, cu un tact nemaiîntâlnit, astfel încât el știa tot ceea ce avea nevoie să știe despre cum mergeau lucrurile în laboratorul lui.

Nu se putea însă plânge de Angela Foley. Era, fără îndoială, o dactilografă și o stenografă competentă și o secretară eficientă. Nimic nu rămânea nefăcut. Numai că avea impresia că pentru ea el parcă nu exista, iar autoritatea lui, cu blândețe mascată, nu mai era totuși o enigmă. Faptul că era verișoara lui Lorrimer n-avea mare importanță. Nu o auzise niciodată menționându-i numele. Din când în când, se întreba ce fel de viață ducea ea în căsuța aceea îndepărtată, cu prietena ei, scriitoarea, și cât de mult era ea mulțumită. Dar ea nu-i spusese nimic, nici măcar despre laborator. El știa că Hoggatt avea un ritm – ca toate institutele, dar el nu-i putea prinde pulsul. Îi spuse:

– Ministerul de Externe și al Commonwealthului vrea să primim un biolog danez, pentru două sau trei zile, luna viitoare. Vizitează Anglia ca să cunoască această activitate. Ai grijă și vezi când sunt liber, ca să pot să mă ocup de el. Mai bine l-ai consulta pe doctorul Lorrimer, ca să vezi ce obligații are. Comunică după aceea la Externe ce zile îi putem oferi.

– Da, domnule Howarth.

Cel puțin, autopsia se terminase. Fusese mai rău decât se așteptase, dar o dusese până la capăt și în mod corect. Nu se așteptase ca trupul să fi avut culori așa de vii, să fie atât de frumos, de exotic. Se uita la degetele înmănușate ale lui Kerrison, lucioase ca un țipar, umblând prin orificiile corpului. Explicând, demonstrând, dând la o parte. Probabil că devenise imun la scârbă, ca și la mirosul acru-dulce de la morga sa. Iar pentru orice expert în probleme de moarte violentă, care avea de-a face zi de zi cu dezintegrarea finală a personalității, mila nu-și mai afla nici un rost, de altfel, nici scârba.

Domnișoara Foley era gata să plece și ajunsese la biroul lui ca să preia mapele. El spuse:

– Inspectorul Blakelock a pregătit bilanțul pe luna trecută?

– Da, domnule. Media tuturor probelor a scăzut la 12 zile, iar alcoolul în sânge a coborât la 1-2 zile. În schimb, cifra privind crimele a crescut din nou. Tocmai bat la mașină aceste date.

– Te rog să mi le dai, cum sunt gata.

Unele lucruri i se păreau mai puternice în amintire decât să zicem Kerrison marcând cu bisturiul, pe trupul alb ca varul, linia cea lungă a inciziei în Y. Doyle, taurul ăsta mare și negru, mugind la el în timp ce se spălau pe mâini, unul lângă altul. De ce, se întreba el, crezuse necesar să se spele. Doar nu pusese mâna pe nimic.

– Lucrurile s-au făcut ca la carte. Curat, repede și complet – ăsta-i doctorul Kerrison. Păcat că nu te putem chema când o să fim gata să trecem la arestare. Nu e permis. Va trebui să-ți imaginezi partea asta. Cu ceva noroc, se va putea merge la proces.

Angela Foley stătea în fața biroului uitându-se, după părerea lui, ciudat.

– Ei?

– Domnule doctor Howarth, Scobie a trebuit să plece acasă. Nu se simte bine. Crede că ar putea fi gripa asta de două zile care bântuie acum. A spus că s-a stricat crematoriul.

– Probabil că a dat telefon după mecanic, până să plece.

– Da, domnule. Spunea că mergea bine ieri-dimineață, când inspectorul Doyle a venit cu ordinul de la tribunal autorizând distrugerea pungilor cu canabis. Atunci a funcționat.

Howarth era supărat. Era unul dintre fleacurile administrative cu care domnișoara Faraker nu l-ar fi deranjat niciodată. Avea impersia că domnișoara Foley se aștepta ca el să spună ceva drăguț despre Scobie, întrebând dacă bătrânul putuse să meargă pe bicicletă până acasă. Nu încape îndoială că doctorul MacIntyre ar fi behăit ca o oaie nebună dacă cineva din personal s-ar fi îmbolnăvit. Își aplecă capul peste hârtii.

Dar domnișoara Foley era la ușă. Sau ar fi trebuit să fie.

Se pomeni spunând:

– Spune-i doctorului Lorrimer să vină pentru câteva minute.

Putea pur și simplu să-i ceară lui Lorrimer să mai rămână după ședință. De ce nu i-a zis? Probabil că ar fi părut o invitație prea autoritară făcută în public. Poate că din cauza discuției pe care ar fi dorit s-o amâne, măcar pentru o vreme.

Lorrimer sosi și se opri în fața biroului. Howarth scoase dosarul personal al lui Bradley din dulapul de la dreapta și zise:

– Luați loc, vă rog. Este raportul anual privindu-l pe Bradley. I-ați făcut o apreciere negativă. I-ați spus?

Lorrimer rămase în picioare.

– Am datoria, conform regulamentului, să i-o spun. L-am văzut la birou la zece și jumătate, imediat după ce m-am întors de la autopsie.

– E cam dură. Conform dosarului, este prima caracterizare negativă pe care o are. A fost în probă cu optsprezece luni în urmă. Ce s-a întâmplat cu el?

– Mă gândeam că reiese clar din observațiile mele detaliate. A fost promovat peste capacitatea lui.

– Cu alte cuvinte, Consiliul a greșit?

– Nu-i nimic neobișnuit. Consiliul mai greșește uneori. Și nu numai când e vorba de promovări.

Aluzia era directă, o provocare deliberată, deși Howarth se hotărâse s-o ignore. Cu puțin efort, își păstră vocea neschimbată.

– Nu sunt pregătit să contrasemnez acest raport în forma în care este. E prea devreme ca să-l judecăm corect.

– L-am iertat anul trecut când se afla cu noi de șase luni. Dar dacă nu sunteți de acord cu aprecierea mea, presupun că o s-o spuneți. Este un spațiu prevăzut pentru aceasta.

– Am de gând să-l folosesc. Vă sugerez să vedeți ce efect ar avea dacă i-ați acorda tânărului puțin sprijin sau dacă l-ați încuraja. Unii oameni sunt capabili să facă lucrurile mai bine, mai ales dacă sunt bine îndrumați. Alții, nu. N-are nici un rost să-i împingi de la spate, cel mult i-ai face să-și piardă încrederea pe care o au în ei. Dumneavoastră conduceți un sector eficient. Ar putea fi și mai eficient și mai fericit dacă ați învăța cum să-i înțelegeți pe oameni. Să conduci reprezintă, în mare măsură, o problemă de relații personale.

Ridică ochii. Lorrimer vorbi cu buzele atât de țepene încât cuvintele parcă pocneau:

– Nu știam că familia dumneavoastră ar fi fost faimoasă pentru succese în materie de relații personale.

– Faptul că dumneavoastră nu puteți accepta o critică fără să o tratați atât de personal și de răutăcios, ca o fată neurastenică, constituie un exemplu pentru ceea ce vreau să vă spun.

Nu avea să afle niciodată ce urma să răspundă Lorrimer. Ușa se deschise și sora lui intră înăuntru. Era îmbrăcată în pantaloni și purta o jachetă din piele de oaie; părul blond îl avea legat cu un batic. Se uită la ei, fără să-i fixeze, și spuse ușor:

– Îmi pare rău, nu mi-am dat seama că ești ocupat. Trebuia să-l rog pe inspectorul Blakelock să te sune.

Fără să scoată o vorbă, palid ca un mort, Lorrimer se răsuci pe tocuri, trecu pe lângă ea și ieși repede. Domenica se uită după el, zâmbi și dădu din umeri. Spuse:

– Îmi pare rău că v-am întrerupt. Voiam doar să-ți spun că mă duc la Norwich, pentru câteva ore, să cumpăr câte ceva. Vrei și tu ceva?

– Nimic, mulțumesc.

– Mă întorc înainte de masa de seară; mă gândesc să mă lipsesc de concertul din sat. Fără Claire Easterbrook, Mozart o să fie pur și simplu insuportabil. Am de gând să merg la Londra mare parte din săptămâna viitoare.

Fratele ei nu răspunse. Ea se uită la el și întrebă:

– Ce s-a întâmplat?

– Cum a aflat Lorrimer de Gina?

Nu era nevoie s-o întrebe dacă ea îi spusese. Indiferent cine îi spusese, lucrurile nu erau așa. Ea se duse să studieze, chipurile, tabloul lui Stanley Spencer, de pe etajera căminului și întrebă încet:

– De ce? Doar n-a menționat divorțul tău, nu-i așa?

– Nu direct, dar aluzia a fost clară.

Ea îl privi în față.

– E posibil ca el să fi căutat să afle cât mai multe despre tine, când a știut că tu candidezi pentru postul de aici. Doar nu e un serviciu așa de important, la urma urmelor.

– Dar eu veneam din afară.

– Chiar așa fiind, n-au lipsit contactele, bârfele. O căsnicie nereușită reprezintă unul dintre fleacurile de doi bani pe care el le-a mirosit. Ei și ce? La drept vorbind, nu e ceva neobișnuit. Specialiștii în medicină legală sunt supuși, după părerea mea, unui mare risc. Toate orele târzii petrecute la locul crimei, ca și neașteptatele înfățișări la tribunal duc de obicei la eșecuri în căsnicie.

Deși își dădea seama că sună ca din gura unui copil încăpățânat, el spuse:

– Nu-l vreau în laboratorul meu.

– Laboratorul tău? Nu e chiar așa de simplu, nu crezi? Nu cred că stă bine Stanley Spencer pe etajera căminului. Nu pare la locul lui. Ce ciudat că tata l-a cumpărat. Nu mă refeream la toată pictura lui. L-ai pus aici ca să șocheze?

Ca prin minune, supărarea și necazul îi trecuseră. Ea întotdeauna reușea acest lucru.

– Doar ca să le iau ochii. L-am pus cu intenția de a sugera că pot avea o fire cu mult mai complexă decât își pot ei închipui.

– Chiar așa e! N-am avut niciodată nevoie de *Înălțarea la Cookham* ca s-o dovedesc. De ce nu Greuze? Ar fi arătat frumos cu etajera asta din lemn sculptat.

– Prea frumos.

Ea râse, apoi plecă. El luă caracterizarea lui Clifford Bradley și în spațiul indicat scrise:

„Rezultatele domnului Bradley au dezamăgit, dar nu toate dificultățile i se datoresc lui. Îi lipsește încrederea în sine și ar fi trebuit să se bucure de mai multă încurajare și mai mult sprijin decât a primit. Am corectat nota finală în sensul care mi s-a părut mai just și am stat de vorbă cu biologul-șef, cu privire la îndrumarea personalului din sectorul său."

Cum până la urmă se hotărâse, nu-l mai interesa dacă o să apară tot felul de comentarii lansând ca sigur faptul că Lorrimer nu mai avea nici o șansă de a-i lua locul ca director la Hoggatt.

9

Exact la ora treisprezece și patruzeci și opt, Paul Middlemass, cercetătorul de la Secția de documente, deschise dosarul său referitor la cariera de piatră. Sectorul de cercetare a documentelor ocupa întreaga fațadă a clădirii, chiar sub acoperiș, și mirosea ca un magazin de papetărie – un amestec înțepător de miros de hârtie și de cerneală, întețit de damful chimicalelor. Middlemass îl respira ca pe un aer obișnuit. Era un om înalt, sprinten, bine făcut, cu o față destul de urâtă, cu o gură mare și păr cenușiu-închis, care-i cădea în plete mari peste pielea pergamentoasă. Comod și dând impresia că e indolent, el era în realitate un lucrător strașnic, chiar pasionat de munca lui. Pasiunea lui erau hârtiile sub orice formă. Puțini oameni din domeniul său sau din afara medicinii legale știau atât de multe despre hârtii. El le mânuia cu bucurie și cu o anumită reverență, încântat peste măsură, și le cunoștea proveniența aproape numai după miros. Examenul spectografic sau cu raze X al unui specimen nu făcea decât să confirme ceea ce spusese el când îl văzuse și îl pipăise. Satisfacția de a vedea apărând un obscur filigran la razele X nu-l părăsise niciodată și rezultatul final era atât de fascinant pentru ochii lui care nu știau ce-i surpriza ca o marcă de olar pentru un colecționar de porțelanuri.

Tatăl lui, care murise de mult, fusese dentist, iar băiatul folosise în felul lui setul neobișnuit de mare de halate chirurgicale, de concepție personală. Aveau o croială de modă veche, strânse

pe talie și cu pulpane largi, ca o redingotă, cu nasturi metalici ornamentați, care se închideau până sus lângă gât. Deși aveau mânecile prea scurte, încât mâinile subțiri îi ieșeau ca la școlarii crescuți repede, el le purta cu fudulie, ca și cum această îmbrăcăminte de lucru, atât de deosebită de halatele albe regulamentare purtate de restul personalului din laborator, ar fi simbolizat trăsătura unică – plină de calități științifice, experiență și fler – care caracterizează un bun specialist în documente.

Tocmai îi telefonase soției, amintindu-și cam târziu că trebuia să scape în seara aceea de concertul din sat. Îi plăceau femeile și înainte de a se căsători avusese o serie de aventuri întâmplătoare, pline de satisfacții și lipsite de obligații. Se căsătorise târziu, cu o cercetătoare drăguță de la Cambridge, cu douăzeci de ani mai tânără, și în fiecare seară se întorcea în apartamentul lor modern de la marginea orașului, la volanul unui Jaguar – extravaganța lui de căpătâi – de multe ori la ore târzii, dar foarte rar la ore așa de târzii încât să n-o poate scoate la localul din apropiere. Sigur pe postul lui, având o reputație internațională în creștere și mai mult decât mulțumit cu drăgălașa lui Sophie, se considera plin de succese și chiar se gândea că-i fericit.

Laboratorul de cercetare a documentelor, cu cabinetele sale și cu șirul de aparate de fotografiat, ocupa ceea ce unor colegi, în special lui Edwin Lorrimer, li se părea mai mult decât i se cuvenea. Luminat de șiruri de lămpi fluorescente și având tavanul jos, laboratorul era prost ventilat și cu aer închis, iar în după-amiaza aceea încălzirea centrală, de obicei neobservată, își concentrase toată puterea asupra părții de sus a clădirii. De obicei, nu dădea atenție condițiilor de lucru, dar temperatura subtropicală de azi era greu de ignorat. Deschise ușa spre culoar. Drept în față și puțin spre dreapta erau toaletele pentru bărbați și femei și se puteau auzi trecând încet sau în grabă, ușor sau greoi, membri ai personalului sau cum se trânteau cele două uși. Zgomotele nu-l deranjau. Se concentra asupra lucrului.

Specimenul pe care-l studia acum cu atenție era oarecum învăluit în mister. Dacă n-ar fi fost o crimă, i l-ar fi lăsat asistentului său, care nu se întorsese încă de la masa de prânz oarecum

prelungită. O crimă în mod invariabil însemna înfățișări la tribunal și interogatorii încrucișate – apărarea rareori neglija dovezile științifice în cazul celui mai grav cap de acuzare – și o înfățișare la tribunal punea cercetarea documentelor în general și Laboratorul Hoggatt în particular în centrul judecății publice. Devenise pentru toți o chestiune de principiu ca să se ocupe întotdeauna el singur de cazurile de crimă. Rareori nu erau cele mai interesante. Ce-i plăceau lui cel mai mult erau cercetările științifice, satisfacția de a demonstra, cum se întâmplase luna trecută, că un document datat 1872 fusese tipărit pe o hârtie care conținea o celuloză produsă pentru prima dată în 1874, descoperire care declanșase o fascinantă acțiune de dezvăluire a unei complicate fraude de documente. Munca aceasta n-avea nimic complicat sau lipsit de interes. Cu numai câțiva ani în urmă, capul unui om ar fi depins de părerea lui. Rareori se gândea la jumătatea de duzină de oameni care fuseseră spânzurați de-a lungul celor douăzeci de ani ai săi de experiență în domeniul medicinii legale, în primul rând ca urmare a dovezilor aduse de el, și când o făcea nu-și amintea niște fețe crispate, nici numele lor, ci doar niște chipuri anonime în boxa acuzaților, doar hârtia și cerneala, linia îngroșată în jos, aspectul deosebit al unei litere.

Acum, întinsese pe masă bilețelul scos din poșeta fetei, așezând pe ambele părți cele două eșantioane de scris aparținând soțului, pe care poliția reușise să le obțină. Unul era o scrisoare trimisă de cel suspectat mamei sale, cu prilejul concediului petrecut la Southend – cum or fi reușit ei, se întreba el, s-o obțină? Celălalt era un scurt mesaj telefonic referitor la un meci de fotbal. Bilețelul scos din poșeta victimei era și mai scurt.

> Ți-ai găsit omul, așa că las-o mai moale, Barry Taylor, sau o să-ți pară rău. Ar fi păcat să stric o mutră așa de frumoasă ca a ta. Acidul nu e prea plăcut. Nu uita.
>
> Un binevoitor.

Stilul, își zise el, e datorat unui recent film palpitant dat la televizor, iar scrisul era evident schimbat. Poate că poliția reușea

să-i pună la dispoziție mai multe eșantioane privind scrisul celui suspectat, când o să treacă pe la locul lui de muncă, dar, la drept vorbind, nici nu mai avea nevoie. Asemănarea dintre bilețelul cu amenințarea și mostră nu admitea nici o îndoială. Cel care scrisese încercase să modifice înclinarea mâinii și schimbase forma literei „r". Dar împingerea în sus a peniței revenea în mod regulat la fiecare a patra literă. Middlemass nu întâlnise încă un falsificator care să-și fi amintit să schimbe intervalul la care își ridica penița de pe hârtie – ca și punctul deasupra lui „i", sus și ușor aplecat spre stânga, iar apostroful, mult în relief, părea o marcă de fabricație. Urma să analizeze mostra de hârtie, să fotografieze și să mărească fiecare literă în parte și apoi o să le aranjeze pe o hartă de comparație, iar juriul o va trece în chip solemn, din mână în mână, întrebându-se de ce a fost nevoie de un expert plătit scump ca să vină să explice niște lucruri pe care oricine le putea vedea cu propriii ochi.

Telefonul suna. Middlemass întinse o mână lungă și își duse receptorul la urechea stângă. Se auzi vocea lui Susan Bradley, mai întâi cerându-și scuze, apoi conspirativă și, în cele din urmă, aproape plângând, chițăind în urechi într-un monolog lung, plin de durere și de disperare. El o ascultă, o încurajă prin mici sunete, îndepărtă receptorul până la 4-5 centimetri de ureche și între timp își notă că nenorocitul care scrisese nici măcar nu se gândise să-și modifice bara atât de caracteristică de la litera „t". Asta nu putea să aducă nimic bun. Și nemernicul n-avea de unde să știe că toată strădania lui va constitui o probă în procesul legat de crimă.

– E-n regulă, spuse el. Nu-ți face griji. Lasă asta în seama mea

– Și n-o să afle că am telefonat?

– Bineînțeles că nu. Liniștește-te. Rezolv eu lucrurile.

Vocea continua să răpăie.

– Spune-i atunci să nu fie prost, pentru numele lui Dumnezeu. Oare n-a aflat că există deja un milion și jumătate de șomeri? Lorrimer nu-l poate da afară. Spune-i lui Clifford să-și vadă de treaba lui și să nu mai fie așa de prost. Mă ocup eu de Lorrimer.

Puse receptorul la loc. Îi plăcuse de Susan Moffat, care, timp de doi ani, lucrase pentru el ca asistentă. Era cu mult mai inteligentă și mai curajoasă decât soțul ei și el se întrebase, fără prea multă curiozitate, de ce se măritase ea cu Bradley. Probabil de milă și din pricina unui instinct matern prea dezvoltat. Există femei care pur și simplu iau în brațe câte un nenorocit. Sau n-o fi avut altceva de ales sau din nevoia de a-și asigura un cămin pentru ea și pentru copil. Acum era prea târziu ca să mai încerce să împiedice mariajul și nici n-avea ce să facă. Cel puțin, ea își avea căminul ei, copilul ei. Ea își adusese copilul la laborator ca el să-l vadă, cu numai două săptămâni în urmă. Vizita ghemotocului urlător, cu fața vânătă, nu-i putuse schimba cu nimic hotărârea de a nu avea un copil, dar cu siguranță Susan părea destul de fericită. Și ea s-ar bucura probabil din nou dacă s-ar putea face ceva cu Lorrimer.

Se gândi că poate a sosit timpul să se facă totuși ceva cu Lorrimer. La urma urmelor, își avea propriul motiv de a-și vedea de slujbă. Era ca o mică obligație personală și nu-i prea dădea ghiont ceea ce alții numeau conștiință. Telefonul primit de la Susan Bradley îl făcu să-și aducă aminte. Ciuli urechea. Mersul îi era cunoscut. Era o coincidență, dar mai bine acum decât mai târziu. Îndreptându-se spre ușă, strigă spre fundul culoarului:

– Lorrimer, vreau să-ți spun o vorbă.

Lorrimer veni și rămase în tocul ușii, înalt, fără să zâmbească, în halatul lui alb, închis cu grijă cu nasturi, și îl privi pe Middlemass cu ochii lui negri și vicleni. Middlemass se uită și apoi își luă privirea de la ei. Pupilele păreau să devină două mari pete negre de disperare. Nu se simți în apele lui la gândul că trebuie să aibă de-a face cu ele. Ce drăcia dracului servea la masă împielițatul ăsta? Spuse, cu grijă, ca din întâmplare:

– Lorrimer, las-o moartă cu Bradley. Știu că nu e perfecțiunea întruchipată în materie de medicină legală, dar își dă toată silința și n-o să-i stimulezi creierii și nici n-o să-l faci mai iute hărțuind sărmanul animal. Așa că las-o baltă.

– Mă înveți dumneata cum să mă ocup de personalul meu?

Vocea lui Lorrimer era controlată perfect, dar vena de la tâmplă începuse să se umfle văzând cu ochii. Lui Middlemass îi fu greu să-și ia ochii de la ea.

– Ai dreptate, amice. Știu ce-i faci acestui membru al personalului dumitale și mie nu-mi place, așa că las-o moartă.

– E vorba de o amenințare?

– Mai degrabă o avertizare prietenească, oricum ca între prieteni. Nu am pretenția că-ți face plăcere și nici eu n-aș lucra la ordinele dumitale dacă Ministerul de Interne ar fi fost atât de zevzec să te numească director al acestui laborator. Sunt de acord că ceea ce faci dumneata în secția dumitale nu e în mod normal treaba mea, dar de data aceasta e vorba de o excepție. Știu despre ce e vorba, nu-mi place și consider de datoria mea să i se pună capăt.

– Nu-mi închipuiam că poți avea atâta grijă de Bradley. Trebuie să-ți fi telefonat Susan Bradley. El n-ar fi avut curajul să vorbească despre el. Ți-a telefonat ea, Middlemass?

Middlemass nu dădu atenție întrebării. Spuse:

– N-am mare considerație pentru Bradley. Mai degrabă pentru Peter Ennalls, dacă ți-l amintești.

– Ennalls s-a nenorocit când l-a părăsit logodnica; pur și simplu, l-au lăsat nervii. A lăsat un bilețel explicând gestul său. L-am citit la anchetă. Amândouă lucrurile s-au petrecut la câteva luni după ce a părăsit laboratorul Southern. N-a avut nici o legătură cu mine.

– Ce s-a întâmplat pe vremea când el a fost la laborator era în directă legătură cu dumneata. Era un băiat plăcut, cam simplu, dar cu două diplome și o dorință nemaipomenită de a deveni biolog specializat în medicină legală, până a avut ghinionul de a începe să lucreze sub îndrumarea dumitale. Întâmplarea face ca el să fi fost vărul soției mele! Eu am fost acela care l-am recomandat. Așa că am fost oarecum interesat, aș putea spune că am avut o anumită răspundere.

Lorrimer spuse:

– El n-a pomenit niciodată că e rudă cu soția dumitale. Nu văd însă diferența. Nu era câtuși de puțin potrivit pentru această muncă. Un biolog specializat în medicină legală care nu poate să lucreze cu exactitate sub presiune nu face doi bani pentru mine sau pentru institut și e mai bine să plece singur. Nu avem locuri pentru călători întâmplători. Asta trebuie să i se spună lui Bradley.

– E mai bine să te gândești de două ori.

– Și cum ai să mă determini s-o fac?

De necrezut că buzele, atât de țepene, puteau să scoată vreun sunet, încât vocea lui Lorrimer, ascuțită și schimonosită, putea să treacă de corzile vocale fără să le sfarme.

– O să-l lămurim pe Howarth că eu și dumneata nu putem lucra în același laborator. N-o să-i facă mare plăcere. Discuții între cercetătorii principali, iată ce nu i-ar face plăcere în clipa de față. Așa că el o să sugereze Serviciului Personal să ne dea unuia din noi transferul mai înainte de a crea complicații la mutarea noului laborator. Sunt sigur că Howarth – ca de altfel și Serviciul Personal – va ajunge la concluzia că e mai ușor să găsească un biolog decât un specialist în documente.

Middlemass rămase surprins. Nu i se mai întâmplase o situație atât de caraghioasă. Nu avea nici un sens. Nu mai exista un alt specialist în documente de calibrul lui, iar Howarth o știa. Dacă el refuza categoric să lucreze în același laborator cu Lorrimer, unul din ei trebuia să plece. Cearta nu le-ar fi adus nici un folos din partea Serviciului Personal, dar își dădea seama cine ar fi avut mai mult de suferit.

Lorrimer spuse:

– După ce m-ai împiedicat să ocup postul de director, acum mai vrei și să mă scoți din laborator.

– Nu mă interesează câtuși de puțin dacă ești aici sau nu. Nu-l mai hărțui pe Bradley.

– Dacă aș fi gata să primesc sfaturi de la oricine despre modul în care să-mi conduc serviciul, aș fi ca un tip care fetișizează rolul

hârtiilor de trei lulele și care habar n-are de deosebirea dintre o probă științifică și intuiție.

Batjocura era prea absurdă ca să strice siguranța de sine a lui Middlemass. Justifica însă o replică. Simți cum îl cuprinde supărarea. Și deodată se liniști. Spuse:

– Colega, dacă nu te descurci în pat, dacă ea nu te găsește destul de potrivit ca să te descurci, nu-ți vărsa năduful asupra noastră. Nu uita sfatul lui Chesterfield. Consumul e teribil, poziția e ridicolă, iar plăcerea, vremelnică.

Rezultatul îl ului. Lorrimer scoase un strigăt sugrumat și se năpusti înainte. Reacția lui Middlemass fu și mai instinctivă și plină de satisfacție. Întinse brațul drept și îi aplică lui Lorrimer un pumn în nas. Pentru a doua oară, se făcu o liniște teribilă și cei doi bărbați se priviră unul pe altul. Apoi sângele țâșni și Lorrimer se clătină și căzu înainte. Middlemass îl prinse de umeri și simți greutatea capului sprijinindu-i-se pe piept. Se gândi: „Doamne ferește, i-a venit rău“. Simți cum, ca într-un talmeș-balmeș, surpriza se amesteca cu emoția, mândria copilărească, mila și râsul abia stăpânit. Spuse:

– Nu te simți bine?

Lorrimer se smulse din strânsoare și se îndreptă. Își căută cu greu batista și o duse la nas. Pata roșie se lățea mereu. Middlemass văzu cum sângele lui Lorrimer i se împrăștia pe puloverul alb, arătând ca un trandafir. Spuse:

– Cum tot ne-am purtat ca niște cabotini, îmi închipui că replica dumitale va trebui să fie: „Mă jur că pentru asta îmi vei plăti, porcule!“

Rămase uimit de ura care se citea în ochii negri. Vocea lui Lorrimer îi ajunse înăbușită de batistă:

– O să plătești pentru asta!

După care, dus a fost.

Middlemass își dădu pe neașteptate seama că domnișoara Bidwell, cea care făcea curățenie în laborator, stătea lângă ușă, cu ochii măriți, uimiți în spatele ochelarilor caraghioși.

– Nu mi se pare o purtare prea frumoasă. Să se bată șefii între ei. Cred că ar trebui să vă fie rușine.

– Da, domnișoară Bidwell, ne e rușine. Încet, Middlemass își scoase mâinile lungi din halat, pe care îl întinse apoi spre ea.

– Aruncați-l la lucruri murdare, spuse ea. Știți foarte bine, domnule Middlemass, că n-am să-l duc la toaletă, în timpul programului. O să-l puneți singur la coș. Iar dacă vreți unul nou și curat, știți bine unde să-l căutați. Până mâine eu n-am să mai scot nici un halat curat. Pur și simplu v-ați bătut. Trebuia să-mi dau seama că doctorul Lorrimer o să fie amestecat în așa ceva. Nu e totuși tipul care să se bată cu pumnii, după cum, probabil, v-ați așteptat. N-are el curaj pentru așa ceva, vă spun eu. Oricum, în ultimele zile se poartă ciudat, asta-i sigur. Cred că ați auzit despre necazul de ieri din holul de la intrare, nu-i așa? Pur și simplu i-a dat afară pe copiii doctorului Kerrison. Nu făceau altceva decât să-l aștepte pe tatăl lor. Nu deranjau cu nimic, zic eu. E o atmosferă neplăcută în acest laborator în ultima vreme încât dacă nici unul dintre domni nu pune piciorul în prag o să fie o mare dandana, să nu ziceți că nu v-am spus.

10

Era aproape ora cinci și se întunecase mai înainte ca inspectorul Doyle să fi ajuns înapoi acasă, în satul aflat la șase kilometri la nord de Cambridge. Încercase să telefoneze soției, dar fără succes, linia fiind ocupată. Probabil că vorbea ca de obicei, la nesfârșit, cheltuind o grămadă de bani, cu una dintre vechile ei prietene infirmiere. Nici nu mai încercă. Poarta de fier forjat era, ca întotdeauna, deschisă și el parcă în fața casei. Câteva ore putea s-o facă; mai mult nici nu putea rămâne.

Casa Scoope nu arăta prea bine în această după-amiază târzie de noiembrie întunecat. Nu era de mirare că agenții nu trimiseseră pe nimeni să se uite. Era un anotimp urât. Casa, se gândea el, era greșeala întruchipată. O cumpărase pentru mai puțin de șaptesprezece mii și mai cheltuise cinci mii ca s-o aranjeze, cu gândul că o va vinde cu cel puțin patruzeci. Asta fusese însă înainte. Între timp, calculele unor agenți de bursă, mai pricepuți decât el, fuseseră date peste cap. Acum, când piața imobilelor lâncezea, nu mai era nimic de făcut decât să aștepte. Mai putea să mai aștepte până ce piața își revenea. Nu era însă sigur că o să aibă norocul ca nevastă-sa să accepte. De altfel, nici nu era sigur dacă chiar și el voia asta. Căsătoria fusese și ea un eșec, dar, în împrejurările actuale, era de înțeles. N-avea nici un rost să-și mai piardă timpul cu regrete.

Cele două ferestre mai luminoase, de la salonul de la etajul întâi promiteau căldură și confort. Dar, în realitate, plutea amenințarea. Maureen era acasă. Unde însă să se ducă – ar fi zis ea – în satul ăsta plicticos din East Anglia într-o seară posomorâtă de noiembrie?

Își terminase ceaiul, dar tava mai era lângă ea. Sticla de lapte cu căpăcelul împins în jos, cana desperecheată, pâinea tăiată felii și împrăștiată, bucata de unt de pe farfurioara unsuroasă, alături de prăjitura cu fructe, cumpărată din centru, pe cartonul încă nedesfăcut. Simți cum îl apucă furia ca de obicei, dar nu zise nimic. Odată, când îi făcuse observație pentru neglijență, ea ridicase din umeri.

– Cine să vadă? Cui îi pasă?

El vedea și lui îi păsa, dar trecuseră multe luni pe care le petrecuse astfel cu ea. Îi spuse:

– Mă duc să mă odihnesc câteva ore. Scoală-mă la șapte, te rog.

– Vrei să spui că nu mergem la concert la Chevisham?

– Pentru numele lui Dumnezeu, Maureen, ai zbierat ieri că nu te interesează așa ceva. Fleacuri de copii! Îți aduci aminte?

– N-o să fie *Poveștile orașului,* dar cel puțin o să mai ieșim din casă. Din cocioaba asta. Mai ieșim împreună. Ne îmbrăcăm și noi frumos. Și ai promis că o să luăm apoi masa la restaurantul chinezesc din Ely.

– Îmi pare rău. Nu știam că o să am un caz de asasinat.

– Când te întorci înapoi? Are rost să te întreb?

– Dumnezeu știe. O să-l iau pe sergentul Beale. Mai sunt unu-doi inși pe care trebuie să-i vedem, care au fost la balul Muddington, îndeosebi un tânăr numit Barry Taylor, care urmează să ne explice unele lucruri. În funcție de ce aflu de la el, s-ar putea să mai trec iar pe la bărbatul victimei.

– O să-ți facă plăcere, sunt sigură, să-l vezi lac de sudoare. D-aia ai devenit polițist, pentru că-ți place să-i bagi pe oameni în sperieți, nu-i așa?

– E aceeași prostie ca și cum ai zice că devii doică pentru că te dai în vânt să schimbi scutecele.

Se așeză pe un fotoliu și închise ochii, încercând să adoarmă. Revăzu fața îngrozită a băiatului, mirosind din nou sudoarea datorată fricii. Se ținuse totuși bine la primul interogatoriu, mai degrabă stingherit decât ajutat de prezența avocatului, care nu-și văzuse niciodată clientul și care, cu părere de rău, lăsase să se înțeleagă că ar fi preferat să nu-l mai vadă niciodată. El se ținuse bine cu povestea lui, că se certaseră la dans și că el plecase mai devreme. Că ea nu se întorsese acasă înainte de ora unu. Că el ieșise s-o caute pe drum și peste câmp, întorcându-se singur după o jumătate de oră. Că nu văzuse pe nimeni și că nu fusese în apropiere de carieră sau de mașina părăsită. Era o poveste simplă, clară, poate chiar adevărată, cu excepția unui lucru esențial. Cu puțin noroc, raportul laboratorului privind sângele ei și petele de pe manșetele de la haina lui, urmele slabe de pământ nisipos și de praf de pe pantofii lui vor fi gata până vineri. Dacă Lorrimer lucrase până noaptea târziu – și el de obicei făcea acest lucru – analiza sângelui putea fi gata până mâine. Apoi vor trece la ipoteze, la incompatibilități și în cele din urmă la adevăr. Ea spuse:

– Cine a mai fost acolo?

Ceva o făcuse să întrebe, se gândi el. Îi răspunse somnoros:

– Lorrimer, bineînțeles. El nu scapă niciodată ocazia să meargă la locul crimei. N-are încredere în nici unul dintre noi, am eu impresia. Ca de obicei, am pierdut o jumătate de oră din cauza lui Kerrison. Asta l-a înnebunit, firește, pe Lorrimer. El a întreprins totul la locul crimei, tot ce putea face oricine și apoi a trebuit să ardă gazul de pomană, împreună cu ceilalți, așteptând până a binevoit să apară medicul legist, escortat de poliție cu sirene și să ne aducă la cunoștință că ceea ce noi credeam că e un cadavru era – ei, ce mare surpriză! – într-adevăr un cadavru și că puteam să-l ridicăm în deplină siguranță.

– Un medic legist nu face numai asta.

– Sigur că da. Dar nu la locul crimei. Munca lui abia începe. Mai spuse: Îmi pare rău că n-am putut să te sun. Am încercat, dar a fost ocupat.

– Credeam că e tata. Oferta lui rămâne în picioare – postul de ofițer cu securitatea la organizație. Dar nu poate să mai aștepte. Dacă nu primești până la sfârșitul lunii, o să dea anunțul.

„Of, Doamne, se gândi el, iar același lucru. Aș vrea ca taică-tău să nu mai vorbească de „organizație". Sună de parcă ar fi vorba de Mafie. Dacă așa ar fi, aș fi tentat să accept. Ce are tatăl tău sunt trei prăvălii ieftine, murdare, care vând niște nenorocite da haine unor nenorociți de clienți care nici n-ar recunoaște o haină bună dacă le-ar fi băgată pe gât. M-aș putea gândi să intru în afacere dacă drăguțul de taică-tău nu l-ar fi luat pe Marele Frate drept director adjunct, gata să-nceapă să lucreze cu el, și dacă n-ar fi spus-o pe șleau că mă acceptă numai pentru faptul că sunt soțul tău. Al naibii să fiu dacă am să accept să dau târcoale ca șef de raion pândind ca nu cumva vreun nenorocit de puști să șterpelească ceva, chiar dacă asta mi-ar aduce gloriosul titlu de ofițer cu securitatea. Așa că rămân aici."

– Unde ai niște legături folositoare.

„Ce-o vrea să spună cu asta?" se gândi el. Avu grijă să nu-i spună nimic, dar nici ea nu era proastă deloc. Putea să-și dea seama. El spuse:

– Unde am o slujbă. Știai asta când te-ai măritat cu mine.

Nimeni nu știa cu adevărat, se gândi el.

– Să nu te aștepți să fiu aici când te întorci.

Vechea amenințare. Spuse încet:

– Fă ce vrei. Dacă ai de gând să pleci cu mașina, las-o moartă. O să iau Cortina. Cariera nu-i priește Renaultului. Așa ca dacă ai de gând să pleci la mama până mâine-dimineață, va trebui să-i dai un telefon lui tăticu', să vină să te ia sau să te duci cu taxiul.

Ea vorbea, dar vocea ei bombănitoare, insistentă, venea de departe, cuvintele nu se mai legau între ele, ci mai degrabă erau niște valuri de sunete care se izbeau de creierii lui. Două ore. Chiar dacă ea nu avea grijă să-l scoale, o să se scoale singur, aproape la fix. Închise ochii și adormi.

CARTEA A DOUA

MOARTEA ÎN HALAT ALB

1

La opt și patruzeci dimineața, domnea o liniște adâncă în holul de la Hoggatt. De nenumărate ori, Brenda se gândise că era răgazul cel mai plăcut dintr-o zi de lucru, când mai era o oră până să înceapă lucrul la laborator, iar împreună cu inspectorul Blakelock lucra în liniștea pustietății holului solemn și liniştit, ca o biserică, pregătind biblioraftturi pentru primirea de noi cazuri, reîmpachetând probe destinate poliției, verificând pentru ultima dată rapoartele laboratorului destinate tribunalelor, pentru a fi siguri că cercetarea fusese într-adevăr completă, că nu scăpase nici un amănunt important.

Imediat după sosire își va pune halatul alb și de îndată se va simți altfel, nu ca o tânără lipsită de siguranță, ci ca o profesionistă, aproape o savantă, ca un membru recunoscut al personalului laboratorului. Apoi se va duce la bucătărie, în spatele clădirii, și va pregăti ceaiul. După măreția clipei în care își punea halatul alb, o asemenea corvoadă era similară cu trimiterea la munca de jos și, la drept vorbind, nici nu avea nevoie să mai bea ceva după micul dejun, abia servit. Dar inspectorul Blakelock, care o pornea la drum cu mașina, în fiecare zi, de la Ely, era mereu gata să-și bea ceaiul, iar ei nu-i era greu să-l facă.

„E bun de dat la trupe“, o să spună el, ca de obicei, lipindu-și buzele umede de cană și înghițind pe nerăsuflate ceaiul fierbinte, de parcă gâtul i-ar fi fost din azbest. „Faci un ceai nemaipomenit,

Brenda. Îți spun ca s-o știi.“ Iar ea o să spună: „Mămica mea spune că tot secretul e să încălzești bine ceainicul și să lași ceaiul să infuzeze vreo cinci minute“.

Micul ritual se desfășura atât de neschimbat încât ar fi putut să spună singură, în tăcere, cuvintele lui, abia stăpânindu-și chicoteala, iar mirosul familiar al ceaiului, căldura care o cuprindea de îndată ce-și lipea mâinile de cana groasă era un început plăcut și odihnitor pentru o nouă zi de lucru.

Îi plăcea inspectorul Blakelock. Nu vorbea mult și niciodată nu fusese nervos cu ea, ba era chiar amabil, un adevărat tătic a cărui companie ți-e plăcută. Chiar și mama ei, când fusese în vizită la laborator – mai înainte ca Brenda să fi preluat postul – se declarase fericită că ea o să lucreze singură cu el. Și acum obrajii ei se mai aprind de rușine când își amintește de insistențele mamei sale de a vizita Hoggattul, ca să vadă unde o să lucreze fata ei, deși inspectorului-șef Martin, ofițer superior în poliție, ideea i se păruse, măcar după aparențe, cât se poate de justă. El îi explicase mamei Brendei câtă noutate era în faptul că Hoggattul urma să aibă un referent civil în locul unui subofițer de poliție. Dacă munca ei va fi încununată de succes, aceasta o să însemne și o economisire a numărului de cadre de poliție, dar și o bună pregătire pentru ea. De altfel, inspectorul-șef Martin îi spusese mamei Brendei: „Biroul de primiri este inima laboratorului“.

În momentul de față, el se afla cu un grup de ofițeri în vizită în Statele Unite, iar inspectorul Blakelock preluase complet comanda, lucrând pe două posturi, primind piesele de inventar, ținând registrul corespondenței cu tribunalele, pregătind statisticile, dar și discutând dosarele cu detectivii care se ocupau de cazuri, explicând ce anume ar dori laboratorul să facă, respingând cazurile în care cercetarea n-ar fi fost de nici un folos, verificând dacă concluziile finale destinate tribunalului erau complete. Brenda își dăduse seama că toate acestea însemnau o mare răspundere pentru el și era hotărâtă să-l sprijine întru totul.

Pe când făcea ceaiul, sosi deja primul sac cu probe, adus cu siguranță de unul dintre detectivii care se ocupau de caz. Era tot un sac de plastic plin cu haine luate de la morgă. Când inspectorul Blakelock îl răsuci în mâinile lui lungi, ea observă prin plastic o pereche de pantaloni bleumarin, unsuroși la brâu, o haină în dungi, cu revere mari, și o pereche de pantofi negri cu vârfuri ascuțite și catarame înflorate. Inspectorul Blakelock, după studierea raportului de la poliție, zise:

– Aparțin unui „băiețoi“ băgat într-o chestie ca asta. O să începi un dosar nou, cu raportul de la poliție, dar înregistrează-l pentru Secția de biologie, cu numele de referință Muddington și cu un număr de la subgrupă. După aceea, anexezi un fluturaș roșu, din cele cu „URGENT“. Crimele se bucură de prioritate.

– Dar dacă o să avem două sau trei cazuri de crimă în același timp, cine o să hotărască atunci prioritatea?

– Șeful serviciului respectiv. E treaba lui să împartă munca personalului. După cazurile de crimă și viol, de obicei se acordă prioritate cazurilor în care acuzatul n-a fost eliberat pe cauțiune.

Brenda spuse:

– Sper că nu vă supărați dacă pun atâtea întrebări, dar vreau să învăț. Doctorul Lorrimer mi-a spus că trebuie să știu totul și să nu fac doar o muncă de rutină.

– Întreabă cât vrei, fetițo, că nu mă supăr. Nu trebuie însă să dai prea multă ascultare doctorului Lorrimer. El nu e director aici, chiar dacă se crede așa ceva. După ce ai înregistrat țoalele astea, bocceaua merge pe raftul pentru Biologie.

Brenda trecu cu grijă numărul coletului în registru și puse sacul de plastic pe raftul de unde urma să plece la Secția de cercetări biologice. E bine să ții întotdeauna la zi registrul de intrări. Aruncă apoi o privire către ceas. Era aproape opt și cincizeci. Peste puțin timp urma să vină poșta, iar masa o să se umple cu plicuri conținând probe de sânge luate ieri în cazuri de conducători auto sau de bețivani. Apoi o să înceapă să vină mașini de la poliție. Polițiști în uniformă sau în civil o să aducă, în plicuri

mari, acte pentru domnul Middlemass, cercetător la Secția de documente; cutii special pregătite de laborator pentru recoltarea petelor de salivă, de sânge și de spermă; saci enormi cu cearșafuri și pături murdare și pătate; tot felul de instrumente boante; cuțite pline de sânge, puse cu grijă în cutiile lor.

Dintr-o clipă într-alta, urmau să sosească și primii salariați. Doamna Bidwell, care făcea curățenie, ar fi trebuit să fie acolo de douăzeci de minute. E posibil să fi luat gripă de la Scobie. Primul dintre cercetători o să fie probabil Clifford Bradley, șef de cercetări la Secția de biologie, trecând în goană prin hol, ca și cum n-ar fi avut dreptul să se afle acolo, cu ochii lui veșnic agitați, cu mustața aia nătângă, pe oală, atât de absorbit încât cu greu răspunde la salut. Apoi domnișoara Foley, secretara directorului, calmă și sigură pe sine, cu veșnicul ei zâmbet misterios. Domnișoara Foley îi amintea Brendei de Mona Rigby, pe vremea când mergeau la școală, fiind mereu aleasă să joace rolul Sfintei Fecioare în piesele legate de Nașterea Domnului. Nu-i plăcuse niciodată Mona Rigby, care n-ar fi apucat a doua oară râvnitul rol dacă lumea ar fi știut tot ceea ce Brenda știa despre ea, după cum nu era sigură că-i place cu adevărat domnișoara Foley. Venea apoi cineva care îi plăcea, domnul Middlemass, cercetător la Documente, cu haina pusă peste umeri, urcând câte trei trepte și salutând din mers. Ceilalți urmau fără o anumită ordine. Holul se umplea de oameni, semănând cu o gară și în mijlocul acestui haos aparent se aflau cei de la biroul de primiri, dând ajutor, explicații și îndrumări.

Și ca să se vadă că ziua de muncă a început, mai suna și telefonul. Mâna inspectorului Blakelock ridică receptorul. Ascultă în tăcere ceva care parcă dură mai mult decât de obicei, după care îl auzi spunând:

– Nu cred că e aici, domnule Lorrimer. Ați spus că nu s-a întors acasă ieri-seară?

Iarăși tăcere. Inspectorul Blakelock se îndepărtă puțin de ea și își aplecă capul în chip tainic asupra receptorului, parcă ar fi ascultat o spovedanie. Apoi puse telefonul la loc și îi spuse Brendei:

– Era bătrânul doctorului Lorrimer. E îngrijorat. După cum se vede doctorul Lorrimer nu și-a băut ceaiul azi-dimineață și se pare că n-a fost noaptea trecută acasă. Patul i-a rămas neatins.

– Nici aici nu e. La venire, am găsit ușa de la intrare închisă.

Nu încăpea nici o îndoială. Doar dăduse colțul clădirii, după ce-și lăsase bicicleta la parcare. Inspectorul Blakelock era deja în fața ușii de la intrare, de parcă ar fi așteptat-o. Când ajunsese lângă el, acesta își îndrepta lanterna spre încuietori, unde introdusese pe rând cele trei chei, mai întâi cheia Yale, apoi Ingersoll și la urmă cheia de la siguranță, care decuplează sistemul de alarmă legat cu postul de poliție din Guy's Marsh. Apoi intraseră împreună în holul aflat în întuneric. Ea se dusese la garderoba aflată în spatele clădirii ca să-și pună halatul, iar el se dusese la biroul inspectorului-șef Martin ca să cupleze sistemul intern de protecție al ușilor de la principalele încăperi ale laboratorului.

Chicotind, ea spuse:

– Domnișoara Bidwell nici n-a început curățenia, iar domnul Lorrimer e dat lipsă. E posibil să fi fost împreună. Marele scandal de la Hoggatt!

Nu fusese o glumă prea inspirată, așa că nu se mai miră că inspectorul Blakelock nu râsese. Acesta spuse:

– Faptul că ușa e închisă nu înseamnă neapărat că doctorul Lorrimer își are cheile lui. Iar dacă a venit aici dis-de-dimineață nu văd de ce ar fi închis din nou ușa și de ce a pus alarma internă în funcțiune.

– Dar cum ar fi putut să intre atunci în laboratorul de biologie?

– Ar fi trebuit să deschidă ușa și apoi s-o lase deschisă când a repus în funcție alarma. Nu pare să fie așa ceva. Când e singur aici, se bazează de obicei pe cheia Yale. Duse din nou receptorul la ureche și spuse: Așteptați o clipă, domnule Lorrimer. Nu cred că e aici, dar am să verific.

– Mă duc eu, spuse Brenda, dornică să-și dovedească silința.

Fără să mai ridice mica tejghea, se strecură pe sub ea. Când se ridică, îl văzu cât se poate de clar, cu o față strălucind parcă ar fi fost un bliț. Inspectorul Blakelock, cu gura pe jumătate deschisă, a dojană, cu brațul îndreptat spre ea într-un gest țeapăn și actoricesc, de protejare sau de înfrângere. Ea însă, fără să mai zăbovească, o rupse la fugă râzând pe scări în sus. Laboratorul de biologie se afla la etajul întâi, pe aripa din spate, întins pe aproape toată lungimea clădirii. Ușa era închisă. Apăsă pe clanță și o deschise, lipindu-se de perete în căutarea întrerupătorului. Îl găsi pipăind și îl aprinse. Două tuburi fluorescente atârnau de tavan, mai întâi clipind chiorâș, apoi pâlpâind și, în cele din urmă, luminând orbitor.

Zări trupul imediat. Zăcea între cele două mese centrale, cu fața în jos, cu mâna stângă parcă ar fi zgâriat podeaua, iar cu cea dreaptă ghemuită sub el. Picioarele stăteau drepte. Ea scoase un sunet ciudat, un amestec de strigăt și geamăt și îngenunche lângă el. Părul de deasupra urechii stângi era lipsit de luciu și spălăcit, ca haina ei de blană de pisică după ce o dăduse la curățat. Nu putu însă zări sângele. Știa totuși că trebuie să fie sânge. Gulerul halatului său alb era pătat și pe jos se formase deja o băltoacă. Se putea vedea bine doar ochiul lui stâng, țeapăn și înfundat ca ochiul unui vițel. Îi puse mâna pe obraz. Era rece. De altfel, de cum văzuse strălucirea ochiului își dăduse seama că survenise moartea.

Nu-și mai aducea aminte cum închisese laboratorul sau cum coborâse pe scară. Inspectorul Blakelock mai era la biroul recepției, țeapăn ca o statuie, cu receptorul în mână. Îi venea să râdă uitându-se la fața lui, atât era de caraghios. Încercă să-i spună ceva, dar cuvintele îi rămâneau în gât. Falca i se scutura fără putință de control, iar dinții îi clănțăneau. Încercă să facă un gest. El spuse ceva, fără ca ea să priceapă, dădu drumul la receptor și o luă la fugă pe scări.

Ea se duse clătinându-se spre fotoliul mare, în stil victorian, lipit de peretele biroului inspectorului-șef Martin, fotoliul colonelului Hoggatt. Acesta privea de sus, din portret. I se păru că ochiul stâng se făcuse mai mare, iar buzele i se suciseră într-un rânjet.

Un frig îngrozitor puse stăpânire pe tot trupul ei. Inima parcă-i crescuse teribil, gata să-i spargă pieptul. Răsuflă trăgând lacom aer în piept, fără ca totuși să-i ajungă. Își dădu deodată seama că telefonul suna. Mișcându-se ca un automat, se aplecă peste birou și ridică receptorul. Vocea domnului Lorrimer, fragilă și plângăreață, se auzea behăind la celălalt capăt al firului. Încercă să spună formula obișnuită: „Aici e laboratorul Hoggatt. Sunt secretara, vă ascult". Cuvintele i se opriră în gât. Puse receptorul în furcă și se întoarse la scaunul ei.

Nu-și mai amintea să fi auzit țârâitul prelung al soneriei de la intrare sau să fi traversat holul să deschidă. Pe neașteptate ușa se dădu de perete și holul se umplu de lume, de strigăte. Lumina devenise parcă mai strălucitoare și ea îi văzu ca pe niște actori pe o scenă, puternic luminată, cu fețe grotești, machiate exagerat, fiecare cuvânt fiind clar și inteligibil de parcă s-ar fi aflat la stal, în rândul întâi. Doamna Bidwell, cea cu curățenia, în impermeabilul cu guler imitație de blană, plină de indignare striga cât putea de tare:

– Ce dracu' se întâmplă aici? Un nebun dat dracului l-a sunat pe bărbatu-meu și i-a zis că nu-i nevoie să vin azi aici, că doamna Schofield mă cheamă la ea. Cui îi arde de tâmpeniile astea?

Inspectorul Blakelock cobora scara încet și cu băgare de seamă, ca un actor care-și face intrarea în scenă. Toți stăteau formând un cerc, uitându-se la el – doctorul Howarth, Clifford Bradley, domnișoara Foley, doamna Bidwell. Directorul făcu un pas înainte. După cum privea, nu mai avea mult până să cadă jos. Zise:

– Ei, Blakelock?

– Doctorul Lorrimer, domnule. E mort. Asasinat.

Cu siguranță că n-ar fi putut repeta toți cuvântul într-un glas, uitându-se unii la alții, ca într-un antic cor grecesc. Ca un geamăt puternic răsună în liniştea holului un singur cuvânt, parcă lipsit de noimă. Asasinat, asasinat, asasinat.

Howarth fu văzut fugind pe scări. Inspectorul Blakelock dădu să-l însoțească, dar directorul îi spuse:

– Nu, stați aici. Vedeți ca nimeni să nu treacă mai departe de hol. Telefonați inspectorului-şef și doctorului Kerrison. Apoi, dă-mi legătura cu Ministerul de Interne.

Deodată, toți remarcară, parcă pentru prima dată, prezența Brendei. Doamna Bidwell veni spre ea. Îi zise:

– Dumneata l-ai găsit, nu-i așa? Sărmana fată!

Și deodată piesa luă sfârșit. Luminile se stinseră. Fețele deveniră amorfe, banale. Brenda gâfâi ușor. Simți cum brațele doamnei Bidwell îi cuprind umerii. Mirosul impermeabilului îi izbea fața. Blana era la fel de moale ca labele ei de pisicuță. Și, ca o binecuvântare, Brenda dădu drumul lacrimilor.

2

La un spital din Londra, din apropierea Tamisei, de unde putea zări în clipele de maximă singurătate fereastra de la birou, doctorul Charles Freeborn, supraveghetor la Serviciul de Medicină Legală, înalt de circa 1,90 m zăcea pe un pat îngust, cu nasul ținut deasupra cearceafului îndoit meticulos, cu părul alb sprijinit pe o pernă și mai albă. Patul era prea scurt pentru el, necaz pe care-l rezolvase scoțând vârful picioarelor afară. Dulapul de lângă pat conținea un amestec de obiecte necesare sau primite și de mici fleacuri considerate indispensabile pentru o scurtă ședere în spital. Printre ele, un vas cu aspect oficial, pentru trandafiri, fără miros, dar înfloriți. Lângă florile ca de înmormântare și atât de nefirești, comandantul Adam Dalgliesh zări o față atât de nemișcată, niște ochi pironiți în tavan încât pentru o clipă i se păru că se dusese la un mort. Amintindu-și că Freeborn se refăcea după o simplă operație reușită de varice, se apropie de pat și spuse într-o doară:

– Ei!

Freeborn, toropit de somn, sări parcă împins de niște arcuri doborând din dulap un pachet cu rufe, două numere din *Jurnalul Societății de Medicină Legală* și o cutie începută cu bomboane de ciocolată. Scoase afară o mână pistruiată, având brățara de identificare dată de spital și îi strânse lui Dalgliesh mâna ca într-o menghină.

– Adam, nu mă schilodi, ce dracu'! Mă bucur că te văd! Singura veste bună pe care am avut-o în această dimineață e că tu o să preiei comanda. M-am gândit chiar că ai și plecat. Cât timp îți trebuie? Cum o să ajungi acolo?

Dalgliesh răspunse la întrebări pe rând.

– Zece minute. Cu elicopterul, de la Battersea. Acum mă simt bine. Tu ce mai faci, Charles? Ți-am creat necazuri?

– Necazul sunt eu. Nici că se putea mai prost. Și partea cea mai neplăcută e că totul e urmarea greșelii mele. Operația ar fi putut aștepta. Durerea devenise neplăcută și Meg a insistat s-o fac acum, înainte de a ieși la pensie, cum s-ar spune mai bine în timpul slujbei la stat decât în timpul meu.

Amintind că-i sunt cunoscute realizările și greutățile celor aproximativ patruzeci de ani de muncă ai lui Freeborn în Serviciul de medicină legală, anii grei din timpul războiului, ieșirea amânată la pensie, ultimii cinci ani când își schimbase stilul de a conduce ca să scape de birocrație, Dalgliesh spuse:

– Sunt conștient. Nu mai puteai face nimic la Chevisham.

– Știu. E caraghios simțământul acesta de răspundere deoarece în momentul de față, la sosirea dezastrului, nu mai sunt în funcție. Au sunat de la birou și mi-au comunicat știrile, imediat după ora nouă. Mai bine decât să le afli de la vizitatori sau din ziarele de seară, așa cred că s-au gândit. Frumos din partea lor. Inspectorul-șef trebuie să fi sunat la Scotland Yard, la câteva clipe după primirea știrilor. Tu ce știi?

– Ca și tine, îmi închipui. Am vorbit cu comandantul și cu Howarth. Ei mi-au expus principalele fapte. Țeasta sfărâmată, după câte s-ar părea cu un ciocan de lemn pe care Lorrimer îl examina. laboratorul a fost găsit închis corespunzător la sosirea ofițerului de poliție și a tinerei funcționare civile, la opt și jumătate dimineața. Cheile lui Lorrimer erau în buzunarul lui. De mai multe ori el lucra până târziu și cei de la laborator, mai toți, știau că așa o să facă și în seara de ieri. Nu e nici un semn că ușile ar fi fost forțate. Patru seturi de chei. Lorrimer avea un set, fiind

cercetător principal și adjunct al șefului cu securitatea. Al doilea set era la adjunctul ofițerului de legătură. Doar Lorrimer și unul dintre ofițerii de legătură aveau autorizația să deschidă și să închidă clădirea. Directorul păstrează cel de-al treilea set de chei în fișetul lui, iar cel de-al patrulea set stă în siguranță la postul de poliție din Guy's Marsh, pentru cazul că s-ar da alarma în toiul nopții.

Freeborn spuse:

– Deci, fie că Lorrimer l-a lăsat să intre pe criminal, fie că acesta avea o cheie.

Mai erau și alte posibilități, se gândi Dalgliesh, dar acum nu era timp de discutat așa ceva. Întrebă:

– Lorrimer o fi dat drumul cuiva în laborator, nu-i așa?

– De ce nu? E posibil să-i fi dat drumul cuiva din poliția locală, pe care-l cunoștea bine, mai ales dacă era unul dintre detectivii care lucrau la un caz recent. Altfel, nu mai sunt așa de sigur. Ar fi putut să dea drumul unui prieten sau unei rude, deși e mai greu de crezut. Era un tip așa de pedant încât nu pot să-mi închipui că folosea laboratorul ca loc de rendez-vous. Da, fără îndoială, i-ar fi dat drumul patologului de la Medicină legală.

– E cineva din partea locului, unul Henry Kerrison, așa mi s-a spus. De la comandament mi s-a comunicat că l-au chemat să examineze cadavrul. De altfel, nici nu puteam face altceva. Nici nu știam dacă ați găsit un înlocuitor la Secția Donald.

– N-am reușit. Deocamdată se ocupă Kerrison, ca o îndatorire de serviciu. Ar fi potrivit și noi l-am numi dacă am obține acordul Direcției Sanitare. E vechea poveste cu responsabilitățile pe care le are și la spital. Tare aș vrea să rezolvăm problema Serviciului de medicină legală înainte de plecarea mea. O să fie una dintre durerile de cap pe care am să le las succesorului meu.

Dalgliesh se gândea fără nici o plăcere, cu umor macabru, la Secția Donald. „Draga mea, nu cu cuțitul ăsta de tort. L-am folosit de dimineață când l-am spintecat pe unul de-ai lui Slash Harry, așa că s-a cam tocit.“ Spuse:

– Povestește-mi despre Lorrimer. Cum era?

Era întrebarea care forma miezul oricărei cercetări în caz de crimă. Știa, de altfel, cât era de absurdă, mai înainte de a o rosti. Reprezenta partea cea mai ciudată din munca unui detectiv, din eșafodajul de legături cu cel mort, văzut doar ca un cadavru ciopârțit pe scena crimei sau gol pușcă pe masa de la morgă. Murise drept urmare a ceea ce făcuse. Până să fi rezolvat cazul, Dalgliesh o să primească o duzină de descrieri ale personalității lui Lorrimer, culese ca niște amprente de pe creierul altor oameni. Pe baza acestor imagini amorfe și nesigure, el urma să-și creeze propria reprezentare, suprapusă și dominantă, dar la fel de incompletă și de distorsionată ca și celelalte, de data aceasta în funcție de propriile idei, de propria personalitate. Întrebarea trebuia oricum pusă. Cel puțin să-l lase pe Freeborn să răspundă fără să mai înceapă o discuție teoretică despre fundamentul problemei. Se pare însă că pentru o clipă gândurile lor mergeau în aceeași direcție, așa că Freeborn spuse:

– Ce ciudat că trebuie să pui mereu această întrebare, încât să ajungă să-l cunoști cu ochii altora. Are circa patruzeci de ani. Seamănă cu Ioan Botezătorul, dar fără barbă și la fel de categoric. Nu-i însurat. Locuiește cu tatăl lui, la o fermă, la marginea satului. Este – mai bine zis a fost – un biolog deosebit de competent, dar mă îndoiesc că ar mai fi putut avansa mai mult. Cam obsedat, țâfnos, era greu de suportat. El ceruse, firește, să lucreze la Hoggatt și era candidat la locul lui Howarth.

– Cum au primit, el și laboratorul, noua desemnare?

– Cred că lui Lorrimer nu prea i-a convenit. Laboratorul n-ar fi salutat numirea lui. Nu prea era iubit de oameni, mai ales de cei cu funcții mari. Întotdeauna se găsește însă unul sau doi care să prefere un coleg, cu toate ciudățeniile lui, unui străin. Pe deasupra, sindicatul făcuse deja mare tapaj că nu era numit un specialist în medicină legală.

– De ce l-ai numit pe Howarth? Știu că erai în Consiliu.

– Așa e. Sunt gata să-mi asum răspunderea. Nu cred însă că am comis o greșeală. Bătrânul doctor Mac a fost într-adevăr unul dintre cei mai mari specialiști în medicină legală. Am pornit la drum împreună, dar nu e mai puțin adevărat că în ultimii ani scăpase puțin hățurile din mână. Howarth a reușit deja să mărească volumul activității cu zece la sută. Mai e și specificul noului laborator. E totuși riscant să iei un om fără experiență în domeniul medicinii legale, dar pe noi ne interesa, în primul rând, un director. Cel puțin majoritatea membrilor Consiliului, ca și ceilalți, erau convinși că nu era un lucru rău, deși, ca să fiu sincer nu ne era prea clar ce voia să însemne blestematul ăsta de cuvânt, *management*. Altă știință. Toți au dat ascultare. Pe vremuri, ne-am descurcat cu munca, cu oamenii dacă era nevoie, ba împingându-i de la spate pe cei mai leneși, ba încurajându-i pe cei șovăitori și convingând forțele polițienești, sceptice sau neîncrezătoare, să recurgă la serviciile noastre. Ba și trimițând la Ministerul de Interne un raport statistic, doar ca să le aducem aminte că existăm. Se pare că a funcționat totul bine. Munca nu s-a întrerupt. Te-ai gândit vreodată, Adam, care e deosebirea exactă dintre administrație și management?

– Păstrează întrebarea asta ca să-l încurc pe candidatul pentru viitorul consiliu! Howarth a lucrat la Institutul de Cercetări Bruche, nu-i așa? De ce a vrut să plece de acolo? Trebuie să fi pierdut ceva la leafă.

– Nu mai mult de șase sute de lire pe an și asta nu-l afecta. Tatăl lui e bogat și totul se împărțea între el și sora lui vitregă.

– Postul era totuși mai mare, nu? Iar la Hoggatt nu mai putea face cercetare.

– Mai făcea el ceva, deși în esență e o muncă de laborator. Asta ne-a cam pus pe gânduri pe cei din Consiliu. Adevărul e că nimeni nu se apucă să-l convingă pe un candidat promițător că perspectiva nu e cea mai strălucită pentru el. Ca pregătire științifică – la bază e fizician – era cu mult înaintea celorlalți. Adevărul e că l-am strâns nițel cu ușa, dar el mi-a oferit argumentele

obişnuite. Simţea că se plafonează, dorea un domeniu nou de activitate, voia să scape de Londra. Se bârfea că-l părăsise nu demult nevasta şi că el dorea să o rupă definitiv. Se pare că acesta a fost motivul. Slavă Domnului că n-a folosit blestematul ăla de cuvânt „stimul". Dacă o să mai aud vreun candidat care să-mi spună că el consideră slujba drept un stimul, o să mă arunc peste catedră. Simt că îmbătrânesc, Adam.

Făcu semn cu capul în vreme ce se uita spre fereastră.

– Ca să fim drepţi, nu le e prea uşor.

– Ştiu. Am purtat cu ei o discuţie extrem de scurtă, dar plină de tact. Este însă evident că problema trebuie rezolvată repede. Pe lângă chestiunea încrederii în serviciu, toţi doresc ca laboratorul să-şi reia lucrul.

– Ce se întâmplă acum? Mă refer la personal.

– Cei de la Cercetări au închis toate uşile din interior şi ţin personalul în bibliotecă şi în hol până la sosirea mea. I-am pus să scrie tot ce-au făcut de când l-au văzut ultima dată viu pe Lorrimer, iar cei de la paza locală fac primele verificări ale alibiurilor. Se mai câştigă astfel timp. O să iau cu mine un ofiţer, pe John Massingham. Laboratorul central o să preia problemele de medicină legală. O să trimită un tip de la Serviciul de relaţii publice să se ocupe de problemele de publicitate, aşa că eu am să scap de ele. E de datoria guralivilor ăstora să ne scape de spectacol. În felul acesta, necazul nostru, ca şi necazurile guvernului, nu se vor afla pe prima pagină, o zi sau două.

Freeborn se uită la vârful picioarelor, parcă supărat de faptul că de-abia acum descoperise deficienţele membrelor sale. Din când în când le tot sucea şi răsucea, parcă dând ascultare unor recomandări medicale sau dintr-o pornire de-a lui, nimeni n-ar fi putut spune. După o clipă zise:

– Mi-am început cariera la Hoggatt, după cum ştii. Era înainte de război. Fiecare dintre noi avea habar doar de chimie, eprubete, pahare, substanţe. Fetele nu erau angajate, pentru că nu se considera decent să aibă legătură cu probleme sexuale. Hoggattul era

de modă veche, chiar și pentru serviciile din anii 1930. Nu pe plan științific. Aveau un spectograf pe vremea când mai era considerat o jucărie minune. În zona mlaștinilor apăruseră niște crime ciudate. Îți mai amintești de cazul Mulligan, de bătrânul care-și ciopârțise fratele și legase resturile la stăvilarul Leamings? S-au găsit niște probe teribile atunci.

– Vreo cincizeci de pete de sânge pe zidul cocinei de porci, nu-i așa? Iar Mulligan se jura că e sânge de scroafă.

Freeborn se lăsă pradă amintirilor.

– Mi-a plăcut secătura aia bătrână. A fost marea atracție a Hoggattului și, de altfel, mai este încă. O clădire neobișnuită de tip Palladian, într-un sat oarecare din East Anglia, în apropierea mlaștinilor întunecoase. Șaisprezece kilometri până la Ely, care nu poate fi socotit drept un centru foarte activ pentru tineret. Iarna îți îngheață și măduva oaselor, iar primăvara – când mlaștinile urlă, cum se spune prin partea locului – vântul biciuie turba și îți sufocă plămânii ca un smog. Dacă n-au plecat după prima lună, oamenii au rămas pentru totdeauna. Ați aflat că Hoggattul avea o capelă mică, Wren, unde sunt fundațiile laboratorului? Din punct de vedere arhitectonic, este cu mult peste ceea ce înseamnă o casă, pentru că bătrânului Hoggatt nu i-a plăcut niciodată lucrul de mântuială. Mi se pare însă că nu prea avea gust estetic. A folosit-o cândva ca magazie, când a avut loc secularizarea, cum se mai întâmplă cu bisericile nefolosite. Howarth a adus un cvartet de coarde la laborator, unde a avut loc un concert. Se pare că e un remarcabil violonist amator. Deocamdată n-are de gând să renunțe la muzică. Nu e un început prea bun pentru el, nenorocitul. Laboratorul a fost întotdeauna un loc fericit. Cred că izolarea ne-a dat acest sentiment de camaraderie.

Dalgliesh spuse încruntat:

– Nu cred că o să țină mai mult de o oră după sosirea mea.

– Așa e. Tipii vor aduce cu ei nu numai soluții, dar și multă zarvă. Nu poți face nimic. Crima e ca ciuma. Sunt convins că o să-i dai de cap. Întotdeauna ai reușit. Mă întreb însă cu ce preț.

Dalgliesh nu răspunse. Ținea mult la Freeborn, dar era prea cinstit cu el însuși ca să-i facă promisiuni deșarte, doar ca să-l consoleze. O să dea dovadă de tact, firește. Nu mai era nevoie ca s-o spună. Ce voia era să ajungă la Hoggatt, ca să rezolve crima, iar toate celelalte considerente nu vor sta în fața acestei sarcini precumpănitoare. Crimele s-au rezolvat întotdeauna cu un anumit preț, uneori plătit de ele, de cele mai multe ori de alții. Iar Freeborn avea dreptate. Era vorba de o crimă care îi împroșca pe toți, fie ei vinovați sau nevinovați. Nu-i păru rău de cele zece minute cât stătuse cu Freeborn. Bătrânul credea cu sincer patriotism că serviciul căruia îi consacrase toată viața era și cel mai bun din lume. Își adusese și el obolul și probabil că avea dreptate. Dalgliesh aflase ceea ce voise să afle. Dar după ce dădu mâna și își luă rămas-bun, își dădu seama că greul abia acum urma.

3

Biblioteca de la Hoggatt se afla la parter, în spate. Cele trei ferestre mari lăsau să se vadă o terasă de piatră și șirul de trepte care duceau în jos, spre ceea ce fusese cândva o grădină, dar care acum nu mai era decât o bucată de pământ de o jumătate de acru[1], acoperită cu o iarbă neîngrijită, limitată la vest de anexa din cărămidă a Serviciului de cercetare a vehiculelor, iar la est de vechiul grajd, transformat acum în garaje. Încăperea era dintre puținele care scăpaseră zelului de preschimbare al fostului proprietar. Etajerele originale din stejar cioplit mai acopereau încă pereții, găzduind acum biblioteca nu lipsită de importanță a laboratorului, în vreme ce pentru revistele din țară și internaționale se amenajaseră două rafturi mobile din oțel care împărțeau încăperea în trei spații. În dreptul fiecărei ferestre, era câte o masă cu patru scaune, una din mese fiind aproape complet ocupată de o machetă a noului laborator.

În spațiul acesta, oarecum nepotrivit, se adunase personalul. Un sergent de la secția locală stătea nemișcat lângă ușă, ca o reamintire a motivului pentru care fuseseră atât de nepotrivit reținuți. Li se permisese să meargă afară, la garderoba de la parter, însoțiți de o escortă discretă și li se mai spusese că puteau telefona din bibliotecă acasă. Restul laboratorului era însă acum fără comunicații.

---

[1] Acru – unitate de măsură de circa 4 000 m² (n.tr.)

La sosire, li se ceruse tuturor să povestească pe scurt unde fuseseră și cu cine, în seara și noaptea trecută. Cu răbdare, ei își așteptau rândul la una dintre cele trei mese. Declarațiile fuseseră strânse de sergent și predate colegului său aflat la recepție, semn că primele controale puteau începe. Cei din personalul de rând, care aveau și un alibi mulțumitor, erau lăsați să plece acasă, chiar de la început, unul după altul și, cu un anumit regret că vor pierde din întâmplările care urmau, își văzură de drum. Cei mai puțin norocoși, ca și cei care sosiseră primii în laborator în dimineața aceasta, precum și toți cercetătorii-șefi au fost rugați să aștepte sosirea brigăzii de la Scotland Yard. Directorul își făcuse doar o scurtă apariție la bibliotecă. Mai înainte, el fusese, împreună cu Angela Foley, să comunice moartea lui Lorrimer tatălui acestuia. După ce se întorsese, stătuse în biroul lui împreună cu inspectorul-șef Mercer, de la postul local de poliție. Se zvonea că doctorul Kerrison fusese cu ei.

Minutele se târau cu greu când auziră primul huruit al unui elicopter care se apropia. Stresați de prezența poliției, din prudență, delicatețe sau din jena de a vorbi despre cea mai importantă problemă care le acaparase mințile, ei discutau cu o politețe plină de precauție, ca niște străini aflați în sala de așteptare a unui aeroport. Femeile erau, în general, mai bine înarmate să înfrunte așteptarea plicticoasă. Doamna Mallett, dactilografa de la secretariat, își adusese andrelele și blindată fiind cu un alibi de beton – stătuse între diriginta de poștă și domnul Mason, de la magazinul universal la concertul din sat – și având mâinile ocupate o ținu așa, pocnind andrelele, cu o împăcare de neînțeles, ba chiar iritantă, până se dădu dispoziție să se plece acasă. Doamna Bidwell, care făcea curățenie, ținu cu tot dinadinsul să meargă, cu escortă, până la dulapul în care-și ținea mătura, înarmându-se apoi cu niște cârpe și un pămătuf de șters praful cu care trecu în grabă printre rafturile cu cărți. Era tăcută ca niciodată, dar un grup de cercetători

așezați la mese putură s-o audă mormăind ceva în vreme ce scutura cărțile la capătul unui raft.

Brendei Pridmore i se dăduse voie să ia de pe birou registrul cu probe primite și se apucase să verifice datele de pe luna trecută. Registrul ocupa un spațiu mai mare decât i se cuvenea, dar cel puțin avea cu ce să se îndeletnicească. Claire Easterbrook, cercetător principal în Secția de biologie și, după moartea lui Lorrimer, biolog-șef, își scosese din geantă o lucrare științifică, pe care o pregătise, cu privire la cele mai recente descoperiri în materie de clasificare a sângelui pe grupe și se apucase s-o revadă, adâncindu-se în ea, de parcă asasinatul de la Hoggatt ar fi fost ceva de rutină și, ca atare, ea avusese grijă să se pregătească din timp.

Restul personalului își petrecuse timpul fiecare în felul lui. Cei care preferară să-și găsească de lucru se adânciră în lectura unei cărți, făcând, din timp în timp, câte o remarcă ostentativă. Cei doi de la Secția de cercetare a vehiculelor, care erau de acum renumiți că nu știu să vorbească decât despre mașini, se rezemară, unul lângă altul, cu spatele de rafturile cu cărți și se apucară cu înverșunare să vorbească despre mașini. Middlemass termină de dezlegat cuvintele încrucișate din *The Times* la zece fără un sfert și lungi lectura ziarului cât mai mult posibil. Acum însă terminase până și rubrica deceselor. Îndoi ziarul și-l aruncă pe masă, spre mâinile care-l așteptau cu nerăbdare.

A fost o adevărată ușurare sosirea, înainte de zece, a lui Stephen Copley, chimistul-șef, cu fața lui roșcată, veșnic agitată, cu moțul lui de păr creț, strălucind de parcă venea de la plajă. Nimic nu-l putea tulbura și cu atât mai puțin moartea unui om care nu-i plăcuse. Avea însă un alibi bun, deoarece își petrecuse toată ziua de ieri la Crown Court, iar seara și noaptea fusese cu niște prieteni la Norwich, întorcându-se la Chevisham doar ca să plece târziu în dimineața de azi. Colegii lui, dornici să mai schimbe o vorbă, începură să-l întrebe despre acest caz. Vorbeau cam prea tare. Ceilalți ascultau cu un interes prefăcut, ca și cum

convorbirea ar fi fost un dialog de teatru, special pregătit pentru distracția lor.

– Pe cine au adus ca avocat al apărării? întrebă Middlemass.

– Pe Charlie Pollard. Și-a aplecat burta enormă peste bară ca să le spună confidențial celor din juriu că n-aveau de ce să se teamă de așa-numita expertiză științifică, deoarece nici unul dintre ei, după cum, firește, nici el, nu știa despre ce e vorba. Nu trebuie să vă mai spun că i-a liniștit teribil.

– Juraților nu le plac probele științifice.

– Își închipuie că nu vor putea să înțeleagă și până la urmă nici nu mai înțeleg. De cum ajungi la tribunal îți dai seama că încăpățânarea de a nu înțelege le acoperă mințile ca o adevărată cortină. Ei vor lucruri foarte sigure. Particula aceasta de vopsea provine de la această mașină? Răspundeți *da* sau *nu*. Nu le place nici una dintre aceste teribile probabilități matematice.

– Și dacă nu le plac probele științifice, cu atât mai puțin aritmetica. Dacă le oferi un punct de vedere științific, bazat pe posibilitatea de a împărți un factor la două treimi, știți ce o să spună domnul magistrat? „Îmi pare rău, dar va trebui să explicați mai simplu, domnule Middlemass. Nici juriul și nici eu nu suntem specialiști în matematică, după cum bine știți." „Ba pardon: ești un necioplit arogant și juriul ar trebui să nu creadă un cuvânt din ceea ce spui."

Era o discuție mai veche. Brenda o mai auzise când își mânca sandvișurile în pauza de prânz, în camera dintre bucătărie și salon, pe care încă o mai numeau „cantina tineretului". Acum i se părea groaznic ca ei să poată discuta așa de firesc, în vreme ce Lorrimer zăcea mort la etajul de sus. Pe neașteptate, simți nevoia sa vorbească în numele lui. Se uită în sus și își făcu curaj:

– Dr. Lorrimer se gândea că activitatea ar fi trebuit realizată în circa trei laboratoare imense, deservind întreaga țară, probele sosind pe calea aerului. Spunea că, după părerea lui, toate probele științifice trebuiau acceptate de ambele părți înainte de proces.

Middlemass spuse calm:

– E o temă veche. Poliția dorește un laborator local, drăguț și accesibil și de ce s-o condamnăm? Mai mult, trei sferturi din activitatea de medicină legală n-are nevoie de toată aparatura asta sofisticată. Mai degrabă, ar fi cazul unor laboratoare regionale bine echipate, cu substații locale. Dar cine ar dori să lucreze într-un laborator mic, în vreme ce cele mai pasionante cazuri se vor duce în altă parte?

Domnișoara Easterbrook tocmai își terminase, chipurile, revizia. Le spuse:

– Lorrimer știa că ideea aceasta a laboratorului ca arbitru științific n-o să meargă cu sistemul britanic de acuzare. Oricum, probele științifice trebuie testate ca oricare altă probă.

– Dar cum? întrebă Middlemass. De un juriu obișnuit? Să presupunem că dumneavoastră sunteți un expert în examinarea documentelor în afara acestui serviciu și vă cheamă apărarea. Dumneavoastră și cu mine nu suntem de acord. Cum poate juriul să aleagă între noi? Probabil că o să vă creadă pe dumneavoastră, pentru că arătați mai bine.

– Mai degrabă pe dumneavoastră, că sunteți bărbat.

– Sau unul dintre ei – cel hotărâtor – mă va respinge pentru că îi amintesc de unchiul Ben, iar toată familia știe că Ben era mincinosul mincinoșilor.

– Un moment. Un moment. Copley își întinse mâinile durdulii, încercând să-i potolească. Asta înseamnă democrație. Un sistem supus greșelilor, dar e cel mai bun pe care-l avem.

Middlemass spuse:

– E totuși extraordinar cât de bine funcționează. Te uiți la juriu stând atent, politicos, ca niște copii tare cuminți, ca niște vizitatori într-o altă țară care nu vor să se dea în stambă sau să-i jignească pe băștinași. Mai mult, cât de des dau ei un verdict cu totul și cu totul contrar probelor?

Claire Easterbrook spuse sec:

– Dacă e fățiș contrar adevărului, asta-i altă problemă.

– Un proces penal nu înseamnă un tribunal care să scoată la iveală adevărul. Cel puțin avem de-a face cu fapte. Dar ce vom spune despre emoție? Vă iubiți soțul, doamna B? Cum poate sărmana femeie să explice – și probabil mai toate nevestele – că ea îl iubește în cea mai mare parte a timpului, mai ales când nu-i sforăie toată noaptea în ureche, nu se răstește la copii sau dacă îi dă bani să joace la Bingo.

Copley spuse:

– Nu poate. Dacă ea e în toate mințile, iar avocatul a instruit-o ca lumea, o să-și scoată batista și o să se smiorcăie: „Da, domnule. N-a existat vreodată un soț mai bun, Dumnezeu mi-e martor“. E o joacă, nu? Dacă te ții de aceste reguli, ai câștigat.

Claire Easterbrook ridică din umeri:

– Dacă le cunoști. De multe ori, este un joc ale cărui reguli le cunoaște numai o parte. E de-ajuns să spui că e chiar partea care le-a creat.

Copley și Middlemass izbucniră în râs.

Clifford Bradley se izolase oarecum de restul celorlalți, dincolo de masa pe care se afla macheta noului laborator. Luase o carte de pe raft, la întâmplare, dar în ultimele zece minute uitase să mai întoarcă pagina.

Le ardea de râs! Pur și simplu râdeau! Ridicându-se de la masă, își făcu drum spre raft și puse cartea la loc, sprijinindu-și fruntea de oțelul rece. Discret, Middlemass trecu pe lângă el, înapoi spre grup, scoțând o carte de pe raft. Îi spuse:

– Te simți bine?

– Mă rog lui Dumnezeu să vină o dată.

– Și noi la fel. Elicopterul o să fie în scurt timp aici.

– Cum pot să râdă așa? Nu le pasă de nimic?

– Sigur că le pasă. O crimă e ceva groaznic, neplăcut, jenant. Dar mă îndoiesc că cineva simte vreo durere. Tragediile altora, pericolul prin care au trecut alții provoacă o anumită euforie atâta

timp cât ești în siguranță. Se uită la Bradley și spuse moale: Știți doar că întotdeauna sunt și omoruri prin imprudență. Sau omucideri justificate. Deși, dacă e să ne gândim, e greu să pledezi pentru așa ceva.

– Crezi că eu l-am omorât. Nu-i așa?

– Nu cred nimic. Oricum, ai un alibi. N-a fost soacră-ta cu tine ieri-seară?

– Nu toată seara. A luat autobuzul de nouăsprezece și patruzeci și cinci.

– Cu puțin noroc, o să se dovedească că a fost omorât până atunci.

De ce să ia Bradley asupra lui ce n-a făcut, se gândea Middlemass. Ochii neastâmpărați și triști ai lui Bradley se făceau mici în urma suspiciunii.

– Cum ai aflat că mama lui Sue a fost la noi aseară?

– Mi-a spus Susan. Adevărul e că ne-a sunat la laborator, cu puțin înainte de ora două. Era în legătură cu Lorrimer. Se gândi puțin și apoi continuă liniștit: Se întreba dacă e vreo șansă să ceară transferul acum când Howarth era pe post de un an. Ea se gândea că aș fi aflat ceva. Când ajungi acasă spune-i că eu n-am de gând să spun poliției despre acest telefon, dacă n-o face ea mai întâi. Ah, ar fi mai bine dacă ai asigura-o că nu m-am vârât eu în capul lui. Sunt gata să fac multe pentru Sue, dar orice om trebuie să tragă undeva o linie.

Bradley spuse pe un ton de reproș:

– De ce-ți faci griji? Nu-i nici o problemă cu alibiul tău. N-ai fost la concert în sat?

– Nu toată seara. E o mică încurcătură, legată de alibiul meu, chiar dacă am fost văzut acolo.

Bradley se întoarse spre el și spuse pierzându-și calmul:

– Eu n-am făcut așa ceva! Nu pot să stau aici să aștept!

– Va trebui să stai. Nu te pierde, Cliff! Dacă nu ai grijă singur de tine, Suzan se nenorocește. Nu uita că avem de-a face cu polițiști englezi. Nu așteptăm KGB-ul.

Se auzi atunci zgomotul atât de așteptat, un bâzâit îndepărtat ca de viespe întărâtată. Glasurile amestecate de la mese dispărură, capetele se ridicară și toți se îndreptară spre ferestre. Doamna Bidwell alergă să ocupe un loc în față. Elicopterul vopsit în alb și roșu bâzâi deasupra copacilor și se roti ca un tăun zgomotos deasupra terasei. Nimeni nu scoase o vorbă. Apoi Middlemass spuse:

– Băieții minunați de la Scotland Yard coboară la momentul potrivit din cer. Să sperăm că o să lucreze repede. Vreau să mă întorc la laborator. Ar trebui să li se spună că nu numai ei se ocupă de crime.

4

Inspectorului John Massingham nu-i plăceau elicopterele, socotindu-le prea zgomotoase, lipsite de confort și groaznic de nesigure. Cum curajul său nu era pus la îndoială nici de el, nici de altcineva, nu se jena să spună asta pe față. Știa însă că șefului său nu-i plăceau discuțiile de prisos și prinși fiind în centuri, unul lângă altul, pur și simplu înghesuiți în aparatul Enstrom F 28, se gândi că dosarul Chevisham o să aibă drept cel mai bun start o conduită de tăcere disciplinată. Remarcă cu interes că panoul cu instrumente din carlingă semăna mult cu bordul unei mașini; chiar și viteza era indicată în mile pe oră și nu în noduri. Îi părea însă rău că aici se termina asemănarea. Își potrivi mai bine casca la urechi și se puse să studieze atent harta ca să-și calmeze nervii.

Tentaculele roșii-maronii ale suburbiilor Londrei rămăseseră în urmă și peisajul pestriț de toamnă, cu o textură multiplă, parcă ar fi fost un colaj, se desfășura în fața lor într-o schimbare de culori – maro, verde și auriu – în timp ce se îndreptau spre Cambridge. Razele capricioase de soare treceau peste satele îngrijite și împrăștiate, peste parcurile cochete din oraș și peste câmpurile deschise. Mașinile, niște jucării din tablă, niște gângănii sub soare, fugeau una după alta pe șosele.

Dalgliesh se uită la colegul lui, la chipul puternic, palid, la mulțimea de pistrui de pe nasul coroiat și de pe fruntea lată, ca și

la pletele roșcate care țâșneau de sub cască și se gândi cât de mult semăna băiatul ăsta cu taică-său, un lord decorat de trei ori, al cărui curaj era egalat doar de încăpățânare și naivitate. Ciudățenia familiei Massingham consta însă în faptul că o spiță de cinci sute de ani putuse să dea atât de multe generații de adorabile nulități. Își amintea de ultima întâlnire cu lordul Dungannon. Se dezbătea în Camera Lorzilor problema delincvenței juvenile, o problemă în care ilustrul lord se considera un expert că doar fusese și el cândva un băiețel și, în câteva cuvinte, ajutase la organizarea unui club de tineret pe moșia bunicului. Gândurile sale, când ieșiră în sfârșit la lumină, se înșirară în toată banalitatea lor, fără o anumită ordine logică sau legătură, pe un ton ciudat de blând, punctat cu pauze lungi, în care se uitase țintă, teribil de îngândurat spre tron, de parcă ar fi comunicat în chip fericit cu o ființă lăuntrică. Între timp, ca niște rozătoare care simțiseră mirosul mării, nobilii lorzi se făcuseră toți nevăzuți, ca să reapară, parcă aduși prin telepatie, în clipa în care discursul lui Dungannon era pe sfârșite. Dar dacă familia nu contribuise cu nimic la politică și cu mai nimic la arte, fiecare generație se sacrificase cu o spectaculoasă vitejie pentru țeluri generoase.

Iar acum urmașul Dungannonilor își alesese această meserie, mai puțin obișnuită. Ar fi fost interesant de văzut dacă, pentru prima dată și într-un domeniu atât de neobișnuit, familia ar fi căpătat faimă. Ce anume îl făcuse pe Massingham să aleagă serviciul în poliție, în locul carierei obișnuite de familie în armată, ca o manifestare a spiritului său combativ, a patriotismului demodat, Dalgliesh nu-l întrebase, în parte și din faptul că el respecta intimitatea celorlalți, dar și pentru că nu era sigur că ar fi vrut să audă răspunsul. Și Massingham procedase cât se poate de bine. Poliția era o instituție tolerantă și lăsa impresia că nimănui nu-i era de vreun folos ce anume fusese tatăl lui. Toți erau de acord că Massingham promovase pe merit, deși nimeni nu era într-adevăr atât de naiv ca să-și închipuie că fiind fiul cel mai în vârstă al unui lord ar fi dăunat cuiva. Îl porecliseră pe

Massingham „John-pietroi“ și i-o spuneau pe la spate, iar uneori chiar în față, dar fără răutate.

Cu toate că familia sărăcise acum, iar moșia fusese vândută – lordul Dungannon își mutase numeroasa sa familie într-o căsuță modestă la Bayswater – băiatul se mai ducea încă la școala tatălui. Nu încăpea îndoială că Dungannon, bătrânul luptător, nici măcar nu știa că mai existau și alte școli. Ca și celelalte clase, aristocrația, chiar dacă sărăcise, putea oricând să facă rost de bani pentru ceea ce ar fi dorit cu adevărat. El era însă un produs fără pereche al acestei orânduiri, lipsit de eleganța și de detașarea ironică atât de caracteristică pentru vlăstarele ei. Dalgliesh, dacă nu i-ar fi cunoscut istoria, ar fi crezut că Massingham era produsul unei clase sănătoase, mai înstărite decât una mijlocie – de doctori sau de avocați, probabil – și al unui vechi liceu. Era abia a doua oară când lucrau împreună. Prima dată, Dalgliesh fusese impresionat de inteligența, de enorma putere de muncă a lui Massingham, de admirabila lui pricepere de a-și ține gura și de a-și da seama că șeful lui voia să fie singur. Îl impresionase și firea aspră a acestui băiat, deși n-ar fi trebuit să se mire știind că așa ceva nu putea lipsi nici unui detectiv bun.

Iar acum elicopterul Enstrom huruia deasupra turnurilor și clopotnițelor din Cambridge, și ei puteau vedea cotitura strălucitoare a râului, bulevardele sub mantia luminoasă a toamnei, ducând spre pajiștele verzi, spre podurile miniaturale, aidoma unor cocoașe, spre biserica colegiului regal care se înălța spre cer, rotindu-se o dată cu zona verde dimprejur. Și, aproape imediat, orașul rămase în urma lor, arătându-li-se ca o mare vălurită, de abanos, ținutul mlaștinilor. Sub ei erau șoselele care treceau drept peste câmpii, cu satele înșiruite de-a lungul lor ca și cum ar fi desprinse din tihna zonelor de munte; ferme izolate cu acoperișuri atât de joase încât păreau pe jumătate îngropate în turbă; ici-colo, înălțându-se maiestuos lângă satele lor, câte un turn de biserică înconjurat de pietre de mormânt, ca niște dinți strâmbi. Mai era puțin și Dalgliesh putea deja să vadă înălțându-se turnul

dinspre vest și turnulețele dinspre est ale catedralei din Ely. Massingham își luă ochii de pe hartă și se uită în jos. Vocea sa hârâi în casca lui Dalgliesh:

– Domnule, am ajuns.

Chevisham se întindea sub ei, pe un platou îngust, deasupra mlaștinilor, cu casele înșiruite spre miază-noapte, pe cele două drumuri care se uneau. Turnul bisericii impresionante, în formă de cruce, a fost repede identificat ca fiind cel de la conacul Chevisham, iar în spatele lui, peste pământurile brăzdate, se întindea noua clădire din cărămidă și beton a laboratorului. Trecură de-a lungul uliței principale a ceea ce semăna cu un sat tipic din East Anglia. Dalgliesh se uită la fațada din cărămidă roșie a bisericii, la cele câteva case mai înstărite, cu frontoane olandeze, dintre care una mai mică, recent terminată, cu boxe semidetașate, mai păstrând încă lemnul schelelor, și ceva care putea fi magazinul satului și poșta. Se vedeau puțini oameni, dar zgomotul motorului scoase chipuri din case și prăvălii, iar fețe palide cu palma streașină la ochi se uitau în sus spre ei.

Se îndreptau acum spre Laboratorul Hoggatt, coborând peste ceea ce trebuia să fi fost capela Wren. Se afla la circa jumătate de kilometru de casa cu trei rânduri de fagi, o clădire izolată, mică și perfectă, parcă ar fi fost o machetă de arhitect, pusă anume într-un peisaj ad-hoc sau o elegantă nebunie popească, care se justifica doar prin puritatea ei clasică, la fel de distanțată de religie, pe cât era față de viață. Ciudată era așezarea sa departe de casă. Dalgliesh se gândea că fusese construită mai târziu, poate în urma faptului că primul proprietar se certase cu parohul și din dușmănie hotărâse să-și rezolve singur nevoile spirituale. Casa nu părea atât de mare ca să cuprindă și o capelă particulară. Câteva secunde, în timp ce aterizau, el putu zări deslușit, prin golul lăsat de copaci, fațada de apus a capelei. Zări o fereastră mare, boltită, cu două nișe suspendate, cei patru pilaștri corintieni despărțind navele, coronamentul cu frontonul bogat decorat, terminându-se cu un lanternon hexagonal. Elicopterul părea

că mătură coroana pomilor. Frunzele fragile de toamnă, lovite de jetul de aer, cădeau aidoma ploii peste acoperiș, peste iarba verde și lucioasă.

Apoi, opintindu-se din greu, elicopterul se înălță, capela nu se mai văzu, rămaseră o clipă în echilibru, motoarele huruiră, gata să aterizeze pe terasa largă, în spatele casei. Deasupra acoperișului, putură vedea curtea exterioară, înconjurată de spații de parcare, mașinile poliției aliniate în ordine și probabil o dubă de la morgă. O alee largă, mărginită de tufișuri răzlețe și de câțiva copaci ducea spre ceea ce pe hartă era indicat ca șoseaua dinspre Stoney Piggott. Nu exista poartă pe drumul de acces. De partea cealaltă, se putea vedea stația de autobuz acoperită. Apoi elicopterul începu să coboare și nu se mai văzu decât partea din spate a casei. La fereastra de la parter zăriră, ca niște pete, fețele celor care se uitau.

Apăru comitetul de primire, format din trei persoane, cu fețe parcă micșorate, cu gâturi ridicate în sus. În rotirea lor, palele rotorului le încâlciseră într-un chip grotesc părul, făcuseră să le fluture pantalonii și să li se lipească hainele de piept. Acum însă, oprindu-se motoarele, liniștea neașteptată era așa de mare încât cele trei figuri nemișcate lor li se păreau decupate dintr-o scenă cu manechine a unui film mut. El și cu Massingham își desfăcură centurile de la scaune și săriră jos. Timp de circa cinci secunde cele două grupuri rămaseră uitându-se unul la altul. Apoi, cu un gest neașteptat, cele trei figuri care-i întâmpinau își aranjară părul și se îndreptară cu precauție să-l primească. Tot în clipa aceea, urechile li se desfundară și lumea începu să audă din nou. Dalgliesh se întoarse să-i mulțumească pilotului și să discute pe scurt cu el. Apoi, împreună cu Massingham, o porni înainte.

Dalgliesh îl cunoștea deja pe comandantul-șef Mercer; se întâlniseră la mai multe întruniri ale poliției. Cu o înălțime de peste 1,80 metri, cu umeri ca de taur, cu fața rotundă de comic, cu gura larg creionată în sus și cu ochii săi strălucitori, era ușor de recunoscut. Dalgliesh simți cum mâna îi este strivită, apoi

Mercer făcu prezentările. Dr. Howarth, un om cumsecade, aproape tot atât de înalt ca Dalgliesh, cu ochi de un albastru profund și cu gene atât de lungi încât pe oricare altă față ar fi creat un aspect mai puțin bărbătesc și mai mult feminin. Putea fi considerat – se gândea Dalgliesh – drept un bărbat deosebit de frumos, dacă n-ar fi fost o anumită nepotrivire a trăsăturilor, un oarecare contrast între finețea pielii întinse peste pomeții teșiți, falca ieșită în afară și gura de om dintr-o bucată. Dalgliesh știa că acesta fusese un om bogat. Ochii albaștri priveau lumea cu siguranța oarecum cinică a omului obișnuit să obțină ceea ce a dorit atunci când a dorit ceva, în modul cel mai simplu, și anume, plătind. Lângă el, doctorul Henry Kerrison, deși înalt, părea micuț. Fața lui încrețită, neliniștită, își pierduse culoarea de pe urma oboselii și, uitându-te în ochii peste care cădeau pleoape întunecate și grele, aveai o imagine neplăcut de apropiată cu cea a înfrângerii. El apucă mâna lui Dalgliesh strângând-o cu putere, dar nu scoase o vorbă. Howarth spuse:

– Nu se poate intra acum prin spatele casei. Va trebui să mergem în față. E foarte simplu.

Jucându-și rolurile pe scena morții, Dalgliesh și Massingham îl urmară făcând ocolul casei. Fețele de la fereastra de la parter dispăruseră și era o liniște de necrezut. Târșâind picioarele prin frunzele purtate peste potecă, trăgând în piept aerul aspru de toamnă, mirosind fumul și simțind soarele pe fața lui, Massingham avu senzația unei fericiri animalice. Era atât de plăcut să fii în afara Londrei. Se anunța acel gen de activitate care lui îi plăcea cel mai mult. Micul grup dădu colțul casei și Dalgliesh și Massingham avură prima lor imagine clară a fațadei Laboratorului Hoggatt.

5

Casa constituia un exemplu excelent de arhitectură de la sfârșitul secolului al XVII-lea, o clădire cu trei etaje, din cărămidă, cu un acoperiș posomorât, cu patru lucarne, trei deschideri supraînălțate, un fronton având o cornișă bogat sculptată și ornamentată cu medalioane. O rampă, largă și curbă, cu patru trepte de piatră, ducea spre cadrul ușii, impozant cu pilaștrii săi, solizi, fără ostentație, drepți. Dalgliesh se opri o clipă să studieze fațada. Howarth îi spuse:

– E plăcut, nu-i așa? Așteaptă însă până ai să vezi ce a făcut bătrânul în interior.

Ușa de la intrare, cu ciocănel și cu mânere elegante, dar sobră, din alamă, era prevăzută cu două siguranțe – una Chubba și cealaltă, Ingersoll, pe lângă Yale. La prima vedere, nu era nici un indiciu că ar fi fost forțată. Se deschise chiar în clipa în care Howarth întinsese mâna să sune. Bărbatul care se dădu la o parte, fără să zâmbească deloc, ca să le facă loc, deși nu era în uniformă, a fost de îndată recunoscut de Dalgliesh ca ofițer de poliție. Howarth îl prezentă scurt ca inspectorul Blakelock, ofițer de legătură. Mai spuse:

– Toate cele trei încuietori erau în ordine când Blakelock a sosit azi-dimineață. Siguranța Chubba e legată la sistemul de alarmă de la postul de poliție din Guy's Marsh. Sistemul intern

de protecție este controlat de la un panou aflat în camera ofițerului de legătură.

Dalgliesh se întoarse spre Blakelock.

– Și era în ordine?

– Da, domnule.

– Nu mai există o altă ieșire?

Răspunsul veni de la Howarth:

– Nu. Predecesorul meu a blocat definitiv ușa din spate și o ușă laterală. Era prea complicat un sistem de siguranță la trei uși. Se intră și se iese pe ușa din față.

„Probabil cu excepția unei persoane, noaptea trecută“, se gândi Dalgliesh.

Trecură prin holul de la intrare, care se întindea pe aproape întreaga lungime a casei, pașii auzindu-se zgomotos pe mozaicul de marmură. Lui Dalgliesh nu-i scăpa nimic din vedere. Nu se opriră din drumul spre scară, dar el își făcu o imagine clară despre încăpere, despre tavanul înalt, decorat, cele două uși elegante, cu fronton, de la dreapta și stânga; portretul în ulei al fondatorului laboratorului, de pe peretele din dreapta, lemnul lucios de la biroul registraturii, mai în spate. Un ofițer de poliție cu un teanc de hârtii în față vorbea la telefon verificând probabil alibiurile. Își văzu mai departe de treabă fără să ridice privirea.

Scara era remarcabilă. Balustradele, din stejar sculptat, erau împodobite cu frunze de acant, fiecare pilastru terminându-se cu o ornamentație de tip „ananas“, din stejar masiv. Nu existau covoare și lemnul nelustruit fusese rău zgâriat. Dr. Kerrison și comandantul Mercer urcau înaintea lui Dalgliesh în tăcere. Howarth, care deschidea drumul, simți nevoia să vorbească:

– Parterul este ocupat de registratură și de spații de depozitare, biroul meu, biroul secretarei mele, secretariatul și biroul ofițerului de legătură. Asta-i tot. Ar mai fi, în spate, camerele servitorilor. Inspectorul-șef Martin este ofițerul de legătură, dar în prezent e plecat în Statele Unite și îi ține locul Blakelock. La etaj este laboratorul de biologie, în spate, cel de criminalistică în

față și cel de aparatură în capul culoarului. V-am pregătit un plan al clădirii la mine în birou. M-am gândit că o să vă fie de folos. N-am mișcat nimic până ce dumneavoastră nu veți examina biroul. Acesta este laboratorul de biologie.

El se uită la comandantul Mercer, care scosese cheile din buzunar și deschidea ușa. Era o cameră lungă, împărțită în două birouri. Tavanul cu sculpturi fusese înlocuit, poate în urma faptului că Hoggatt nu-l considerase potrivit pentru un laborator, dar urmele ravagiilor se mai vedeau. Ferestrele originale fuseseră înlocuite cu altele, mai mari, care ocupau aproape tot peretele. Sub fereastră era un șir de măsuțe și de lavoare, iar în mijlocul încăperii erau două mese mari, una prevăzută cu lavoare, cealaltă plină cu microscoape. Spre stânga, era un mic birou despărțit cu geamuri, iar la dreapta, o cameră obscură. Lângă ușă, un frigider imens.

Obiectele cele mai ciudate din cameră erau două manechine, neîmbrăcate, un bărbat și o femeie, așezate între ferestre. Nu aveau nici o îmbrăcăminte pe ele, nici peruci. Capetele pleșuve, ca niște ouă, brațele îndoite și mâinile lipite parcă dând binecuvântarea, ochii ficși și buzele arcuite le dădea înfățișarea unei zeități. La picioarele lor, înfășurată în alb se afla victima jertfită, un trup.

Howarth se uită atent la cele două manechine de parcă nu le mai văzuse niciodată. Se simțea nevoia unei explicații. Pentru prima dată, el își pierdu din siguranță. Spuse:

– Sunt Liz și Burton. Personalul îi îmbracă cu hainele celor suspecți, ca să poată interpreta petele de sânge sau inciziile. Apoi adăugă: Mai aveți nevoie de mine?

– Pentru moment, da, răspunse Dalgliesh.

Îngenunche lângă cadavru. Kerrison veni lângă el. Howarth și Mercer stăteau de o parte și de alta a ușii.

După două minute, Dalgliesh spuse:

– Cauza morții este evidentă. Arată ca și cum ar fi primit o singură lovitură și a murit unde s-a prăbușit. Surprinde faptul că a sângerat puțin.

Kerrison spuse:

– Nu-i nimic neobișnuit. După cum știți, pot exista serioase leziuni intracraniene în urma unei simple fracturi, în special dacă se produce o hemoragie extra sau sub dura mater. Sau o lacerație a masei cerebrale. Sunt de acord că a fost probabil omorât dintr-o singură lovitură și că ciocanul de lemn de pe masă pare a fi fost arma. Blain Thomson o să poată să ne spună mai multe când o să-l pună pe masă. O să-i facă autopsia azi după-amiază.

– Rigiditatea e aproape completă. Ce aprecieri ați face în privința orei la care s-a produs decesul?

– L-am văzut cu puțin timp înainte de ora nouă și m-am gândit că decedase cu circa 12 ore în urmă, poate mai mult. Să zicem între 8 și 9 seara. Fereastra e închisă, iar temperatura în jur de 65° Fahrenheit. De obicei, apreciez că temperatura corpului, în asemenea împrejurări, scade cu circa 1,5° Fahrenheit pe oră. I-am luat temperatura la prima examinare și, ținând seama că rigiditatea se instaurase aproape complet, pot spune că este greu de presupus că mai trăia după ora nouă seara. Știți bine însă cât de relative sunt asemenea ipoteze. Mai bine să spunem între 8.30 și miezul nopții.

Howarth spuse din ușă:

– Tatăl lui spune că Lorrimer l-a sunat la nouă fără un sfert. Am fost azi-dimineață, împreună cu Angela Foley, ca să-i aducem la cunoștință întâmplarea. Ea e secretara mea. Lorrimer e vărul ei. Să-l fi văzut însă pe bătrân. Era destul de sigur în privința orei.

Dalgliesh îi spuse lui Kerrison:

– Se pare că sângele a curs fără să fi împroșcat. Credeți că agresorul ar avea pete de sânge?

– Nu neapărat, mai ales dacă se confirmă că arma a fost ciocanul de lemn. Probabil că i-a aplicat o singură lovitură când Lorrimer s-a întors cu spatele. Faptul că asasinul l-a lovit deasupra urechii stângi nu pare a fi prea semnificativ. Poate fi un stângaci, dar nu-i nici un motiv să presupunem acest lucru.

– Nici nu era nevoie de o forță deosebită. Chiar și un copil ar fi putut-o face.

Kerrison ezită, șovăitor.

– O femeie, cu siguranță.

Mai era o întrebare, pe care Dalgliesh dorea s-o pună, deși, ținând seama de poziția trupului și de scurgerea sângelui, răspunsul nu mai ridica îndoieli.

– A murit imediat sau există vreo posibilitate ca el să fi mers un timp, să fi închis ușa și să fi cuplat alarma?

– Nu se știe, dar în cazul de față e puțin probabil, practic imposibil. Cu numai o lună în urmă, am avut cazul unui bărbat rănit cu toporul, cu o fractură de 18 cm la osul parietal și o puternică hemoragie extra dura mater. Se dusese la cârciumă, stătuse o oră și jumătate cu prietenii și apoi fusese raportat la „Evenimente“. A murit într-un sfert de oră. Leziunile la cap sunt imprevizibile, dar nu în cazul de față.

Dalgliesh se întoarse spre Howarth.

– Cine l-a găsit?

– Funcționarul civil Brenda Pridmore. A început să lucreze la 8.30, împreună cu Blakelock. Bătrânul Lorrimer a sunat să ne anunțe că băiatul lui nu dormise în pat acasă, așa că a vrut să vadă dacă Lorrimer e aici. Eu am sosit aproape imediat, cu îngrijitoarea, doamna Bidwell. O femeie i-a telefonat soțului ei dis-de-dimineață s-o roage să meargă la mine acasă, ca s-o ajute pe sora mea, în loc să vină la laborator. Un telefon fals. Am crezut că e o păcăleală prostească a cuiva din sat, dar s-ar putea să aibă legătură cu ciudățeniile care s-au întâmplat. I-am pus bicicleta în portbagajul mașinii și am ajuns aici imediat după nouă. Secretara mea, Angela Foley, și Clifford Bradley, cercetător principal în secția de biologie, au sosit aproape în același timp.

– A stat cineva singur lângă cadavru?

– Brenda Pridmore, dar foarte puțin timp, îmi închipui. A urcat apoi inspectorul Blakelock. După aceea, am fost singur doar câteva secunde. Am închis apoi ușa laboratorului, am adunat

tot personalul în holul principal și am așteptat până ce a sosit doctorul Kerrison. A fost aici câteva minute și a examinat trupul. Eu am stat lângă ușă. Comandantul Mercer a sosit imediat după aceea și i-am predat cheia de la laboratorul de biologie.

Mercer spuse:

– Doctorul Kerrison mi-a sugerat să-l chem pe doctorul Greene – chirurgul de la poliția locală – ca să confirme primele constatări. Doctor Greene nu a rămas singur. După ce a făcut o examinare scurtă și superficială, am închis ușa. Nu s-a mai deschis până ce au sosit fotografii și ofițerii pentru amprente. Au luat amprentele, au examinat ciocanul și n-am mai făcut nimic, aflând că a fost sunat Scotland Yard-ul și că dumneavoastră sunteți pe drum. Băieții de la amprente mai sunt încă aici, în biroul ofițerului de legătură, dar pe fotograf l-am lăsat să plece.

După ce-și puse mănușile, Dalgliesh începu să examineze trupul. Sub halatul alb, Lorrimer purta pantaloni gri și haină din stofă de lână. În buzunarul interior se aflau un portmoneu din piele fină, cu șase bancnote de câte o liră sterlină, permisul de conducere, un mic clasor și două cărți de credit. În buzunarul exterior, din dreapta, era o legătură cu cheile de la mașină și alte trei chei, două Yale și una mai mică, mai complicată, probabil de la sertarul de la birou. Două pixuri erau agățate la buzunarul din stânga sus, de la halatul alb. În buzunarul de jos din stânga, erau o batistă, legătura cu cheile de la laborator și, nepusă pe inel, o cheie grea, care părea nouă. Altceva nu mai avea.

Apoi se duse să studieze cele două obiecte de pe masa de lucru – ciocanul de lemn și o haină bărbătească. Ciocanul era o armă neobișnuită, mai mult ca sigur făcut de mână. Mânerul, din stejar cioplit, avea circa 45 de centimetri lungime și, se gândea el, se pare că făcuse parte dintr-un baston greu. Capul ciocanului, care trebuie să fi avut aproape un kilogram, la unul din capete era înnegrit cu sânge închegat, din care țâșneau ca niște mustăți unul sau două banale fire de păr gri. În crusta uscată era aproape imposibil să deosebești un fir de păr mai închis, care să fi provenit de

la Lorrimer, sau să vezi cu ochiul liber care este sângele lui. Era treaba laboratorului din capitală, când ciocanul, împachetat cu grijă și cu două etichete, în loc de una, va ajunge la Serviciul de biologie, spre sfârșitul zilei.

Îi spuse comandantului:

– Nu sunt amprente?

– Nici una, cu excepția celor ale bătrânului Pascoe, proprietarul ciocanului. Nu s-au șters, ceea ce te face să te gândești că purta mănuși.

„În cazul acesta, se gândi Dalgliesh, avem de-a face cu o premeditare sau cu o precauție instinctivă a unui expert. Dacă însă venise pregătit să omoare, ce ciudat că a lăsat la voia întâmplării alegerea armei; doar dacă știa că ciocanul era la îndemână."

Se aplecă să studieze pachetul. Era partea de sus a unui costum ieftin, produs în serie, de culoare albastru-închis, cu dungulițe mai deschise și cu revere late. Mânecile fuseseră desfăcute și pe manșete se vedeau niște urme care puteau fi de sânge. Se părea că Lorrimer începuse deja examinarea. Pe măsuță era aparatul de electroforeză, băgat în priză, și două rânduri de câte șase cerculețe găurite pe capacul de la gelul agar-agar. Mai era și un stativ de eprubete, cu o serie de prelevări de sânge. Spre dreapta, câteva dosare gălbui, ale laboratorului, cu numere de înregistrare de la Biologie și, lângă ele, un carnețel de notițe, din cele cu foi detașabile, încă deschis. Pagina din stânga, purtând data zilei de ieri, era aproape complet acoperită cu hieroglife și formule scrise cu trăsături fine, negre și drepte. Deși majoritatea notițelor n-aveau prea mare importanță pentru el, Dalgliesh putu observa că ora la care Lorrimer începuse și terminase fiecare analiză era notată cu grijă. Pagina din dreapta era albă.

Îi spuse lui Howarth:

– Cine e biologul-șef acum, după moartea lui Lorrimer?

– Claire Easterbrook. Domnișoara Easterbrook. E mai bine să-i spuneți „doamnă".

– E aici?

– Cu ceilalți, în bibliotecă. Sunt convins că are un alibi serios pentru toată seara de ieri. Fiind dintre cercetătorii principali, am rugat-o să rămână. Ea dorește, firește, să-și reia cât mai curând lucrul, de îndată ce se va permite. Cu două nopți în urmă, a avut loc o crimă la cariera Muddington – de acolo provine haina – și ea o să vrea să-și continue lucrul, care e destul de mult.

– Aș vrea s-o văd, te rog, chiar acum, aici. Apoi pe doamna Bidwell. Nu-i pe aici o pânză ca să-l acoperim?

Howarth răspunse:

– Trebuie să fie o husă sau ceva asemănător în dulapuri, un etaj mai sus.

– V-aș fi recunoscător dacă v-ați duce cu inspectorul Massingham și i-ați arăta. După aceea, vă rog să așteptați în bibliotecă sau în biroul dumneavoastră. O să cobor să stăm de vorbă, după ce termin aici.

Pentru o clipă, i se păru că Howarth șovăie. Își încreți fruntea și fața lui, plăcută, se întunecă pe moment, mofturos ca un copil. Plecă împreună cu Massingham, fără să scoată o vorbă. Kerrison mai era lângă cadavru, nemișcat ca o gardă de onoare. Parcă revenind la realitate, spuse:

– Dacă nu mai aveți nevoie de mine, ar trebui să plec la spital. Mă puteți contacta la St. Luke, în Ely sau aici. I-am lăsat sergentului relatarea deplasărilor mele de ieri-seară. Am fost acasă toată seara. La ora nouă l-am sunat, conform înțelegerii, pe unul din colegii mei de la spital, doctor J.D. Underwood, despre o problemă care se va discuta la viitoarea reuniune a comitetului medical. Cred că s-a confirmat de-acum faptul că am stat de vorbă. Nu avea datele pe care le așteptam, dar m-a sunat el, cam pe la zece fără un sfert.

Nu prea erau motive ca să-l facă pe Kerrison să întârzie sau ca să-l bănuiască. După plecarea lui, Mercer spuse:

– M-am gândit să las doi sergenți, Reynolds și Underhill, și o pereche de polițiști, Cox și Warren, dacă credeți că vă ajută. Toți sunt de ispravă, oameni cu experiență. Șeful mi-a spus să vă

asigur orice ați avea nevoie. E la o ședință, la Londra în dimineața asta, dar se va întoarce diseară. O să-i trimit pe cei de la morgă, când veți fi gata, ca să preia cadavrul.

– Da. Eu am terminat cu el. O să stau de vorbă cu oamenii dumitale de îndată ce am s-o văd pe domnișoara Easterbrook. Roagă un sergent să vină aici peste zece minute, ca să ridice ciocanul de lemn, pentru laboratorul de la Scotland Yard. Pilotul elicopterului vrea să se întoarcă.

Mai discutară câteva minute despre legătura cu forțele locale, după care Mercer se duse să supravegheze transportarea cadavrului. O să mai aștepte până ce-l va prezenta pe Dalgliesh subordonaților săi, după care răspunderea lui va înceta. Cazul se afla în mâinile lui Dalgliesh.

6

După două minute, Claire Easterbrook intră în laborator. O făcu cu siguranța pe care un anchetator cu mai puțină experiență decât Dalgliesh ar fi luat-o drept aroganță sau lipsă de sensibilitate. Era o tânără având în jur de treizeci de ani, slăbuță, cu o față osoasă, inteligentă, cu păr creț de culoare închisă, aranjat, se vedea bine, de un stilist, fără îndoială scump, acoperindu-i fruntea ca și gâtul înalt și arcuit. Purta un pulover cafeniu, din lână fină, peste o fustă neagră care îi cădea peste cizmele cu toc înalt. Pe degete, cu unghiile tăiate scurt, nu era nici un inel, iar singura ei podoabă era un colier cu mărgele din lemn înșirate pe un lănțișor de argint. Chiar și fără halat alb, impresia care ți-o făcea – și, fără îndoială, în chip conștient – era de competență profesională care intimidează. Mai înainte ca Dalgliesh să apuce să spună ceva, ea îi zise pe un ton categoric:

– Îmi pare rău că vă pierdeți timpul cu mine. Eu și iubitul meu am luat cina aseară la Cambridge, la Sala profesorilor din colegiul său. Am fost cu alte cinci persoane de la 8.30 până aproape de miezul nopții. I-am dat deja polițistului din bibliotecă numele lor.

Dalgliesh spuse blând:

– Îmi pare rău, doamnă Easterbrook, că a trebuit să vă invit mai înainte de a transporta trupul domnului doctor Lorrimer. Și nu

pare potrivit să vă invit să luați loc chiar în laboratorul dumneavoastră. N-o să vă răpesc mult timp.

Ea se înroși de parcă fusese surprinsă făcând ceva necuviincios. Uitându-se cu vădită neplăcere la mormanul acoperit de pe dușumea și la gleznele țepene care ieșeau în afară, spuse:

– Ar fi fost mai demn de respect dacă-l lăsați neacoperit. Altfel, seamănă cu un sac de vechituri. E o superstiție ciudată, un instinct general să-i acoperi pe cei care au murit. La urma urmelor, noi suntem cei cu probleme.

Massingham rosti destul de încet:

– Așadar, aveți pe cineva care să vă confirme alibiul?

Ochii lor se întâlniră, ai lui ușor amuzați, ai ei întunecați, trădând antipatie.

Dalgliesh spuse:

– Doctorul Howarth mi-a spus că sunteți acum biologul-șef. Mi-ați putea explica ce făcea aici, ieri-seară, doctorul Lorrimer? Nu atingeți nimic.

Ea se duse de îndată spre masă și se uită la dosare și la aparatele științifice, apoi spuse:

– Vreți să deschideți acest dosar?

Dalgliesh îl apucă cu degetele înmănușate și îl deschise.

– Verifica rezultatele lui Clifford Bradley privind cazul Pascoe. Ciocanul aparține unui muncitor de șaizeci și patru de ani, numit Pascoe, a cărui soție a dispărut. După cum afirmă el, ea ieșise să se plimbe, dar sunt două circumstanțe sub semnul întrebării. Poliția a trimis ciocanul pentru a vedea dacă petele de pe el sunt sânge de om. Nu, nu sunt. Pascoe zice că l-a folosit ca să scape de chinuri un câine rănit. Bradley a dovedit că sângele a reacționat la proba de ser, iar doctorul Lorrimer verifica rezultatul. Deci, murise într-adevăr un câine.

Ar fi fost prea mult să irosească un cartuș sau să cheme veterinarul, se gândi Massingham cu răutate. Era atât de șocat, încât

îi păru, pentru o clipă, mult mai rău de moartea corciturii necunoscute, decât de asasinarea lui Lorrimer.

Domnișoara Easterbrook se uită peste caietul de notițe. Cei doi bărbați așteptau. Apoi ea se încruntă și spuse, vădit încurcată:

– Ce ciudat! Edwin își nota întotdeauna ora la care începea și termina o analiză și procedura folosită. Pe dosarul Pascoe a bifat rezultatul lui Bradley, dar nu apare nimic în caiet. Și e clar că începuse să se ocupe de crima de la carieră, dar nu a mai notat nimic. Ultima mențiune este cea de la 5.45, iar nota finală nu e terminată. Cineva trebuie să fi rupt pagina din dreapta.

– De ce credeți că cineva ar fi făcut asta?

Ea se uită drept în ochii lui Dalgliesh și spuse calm:

– Ca să distrugă dovada asupra a ceea ce începuse, sau rezultatul analizei, sau timpul petrecut în acest sens. N-avea nici un rost în primul sau al doilea caz. Este evident, după aparatură, ce anume făcea și orice biolog competent ar fi putut repeta analiza. Așa că probabil motivul este ultimul.

Într-adevăr, inteligența își spusese cuvântul. Dalgliesh întrebă:

– Cât timp a avut nevoie să verifice rezultatele în cazul Pascoe?

– Nu prea mult. A început înainte de șase și cred că terminase când am plecat eu la șase și un sfert. Eu am plecat ultima. Cercetătorii ceilalți plecaseră. În mod normal, nimeni nu lucrează după șase. Eu de obicei stau mai târziu, dar ieri trebuia să mă pregătesc pentru dineul de seara.

– Și cât timp i-a luat lucrul pentru cazul de la carieră?

– E greu de spus. Cred că i-a dat de lucru până la nouă sau mai mult. El își clasificase eșantionul din sângele victimei și sângele din pata uscată, conform sistemului de grupe sangvine „ABO“, folosind electroforeza pentru identificarea hepatoglobinelor și a „PGM“-ului, vreau să spun a enzimei fosfoglucomutază. Electroforeza este o tehnică de identificare a proteinelor și enzimelor din sânge prin plasarea unor eșantioane într-un gel de amidon sau

de agar-agar și aplicându-le curent electric. După cum puteți vedea, el începuse lucrul.

Dalgliesh cunoștea principiul științific al electroforezei, dar nu se gândise că ar fi necesar să menționeze acest lucru. Deschise dosarul referitor la carieră și spuse:

– În dosar nu e nimic.

– Urma să transcrie mai târziu rezultatul în dosar. El n-ar fi început însă analiza fără să-și noteze amănuntele în caiet.

Lângă perete erau două coșuri de gunoi. Massingham se uită înăuntru. Într-unul erau resturi de la lucrările de laborator și sticlărie spartă. În celălalt, hârtii rupte. Răscoli printre ele – șervețele, câteva plicuri rupte, un ziar aruncat. Nimic care să semene cu pagina lipsă.

Dalgliesh spuse:

– Vorbiți-mi despre Lorrimer.

– Ce vreți să știți?

– Orice lucru care ar arunca o lumină asupra motivelor pentru care cineva l-ar fi putut urî într-atât încât să-i sfarme țeasta.

– Mă tem că nu vă pot ajuta. N-am nici o idee.

– V-a plăcut de el?

– Nu prea. Adevărul e că nici eu nu m-am gândit la acest lucru. M-am împăcat bine cu el. Era un adept al perfecțiunii și nu-i înghițea pe proști. Se lucra bine cu el, dacă-ți cunoșteai meseria. Și eu mi-o cunosc.

– Așa că el n-avea nevoie să vă verifice lucrările. Dar în cazul celor care nu-și cunoșteau meseria?

– Mai bine întrebați-i pe ei.

– Era popular printre oameni?

– Ce legătură are popularitatea cu asta? Nu cred că eu mă bucur de popularitate, dar asta nu înseamnă că viața îmi este în pericol.

O clipă ea tăcu, după care spuse pe un ton conciliant:

– Dau impresia că-s obstrucționistă. Nu vreau să fiu. Nu că n-aș vrea să vă ajut. Habar n-am însă cine l-a omorât și de ce. Singurul lucru pe care îl știu e că n-am făcut-o eu.

– Ați observat vreo schimbare la el în ultima perioadă?

– Schimbare? Vreți să spuneți în comportamentul lui, în felul lui de a fi? Deloc. Îți dădea impresia că e sub presiune. Era însă un om singuratic, obsedat, supraaglomerat. Un lucru ciudat. Îl interesa noua secretară Brenda Pridmore. E o fată drăguță, dar departe de nivelul lui cultural, din câte mi-am dat seama. Nu cred că a fost ceva serios, dar pe tema aceasta s-au amuzat mult cei de la laborator. Cred că el încerca să dovedească ceva cuiva sau poate chiar lui însuși.

– Ați auzit de telefonul primit de doamna Bidwell?

– Cred că tot laboratorul știe. N-am sunat-o eu, dacă la asta vă gândiți. În orice caz, aș fi știut că n-are șanse.

– Cum adică n-are șanse?

– Totul depindea cu siguranță de absența bătrânului Lorrimer ieri de acasă. Apoi, nu se putea baza pe faptul că el n-o să observe că Edwin nu s-a întors acasă seara trecută până în clipa în care nu-și va primi ceaiul. Ca de obicei, s-a dus să se culce bine mersi. Dar autorul farsei n-avea de unde să știe asta. În mod normal, absența lui Edwin ar fi fost observată mult mai devreme.

– Era vreun motiv să se presupună că bătrânul Lorrimer n-o să fie ieri la fermă?

– Se credea că o să intre în spitalul de la Addenbrooke, după-amiaza, pentru un tratament dermatologic. Cred că știe tot laboratorul de biologie. Obișnuia să sune destul de des agitându-se dacă totul era aranjat și dacă Edwin o să aibă timp să-l ducă cu mașina. Ieri, exact după ora zece, a sunat ca să spună că până la urmă nu e nici un pat disponibil pentru el.

– Cine a primit telefonul?

– Eu. A sunat în birou și eu am ridicat receptorul. Edwin nu se întorsese de la autopsia cazului de la carieră. I-am spus de îndată ce a sosit.

– Cui i-ați mai spus?

– Când am ieșit din birou cred că am spus ceva, că bătrânul Lorrimer până la urmă nu se mai duce la spital. Nu sunt sigură ce am spus exact. Nu cred că cineva a făcut vreun comentariu sau s-a sinchisit prea mult.

Deodată, își pierdu stăpânirea de sine. Se înroși toată, șovăi, parcă și-ar fi dat seama unde ar fi dus toate astea. Cei doi bărbați așteptau. Apoi, necăjită pe ea, izbucni apărându-se stângaci:

– Îmi pare rău, dar nu-mi pot aminti. Va trebui să-i întrebați pe ei. Nu mi s-a părut important atunci și eram foarte ocupată. Toți erau ocupați. Cred că au fost toți, dar nu pot să fiu sigură.

– Vă mulțumesc, spuse Dalgliesh cu răceală. Ne-ați fost de mare ajutor.

7

Doamna Bidwell ajunse la ușă în clipa în care cei doi salariați de la morgă scoteau cadavrul. Parcă îi păru rău de dispariție și se uită la linia trasă cu creta de Massingham pe dușumea, de parcă ar fi înlocuit trupul real. Uitându-se fix după containerul metalic, ea spuse:

– Sărmanul de el! Nu mi-am închipuit vreodată să-l văd scos din laboratorul lui cu picioarele înainte. N-a fost niciodată un om popular, știți bine. De altfel, îmi închipui că nici nu-i pasă unde e acuma. Ați pus una dintre husele mele peste el, nu-i așa?

Ea se uită iscoditor la pânza care acum era împăturită pe marginea unei măsuțe.

– E din dulapul de rufe al laboratorului.

– E bine atâta timp cât e pusă la loc, de unde a fost luată. Sau și mai bine, direct la rufe murdare. Nu vreau ca vreunul dintre colegii dumneavoastră să plece cu ea. Dispar și așa rufele de la spălătorie.

– De ce nu era popular, doamnă Bidwell?

– Mare tărășenie! Ar fi trebuit să fiți aici zilele astea, ca să pricepeți ceva. Din câte am auzit, își dădea prea multe ifose. Și fără doar și poate că era tot mai rău. În ultimul timp era sărit rău. Tare nervos. Ați auzit despre tărăboiul pe care l-a făcut la intrare alaltăieri, nu-i așa? Aaa! O să aflați. Întrebați-l pe inspectorul Blakelock. A fost chiar înainte de prânz. Doctorul Lorrimer pur

și simplu s-a-ncăierat cu țicnita aia de fată a doctorului Kerrison. Mai că a scos-o pe ușă afară. Țipând ca o piază-rea, și ea s-a tot dus. Am ajuns totuși la timp ca să văd. Taică-său nu o să suporte așa ceva, i-am spus-o inspectorului Blakelock. El nu mai poate după copiii ăștia. Ține minte vorba mea, i-am spus, dacă Lorrimer se ține tare, se lasă cu moarte în laboratorul ăsta. Tot așa i-am zis și domnului Middlemass.

– Aș vrea să-mi povestești, doamnă Bidwell, despre telefonul de azi-dimineață. La ce oră a fost?

– Era cam șapte. Mâncam de dimineață și tocmai umplusem ceainicul din nou. Și când țineam ibricul în mână, aud că sună.

– Cine a răspuns?

– Bidwell. Telefonul e în hol și el s-a ridicat și s-a dus să răspundă. A tras o înjurătură, că tocmai se așezase să-și mănânce scrumbia. Nu-i plac scrumbiile congelate lui Bidwell al meu. În fiecare joi mănâncă scrumbii aduse cu camionul de la pescăria Marshall, tocmai de la Ely, miercurea după-masa.

– De obicei răspunde soțul dumitale la telefon?

– El răspunde întotdeauna la telefon. Și dacă el nu e acasă, eu îl las să tot sune. Nu pot să sufăr lucrurile astea blestemate. Niciodată n-am putut. Nici nu l-aș fi pus în casă dacă Shirley n-ar fi plătit pentru asta. Acuma s-a măritat și locuiește înspre Mildenhall și îi place să știe c-o putem suna când ne apucă dorul de ea. Mare trăsnaie și asta. Nici nu pot să deslușesc bine ce tot spune câte vreunul. Și când sună îți vine să-ți iei câmpii. Tare urăsc telegramele și țârâitul telefoanelor!

– Cine mai știa la laborator că numai soțul dumitale răspunde la telefon?

– Mai toți, cam toți știu că nu-mi place să pun mâna pe așa ceva. În privința asta, nu-i nici un secret. Suntem așa cum ne-a făcut Dumnezeu, iar unii dintre noi ceva mai rău. Nu-i nici o rușine pe chestia asta.

– Sigur că nu. Soțul dumitale e acuma la muncă, nu-i așa?

– Ba bine că nu. La ferma Yeoman, pe locul căpitanului Massey. Cea mai mare parte a timpului muncește pe tractor. De vreo douăzeci de ani, ce mai la deal, la vale.

Dalgliesh îi făcu semn aproape imperceptibil lui Massingham și inspectorul ieși afară să discute ceva cu sergentul Underhill. O fi vrut să verifice cu domnul Bidwell câtă vreme amintirea telefonului primit era proaspătă. Dalgliesh continuă:

– Ce s-a întâmplat după aceea?

– Bidwell s-a întors. Mi-a zis că nu trebuie să mă duc la laborator în dimineața aceea, pentru că doamna Schofield voia să mă duc acasă la ei, la Leamings. Trebuia să mă duc pe bicicletă până acolo, dar mă aducea ea înapoi acasă, cu bicicletă cu tot după aia. Băgată în Jaguarul ei roșu, la spate. M-am gândit că e o chestie de obraz la câte am de făcut în dimineața aia, dar n-am nimic contra coanei Schofield și dacă ea așa vrea, nimic nu e mai presus. Laboratorul mai poate să aștepte, i-am spus lui Bidwell al meu. Nu pot să fiu în două locuri deodată, i-am zis. Ce nu se face azi o să se facă mâine.

– Lucrezi aici în fiecare dimineață?

– În afară de miercuri. Ajung aici pe la 8.30, ca de obicei, și muncesc până la zece. Apoi iar la muncă la 12, dacă vreun domn vrea să-i pregătesc masa de prânz. Mai toate fetele se descurcă singure. După aia, m-apuc de spălat pentru ele. Ca să fiu sinceră, plec mai în fiecare zi înainte de două și jumătate. Îți spun eu, nu e grea munca. Scobie – îngrijitor la laborator – și cu mine avem grijă de laboratoare, dar curățenia cea mare se face cu ăia de la contract. Vin doar miercurea și vinerea, de la șapte la nouă, o furgonetă plină cu ei, de la Ely, și curăță holul mare, scările și dau lustru unde e mai greu. Inspectorul Blakelock vine devreme în zilele astea ca să le deschidă și Scobie stă cu ochii pe ei. Să nu credeți că ar veni mai des. N-au nici un interes. Nu ca pe vremuri când eu cu două femei din sat făceam totul.

– Ce-ai fi făcut dimineața în mod normal după sosire, dacă ar fi fost o joi obișnuită? Te rog să te gândești bine, doamnă Bidwell. Poate fi foarte important.

– Nu-i nevoie să mă gândesc. Aș fi făcut ceea ce fac eu în fiece zi.

– Și anume?

– Îmi scot pălăria și pardesiul în cămăruța de la parter. Îmi pun halatul. Iau găleata, detergentul, dezinfectantul din dulapul cu mături. Curăț toaletele, la bărbați și la femei. Apoi strâng rufele murdare și le bag în saci. Pun halate albe, curate, unde e nevoie. Apoi mătur și fac curat în biroul directorului și la secretariat.

– E clar, spuse Dalgliesh. Hai să facem un tur, se poate?

După trei minute o mică și ciudată procesiune își făcu apariția pe scări. Doamna Bidwell, îmbrăcată acum într-un halat albastru-închis și ducând găleata de plastic într-o mână și bățul cu cârpa de praf în cealaltă mână, mergea în față. O urmau Dalgliesh și Massingham. Cele două toalete erau la etajul doi, în partea cealaltă a laboratorului de documente. Fuseseră amenajate acolo unde cândva fusese un dormitor elegant. Un culoar îngust, ducând spre singura fereastră, prevăzută cu bare, fusese construit în mijlocul încăperii. O ușă impozantă dădea spre toaleta femeilor, pe stânga, și câțiva pași mai încolo, o ușă similară dădea spre toaleta bărbaților, pe dreapta. Doamna Bidwell intră pe ușa din stânga. Încăperea era mai mare decât se aștepta Dalgliesh, dar slab luminată de singura fereastră rotundă cu geam opac, așezată la circa un metru și jumătate înălțime. Fereastra era deschisă. Erau trei cabine. În zona dinspre ușă, erau două chiuvete cu prosoape din hârtie, iar în stânga ușii o masă acoperită cu un blat și cu o oglindă deasupra servea, după toate aparențele, drept masă de toaletă. Spre dreapta, era montat pe perete un crematoriu cu flacără de gaz, un șir de cârlige pentru haine, un coș mare de rufe și două scaune din nuiele împletite, cam șubrede.

Dalgliesh îi spuse doamnei Bidwell:

– E așa cum te așteptai să găsești?

Doamna Bidwell își aruncă privirea în jur. Ușile de la cele trei toalete erau deschise și ea le controlă repede.

– Nici mai bine, nici mai rău. Au grijă de toaletă. O să le spun.

– Fereastra e de obicei deschisă?

– Vara și iarna, în afara zilelor prea reci. E doar pentru aerisire.

– Crematoriul e oprit. Așa e de obicei?

– Așa e. Ultima fată care pleacă îl oprește seara, iar eu îi dau drumul a doua zi.

Dalgliesh se uită înăuntru. Crematoriul era gol, doar urme de cenușă. Se duse la fereastră. Se vedea că plouase în timpul nopții și stropii mari, de acuma uscați, se vedeau clar pe pardoseală. Partea interioară a geamului, unde ploaia nu putuse ajunge, se vedea curată și nu era nici o urmă de praf pe pervaz. Îi spuse:

– Ați spălat ferestrele ieri, doamnă Bidwell?

– Sigur că da. Așa cum v-am spus. Eu spăl toaletele în fiecare dimineață și dacă fac curat, apoi e curat. Pot să mă apuc de ele?

– Mă tem că azi nu se va face curățenie. O să considerăm că azi v-ați făcut datoria. Care e situația cu spălatul?

În coșul de rufe se afla numai un halat, purtând inițialele M.E. Doamna Bidwell spuse:

– M-aș fi așteptat joia la mai multe halate murdare. De obicei, le poartă o săptămână și le aruncă aici vinerea înainte de plecare. Lunea e zi grea pentru spălătorie și pentru împărțirea halatelor noi. Arată de parcă domnișoara Easterbrook a vărsat ieri ceaiul peste ea. N-ar fi prima dată în cazul domnișoarei Easterbrook. N-ai s-o vezi însă mergând cu un halat murdar, indiferent de ziua din săptămână.

„Deci, este cel puțin o persoană din secția de biologie, se gândi Dalgliesh, care știa că doamna Bidwell se va duce devreme la laborator ca să pună un halat alb. Ar fi interesant de aflat cine a fost de față când mofturoasa domnișoară Easterbrook avusese accidentul cu ceaiul."

Toaleta pentru bărbați, în afara pisoarelor, se deosebea foarte puțin de cea pentru femei. Aceeași fereastră rotundă, aceeași lipsă de urme pe geam sau pe pervaz. Dalgliesh aduse un scaun și cu grijă, ca să nu atingă fereastra sau pervazul, se uită afară. Până la marginea ferestrei de dedesubt erau aproape doi metri și tot atâția până la cea de jos. Sub amândouă, lipită de zid, era terasa pavată. Absența pământului moale, ploaia care căzuse în

timpul nopții și curățenia strașnică a doamnei Bidwell însemnau că era nevoie de prea mult noroc ca să mai găsească o dovadă că cineva se cățărase pe acolo. Dar o persoană zveltă sau cu picioare sigure, bărbat sau femeie, cu nervii tari și fără rău de înălțime ar fi putut folosi această cale. Dar dacă asasinul lucra la laborator, de ce să-și riște gâtul știind că cheile se aflau la Lorrimer? Iar dacă asasinul era unul din afară, cum se mai explica ușa de la intrare închisă, sistemul de alarmă pus și faptul că Lorrimer l-a lăsat să intre?

El își mută atenția asupra lavoarelor. Nici unul nu era murdar, dar pe marginea celui aflat mai aproape de ușă se vedea o pată, o mucozitate. Se aplecă peste lavoar și mirosi. Mirosul lui era deosebit de ascuțit și din orificiul de evacuare simți slab, dar fără tăgadă, duhoarea vomei.

În vremea aceasta, doamna Bidwell dăduse la o parte capacul de la coșul de rufe. Scoase o exclamație:

– Ce ciudat! E gol.

Dalgliesh și Massingham se întoarseră. Dalgliesh întrebă:

– Ce vă așteptați să găsiți, doamnă Bidwell?

– Halatul domnului Middlemass.

Ea ieși pe culoar. Dalgliesh și Massingham, după ea. Ea deschise ușa de la biroul de cercetare a documentelor și se uită înăuntru. Apoi închise ușa și se sprijini cu spatele de ea. Spuse:

– A dispărut! Nu e pe cuier. Dar unde e? Unde e halatul domnului Middlemass?

Dalgliesh întrebă:

– De ce trebuia să fie în coșul de rufe?

Ochii negri ai doamnei Bidwell se făcură mari de tot. Se mișcau dintr-o parte într-alta, după care spuse cu năduf:

– Pentru că avea sânge pe el, d-asta. Sângele lui Lorrimer!

8

În cele din urmă coborâră pe scara principală intrând în biroul directorului. Din bibliotecă se auzea murmurul întrerupt al vocilor, înăbușit și spasmodic, ca la priveghi. La ușă stătea un polițist vigilent, plătit să îndure plictiseala, dar și gata să intre în acțiune când pe neașteptate ea ar înceta.

Howarth lăsase biroul deschis, cu cheia în ușă. Dalgliesh se gândi că directorul preferase să aștepte împreună cu ceilalți salariați în biliotecă, întrebându-se dacă o făcuse pentru a-și demonstra solidaritatea cu colegii lui sau din ideea plină de tact că biroul lui era una dintre camerele care urmau să se bucure de atenția doamnei Bidwell de la începutul zilei și, ca atare, și de atenția specială a lui Dalgliesh. Raționamentul era, firește, prea subtil. Era greu de crezut că Howarth nu intrase în birou înainte de a se descoperi crima. Dacă ceva trebuia îndepărtat, el ar fi avut cea mai mare șansă s-o facă.

Dalgliesh se așteptase ca biroul să fie impresionant și, de aceea, rămase surprins. Tencuiala tavanului boltit era splendidă – explozie de ghirlande, scoici, panglici și viță târâtoare – înzorzonată, dar și cu un anumit gust. Căminul era din marmură albă împodobită cu frize fin sculptate, înfățișând nimfe și ciobani cântând din cimpoi. Avea o poliță clasică cu un fronton deschis. Dalgliesh se întrebă dacă salonul plăcut proporționat, prea mic ca să fie împărțit în două și nu atât de mare ca să fie bun de laborator,

nu scăpase de soarta care pândise mare parte a casei de fi mai potrivită pentru scopuri administrative și științifice decât datorită sensibilității colonelului Hoggatt pentru perfecțiune. Fusese mobilată de curând într-un stil care împăca linia clasică și funcționalitatea modernă. În stânga căminului, se afla un dulap cu cărți, cu geamuri mari, iar în dreapta un fișet și un cuier de haine. O masă pătrată și patru scaune, dintr-un model destinat funcționarilor publici cu funcții mari, se afla între ferestrele înalte. În apropiere se găsea o casă de bani cu cifru. Biroul lui Howarth, din același lemn ca masa de discuții, era îndreptat spre ușă. Pe el se aflau o sugativă pătată de cerneală, un suport de creioane și un set de cărți – *Shorter Oxford Dictionary*, un dicționar de citate, *Roget's Thesaurus* și *Fowler's Modern English Usage*. O alegere ciudată pentru un om de știință. Mai erau trei tăvițe metalice pe care scria: „PRIMITE AZI“, „DE REZOLVAT“, „REZOLVATE“ – în tăvița cu „rezolvate“ erau două dosare, cel de deasupra purtând eticheta „Capela – propuneri de transferare la Departamentul pentru mediul înconjurător“ și cel de-al doilea, mai voluminos și mai vechi, mult mai folosit, pe care scria „Noul laborator – comenzi“.

Dalgliesh fu impresionat de senzația de gol și de lipsă de personalitate a întregului birou. Se vedea clar că fusese zugrăvit de curând, înainte de venirea lui Howarth, iar covorul gri-verzui, asortat cu masa, era nou-nouț. Perdelele atârnau în falduri de culoare verde-închis. Se afla un singur tablou, așezat pe polița căminului, dar era original, un Stanley Spencer, din primii lui ani, înfățișând Adormirea Maicii Domnului. Un grup de heruvimi se țineau de mână, arătându-și pulpele plinuțe, pline de varice și acoperite cu chiloți roșii. După părerea lui, era ceva excentric, discordant pentru un birou și ca epocă, și ca stil. Era singurul obiect care, pe lângă cărți, reflecta gustul personal. Dalgliesh se gândi că e posibil să fi parvenit de la o instituție guvernamentală. Altfel, biroul avea aerul unei camere încă nemobilate suficient, unde se făcuse curățenie generală ca să primească un ocupant necunoscut și care încă nu purta amprenta gustului și a personalității sale. Nu-ți venea să crezi că Howarth lucrase acolo aproape

un an de zile. Doamna Bidwell, cu gura pungă și cu ochii făcuți mici, se uita neascunzându-și dezacordul. Dalgliesh o întrebă:

– E ceva neașteptat aici?

– Totul e-n regulă. Ca-n fiecare dimineață nenorocită. Aici n-am nimic de făcut, nu-i așa? Uitați-vă, șterg praful și trec cu aspiratorul peste covor. Totul e însă curat, n-am de ce să mint. Nu ca pe vremea bătrânului doctor MacIntyre. Ce om drăguț era! Dar ce jegos! Să fi văzut biroul lui într-o dimineață! Și ce fum! Nu mai vedeai nimic. Avea o țeastă pe masă, în care-și păstra pipele. Au dat de ea când au săpat să bage țevile pentru noul laborator de control al mașinilor. A stat în pământ mai bine de două sute de ani. Doctorul Mac mi-a spus și mi-a arătat locul unde țeasta fusese îngropată. Îți făcea într-adevăr plăcere să te uiți. Mai avea el fotografii cu prietenii lui de pe vremea universității, cu vâslele la picioarele lor, și o poză colorată din nordul Scoției, cu vite păroase bălăcindu-se într-un lac și o poză cu taică-su, cu câinii lui, și o poză tare drăguță cu nevastă-sa – a murit, sărmana – și o poză mare din Veneția, cu gondole și un grup de străini îmbrăcați caraghios și un desen al doctorului Mac, făcut de unul dintre prietenii lui, înfățișându-l pe prieten întins mort, în vreme ce doctorul Mac, cu pălăria aia de vânător se uita cu lupa să dea de fir. Îți venea să râzi, nu altceva. Ce-mi plăceau mie fotografiile doctorului Mac! Ea se uită la Spencer, cu o vădită lipsă de entuziasm.

– E ceva neobișnuit în camera aceasta în dimineața de azi?

– V-am spus, nimic neobișnuit. Uitați-vă și dumneavoastră. Curat lună. În timpul zilei, sigur că arată altfel, vă dați seama. Dar el întotdeauna lasă biroul ca și cum nu s-ar mai întoarce a doua zi dimineața.

Nu mai era nimic de aflat de la doamna Bidwell. Dalgliesh îi mulțumi și îi spuse că se putea duce acasă, de îndată ce o să lămurească împreună cu sergentul Reynolds, în bibliotecă, toate informațiile necesare privind locul unde fusese ea în seara trecută. El îi explicase cu tactul lui obișnuit, dar cu doamna Bidwell tactul nu-și avea rostul. Ea îi spuse, binedispusă și fără pică:

– N-are nici un rost să umbli cu de-astea cu mine sau o să aveți de-a face cu Bidwell al meu. Am fost amândoi la concertul din sat. Am stat pe rândul cinci, între Joe Machin – paracliserul – și Willie Barnes – paznicul parohului și am stat până s-a terminat spectacolul. Nici măcar nu ne-am furișat afară la pauză, cum au făcut alții.

– Cine s-a furișat, doamnă Bidwell?

– Asta întrebați singur. Stătea în capătul rândului din fața noastră, un domn, în al cărui birou am putea sau nu să ne aflăm în clipa de față. Să-l chem înăuntru?

Ea vorbi cu jumătate de gură și se uită spre ușă ca un câine de vânătoare, cu urechile ciulite, gata să primească ordinul de aport.

– O să ne ocupăm de asta, vă mulțumesc, doamnă Bidwell. Dacă o să dorim să mai vorbim cu dumneavoastră, o să vă anunțăm. Ne-ați fost de mare ajutor.

– Cred că aș putea să le fac niște cafea înainte de plecare. Nu vă deranjează, nu?

Nu-și avea rostul s-o avertizeze să nu vorbească cu personalul laboratorului sau cu tot satul. Dalgliesh nu avea nici o îndoială că vizita la toaletă, ca și dispariția halatului pătat cu sânge o să fie în curând pe buzele tuturor. Nu mai avea nici o importanță. Asasinul trebuia să știe că poliția își dăduse imediat seama de telefonul fals primit dis-de-dimineață de doamna Bidwell. Avea de-a face cu bărbați și femei inteligente, cu experiență, chiar dacă aveau legătură indirectă cu anchetele penale, deținând însă cunoștințe despre modul de acționare al poliției, despre regulile după care se conducea fiecare mișcare a acesteia. Nu-și făcea iluzii că majoritatea celor care așteptau acum în bibliotecă pentru a fi interogați nu urmăreau activitățile sale chiar minut după minut.

Și printre ei, sau cunoscut de către ei, se afla asasinul.

9

Comandantul Mercer alesese doi dintre sergenții lui, fără să uite că trebuia să respecte orice prejudecată pe care Dalgliesh ar putea-o avea în privința vârstei și experienței subordonaților săi. Sergentul Reynolds era spre sfârșitul carierei sale – un subofițer flegmatic, lat în spate, cu vorbă domoală, de școală veche și originar din zona mlaștinilor. Sergentul Underhill, proaspăt promovat, părea atât de tânăr încât îi putea fi copil. Fața lui deschisă, de băiețel, cu privirea de idealist disciplinat, îi era oarecum familiară lui Massingham, care se gândea c-o văzuse poate într-un pliant cu propagandă pentru angajări în poliție, dar în interesul unei cooperări armonioase îi acorda lui Underhill beneficiul îndoielii.

Cei patru polițiști stăteau la masa de discuții din biroul directorului. Dalgliesh își instruia echipa înainte de a trece la discuțiile preliminare. Ca de obicei, era mereu conștient de timpul care nu stătea pe loc. Trecuse de 11 și era nerăbdător să termine la laborator, ca să poată să-l vadă pe bătrânul Lorrimer. Firele asasinării fiului lui puteau duce la laborator, dar puteau duce și într-altă parte. În glasul lui, în cuvintele lui nu se citea însă nerăbdarea.

– Am început prin a presupune că între telefonul primit de doamna Bidwell și asasinarea lui Lorrimer există o legătură. Aceasta înseamnă că telefonul a fost dat de asasin sau de un complice. Mai avem un semn de întrebare privind sexul persoanei care a telefonat până ce vom avea confirmarea lui Bidwell. A fost probabil o femeie, probabil cineva care știa că bătrânul Lorrimer

trebuia ieri să intre în spital și care nu aflase că intrarea a fost anulată. Dacă bătrânul ar fi fost acasă, șiretlicul n-avea șanse de succes. După cum a arătat domnișoara Easterbrook, nimeni nu putea să se bazeze pe faptul că s-ar fi dus devreme la culcare ieri-seară și că nu și-ar fi dat seama, până la deschiderea laboratorului, în dimineața de azi, că fiul lui nu fusese acasă.

Massingham spuse:

– Asasinului i-ar fi ieșit pasența, venind devreme aici azi-dimineață, dacă presupunem că nu știa că planul lui se dăduse peste cap și că telefonul nu era o dublă păcăleală. O adevărată lucrătură. Ne-am fi pierdut timp degeaba, încurcând ancheta și făcând ca toată bănuiala să cadă pe cei care sosiseră devreme.

„Dar pentru unul dintre suspecți asta ar fi fost o chestie și mai ciudată“, se gândi Dalgliesh. Sosirea doamnei Bidwell acasă la Howarth, în conformitate cu telefonul, i-ar fi dat directorului un motiv ca să sosească devreme. Se întrebă la ce oră Howarth își făcea de obicei apariția. Era o întrebare pe care trebuia s-o lămurească. Spuse:

– Vom începe prin a presupune că n-a fost o farsă, că asasinul sau complicele lui a sunat ca să întârzie sosirea doamnei Bidwell și descoperirea cadavrului. Deci ce ar fi sperat el? Să ascundă sau să distrugă o dovadă? Să pună la loc ceva ce atinsese, să curețe ciocanul de lemn, să șteargă orice urmă din ceea ce făcuse aici noaptea trecută, să pună la loc cheile în buzunarul victimei? Blakelock avusese cel mai bun prilej ca s-o facă și în primul rând n-ar fi avut nevoie s-o facă. Telefonul i-ar fi dat cuiva șansa de a pune la loc setul de chei în fișetul de aici. Dar asta se putea face și fără a fi necesar să se întârzie sosirea doamnei Bidwell. Și într-adevăr se putea face.

Underhill interveni:

– Domnule, oare telefonul avea rostul de a întârzia descoperirea cadavrului și de a-i da asasinului timpul necesar pentru a pune cheile la loc? Era de presupus că doamna Bidwell o să fie prima azi-dimineață în Secția de biologie, când trebuia sa împartă halatele curate. Asasinul nu se putea baza pe acest

lucru. Inspectorul Blakelock sau Brenda Pridmore ar fi putut oricând să treacă pe acolo.

Dalgliesh se gândi că asasinul putea să-și asume un asemenea risc. Din experiență știa că activitatea de rutină la începutul dimineții rar se schimbă la o instituție. Numai dacă Blakelock ar fi făcut la prima oră un control al sistemului de securitate al laboratorului – și asta era o altă întrebare care trebuia lămurită. Altfel, el și cu Brenda Pridmore și-ar fi văzut de munca lor obișnuită de la registratură. În desfășurarea normală a lucrurilor, doamna Bidwell trebuia să fie cea care descoperea cadavrul. Oricare membru al personalului care ar fi intrat în laboratorul de biologie înaintea ei ar fi avut nevoie de o scuză plauzibilă ca să explice prezența aici, mai ales dacă nu făcea parte din Secția de biologie.

Massingham spuse:

– Domnule, e ciudată dispariția halatului alb. Nu cred că a fost luat sau distrus ca să nu aflăm de încăierarea dintre Middlemass și Lorrimer. Acest mic episod, needificator, dar interesant trebuie să fi făcut ocolul laboratorului, la câteva clipe după ce a avut loc. Doamna Bidwell ar fi avut grijă.

Dalgliesh și Massingham se întrebau amândoi cât de exactă fusese descrierea atât de dramatică a doamnei Bidwell cu privire la ceartă. Era clar că ea ajunsese la laborator după ce sângele țâșnise și în fond văzuse foarte puțin. Dalgliesh avea presentimentul că se petrecuse un fenomen atât de familiar: un martor care-și dădea seama că dovezile sale sunt mărunte nu vrea ca poliția să fie dezamăgită, chiar dacă rămânea mai mult sau mai puțin în limitele adevărului. Dând deoparte înfloririle doamnei Bidwell, miezul faptelor fusese din păcate neînsemnat.

– Din ce cauză anume s-au certat, n-aș putea spune, doar că a fost vorba de o femeie și că doctorul Lorrimer era supărat că ea îi telefonase lui Middlemass. Ușa era deschisă și am putut să aud asta când am trecut spre toaletă. Cred că l-a sunat să aranjeze ceva și doctorului Lorrimer nu i-a plăcut asta. N-am văzut în viața mea un om mai alb la față. Arăta ca un mort, cu batista dusă la nas, plin de sânge, cu ochii negri uitându-se fix peste batistă. Iar domnul Middlemass era roșu ca un curcan. Fâstâcit, aș putea spune.

Adevărul e că nu suntem prea obișnuiți ca șefii de la Hoggatt să se ia la bătaie. Când doi gentlemeni încep să-și care la pumni, trebuie să fie o femeie la mijloc. Tot așa trebuia să fie și în cazul asasinatului, dacă mă întrebați pe mine.

Dalgliesh spuse:

– O să avem versiunea lui Middlemass asupra celor întâmplate. Aș dori acum să schimb o vorbă, în bibliotecă, cu întreg personalul laboratorului. Și apoi eu și inspectorul Massingham vom începe primele interogatorii: Howarth, cele două femei, Angela Foley și Brenda Pridmore, Blakelock, Middlemass și ceilalți care n-au un alibi serios. Aș dori ca dumneata, sergent, să iei măsuri de organizare, conform practicii. Vreau ca în fiecare serviciu să fie, cât timp durează ancheta, câte un cercetător-șef. Numai ei ne pot spune dacă s-a schimbat ceva în laboratoarele lor de ieri și până azi. O să căutați – să fim drepți, fără prea mari speranțe – foaia care lipsește din caietul lui Lorrimer, orice dovadă despre ceea ce a făcut el aici noaptea trecută, în afară de ce a lucrat pentru asasinatul de la carieră, orice semn legat de dispariția halatului. Vreau o cercetare minuțioasă a întregii clădiri, în special a căilor de acces și de ieșire. Ploaia de noaptea trecută nu ne este favorabilă. O să găsiți pereții spălați, dar mai pot fi dovezi că a ieșit printr-una dintre ferestrele de la toaletă.

O să ai nevoie de câțiva oameni la sol. Pământul e destul de moale după ploaie și dacă asasinul a venit cu mașina sau cu motocicleta pot fi urme de cauciucuri. Tot ce găsim poate fi confruntat cu catalogul de cauciucuri. Nu trebuie să ne pierdem timpul să mergem la laborator. Vizavi de intrarea în clădire e o stație de autobuz. Aflați la ce oră trec autobuzele. Întotdeauna există posibilitatea ca unul dintre pasageri sau din personal să fi observat ceva. Aș dori ca, mai întâi, să fie controlată clădirea laboratorului și asta cât mai repede posibil, astfel încât personalul să se poată întoarce la lucru. Ei au și un alt caz de asasinat și nu putem ține închis mai mult decât e absolut necesar. Aș vrea să le dau acces liber până mâine-dimineață.

Apoi e mirosul care se pare că e de la vomă, în primul lavoar în toaleta bărbaților. Mirosul de pipă e încă clar. Doresc ca o

probă să fie trimisă urgent la laborator. Va trebui probabil să demontați lavoarul. Trebuie să aflăm cine a fost ultimul ieri-seară și dacă a remarcat mirosul din lavoar. Dacă nimeni nu recunoaște că a fost bolnav în timpul zilei sau nu dovedește că nu a fost, atunci trebuie să aflăm ce au mâncat seara. Ar putea fi voma lui Lorrimer, așa că avem nevoie de unele informații cu privire la conținutul stomacului lui. Aș dori un examen al sângelui și altul al părului și să fie aduse aici. Doctorul Blain Thomson se va ocupa de asta.

Reynolds spuse:

– Admitem că perioada crucială se află între 6.15, când a fost văzut ultima oară în viață în laborator și miezul nopții?

– Pentru moment, da. După ce vorbesc cu tatăl lui și o să-mi confirme că a sunat la 8.45, vom putea reduce marja. Vom avea o idee mai clară asupra orei la care a murit după ce doctorul Blain Thomson va face autopsia. Judecând însă după rigiditatea cadaverică, doctorul Kerrison n-a fost prea departe.

Doctorul Kerrison n-avea nevoie să fie departe, dacă el era asasinul. După cum se știe, rigiditatea cadaverică – *rigor mortis* – nu constituie un element sigur, iar dacă ar fi dorit un alibi pentru el, Kerrison ar fi putut împinge momentul morții cu o oră, fără a trezi bănuieli. Dacă aprecierea era prea rigidă, nici n-avea poate nevoie de o oră. Putea să dea telefon la sala de operații a poliției și să confirme estimarea sa cu privire la ora morții. Cum ar putea doctorul Green, cu experiența pe care o are văzând atâtea cadavre, să nu fie de acord cu părerea unui medic legist, în afara cazului când estimarea lui ar fi fost fățiș viciată? Dacă Kerrison e vinovat ar risca puțin sunându-l pe doctorul Greene.

Dalgliesh se ridică în picioare.

– Perfect, spuse el. Să trecem la treabă!

10

Lui Dalgliesh nu-i plăcea să aibă cu el mai mult de un ofițer la primele discuții, așa că Massingham lua notițe. Nici n-ar fi fost nevoie. Dalgliesh avea o bună ținere de minte. Metoda i se părea însă folositoare. Stăteau amândoi la masa de discuții din biroul directorului, dar Howarth, care obiectase să stea așezat în propriul birou, în altă parte decât la locul său, prefera să rămână în picioare. Se sprijinea întâmplător de cămin. Din când în când, Massingham își ridica discret sprânceana ca să arunce o privire profilului bine tăiat, dominant, scos în evidență de friza clasică. Pe masă se aflau trei legături cu chei – cea luată de la Lorrimer, cea predată de inspectorul Blakelock și cea pe care doctorul Howarth o scosese din casa de bani, din cutia ei. Toate legăturile erau la fel – o cheie Yale și două chei de siguranță, pentru ușa din față și o cheie mai mică, pe un inel metalic. Nici una nu era însemnată, probabil din motive de siguranță. Dalgliesh spuse:

– Există numai aceste trei seturi?

– Da, în afara celui de la postul de poliție din Guy's Marsh. Am verificat, firește, mai devreme dacă cel de la poliție este în regulă. Cheile sunt ținute în seif, sub controlul ofițerului de serviciu și n-au fost atinse. Ei au nevoie de un set la postul de poliție pentru cazul în care ar suna alarma. Noaptea trecută n-a sunat nici o alarmă.

Dalgliesh știa deja, de la Mercer, că la postul de poliție controlase cheile. Spuse:

– Și cheia cea mai mică?

– E de la magazia de intrări. Conform sistemului stabilit, toate materialele care ajung aici, după ce au fost înregistrate, sunt depozitate acolo până sunt predate șefului serviciului în cauză. El are răspunderea de a le repartiza specialistului respectiv. În plus, depozităm acolo materialele care au fost examinate și așteaptă să fie preluate de poliție, precum și pe cele care au fost prezentate tribunalului în timpul procesului și ne-au fost returnate spre a fi distruse. Sunt în special droguri. Sunt distruse aici la crematoriu, în prezența cuiva din personalul laboratorului și a ofițerului care se ocupă de caz. Depozitul este și el protejat prin sistemul electronic de alarmă, dar, firește, avem nevoie de o cheie pentru siguranța noastră internă, atunci când sistemul nu e pus în funcțiune.

– Toate ușile din interiorul laboratorului și de la biroul dumneavoastră au fost protejate noaptea trecută prin cuplarea sistemului intern de alarmă? Asta înseamnă că un intrus ar fi putut ieși nedetectat numai prin ferestrele de la toaletele de sus. Toate celelalte ferestre sunt cu bare sau prevăzute cu alarmă electronică?

– Așa e. Tot pe acolo ar fi putut intra și asta ne preocupă mult. N-ar fi fost o cățărare ușoară, iar alarma s-ar fi declanșat dacă ar fi încercat să pătrundă în oricare dintre principalele săli ale clădirii. Ne-am gândit să extindem sistemul de alarmă și la toalete, imediat după sosirea mea aici, dar n-a părut necesar. N-am avut niciodată vreun caz în cei circa șaptezeci de ani de existență ai laboratorului.

– Care sunt măsurile care se iau pentru închiderea clădirii?

– Numai doi ofițeri și Lorrimer, ca adjunct al ofițerului cu securitatea, erau autorizați să efectueze închiderea. El sau ofițerul de serviciu trebuiau să verifice dacă întreg personalul părăsise clădirea, dacă toate ușile din interior fuseseră închise înainte de cuplarea sistemului de alarmă și dacă ușa de la intrare fusese închisă pe perioada nopții. Sistemul de alarmă de la postul de

poliție din Guy's Marsh este cuplat dacă ușa este încuiată pe dinăuntru sau pe dinafară.

– Și celelalte chei găsite asupra cadavrului, cele trei din etuiul de piele și cheia separată. Cunoașteți vreuna?

– Nu cele trei din etui. Una trebuie să fie de la mașină. Cea singură pare a fi cheia de la capela Wren. Dacă așa e, eu nu știam că o are Lorrimer. N-are importanță. Dar din câte știu, la capelă există o singură cheie și ea este agățată pe panoul din camera ofițerului-șef. Nu e o închizătoare de siguranță și nu ne-am făcut prea mari griji în privința capelei. Nu e nimic de valoare acolo. Uneori, arhitecții și societățile de arhitectură doresc s-o vadă, așa că le împrumutăm cheia și ei semnează în registrul de la birou. Nu le permitem să treacă pe terenul laboratorului. Trebuie s-o ia pe la intrarea din spate, pe șoseaua dinspre Guy's Marsh. Firma care ne face curat, pe bază de contract, ia cheia o dată la două luni pentru curățenie și încălzire – trebuie să asigurăm totuși puțină căldură iarna, întrucât tavanul și lemnul sunt sensibile, iar domnișoara Willard se duce din când în când să mai șteargă praful. Pe vremea când tatăl ei era paroh la Chevisham, uneori ținea slujbă la capelă și cred că ea s-a legat de acest loc.

Massingham ieși spre biroul inspectorului-șef, Martin, și aduse cheia de la capelă. Se potrivea cu cealaltă. În carnețelul pe care-l găsise atârnat alături de cheie se indica că fusese luată ultima dată de domnișoara Willard, luni 25 octombrie. Howarth spuse:

– Ne gândim să transferăm capela la Departamentul pentru mediul înconjurător, când vom ocupa noul laborator. Cei de la Finanțe sunt mereu iritați că fondurile noastre sunt folosite pentru încălzirea și întreținerea ei. Am format un cvartet de coarde și am avut un concert pe 26 august în capelă, dar altfel e complet nefolosită. Probabil o să doriți s-o vedeți și e dreptul dumneavoastră să aruncați o privire. Constituie un exemplu fin de arhitectură bisericească de la sfârșitul secolului al XVII-lea, deși, în realitate, nu Wren, ci Alexander Ford a avut o mare influență.

Dalgliesh întrebă deodată:

– Cum v-ați împăcat cu Lorrimer?

Howarth răspunse calm:

– Nu prea bine. L-am respectat ca biolog și adevărul e că n-am avut de ce să mă plâng, nici de munca lui, nici de cooperarea cu mine, ca director. Nu era un tip ușor de suportat și nu l-am găsit prea simpatic. A fost poate unul dintre cei mai respectați specialiști în serologie și o să-i ducem lipsa. Dacă avea vreun defect, era lipsa de încredere în alții. Avea cu el doi specialiști în serologie, în clasificarea sângelui și a petelor, salivei și spermei, dar el întotdeauna prelua singur cazurile de omor. Pe lângă lucrul la diferite cazuri, înfățișări la tribunale și la locul crimei, ținea un număr mare de conferințe la cursurile de pregătire a detectivilor și la cursurile de informare ale poliției.

Caietul de notițe al lui Lorrimer se afla pe birou. Dalgliesh îl puse în fața lui Howarth și întrebă:

– L-ați mai văzut vreodată?

– Caietul lui de notițe? Da, cred că l-am observat la el în birou când umbla cu el în mână. Era extrem de îngrijit și nu-i plăceau hârtiile răzlețe. Orice lucru important el îl nota în acest caiet, după care îl transcria în dosar. Claire Easterbrook mi-a spus că lipsește ultima pagină.

– De aceea dorim foarte mult să știm ce a făcut aici seara trecută, în afară de ceea ce lucra pentru cazul crimei de la carieră. El putea să intre în oricare alt laborator, nu-i așa?

– Dacă ar fi întrerupt alarma interioară, da. Eu cred că așa obișnuia să facă, când el pleca ultimul, contând pe închiderea cu Yale și pe zăvorul de la ușa din față, urmând ca să verifice ușile din interior și să cupleze alarma înainte de plecarea lui. E clar că se evită în felul acesta decuplarea accidentală a alarmei.

– Ar fi fost atât de competent încât să preia el examinarea din alt serviciu?

– Depinde de ce ar fi încercat să facă. În principal, el se ocupa de indentificarea și clasificarea materialului biologic, a sângelui, a petelor de pe corp și de examinarea fibrelor și țesăturilor

animale și vegetale. Era însă un om de știință competent, cu o gamă largă de interese, mă refer la interesele științifice. Biologia legată de medicina legală, în special în cazul laboratoarelor mai mici, de până acum, se schimbă, destul de repede. El n-ar fi încercat însă să folosească cele mai sofisticate aparate, cum sunt cele din secția de aparate, să zicem spectometrul.

– Și n-aveți vreo idee cu ce se putea el ocupa?

– Nici una. Știu că a intrat în acest birou. Trebuia să aflu numele unui chirurg consultant care asigurase apărării dovezi într-un caz mai vechi și am lăsat pe masă, înainte de a pleca acasă, agenda medicală. Azi-dimineață am găsit-o pusă la locul ei pe raft. Nimic nu-l irita mai mult pe Lorrimer decât cărțile lăsate la întâmplare într-o bibliotecă. Dacă el a fost aseară în acest birou, cu greu îmi pot imagina că intrase numai ca să verifice ordinea în materie de cărți.

În cele din urmă, Dalgliesh îl întrebă cu privire la deplasarea lui din seara trecută.

– Am cântat la vioară la concertul din sat. Parohul a venit vreo cinci minute să mă întrebe dacă cvartetul de coarde o să interpreteze ceva indicat de el ca scurt și vesel. Interpreții erau: eu, un chimist, un cercetător din Secția de documente și o dactilografă de la secretariat. Domnișoara Easterbrook ar fi trebuit să aibă un solo la violoncel, dar avea o obligație, un dineu, pe care îl considera important, și n-a mai putut veni. Am interpretat *Divertisment în Re major* de Mozart, a treia bucată din program.

– Ați rămas până la sfârșitul concertului?

– Am avut de gând. Sala era însă arhiplină și chiar înainte de pauza de la opt și jumătate m-am strecurat afară.

Dalgliesh îl întrebă ce anume a mai făcut.

– Nimic. Am stat pe una dintre pietrele funerare, circa douăzeci de minute, după care am plecat.

– Ați văzut pe cineva sau v-a văzut cineva?

– Am văzut o mască. Trebuie să fi fost Middlemass interpretând rolul inspectorului-șef Martin; se ducea spre vestiarul

bărbaților. Țopăia fericit, din câte mi s-a părut, pocnindu-și fălcile când s-a uitat la unul dintre îngerii de pe morminte. I s-au alăturat dansatorii „Robin Hood“, care treceau prin cimitir, venind de la Moonraker. Era o priveliște nemaipomenită. Sub razele lunii figurile extraordinare cu clopoțeii care zornăiau, pălăriile lor verzi mișcându-se printre vârtejurile de pâclă în direcția mea. Parcă eram într-un film extravagant sau într-un balet. Lipsea doar acompaniamentul muzical, de preferință Stravinsky. Stăteam nemișcat pe piatra de mormânt, la o oarecare distanță, și nu cred că m-au văzut. Nici eu n-am vrut să mă fac remarcat. Masca li s-a alăturat și au intrat toți în sală. Am auzit cum a început vioara să cânte. Am mai stat încă zece minute și apoi am plecat. Am mers pe jos de-a lungul digului Leamings și am ajuns acasă, în jur de ora zece. Sora mea vitregă, Domenica, poate să confirme ora.

Au mai stat puțin de vorbă despre problemele administrative ale anchetei. Dr. Howarth a spus că o să se mute în camera domnișoarei Foley, lăsând biroul său la dispoziția poliției. Nu erau șanse ca laboratorul să fie deschis pentru restul zilei, dar Dalgliesh a spus că speră ca lucrul să fie reluat în dimineața următoare. Înainte de plecarea lui Howar-th, Dalgliesh spuse:

– Toți cei cu care am vorbit îl respectau pe doctorul Lorrimer, ca biolog specializat în medicină legală. Dar cum era ca om? De exemplu, ce știți dumneavoastră despre el, în afara faptului că era biolog specializat în medicină legală?

Dr. Howarth replică rece:

– Nimic. Habar n-am că era ceva de știut, în afara faptului că era biolog specializat în medicină legală. Și acum, dacă nu mai aveți alte întrebări pentru moment, trebuie să telefonez la Serviciul Personal, ca să fiu sigur că în agitația asta cu dispariția lui cam spectaculoasă, n-o să uite să-mi trimită un înlocuitor.

11

Cu vioiciunea tinereții, Brenda Pridmore își revenise repede din șocul datorat descoperirii cadavrului lui Lorrimer. Refuzase cu hotărâre să fie dusă acasă și până s-o primească Dalgliesh devenise perfect calmă și, firește, nerăbdătoare să-i spună povestea ei. Cu părul ei bogat, castaniu, cu fața pistruiată, bătută de vânt, întruchipa sănătatea rustică. Ochii cenușii erau inteligenți, gura delicată și plăcută. Se uita peste masă la Dalgliesh la fel de atentă ca un copil cuminte, fără nici un fel de teamă. El își închipui că în toată tinerețea ei se obișnuise să se bucure de atenția părintească a bărbaților și nu avea nici un fel de îndoială că se va bucura și din partea ofițerilor de poliție. Ca răspuns la întrebările lui Dalgliesh, ea descrise exact ce se întâmplase din clipa în care sosise la laborator în dimineața zilei, până la descoperirea cadavrului. Dalgliesh întrebă:

– Ai pus mâna pe el?

– O, nu! Am îngenuncheat și cred că am pus mâna să-i controlez obrazul. Atâta doar. Mi-am dat seama că e mort.

– Și apoi?

– Nu-mi amintesc. Știu că am luat-o la goană pe scări în jos și că inspectorul Blakelock stătea și se uita la mine. Nu puteam să vorbesc, dar mi se pare că a citit pe fața mea că nu e în regulă ceva. Apoi îmi aduc aminte că am stat pe scaun lângă ușa biroului inspectorului-șef Martin și m-am uitat la portretul

colonelului Hoggatt. Apoi nu-mi aduc aminte de nimic, până la sosirea doctorului Howarth și a domnișoarei Bidwell.

– Crezi că cineva ar fi putut ieși din clădire în timp ce stăteai acolo?

– Vreți să spuneți asasinul? Nu văd cum ar fi putut. Nu eram prea atentă, dar nu leșinasem și nu mă prostisem într-atât. Sunt sigură că aș fi observat dacă cineva ar fi trecut prin hol. Și chiar dacă ar fi reușit să treacă pe lângă mine ar fi dat de doctorul Howarth, nu-i așa?

Dalgliesh o întrebă despre munca ei la Hoggatt, cât de bine îl cunoscuse pe doctorul Lorrimer. Ea povesti fără să ascundă nimic despre viața ei, colegii ei, munca ei fascinantă, despre inspectorul Blakelock, care fusese așa de bun cu ea și care își pierduse singura lui fiică, și îi spuse tot ce voia el să afle. Nu era proastă, se gândea Massingham, ci naivă și cinstită. Pentru prima dată, auzea vorbindu-se de Lorrimer cu afecțiune.

– A fost întotdeauna teribil de atent cu mine, cu toate că eu nu lucrez în Secția de biologie. Bineînțeles, era un om foarte serios. Avea multă răspundere. Secția de biologie e teribil de solicitată și el obișnuia să lucreze târziu în fiecare seară, verificând rezultatele, rezolvând lucrurile rămase în urmă. Cred că era nemulțumit de faptul că n-a fost ales în locul doctorului Mac. Nu mi-a spus-o niciodată, nici nu mi-ar fi spus-o. Sunt încă prea mică și el era deosebit de loial.

Dalgliesh spuse:

– Crezi că cineva ar fi putut înțelege greșit interesul lui față de tine, ar fi putut fi puțin gelos?

– Gelos de faptul că doctorul Lorrimer se oprea uneori la biroul meu să-mi vorbească despre munca mea și că se purta atent? Dar era un om bătrân! E pur și simplu o prostie!

Stăpânindu-și un rânjet, aplecat asupra caietului și mâzgălind hârtia, Massingham se gândi că probabil așa era.

Dalgliesh întrebă:

– Se pare că au fost niște probleme cu o zi înainte de moartea lui, când copiii doctorului Kerrison au trecut pe la laborator. Erai atunci în hol?

– Când a împins-o pe domnișoara Kerrison afară? La drept vorbind, n-a împins-o, dar i-a vorbit aspru. Ea venise cu fratele ei mai mic și ei voiau să-l aștepte pe doctorul Kerrison. Doctorul Lorrimer se uita la ei de parcă, nu știu, i-ar fi urât. Nu era în apele lui, parcă era sub o teribilă presiune. Poate își presimțea moartea. Știți ce mi-a spus după ce ne-au sosit materialele de la carieră? Mi-a spus că de singura moarte de care trebuie să ne temem este propria moarte. Nu credeți că a fost o remarcă extraordinară?

– Foarte ciudat, încuviință Dalgliesh.

– Și asta îmi aduce aminte de altceva. Mi-ați spus că orice lucru ar putea fi important. Ei bine, ieri-dimineață, doctorul Lorrimer a primit o scrisoare ciudată. De aceea, el s-a oprit la biroul meu, ca să-i pot înmâna corespondența personală. Era unul dintre plicurile acelea de culoare cafenie, cu adresa scrisă de mână cu litere mari. Era trecut numai numele lui, fără nici un titlu. Nu-i ciudat?

– Primea multe scrisori particulare aici?

– Nu, în realitate nici una. Pe toată hârtia de corespondență a laboratorului se indică faptul că toate comunicările trebuie adresate directorului. Ne ocupăm de toate materialele sosite, dar corespondența merge la secretariat, pentru sortare. Predăm numai scrisorile personale, dar nu sunt multe.

După rapida examinare pe care el și Massingham o făcuseră în biroul meticulos îngrijit al lui Lorrimer, nu găsiseră corespondența personală. O întrebă pe domnișoara Pridmore dacă știa că doctorul Lorrimer fusese acasă la prânz. Ea răspunse că da. Era deci posibil că el să fi luat scrisoarea acasă. Asta putea să însemne orice sau nimic. Era alt fapt mărunt care urma să fie cercetat.

Îi mulțumi Brendei Pridmore și îi reaminti să revină dacă și-ar aminti ceva important, oricât de mic ar părea. Brenda nu știa să

se prefacă. Era clar că se întâmplase ceva cu ea. Se înroși toată și lăsă ochii jos. Metamorfoza dintr-o fericită confidentă într-o vinovată fusese teribil de caraghioasă.

Dalgliesh spuse blând:

– Ce este?

Ea nu spuse nimic, dar întâlni ochii lui și își scutură capul. El așteptă o clipă, apoi spuse:

– Ancheta unei crime nu e niciodată plăcută. Ca multe lucruri neplăcute în viață, uneori pare mai simplu să n-ai nici o legătură, să rămâi necontaminat. Dar acest lucru nu este posibil. În anchetarea unei crime, a ocoli adevărul înseamnă uneori a spune o minciună.

– Să presupunem că cineva împrăștie vorbe. Ceva personal poate, care nici n-ar avea dreptul și care aruncă bănuiala nedreaptă asupra unei persoane.

Dalgliesh spuse blând:

– Trebuie să ai încredere în noi. O să încerci, nu-i așa?

Ea dădu din cap și spuse în șoaptă, da, dar nu mai spuse nimic altceva. El socoti că nu era momentul să facă presiuni. O lăsă să plece și trimise după Angela Foley.

12

Spre deosebire de Brenda Pridmore, o interlocutoare fără ascunzișuri, Angela Foley avea o privire politicoasă, dar nu ușor de descifrat. Era o tânără cu înfățișarea nu tocmai obișnuită. Fața amintea de forma unei inimi, dar fruntea era mare, extrem de înaltă, părul fin de copil, de culoarea grâului copt era întins la spate și împletit într-o cosiță bine strânsă, încolăcită în vârful capului. Ochii îi avea mici, pieziși și atât de înfundați încât lui Dalgliesh îi fu greu să le ghicească culoarea. Gura îi era mică, făcută pungă și necomunicativă deasupra bărbiei ascuțite. Purta o rochie fină de lână, brună-roșcată, peste care îmbrăcase o haină, cu mâneci scurte, având o croială deosebit de îngrijită. Împreună cu cizmele scurte, cu șireturi, reprezenta un contrast ciudat și sofisticat față de setul simplu, împletit de mână, purtat de Brenda.

Dacă fusese afectată de moartea cumplită a vărului ei, știa să se stăpânească admirabil. Spuse că lucra ca secretară a directorului de cinci ani, mai întâi cu doctorul MacIntyre și acum cu doctorul Howarth. Mai înainte fusese stenografă la secretariatul laboratorului, imediat după terminarea școlii trecând la Hoggatt. Avea douăzeci și șapte de ani. Până acum doi ani locuise într-o garsonieră la Ely, iar în prezent stătea cu o prietenă la Sprogg. Își petrecuseră împreună toată seara trecută. Edwin Lorrimer și tatăl lui erau singurele rude în viață, dar se vedeau foarte rar. Familia, explica ea, ca pe lucrul cel mai firesc din lume, nu fusese niciodată unită.

– Deci, știți foarte puțin despre viața lui intimă, despre testamentul lui, de exemplu?

– Nu știu nimic. Când bunica mea i-a lăsat lui toți banii și am fost la biroul avocatului, el a spus că vrea să mă lase pe mine drept moștenitoare. Cred că se simțea oarecum vinovat de faptul că nu eram menționată în testament. Nu cred că asta avea vreo importanță. Și, firește, el putea să-și schimbe intenția.

– Vă amintiți cât a lăsat bunica dumneavoastră?

Ea tăcu o clipă. Ca și cum ar fi calculat dacă necunoașterea ar fi fost mai suspectă decât cunoașterea, se gândi el. Apoi ea spuse:

– Cred că în jur de treizeci de mii. Nu știu cât de mult e azi.

El o conduse pe scurt, dar cu grijă, prin evenimentele dimineții. Ea și prietena ei aveau un Mini, dar de obicei venea la lucru pe bicicletă. Așa și în acea dimineață, sosise la laborator la ora ei obișnuită, cu puțin timp înainte de ora nouă, și se mirase văzându-l pe doctorul Howarth sosind cu doamna Bidwell înaintea ei. Brenda Pridmore deschisese ușa. Inspectorul Blakelock se urcase pe scară și dăduse vestea asasinatului. Stătuseră toți în hol, cât timp doctorul Howarth se dusese în laboratorul de biologie. Inspectorul Blakelock telefonase la poliție și după doctorul Kerrison. Când doctorul Howarth se întorsese în hol, a rugat-o să se ducă împreună cu inspectorul Blakelock și să caute cheile. Ea și cu directorul erau singurii din tot personalul care cunoșteau cifrul de la seif. El rămăsese în hol, vorbind se pare cu Brenda Pridmore. Cheile erau în cutia lor, în seif, și ea le lăsase acolo, de față fiind inspectorul Blakelock. A închis din nou cu cifrul și s-a întors în hol. Doctorul Howarth s-a dus în biroul lui să sune la Ministerul de Interne, spunând personalului să rămână în hol. Mai târziu, după sosirea poliției și a doctorului Kerrison, doctorul Howarth o luase cu el cu mașina ca să-i ducă vestea bătrânului Lorrimer. Apoi a lăsat-o cu bătrânul și el s-a întors la laborator, iar ea i-a telefonat prietenei. A stat cu domnișoara Mawson până ce doamna Swaffield, soția parohului, a sosit o oră mai târziu, împreună cu un polițist.

– Ce-ați făcut la ferma Postmill?

– Am făcut ceai și l-am dus unchiului meu. Domnișoara Mawson a stat mai tot timpul în bucătărie spălând pentru el. Bucătăria era în dezordine, cu mai toate oalele murdare, rămase din ziua de dinainte.

– Ce-a făcut unchiul dumneavoastră?

– Era preocupat, ba chiar indispus că rămăsese singur. Nu cred că și-a dat seama că Edwin murise.

Nu mai era aproape nimic de aflat de la ea. Din câte știa, vărul ei nu avusese dușmani. Habar n-avea cine l-ar fi putut omorî. Vocea ei stridentă, puțin monotonă, ca de fetiță, lăsa să se înțeleagă că nu o preocupa prea mult lucrul acesta. Nu manifesta nici un regret, nu lansase nici o teorie, răspunse liniștit la întrebările lui, cu vocea ei ascuțită și fără vlagă. El putea să fi fost un vizitator întâmplător și lipsit de importanță, care-și satisfacea curiozitatea legată de munca de zi cu zi a laboratorului. El simți o antipatie instinctivă împotriva ei. Nu-i fu greu s-o ascundă, dar îi trezi interesul mai ales că trecuse mult timp de când o crimă suspectă îi mai provoca o reacție imediată și fizică. Se întreba însă dacă într-adevăr zărise în ochii aceștia profunzi și tainici o urmă de desconsiderație, chiar de dispreț, și tare ar fi vrut să știe ce anume se ascundea în spatele acelei frunți înalte și oarecum neobișnuite.

După plecarea ei, Massingham spuse:

– Ce ciudat că doctorul Howarth a trimis-o pe ea cu Blakelock să verifice unde sunt cheile. El trebuia să-și dea imediat seama de importanța lor. Accesul în laborator este un lucru fundamental în acest caz. Și atunci de ce n-a făcut el însuși controlul? El știa cifrul? Prea mândru să-și ia un martor și prea inteligent ca să se ducă singur. Probabil că s-a gândit că era mai important să supravegheze lucrurile din hol. În orice caz a avut grijă s-o protejeze pe Angela Foley. N-a trimis-o singură. Să vedem ce ne va spune Blakelock despre acest lucru.

13

Ca și doctorul Howarth, inspectorul Blakelock preferă să stea în picioare. Stătea drepți în fața biroului lui Howarth, în dreptul lui Dalgliesh, ca o persoană care ar fi fost pedepsită. Lui Dalgliesh i se păru preferabil decât să-i dea posibilitatea să se relaxeze. Blakelock învățase tehnica de a răspunde la întrebări, în zilele când mergea la tribunal ca martor. Dădu informațiile cerute, nici mai multe, nici mai puține, cu ochii fixați asupra unui punct imaginar aflat undeva deasupra umărului drept al lui Dalgliesh. Când și-a spus numele cu o voce fermă, lipsită de expresie, Dalgliesh s-a așteptat oarecum ca el să întindă mâna dreaptă după Biblie ca să depună jurământul.

Ca răspuns la întrebările lui Dalgliesh, a descris ce a făcut din momentul în care a plecat de acasă, din Ely, ca să vină la laborator. Descrierea lui despre descoperirea cadavrului a coincis cu cea a Brendei Pridmore. Din clipa în care văzuse fata coborând pe scară, și-a dat seama că ceva nu e în regulă și a luat-o la fugă în sus, spre laboratorul de biologie, fără să mai aștepte ca ea să spună ceva. Ușa era deschisă, iar lumina aprinsă. A descris poziția trupului așa de precis ca și cum conturul acestuia i se întipărise pe retină. Și-a dat seama dintr-o dată că Lorrimer era mort. Nu-i atinsese corpul, dar băgase instinctiv mâna în buzunarul de la halatul lui Lorrimer ca să vadă dacă cheile erau acolo.

Dalgliesh întrebă:

– Când ați sosit la laborator, azi-dimineață, ați așteptat-o pe domnișoara Pridmore să vă ajungă din urmă, înainte de a intra. De ce?

– Am văzut-o venind pe lângă clădire, după ce-și lăsase bicicleta, și era o politețe din partea mea s-o aștept, domnule. Mă și scutea să redeschid apoi ușa pentru ea.

– Ați găsit cele trei chei înăuntru și sistemul de alarmă în perfectă stare?

– Da, domnule.

– Ați făcut un control de rutină în laborator după sosirea dumneavoastră?

– Nu, domnule. Firește, dacă aș fi găsit ceva la o încuietoare sau la panoul de siguranță, aș fi cercetat imediat. Dar totul era în ordine.

– Ați spus mai înainte că telefonul de la bătrânul Lorrimer a fost o surpriză pentru dumneavoastră. Ați observat mașina doctorului Lorrimer când ați sosit azi-dimineață?

– Nu, domnule. Personalul de conducere folosește garajul din spate.

– De ce ați trimis-o pe domnișoara Pridmore să vadă dacă doctorul Lorrimer e la el?

– N-am trimis-o. Ea a țâșnit de la birou, mai înainte ca s-o pot opri.

– Ați simțit că nu e în regulă ceva?

– Nu chiar, domnule. Nu m-am așteptat ca ea să-l găsească. Cred că pentru o clipă mi-am închipuit că ar putea fi bolnav.

– Ce fel de om era doctorul Lorrimer, domnule inspector?

– Era biologul-șef, domnule.

– Știu. Vă întreb ce fel de om, de coleg era el.

– Nu l-am cunoscut cu adevărat, domnule. Nu era dintre cei care să se oprească la registratură și să stea de vorbă. N-am avut nimic cu el.Era un bun medic legist.

– Mi s-a spus că manifesta un anumit interes față de Brenda Pridmore. Nu cumva uneori zăbovea la biroul ei?

– Nu mai mult de câteva minute, domnule. Îi plăcea să schimbe o vorbă cu ea din când în când. Ca oricine. E bine că la laborator avem oameni tineri. E drăguță și muncește mult și cu entuziasm și eu cred că doctorul Lorrimer dorea s-o încurajeze.

– Nimic mai mult, domnule inspector?

Blakelock spuse cu indiferență:

– Nu, domnule.

Dalgliesh l-a întrebat apoi despre ce a făcut în seara trecută. A răspuns că împreună cu soția cumpăraseră bilete la concertul din sat, deși ea nu mai voia să meargă, având dureri de cap. Avea dureri de cap din cauza sinuzitei, care o afecta din când în când. S-au dus totuși la prima parte a programului și cum durerea de cap se agravase, au plecat la pauză. El condusese mașina înapoi la Ely, sosind acasă în jur de ora nouă fără un sfert. Locuia împreună cu soția într-o vilă modernă la marginea orașului, neavând vecini și, ca atare, nimeni n-a observat întoarcerea lor. Dalgliesh spuse:

– Se pare că mai toată lumea a preferat să plece la partea a doua. De ce ați insistat să mergeți dacă știați că soția dumneavoastră nu se simțea bine?

– Doctorul MacIntyre – fostul director, domnule – ținea mult ca personalul laboratorului să ia parte la activitățile din sat, iar inspectorul-șef Martin avea aceeași părere. Așa că am luat biletele, iar soția mea s-a gândit că le-am putea totuși folosi. Ea spera că datorită concertului o să uite de durerea de cap. Prima parte însă a fost cam zgomotoasă și, de fapt, ea s-a simțit mai rău.

– V-ați dus acasă ca s-o luați sau ați văzut-o aici?

– Ea a plecat mai devreme cu autobuzul, domnule, petrecându-și după-amiaza cu doamna Dean, soția pastorului, la capelă. Sunt prietene de mult. M-am dus să-mi iau nevasta când am plecat de la serviciu, la ora șase. Am mâncat pește cu cartofi, la cină, înainte de a merge la concert.

– La ora aceasta plecați de obicei?

– Da, domnule.

– Și cine închide laboratorul dacă cercetătorii rămân să lucreze după plecarea dumneavoastră?

– Întotdeauna verific dacă a rămas cineva. Dacă sunt cercetători din categoriile inferioare, atunci trebuie să stau până ce ei termină. Dar acest lucru nu e ceva obișnuit. Doctorul Howarth are un set de chei și verifică sistemul de alarmă și închide el dacă lucrează până mai târziu.

– Rămânea în mod normal să lucreze după plecarea dumneavoastră?

– Cam trei sau patru seri pe săptămână, domnule. Dar nu-mi făceam griji în privința doctorului Lorrimer, în legătură cu închiderea. Era foarte conștiincios.

– Ar fi lăsat el pe cineva să intre în laborator dacă era singur?

– Nu, domnule, doar dacă era cineva din personal sau eventual un polițist. Trebuia însă să fie un ofițer cunoscut de el. N-ar fi lăsat pe nimeni să intre dacă n-ar fi avut vreo treabă anume aici. Doctorul Lorrimer era foarte sever în privința persoanelor neautorizate care ar fi venit la laborator.

– Din cauza asta a căutat s-o îndepărteze cu forța pe domnișoara Kerrison alaltăieri?

Inspectorul Blakelock nu-și pierdu cumpătul. Spuse:

– N-aș vorbi de o îndepărtare cu forța, domnule. El n-a pus mâna pe fată.

– Mi-ați putea descrie cu exactitate ce anume s-a întâmplat, domnule inspector?

– Domnișoara Kerrison, împreună cu fratele ei mai mic, a venit la tatăl lor. Doctorul Kerrison își ținuse lecția în dimineața respectivă la cursul de pregătire al inspectorilor. I-am sugerat domnișoarei Kerrison să ia loc pe scaun și să aștepte, dar în clipa aceea a coborât pe scară doctorul Lorrimer, să vadă dacă sosise spre examinare ciocanul de lemn. I-a văzut pe copii și i-a întrebat cam aspru ce căutau acolo. Le-a spus că un laborator de medicină legală nu e un loc pentru copii. Domnișoara Kerrison a spus că nu are de gând să plece, iar el s-a îndreptat spre ea, ca și cum

ar fi vrut s-o dea afară. Era foarte alb la față și foarte ciudat, mi s-a părut mie. Nu a pus mâna pe ea, dar cred că ei i-a fost teamă că o s-o facă. Cred că ea e foarte nervoasă, domnule. A început să strige și să urle – „te urăsc, te urăsc". Doctorul Lorrimer s-a întors și s-a urcat pe scară, iar Brenda a încercat s-o liniștească pe fată.

– Domnișoara Kerrison și frățiorul ei au plecat fără să-și aștepte tatăl?

– Da, domnule. Doctorul Kerrison a coborât după vreo cincisprezece minute și i-am spus că au fost copiii și că au plecat.

– N-ați spus nimic despre incident?

– Nu, domnule.

– Era ceva tipic în purtarea domnului Lorrimer?

– Nu, domnule. În ultimele săptămâni nu mai era ca întotdeauna. Cred că îl preocupa ceva.

– Nu ai idee ce anume îl preocupa?

– Nu, domnule.

– Avea dușmani?

– Cel puțin eu nu cunosc, domnule.

– Deci, nu aveți idee cine putea să-i dorească moartea?

– Nu, domnule.

– După ce a fost descoperit cadavrul doctorului Lorrimer, doctorul Howarth v-a trimis, împreună cu domnișoara Foley să verificați dacă setul lui de chei era în seif. Vreți să-mi descrieți exact ce ați făcut?

– Domnișoara Foley a deschis seiful. Ea și directorul sunt singurele două persoane care cunosc cifrul.

– Nu v-ați uitat?

– Ba da, domnule, dar nu pot să-mi amintesc cifrele. M-am uitat cum a învârtit și a fixat butoanele.

– Și apoi?

– A scos cutia metalică și a deschis-o. Nu era încuiată. Cheile erau înăuntru.

– Ați urmărit-o atent tot timpul, domnule inspector? Sunteți absolut sigur că domnișoara Foley n-a putut să pună la loc cheile în cutie fără ca dumneavoastră să observați?

– Nu, domnule. Ar fi fost aproape imposibil.

– Ultimul lucru, domnule inspector. Când ați urcat spre cadavru, domnișoara Pridmore era aici singură. Ea mi-a spus că este sigură că nimeni nu s-ar fi putut strecura din laborator în tot acest timp. Ați ținut seama de o asemenea posibilitate?

– Ca să fi fost aici toată noaptea, domnule? Da. Dar nu s-a ascuns în biroul ofițerului de legătură, deoarece l-aș fi văzut când am decuplat sistemul de alarmă intern. Este camera cea mai apropiată de ușa din față. Mă gândesc că ar fi putut fi în biroul directorului, dar nu văd cum ar fi putut traversa holul și să deschidă ușa, fără ca domnișoara Pridmore să-l observe, chiar dacă era în stare de șoc. Ușa nu era dată la perete. Ar fi trebuit să deschidă yalele.

– Deci sunteți absolut sigur că setul dumneavoastră de chei s-a aflat tot timpul în posesia dumneavoastră noaptea trecută?

– Sunt sigur, domnule.

– Vă mulțumesc, domnule inspector. Pentru moment, asta-i tot. Vreți să-l rugați pe domnul Middlemass să vină înăuntru?

14

Specialistul în documente a intrat în birou cu un aer sigur, şi-a instalat, fără să fie invitat, lungul său trup în fotoliul lui Howarth, şi-a pus piciorul drept peste genunchiul stâng şi şi-a încruntat sprâncenele uitându-se întrebător la Dalgliesh, ca un musafir care nu se aşteaptă de la gazdă decât să îl plictisească, fiind însă hotărât să rămână politicos, să nu-şi trădeze plictisul. Purta pantaloni cafenii, din catifea reiată, un pulover pe gât, maron, de lână fină, ciorapi mov-deschis şi pantofi de piele fără şireturi. Dalgliesh a observat că pantalonii erau de comandă, puloverul din lână caşmir, iar pantofii de firmă. Îşi aruncă o privire la declaraţia lui Middlemass cu privire la deplasările sale din seara trecută, începând cu ora şapte. Spre deosebire de colegii săi, el o scrisese nu cu pixul, ci cu stiloul, cu litere înalte, fine, italice, ceea ce o făcea, în acelaşi timp, arătoasă, dar şi ilizibilă. Nu era însă ceea ce aşteptase el. Dalgliesh întrebă:

– Înainte de a discuta despre aceasta, mi-aţi putea vorbi despre cearta dumneavoastră cu Lorrimer?

– Versiunea mea, vreţi să spuneţi, în contradicţie cu cea a domnişoarei Bidwell?

– Adevărul, opus speculaţiilor.

– N-a fost un episod aparte, edificator, şi n-aş putea spune că sunt mândru de el. N-are importanţă. Tocmai începusem să mă ocup de crima de la carieră, când l-am auzit pe Lorrimer ieşind

de la toaletă. Aveam o chestiune personală și voiam să schimb câteva cuvinte și de aceea l-am chemat înăuntru. Am discutat, ne-am certat, s-a repezit la mine, iar eu am reacționat lovindu-l în nas. I-a curs sânge peste puloverul meu. M-am scuzat. A plecat.

– De ce v-ați certat? Din cauza unei femei?

– Nu tocmai așa și nu cu Lorrimer. Cred că Lorrimer știa că era vorba de două sexe, dar mă îndoiesc că el ar fi fost de acord cu o asemenea abordare. A fost o mică problemă intimă, ceva ce se întâmplase cu câțiva ani în urmă. N-avea nici o legătură cu laboratorul.

– Deci avem imaginea dumneavoastră lucrând asupra unui material provenind de la un caz de crimă, un material important de vreme ce dumneavoastră ați decis să vă ocupați personal de el. Nu erați într-atât de absorbit de lucru încât să nu puteți auzi zgomotul de pași de pe culoar și să-i identificați ca fiind ai lui Lorrimer. Vi s-a părut un moment potrivit să-l chemați și să discutați ceva ce se întâmplase acum doi ani, ceva ce aparent ați fi fost mulțumit să uitați între timp, dar care acum vă perpelește pe amândoi, încât nu vă mai rămâne decât să vă puneți la podea.

– O asemenea abordare pare excentrică.

– O asemenea abordare pare absurdă.

– Admit că într-un anumit sens totul a fost absurd. A fost vorba de un văr de-al soției mele, Peter Ennals. A terminat școala cu două diplome și își căuta serviciu. A venit la mine pentru un sfat și eu i-am spus ce să facă. Până la urmă a ajuns cercetător principal la Lorrimer, în Laboratorul Southern. N-a fost un succes. Nu cred că toată vina îi aparținea lui Lorrimer, care nu are darul de a îndruma cadrele tinere. Ennals și-a ratat cariera, și-a pierdut contractul și a suferit ceea ce în termeni eufemistici se numește „cădere nervoasă". Apoi s-a sinucis. Noi am auzit comentarii despre ceea ce se întâmplase la Southern. Lumea e mică și lucrurile astea se află repede. Nu l-am cunoscut cu adevărat pe băiat; soția mea însă ținea la el. Nu-l acuz pe Lorrimer de moartea lui Peter. Sinucigașul răspunde în ultimă instanță de propria

distrugere. Soția mea crede că Lorrimer putea să-l ajute mai mult. I-am dat telefon ieri după-masă ca să-i explic că o să ajung târziu acasă și discuția mi-a reamintit că de mult doream să vorbesc cu Lorrimer despre Peter. Din întâmplare, i-am recunoscut pașii. Așa că l-am chemat înăuntru, rezultatul fiind cel pe care, nu mă îndoiesc, vi l-a descris plastic doamna Bidwell. Ea, fără îndoială, bănuiește că o femeie se află la baza oricărei dispute între doi bărbați. Iar dacă ea v-a vorbit despre o femeie sau un telefon, aflați că femeia era soția mea, iar telefonul a fost cel despre care v-am relatat.

„Pare plauzibil", se gândi Dalgliesh. Putea fi chiar adevărul. Povestea cu Peter Ennals trebuie verificată. Era altă bătaie de cap, dar timpul presa, iar adevărul se afla sub semnul întrebării. Middlemass vorbise însă la prezent: „Lorrimer n-are darul de a îndruma cadrele tinere". Au existat oare cadre tinere mai aproape de casă care au suferit de pe urma lui? Se hotărî însă să renunțe pentru moment. Paul Middlemass era un om inteligent. Înainte de a face o declarație, el ar fi avut timp să cântărească efectele asupra carierei sale ale unei semnături puse sub o minciună. Dalgliesh spuse:

– Conform acestei declarații, ați jucat rolul unui căluț năzdrăvan, cu dansatorii „Robin Hood", la concertul de ieri-seară din sat. Cu toate acestea, spuneți că nu puteți da nici un nume de persoană care să depună mărturie pentru dumneavoastră. E posibil ca atât dansatorii, cât și publicul să fi putut vedea un căluț învârtindu-se pe acolo, dar nu pe dumneavoastră sub mască. N-a fost însă nimeni când ați sosit în hol sau când ați plecat?

– Nimeni care să mă vadă și să mă recunoască. E neplăcut, dar n-am ce face. Totul s-a petrecut cam ciudat. Eu nu-s dansator. În mod normal, nu iau parte la asemenea ritualuri rustice, iar concertele în sat nu coincid cu concepția mea despre distracție. A fost un spectacol care-i revenea ofițerului de legătură, inspectorul-șef Martin, dar el a avut norocul să plece pe neașteptate în SUA și m-a rugat să-i țin locul. Suntem cam de aceeași talie și

cred că el s-a gândit că o să-mi vină bine costumul. Avea nevoie de cineva lat în spate și destul de puternic ca să țină o greutate pe cap. Eu îi datoram o favoare – a avut o discuție plină de tact cu unul dintre colegii lui din poliția rutieră când m-au prins depășind viteza, acum o lună – așa că nu puteam să-l refuz. M-am dus la repetiție săptămâna trecută și tot ce trebuia să fac era, după cum ați spus, să țopăi în jurul dansatorilor, după ce-și făceau numărul, troznindu-mi fălcile către public, dând din coadă și, în general făcând nebunii. Cu atât mai simplu cu cât nici unul nu mă putea recunoaște. N-aveam de gând să-mi pierd toată seara la concert, așa că l-am rugat pe Bob Gotobed, conducătorul ansamblului, să mă sune cu circa cincisprezece minute înainte. Eram programați să apărem după pauză și s-a calculat că se va produce în jur de opt treizeci. Concertul a început, după cum probabil vi s-a spus, la șapte treizeci.

– Și ați rămas să lucrați la laborator până ați fost sunat?

– Exact. Secretara mea a plecat și mi-a lăsat niște sandvișuri cu carne de vacă, bine condimentate, și le-am mâncat la birou. Bob a sunat la opt și cincisprezece să-mi spună că erau puțin în avans cu programul și că ar fi mai bine să vin imediat. Băieții erau îmbrăcați și s-au gândit să bea o bere la Moonraker. Sala nu are permis, așa că tot publicul iese în pauză să servească o cafea sau un ceai oferit de Liga Mamelor. Am plecat de la laborator, cred că în jur de opt și douăzeci.

– Vreți să spuneți că Lorrimer mai trăia atunci, după părerea dumneavoastră?

– Știu că a mai fost în viață încă douăzeci și cinci de minute, dacă tatăl lui nu se înșală în privința telefonului. Am rămas cu impresia că l-am văzut. Am ieșit prin ușa din față, fiind singura ieșire, dar a trebuit să dau ocol spre garajele din spate, ca să-mi iau mașina. Se vedea lumina de la Secția de biologie și am văzut o siluetă, în halat alb, care s-a mișcat puțin în dreptul ferestrei. N-aș putea să jur că a fost Lorrimer. Pot să spun doar că niciodată nu mi s-a întâmplat să mă înșel. Știam, bineînțeles, că el trebuia să fie

în clădire. El răspunde de închiderea laboratorului și era deosebit de meticulos în privința securității. N-ar fi plecat fără să controleze toate serviciile, inclusiv pe cel de cercetare a documentelor.

– Cum era închisă ușa din față?

– Numai cu Yale și un singur zăvor. Asta era de așteptat. Am plecat.

– Ce s-a întâmplat când ați ajuns în hol?

– Ca să vă pot explica, trebuie să vă descriu particularitățile arhitecturale ale locului. A fost o propunere ieftină, cu cinci ani în urmă, din partea constructorului din sat, iar comitetul s-a gândit că o să economisească bani neangajând un arhitect. I-au spus pur și simplu tipului că doreau o sală dreptunghiulară cu o scenă și două garderobe și două toalete în capăt, un vestibul, un vestiar și o cameră pentru răcoritoare, în celălalt capăt. A fost construită de Harry Gotobed și de băieții lui. Harry este unul dintre „stâlpii“ Capelei și un exemplu de corectitudine nonconformistă. Nu era de acord cu teatrul de amatori sau de alt gen și cred că au avut unele greutăți ca să-l convingă să construiască o scenă. El n-avea însă de gând să lase o ușă de comunicare între garderoba pentru bărbați și cea pentru femei. Rezultatul a fost o scenă cu două camere în spate, fiecare cu toaleta sa. Pe fiecare parte este o ieșire spre cimitir și două uși înspre scenă, dar practic nu există un spațiu comun în spatele scenei. În consecință, bărbații se îmbracă în garderoba din dreapta și intră pe scenă prin partea dreaptă, iar femeile prin partea stângă. Oricine ar dori să intre pe partea cealaltă ar trebui să părăsească garderoba, luând-o la fugă costumat, chiar prin ploaie, prin cimitir, iar dacă nu dă peste vreo placă funerară, nu-și rupe piciorul sau nu cade într-o groapă de mormânt, își va face intrarea triumfală, eventual ud leoarcă, pe partea dorită.

Deodată, își dădu capul pe spate și izbucni în hohote de râs, apoi își reveni și spuse:

– Vă rog să mă scuzați. Nu e de bon-ton. Mi-am adus acum aminte de spectacolul de anul trecut al companiei de teatru. Au

ales una dintre comediile indigene, în care personajele își petrec cea mai mare parte a timpului în costume de seară, purtând discuții caustice. Tânăra Bridie Corrigan, de la magazinul general, juca rolul fetei în casă. Alergând prin cimitir a crezut că vede fantoma bătrânei Maggie Gotobed. Și-a făcut intrarea țipând, cu boneta pe o parte, dar a ținut minte, destul de bine, rolul ca să spună gâfâind: „Sfântă Fecioară, cina e servită!“ După care, personajele au părăsit cuminți scena, bărbații într-o parte și femeile într-alta. Pot să vă spun că la interesul trezit de spectacol o contribuție importantă și-o aduce sala noastră.

– Așa că dumneavoastră v-ați dus la garderoba de pe partea dreaptă?

– Așa e. Cu multă greutate. Actorii trebuie să-și țină acolo îmbrăcămintea de stradă și costumația. Există un șir de cârlige și o masă în mijlocul camerei, o oglindă cam mică și loc numai pentru doi oameni ca să se machieze în același timp. Singurul lavoar se află la toaletă. Trebuie să găsești loc pentru costume, cutii și recuzite, îngrămădite pe masă sau puse pe tine. Noaptea trecută a fost un adevărat haos cu hainele pentru stradă, puse una peste alta pe jos. Costumul meu atârna în cui, unde-l pusesem.

– Nu era nimeni când ați sosit?

– Nimeni în încăpere, dar am putut să aud vocea cuiva la toaletă. Știam că mai toată trupa era la Moonraker. Când mi-am pus costumul, s-a deschis ușa de la toaletă și Harry Sprogg, un membru al trupei, a ieșit afară. Era costumat.

Massingham și-a notat numele: Harry Sprogg. Dalgliesh puse întrebarea:

– I-ați spus ceva?

– Nu. El a spus ceva, că se bucură că joc și eu și că băieții sunt la Moonraker. Mi-a zis că se duce să-i scoată de acolo. E singurul abstinent și cred că de asta nu se duce cu ei. A plecat și eu l-am urmat, ieșind din cimitir.

– Fără să-i spuneți nimic?

– Nu-mi amintesc să-i fi spus ceva. Am stat împreună doar câteva secunde. Am plecat după el afară, deoarece garderoba era neaerisită – ca să fiu sincer, mirosea greu – iar costumul era teribil de greu și călduros. M-am gândit să aștept afară, până veneau băieții de la cârciumă. Și așa am făcut.

– Ați mai văzut pe cineva?

– Nu, dar asta nu înseamnă că nu mai era nimeni. Nu puteam să văd prea bine din cauza măștii. Dacă ar fi stat cineva nemișcat în cimitir cu siguranță că nu l-aș fi văzut. Nu mă așteptam să văd pe nimeni.

– Cât timp ați stat acolo?

– Mai puțin de cinci minute. Am țopăit un timp, am exersat de câteva ori cum să-mi pocnesc fălcile și să dau din coadă. Trebuie să fi fost caraghios dacă cineva m-ar fi privit. E acolo o statuie extrem de urâtă, un înger de marmură cu o figură scârboasă și cu mâna ținută în sus. Am țopăit o dată sau de două ori în jurul ei și mi-am pocnit fălcile, uitându-mă la chipul ei ca de măgar. Dumnezeu știe de ce! Cred că era efectul combinat al razelor de lună și al locului. Apoi i-am văzut pe băieți venind prin cimitir, de la Moonraker, și m-am alăturat lor.

– Ați mai văzut ceva?

– Poate am spus „bună seara“ sau „salut“, dar nu cred. Nu mi-ar fi recunoscut vocea din cauza măștii. Am ridicat copita dreaptă din față și am făcut un salut și apoi m-am luat după ei. Au intrat toți în garderobă. Se putea auzi publicul luând loc pe scaune și apoi regizorul și-a băgat capul și-a spus: „Haideți, băieți“. Apoi, cei șase dansatori au ieșit și am putut auzi vioara cântând, zgomotul picioarelor și zornăitul clopotelor. Apoi, muzica s-a schimbat și acesta a fost semnalul ca să mă alătur lor și să-mi fac numărul. O parte din act s-a desfășurat pe scări, coborând de pe scenă și zburând printre spectatori. Se pare că s-a desfășurat bine, după țipetele copilărești ale publicului, dar mă îndoiesc că cineva v-ar spune că m-a recunoscut. Nu văd cum ar fi reușit.

– Dar după spectacol?

– Nimeni nu m-a văzut după spectacol. Am fugit de pe scenă, pe scări, în garderobă, când aplauzele nu se opriseră. Atunci mi-am dat seama cu groază că niște nătărăi din sală strigau „bis!“ Băieții, îmbrăcați în verde, n-au avut nevoie de a doua invitație și s-au urcat din nou pe scări, ca un grup de salahori morți de sete care tocmai au aflat că barul e deschis. M-am gândit că înțelegerea mea cu Bill Martin se referea doar la un singur spectacol, fără să mai cuprindă și un bis și că m-am prostit îndeajuns pentru o seară. Așa că atunci când vioara a început să cânte și a început țopăiala, mi-am scos costumul, l-am agățat iar în cui și am plecat. Din câte știu, nimeni nu m-a văzut plecând și nu era nimeni la parcare, unde mi-am luat mașina. M-am întors acasă înainte de zece și soția poate depune mărturie, dacă vă interesează. Dar nu cred că v-ar interesa.

– Ar fi mai de folos dacă ați găsi pe cineva care să depună mărturie pentru intervalul dintre 20.45 și miezul nopții.

– Știu. Să înnebunești nu alta! Dacă cineva și-ar fi propus să-l omoare pe Lorrimer în cursul serii, ar fi trebuit să aibă grijă să nu-și pună masca cu o secundă înainte de a se urca pe scenă. Păcat că masca aceea – capul de animal – e așa de mare. Se sprijină, cum veți vedea, pe umerii purtătorului, fără să-i atingă, în fond, capul sau fața. Eventual, veți putea găsi fire de păr sau unele dovezi că într-adevăr am purtat masca. Amprentele nu-s bune. Am pus mâna pe mască la repetiții și așa au făcut și alții. Întregul incident constituie pentru mine un exemplu de răsfăț prostesc. Dacă i-aș fi spus lui Bill unde să se ducă cu blestematul lui de căluț năzdrăvan, aș fi fost acasă înainte de ora opt, cu un alibi onorabil pentru restul serii.

Dalgliesh încheie discuția, întrebându-l de halatul alb care dispăruse.

– Au o croială deosebită. Am avut o jumătate de duzină, moștenire de la taică-meu. Celelalte cinci sunt aici în dulap, dacă vreți să le vedeți. Sunt pe talie, din pânză groasă albă, cu nasturi până la gât, nasturi împodobiți de la Corpul de dentiști

ai armatei regale. N-au buzunare. Bătrânul socotea că buzunarele nu sunt igienice.

Massingham s-a gândit că un halat pătat cu sângele lui Lorrimer putea fi considerat de asasin ca deosebit de folositor pentru el. Parcă citindu-i gândurile, Middlemass spuse:

– Dacă se va mai găsi, n-aş putea spune cu exactitate ce pete de sânge au fost în urma ciocnirii noastre. Era o pată de circa patru ţoli pe doi ţoli, pe umărul drept, dar poate că au mai fost şi alte pete. Probabil că specialiştii în serologie vor putea oferi vreo idee privind vechimea petelor.

Dacă halatul va mai fi găsit vreodată, se gândi Dalgliesh. N-ar fi prea uşor să fie distrus complet. Asasinul, dacă l-a luat cu el, ar fi avut totuşi toată noaptea la dispoziţie ca să scape de el. Întrebă:

– Aţi aruncat halatul la coşul de rufe murdare, din toaleta bărbaţilor, imediat după ceartă?

– Aşa am intenţionat, dar după aceea m-am gândit mai bine. Pata nu era mare, iar mânecile erau perfect curate. L-am îmbrăcat din nou şi l-am aruncat în coşul cu rufe murdare când m-am spălat înainte de plecare.

– Vă amintiţi la care lavoar v-aţi spălat?

– La primul, cel mai apropiat de uşă.

– Era curat?

Poate Middlemass era surprins de întrebare, dar a ştiut să-şi ascundă sentimentul.

– Curat ca după o zi de folosire. L-am spălat bine, aşa că l-am lăsat destul de curat la plecare. Curat am fost şi eu.

În mintea lui Massingham imaginea se formă cu o claritate uimitoare: Middlemass în halatul pătat de sânge, aplecat peste lavoar, cele două robinete deschise la maximum, apa clipocind şi gâlgâind, conducta de scurgere colorată de sângele lui Lorrimer. Dar în privinţa orei? Dacă bătrânul Lorrimer a vorbit într-adevăr cu fiul lui la 20.45, atunci Middlemass n-are probleme, cel puţin pentru prima parte a serii. Apoi îşi imagină

o altă scenă: Lorrimer trântit pe jos, țârâitul telefonului și mâna înmănușată a lui Middlemass ridicând ușor receptorul. Ar fi putut oare bătrânul Lorrimer să confunde într-adevăr glasul altcuiva cu vocea fiului său?

După plecarea specialistului în documente, Massingham spuse:

– Cel puțin are o persoană care să-i confirme povestea. Doctorul Howarth a văzut călutul năzdrăvan țopăind în jurul statuii cu înger din cimitir. N-au prea avut prilejul în dimineața de azi să ticluiască povestea asta. Și nu văd cum ar fi știut altfel Howarth despre ea.

Dalgliesh spuse:

– Doar dacă ei n-au ticluit povestea la cimitir noaptea trecută. Sau dacă în locul lui Middlemass sub mască s-ar fi aflat Howarth.

15

– Nu mi-a plăcut de el, mi-a fost teamă de el, dar nu l-am omorât. Știu că toți cred că eu am făcut-o, dar nu-i adevărat. Nu sunt în stare să omor pe nimeni, nici un animal și cu atât mai puțin un om.

Clifford Bradley a făcut față destul de bine interogatoriului prelung. N-a fost incoerent. A căutat să se poarte demn. Dar n-a putut lăsa la ușă senzația contagioasă de frică, emoția cel mai greu de ascuns. Tot trupul i se zbătea, mâinile i se închideau și i se deschideau fără încetare, gura îi tremura, iar ochii îi clipeau des și nervos. Nu avea niciodată aspectul unui om dârz, iar frica îl făcea demn de milă. Ar fi fost un criminal fără succes, se gândi Massingham. Uitându-se la el, a simțit jena pe care o are un om sănătos față de unul bolnav. Era ușor să ți-l închipui aplecat asupra lavoarului, vomitând de groază și vinovăție. Era mai greu să ți-l imaginezi rupând foaia din caiet, distrugând halatul alb, punând la cale telefonul pentru doamna Bidwell. Dalgliesh spuse blând:

– Nimeni nu vă acuză. Sunteți destul de familiarizat cu codul de procedură ca să știți că nu am fi discutat în felul acesta cu dumneavoastră dacă lucrurile ar fi stat altfel. Ați spus că nu l-ați omorât. Aveți vreo idee cine a făcut-o?

– Nu. De ce aș putea să știu eu? Nu știu nimic despre el. Tot ce știu e că aseară am fost acasă împreună cu soția. Mama ei a

luat masa cu noi și apoi am condus-o la autobuzul care a plecat spre Ely la 17.45. M-am întors direct acasă, unde am stat toată seara. Soacra mi-a telefonat în jur de ora nouă, ca să spună că a ajuns cu bine. N-a vorbit cu mine, pentru că eram în baie. Soția i-a spus acest lucru. Sue poate să confirme că am fost acasă toată seara, cu excepția timpului cât am dus-o pe maică-sa la autobuz.

Bradley a admis că el nu știa că internarea în spital a bătrânului Lorrimer fusese amânată. El crede că era la baie când s-a primit telefonul de la bătrân. Nu știe însă nimic despre telefonul primit mai devreme de doamna Bidwell, despre foaia din caietul lui Lorrimer sau despre halatul alb care îi dispăruse lui Paul Middlemass. Întrebat fiind despre masa de miercuri seara, a spus că a mâncat carne de vacă bine condimentată, cu garnitură de orez și mazăre. Apoi a urmat șarlota făcută, spunea el parcă apărându-se, cu biscuiți mai vechi și cremă. Massingham și-a stăpânit un fior când și-a notat cu grijă aceste amănunte. S-a bucurat când Dalgliesh i-a spus lui Bradley că poate pleca. Din câte părea, nu mai era nimic important de aflat de la el, în starea în care se afla și de altfel nu se mai putea afla nimic în plus nici de la altcineva de la laborator. Se tot gândea cum să vadă mai repede casa lui Lorrimer. A familiei lui Lorrimer.

Până să plece, sergentul Reynolds a avut ceva de raportat. Cu greu își putea ascunde emoția.

– Am găsit niște urme de cauciuc pe alee, printre tufișuri. Mi se par destul de proaspete. Am luat măsuri de protejare până la sosirea fotografului și apoi o să facem mulajul. Va trebui să le comparăm cu catalogul cauciucurilor, dar mi se pare că cele două cauciucuri din spate sunt un Dunlop și un Semperit. Teribilă combinație. Asta o să ne ajute să dăm de mașină.

„Ce păcat, se gândi Dalgliesh, comandantul Mercer le-a spus fotografilor că pot să plece.“ Nu era însă de mirare. Ținând seama de volumul de muncă din momentul de față, era greu să justifici imobilizarea la nesfârșit a unor oameni. Cel puțin ofițerii cu amprentele mai erau aici. Zise:

– Ați reușit să luați legătura cu domnul Bidwell?

– Căpitanul Massey spune că e plecat la țară, unde are o bucată de pământ pe care a pus sfeclă de zahăr. O să i se spună că vreți să stați de vorbă cu el când o să ia „mizilicul".

– Cum adică?

– Așa spunem noi cei de aici despre gustarea de la 10.30-11.00.

– Îmi dau seama că domnul căpitan Massey are o părere personală despre prioritatea agriculturii față de o crimă.

– Trei hectare nu-i un fleac, domnule, dar căpitanul Massey o să aibă grijă să-l invite la postul din Guy's Marsh, de îndată ce treaba va fi terminată în după-amiaza de azi.

– Dacă nu reușește, ai face bine să-l aduci singur, chiar de-ar fi să iei cu împrumut tractorul căpitanului Massey. Telefonul ăsta e important. O să stau de vorbă acum cu cercetătorii aflați în bibliotecă și o să le explic că vreau să fie în birourile lor atunci când dumneata o să faci controlul. O să le spun că sperăm să terminăm cercetarea până la sfârșitul zilei. În felul acesta, laboratorul o să poată să-și reia activitatea mâine-dimineață. Inspectorul Massingham o să meargă cu mine să-l vedem pe tatăl doctorului Lorrimer, la Postmill. Dacă e nevoie, puteți lua legătura cu noi sunând acolo sau prin stația de radio de la postul din Guy's Marsh.

În mai puțin de zece minute, erau deja la drum, Massingham aflându-se la volanul Roverului.

CARTEA A TREIA

UN OM AL EXPERIMENTELOR

1

Ferma Postmill se afla la trei kilometri de sat, înspre apus, unde se întretaie șoselele care duc la Stoney și Tenpenny și unde panta urca așa de ușor în curbă, pe nesimțite, încât lui Dalgliesh îi fu greu să creadă că se află pe un deal atunci când parcă pe iarbă și când, întorcându-se să închidă portiera, văzu satul înșirat sub el de-a lungul șoselei.

Sub cerul parcă pictat, cu nori cumulus, albi, cenușii și purpurii, concentrându-se pe fundalul albăstrui, în vreme ce razele soarelui treceau capricios peste câmpuri și străluceau pe acoperișuri și în ferestre, totul părea a fi un avanpost izolat, la frontiera țării, dar sigur, primitor și prosper. Moartea putea pândi dinspre răsărit, din zona mlaștinilor, dar în nici un caz dinspre acoperișurile curate ale caselor. Laboratorul Hoggatt era ascuns după șirul de copaci, în vreme ce noile clădiri se vedeau imediat, cu corpurile lor de ciment, cu șanțurile și zidurile pe jumătate terminate, dând impresia că se făcuseră săpături într-un oraș îngropat de multă vreme.

Casa, scundă, din cărămidă, cu fațadă placată cu lemn, cu acoperișul rotund, având în spate aripi de moară de vânt, era despărțită de șosea printr-un șanț mare. Un podeț de scânduri și o poartă vopsită în alb duceau către potecă și apoi spre ușa zăvorâtă. Prima impresie, de casă părăsită, se datora, probabil, izolării și absenței gardului și a ferestrelor exterioare. Grădina

din față avea un aspect neîngrijit, cu multă verdeață de toamnă, dar trandafirii din cele două răzoare circulare, de o parte și de alta a potecii, se vedeau bine îngrijiți. Poteca cu pietriș fusese curățată de buruieni, vopseaua de pe ușă și de la fereastră strălucea de curată. La douăzeci de pași mai încolo, doi bulumaci mari treceau peste un șanț, ducând spre o curte pavată și spre un garaj de cărămidă.

Acolo se afla o mașină roșie, Mini, veche și murdară, parcată lângă cea a poliției. Dalgliesh trase concluzia – după teancul de buletine ale parohiei, dintre care unul semăna cu un program de concert, după brațul de crizanteme, ca și după frunzele de toamnă de pe scaun – că parohul, sau mai degrabă soția sa, erau acasă, gândindu-se la pregătirea bisericii, deși, fiind joi, nu era o zi obișnuită de cor bisericesc. Abia își luase ochii de la mașina parohului, când ușa casei se deschise și o femeie le ieși în întâmpinare pe potecă. Oricine s-ar fi născut și ar fi crescut într-o parohie ar fi știut fără nici o îndoială că aceasta era doamna Swaffield. Arăta într-adevăr ca nevasta unui paroh de țară, cu pieptul mare, binedispusă și plină de energie, dovedind siguranța unei femei ale cărei autoritate și competență se simt de la prima vedere și de care știe să se folosească. Purta o fustă de lână, peste care avea un șorț înflorat, un pulover din lână împletită, ghete mari și ciorapi de lână. O pălărie de fetru, cam bărbătească, cu calotă joasă, prinsă cu un ac de oțel, îi cădea peste fruntea lată.

– Bună dimineața, bună dimineața! Sunteți comandantul Dalgliesh și inspectorul Massingham. Sunt Winifred Swaffield. Nu vreți să intrați? Bătrânul e sus, se schimbă. A vrut neapărat să se îmbrace când a auzit că veniți încoace, deși eu i-am spus că nu e deloc nevoie. O să vină jos într-un minut. Cred că e mai bine în salonul din față, nu-i așa? Dumnealui e domnul polițist Davis, despre care știți totul. Mi-a spus că a fost trimis aici pentru ca nimeni să nu intre în camera doctorului Lorrimer pentru ca nici un vizitator să nu-l deranjeze pe bătrân. N-a fost decât un reporter și am scăpat repede de el, așa că totul e în regulă. Domnul polițist

mi-a fost însă de mare ajutor la bucătărie. Tocmai i-am pregătit masa domnului Lorrimer. Doar supă și omletă, iar în cămară nu cred să mai fie altceva, cu excepția unor cutii de conserve, și o să aibă mare nevoie de ele în viitor. Nimănui nu-i place să plece de la parohie încărcat ca un enoriaș victorian. Eu și Simon voiam ca el să se întoarcă imediat la parohie, dar el nu s-a arătat prea dornic și la urma urmelor nu trebuie să bați omul la cap, mai ales dacă e bătrân. Poate e mai bine așa. Simon are gripă – de aia nu e aici – și nu vrem ca bătrânul s-o ia. Dar nici nu vrem să-l lăsăm singur în seara aceasta. M-am gândit că nepoata lui, Angela Foley, putea veni aici, dar el n-a vrut. Așa că sper ca Millie Gotobed, de la Moonraker, o să poată să doarmă aici în seara aceasta, iar mâine o să ne mai gândim. N-are rost să vă răpesc timpul cu grijile mele.

La capătul acestei introduceri, Dalgliesh și Massingham s-au pomenit în salonul din față. Auzindu-le pașii, polițistul Davis a ieșit din ceea ce se presupunea a fi bucătăria, a luat poziția de drepți, a salutat, s-a înroșit, s-a uitat încurcat la Dalgliesh, chiar oarecum disperat, și apoi a dispărut. Mirosul de supă făcută în casă se strecura ispititor prin ușă.

Salonul, îmbâcsit, mirosind puternic a tutun, fusese mobilat bine, dar lăsa acum impresia de deranj posomorât, de magazie în care sunt puse laolaltă și în dezordine obiecte care aduc aminte de bătrânețe și de neplăcerile ei. Șemineul fusese placat și o plită cu gaz, demodată, producea o căldură sufocantă lângă o sofa cu stofa tăiată, cu două pete de grăsime pe locurile unde s-au odihnit cândva nenumărate capete. Se mai aflau o masă de stejar, cu picioare cioplite, și patru scaune cu funduri din vinilin, iar de-a lungul peretelui opus ferestrei o servantă lungă, plină cu rămășițele desperecheate ale unor seturi de ceai. Pe servantă erau două sticle de Guinness și un pahar nespălat. La dreapta plitei se afla un fotoliu larg și lângă acesta o masă din nuiele împletite, o lampă șubredă, o pungă cu tutun, o scrumieră cu imaginea cheiului Brighton, precum și o tablă pentru jocul de dame, cu

piesele împrăștiate, cu pete uscate de mâncare și murdărie adunată în timp. În partea din stânga plitei se afla un televizor mare. Pe rafturi, o colecție de romane populare, având aceeași mărime și legătură, editate de un club căruia se pare că domnul Lorrimer i-a fost cândva membru pentru o scurtă perioadă. Arătau de parcă fuseseră lipite una de alta, nedeschise și necitite.

Dalgliesh și Massingham se așezară pe sofa. Doamna Swaffield se cocoțase pe brațul fotoliului și le zâmbea parcă încurajându-i și aducând în încăperea posomorâtă o atmosferă dătătoare de liniște, ca atunci când faci magiun în casă, când au loc lecțiile bine organizate de la școlile duminicale și când corurile de femei cântă *Ierusalimul lui Blake*. Amândoi bărbații se simțiră datorită ei ca acasă. Fiecare mai întâlnise în viață o asemenea fire ca a ei. Și asta nu că ea n-ar fi cunoscut – se gândea Dalgliesh – momente grele sau complicate în viață. Numai că ea voia acum pur și simplu să-i întărească, să-i îndrume cu o mână sigură.

Dalgliesh întrebă:

– Cum se mai simte?

– Surprinzător de bine. Vorbește în continuare la prezent despre băiatul lui, ceea ce e cam jenant, deși cred că își dă bine seama că Edwin a murit. N-aș vrea să spun că bătrânul e senil. Câtuși de puțin. Dar e greu de știut ce anume simte bătrânul uneori. Trebuie să fi avut, firește, un șoc teribil. Zguduitor, nu-i așa? Cred că un criminal din vreo bandă de la Londra a vrut să pună mâna pe un material. Lumea spune în sat că n-au fost semne de spargere, dar un hoț de-adevăratelea poate să intre oriunde, așa s-a spus întotdeauna. Părintele Gregory a avut necazuri mari cu spargerile de la Sfânta Maria, la Guy's Marsh. Cutia milelor a fost spartă de două ori, iar două rânduri de scaune de îngenunchiat au fost furate, unele fiind extrem de bine realizate cu prilejul celei de-a cincizecea aniversare a Uniunii Mamelor. Numai Dumnezeu știe de ce au vrut să le ia. Din fericire, n-am avut asemenea necazuri. Lui Simon nu i-ar fi plăcut să închidă

biserica. Chewisham a fost întotdeauna satul unde legea era cea mai respectată, așa că ne-a șocat teribil crima.

Pe Dalgliesh nu îl miră că satul știa deja că fusese o spargere la laborator. Probabil că cineva din personal, pe motiv că trebuie să sune acasă și să anunțe că nu se va întoarce la prânz, că trebuie să lanseze știri incitante, fusese mai mult decât indiscret. Nici n-avea rost să-ți pierzi timp cu găsirea vinovatului. Din experiența lui știa că veștile pătrund într-o comunitate printr-un proces de osmoză și că numai un nebun ar fi încercat să oprească sau să controleze misterioasa răspândire. Doamna Swaffield, ca orice soție de paroh, a fost fără îndoială una dintre primii care aflaseră. Dalgliesh spuse:

– Ce păcat că domnișoara Foley și unchiul ei nu se arată pe aici. Dacă el ar fi putut să stea o vreme cu ea, s-ar fi putut rezolva măcar problema dumneavoastră, pentru moment. Ea era aici, cu prietena ei, când ați sosit azi-dimineață?

– Da, amândouă. Doctorul Howarth a venit cu Angela să aducă vestea, deși, după părerea mea, nu era prea înțelept din partea lui. Apoi a lăsat-o aici și s-a întors la laborator. Nu voia, firește, să lipsească prea mult. Cred că Angela i-a telefonat prietenei sale, care a sosit imediat. Apoi a sosit domnul polițist și la scurtă vreme după aceea am ajuns și eu. Nu-și mai avea rostul ca Angela și doamna Mawson să mai stea, de vreme ce eu venisem, iar doctorul Howarth voia ca majoritatea personalului să fie la laborator la sosirea dumneavoastră.

– Nu mai are rude sau prieteni apropiați, din câte știți?

– Cred că nici unul. Fiecare și-a văzut de-ale lui. Bătrânul Lorrimer nu merge la biserică și nici nu ia parte la treburile satului, așa că eu și Simon n-am reușit niciodată să-l cunoaștem bine. Știu că unii oameni așteaptă ca fețele bisericești să umble din poartă în poartă și să-i cheme pe oameni, dar Simon nu crede că așa ceva se cuvine făcut, iar după părerea mea cred că are perfectă dreptate. Doctorul Lorrimer se ducea, firește, la biserica Sfânta Maria, din Guy's Marsh. Părintele Gregory ar putea să vă spună

ceva despre el, deși nu cred că ar fi luat parte activă la viața bisericii. El obișnuia s-o ia cu mașina, de la Vechea Parohie, pe domnișoara Willard. E posibil ca să fi discutat cu ea, deși se pare că nu erau așa de apropiați. Îmi închipui că el a dus-o până la biserică, deoarece părintele Gregory făcuse o asemenea sugestie și mai puțin pentru că ar fi vrut ea. E o femeie ciudată, nu prea potrivită ca să se ocupe de copii. Trebuia să mă gândesc mai bine. Dar iată că vine omul cu care într-adevăr doriți să vorbiți.

Moartea, se gândi Dalgliesh, face să dispară asemănarea dintre rude, așa cum se întâmplă și în cazul personalității. Nu există nici o afinitate între cei care trăiesc și cei care au murit. Bărbatul care intră în cameră târșâind picioarele, dar ținându-se totuși drept, fusese cândva la fel de înalt ca și băiatul lui. Părul rar, pieptănat pe spate dinspre fruntea înaltă, mai lăsa să se vadă fire negre, așa cum avusese în trecut. Ochii apoși, ascunși sub pleoapele încrețite, erau întunecați. Nu era nici o asemănare cu trupul rigid, întins pe pardoseala laboratorului. Moartea îi despărțise pentru totdeauna și făcuse să dispară orice asemănare dintre ei.

Doamna Swaffield făcu prezentările cu o voce încurajatoare, parcă toți ar fi amuțit pe neașteptate. Apoi ea se făcu nevăzută cu mult tact, murmurând ceva despre supa din bucătărie. Massingham se ridică să-l ajute pe bătrân, dar domnul Lorrimer, cu o mișcare hotărâtă a mâinii, îi făcu semn să stea deoparte. După o oarecare șovăială, ca și cum salonul nu i-ar fi fost familiar, se așeză pe locul lui obișnuit, în fotoliul învechit cu speteaza înaltă, de la dreapta plitei, de unde îl privi fix pe Dalgliesh.

Stând așa, țeapăn, în costumul albastru-închis, de modă veche și prost croit, mirosind puternic a naftalină, și care îi rămasese mare pe oasele tot mai mici, avea o poză patetică, aproape grotescă, dar fără să-i lipsească demnitatea. Dalgliesh se întreba de ce se deranjase să-și schimbe îmbrăcămintea. Era în acest gest de respect față de fiul lui, nevoia de a da un aer oficial durerii sau dorința de a găsi ceva de făcut? Sau era o credință atavică potrivit căreia trebuie să dai dovadă de respect în fața autorității?

Dalgliesh își aminti de înmormântarea unui tânăr polițist mort la datorie. Ce i se păruse lui de nesuportat nu fusese frumusețea slujbei de îngropăciune și nici imaginea copiilor care mergeau ținându-se de mână, cu multă solemnitate, în spatele coșciugului tatălui lor, ci recepția care se organizase după aceea în mica clădire a poliției, mâncarea pregătită cu grijă acasă și băuturile nelalocul lor, pe care văduva le adusese pentru colegii și prietenii soțului. Poate că asta o întărise sau o consolase. Poate că și bătrânul Lorrimer se simțea mai bine că se schimbase.

Așezat la oarecare distanță de Dalgliesh, pe sofaua atât de denivelată, Massingham își deschise carnețelul de notițe. Slavă Domnului, bătrânul era calm. Nu poți să știi niciodată cum suportă așa ceva rudele. Cunoștea faptul că Dalgliesh avea reputația de a se purta frumos cu cei îndurerați. Condoleanțele lui erau scurte, aproape oficiale, dar cel puțin păreau sincere. Le considera drept premisă a colaborării familiei cu poliția, dar ca să fim drepți, nu ca o recompensă. Nu neglija extraordinara interdependență psihologică care se stabilea adesea între detectiv și cel care suferise o pierdere în familie și care putea în mod fatal să fie ușor exploatată. El nu făcea promisiuni deșarte și niciodată nu-i teroriza pe cei slabi, după cum nu-i răsfăța pe cei prea sentimentali. Se pare că toți îl apreciau, se gândea Massingham, Dumnezeu știe de ce. Uneori se purta destul de rece față de lucrurile omenești.

Îl văzu pe Dalgliesh sculându-se în picioare când bătrânul Lorrimer intrase în cameră. Nu schițase nici un gest ca să-l ajute să ia loc. Massingham se uitase repede la fața șefului și zărise un interes detașat. Oare ce-l făcuse pe Dalgliesh, se întreba el, să aibă această milă spontană? Își aminti de alt caz, în care lucraseră împreună cu un an în urmă, în care fusese sergent detectiv: cazul morții unui copil. Dalgliesh se uitase la părinții acestuia cu o asemenea privire de prețuire calmă. În schimb, lucrase câte optsprezece ore pe zi, timp de o lună, până ce cazul fusese

soluționat. Iar viitoarea lui carte de poeme cuprinsese unul extraordinar despre un copil asasinat. Îl auzi spunând:

– După cum v-a explicat doamna Swaffield, numele meu este Dalgliesh, iar dumnealui este inspectorul Massingham. Cred că domnul doctor Howarth v-a spus că urma să venim. Îmi pare rău de fiul dumneavoastră. Îmi puteți răspunde la unele întrebări?

Domnul Lorrimer dădu din cap, uitându-se spre bucătărie:

– Ce face ea acolo?

Vocea îi era teribil de ascuțită, cam plângăreață, dar extraordinar de puternică pentru un bătrân.

– Doamna Swaffield? Cred că face supă.

– Cred că a pus din ceapa și din morcovii din șopron. Miroase a morcovi. Edwin știe că mie nu-mi plac morcovi în supă.

– Vă pregătea adesea masa?

– El gătește orice, dacă nu e departe, la locul crimei. Eu nu mănânc mult la prânz, dar el îmi lăsa ceva să încălzesc, din ce pregătise cu o seară înainte, eventual o bucată de pește cu sos. Nu mi-a lăsat nimic azi-dimineață, pentru că aseară n-a fost acasă. A trebuit să-mi pregătesc singur micul dejun. Îmi place șuncă, dar m-am gândit că e mai bine să i-o las lui dacă vrea s-o mănânce diseară. De obicei, își face ouă cu șuncă dacă se întoarce târziu acasă.

Dalgliesh îl întrebă:

– Domnule Lorrimer, aveți vreo idee de ce ar fi vrut cineva să vă omoare băiatul? Avea dușmani?

– De ce să fi avut dușmani? Nu cunoștea pe nimeni din afara laboratorului. La laborator, toată lumea îl respecta mult. Mi-a spus chiar el. De ce să fi vrut cineva să-i facă rău? Munca reprezintă viața lui Edwin.

Ultima propoziție o spuse ca ceva original, de care putea fi mândru.

– I-ați telefonat noaptea trecută la laborator, nu-i așa? La ce oră a fost?

– A fost la nouă fără un sfert. Televizorul mergea în gol. Nu mai clipea și nici nu mai mergea în zigzag cum se întâmpla uneori. Edwin mi-a arătat cum să aranjez butonul acolo la spate. A mers în gol, rămânând doar un cerc de lumină, care apoi a dispărut. N-am putut să văd buletinul de știri de la ora nouă, așa că l-am sunat pe Edwin și l-am rugat să-mi trimită un specialist în televizoare. Am luat un aparat și cred că ar trebui să vină la orice oră, dar întotdeauna există o scuză. Luna trecută, când am telefonat, au venit abia după două zile.

– Mai țineți minte ce v-a spus fiul dumneavoastră?

– Mi-a spus că n-avea nici un rost să telefonez noaptea târziu. Era primul lucru de făcut azi-dimineață, înainte de a se duce la lucru. Bineînțeles că n-a făcut-o. N-a venit acasă. Tot mai e stricat. Nu-mi place să telefonez eu. Edwin se ocupă întotdeauna de lucrurile astea. Credeți că doamna Swaffield o să sune?

– Sunt sigur că ea o să sune. Când i-ați telefonat, v-a spus el că urma să aștepte o vizită?

– Nu. Mi se părea grăbit, pentru că nu i-a plăcut că i-am telefonat. Însă el îmi spunea întotdeauna să sun la laborator dacă aveam vreun necaz.

– Și nu v-a mai spus nimic în afară de faptul că o să sune azi-dimineață după specialistul în televizoare?

– Ce să mai spună? Nu-i plăcea să vorbească mult la telefon.

– L-ați sunat ieri la laborator în legătură cu internarea dumneavoastră în spital?

– E adevărat. Urma să merg la Addenbrooke ieri după-masă. Edwin trebuia să mă ia cu mașina. Din cauza piciorului. Am psoriazis. O să încerce un nou tratament.

Dădu să-și suflece cracul de la pantalon, dar Dalgliesh spuse repede:

– Nu-i nevoie, domnule Lorrimer. Când ați aflat că patul nu mai era liber?

– În jur de ora nouă m-au sunat. El tocmai plecase de acasă. Așa că am sunat la laborator. Cunosc, bineînțeles, numărul de la

secția de biologie. Acolo lucrează el, la secția de biologie. Domnișoara Easterbrook mi-a răspuns la telefon și mi-a zis că Edwin e la spital, la o autopsie, dar că o să-i transmită mesajul când o să-l vadă. Cei de la Addenbrook mi-au spus că probabil o să mă ia marțea viitoare. Cine o să mă ia acuma?

– Cred că doamna Swaffield o să aranjeze ceva sau poate vă ajută nepoata. Nu vreți să vină să stea cu dumneavoastră?

– Nu. Ce poate să facă ea? A fost aici cu prietena ei, o scriitoare. Lui Edwin nu-i plăcea de nici una. Prietena ei – domnișoara Mawson, nu-i așa? – a scotocit pe sus. Am urechi foarte bune. Am putut sa aud tot ce făcea. Am ieșit tocmai când ea cobora pe scări. Mi-a spus că a fost la baie. Dar de ce și-a pus mănuși de spălat dacă s-a dus la baie?

Chiar așa, de ce oare? se gândi Dalgliesh. Simți că se enervează la gândul că polițistul Davis nu sosise mai devreme. Fusese cât se poate de firesc ca Howarth să vină cu Angela Foley să aducă veștile și s-o lase cu unchiul ei. Cineva trebuia să stea cu el și cine era mai potrivit decât singura rudă care îi mai rămăsese? Și părea, de asemenea, firesc ca Angela Foley să-și cheme prietena s-o ajute. Probabil că amândouă erau interesate să afle unde-i testamentul lui Lorrimer. Și asta era cât se poate de firesc. Massingham își schimbă poziția pe sofa. Dalgliesh putea să-i simtă nerăbdarea de a ajunge sus, în camera lui Lorrimer. Și el ar fi dorit. Dar cărțile și hârtiile, triste rămășițe ale unei vieți dispărute, mai puteau aștepta. Martorul aflat în viață s-ar putea să nu mai fie așa de comunicativ. El întrebă:

– Ce facea băiatul dumneavoastră când rămânea singur, domnule Lorrimer?

– După lucru, vreți să spuneți? Stă în camera lui, cea mai mare parte a timpului. Cred că citește. Are aproape o bibliotecă plină cu cărți. Edwin e studios. Nu-l interesează televizorul, așa că eu stau aici jos. Uneori aud picupul. Multe sfârșituri de săptămână se ocupă de grădină, spală mașina, gătește și face cumpărături. Are o viață destul de plină. Nu prea are mult timp. Stă

la laborator până la șapte aproape în fiecare seară, iar uneori și mai mult.

– Iar prietenii?

– Nu. N-are timp de prieteni. Am avut grijă unul de altul.

– Nu pleca la sfârșit de săptămână?

– Unde ar fi vrut să se ducă? În plus, putea să cumpere și aici. Dacă nu e chemat la locul vreunei crime, mă ia cu el cu mașina, la Ely, sâmbăta dimineața și ne ducem la magazinul universal. Apoi luăm masa în oraș. Îmi place.

– Ce telefoane a primit?

– De la laborator? Numai când ofițerul de legătură sună să-i spună că e chemat la locul unei crime. Uneori se întâmplă să fie la miezul nopții. Dar el niciodată nu mă trezește. Telefonul are o derivație în camera lui. Îmi lasă doar o notiță și de obicei se întoarce la timp ca să-mi aducă o ceașcă de ceai la ora șapte. Azi-dimineață n-a făcut, bineînțeles, acest lucru. De aceea, am dat telefon la laborator. Mai întâi, am sunat la numărul lui, dar n-a răspuns nimeni. Așa că am sunat, după aceea, la registratură. El mi-a lăsat ambele numere în caz de urgență.

– Și nu i-a mai telefonat nimeni de curând, nimeni n-a trecut să-l vadă?

– Cine să vrea să-l vadă? N-a mai telefonat nimeni în afară de o femeie.

Dalgliesh spuse, foarte liniștit:

– Care femeie, domnule Lorrimer?

– Nu știu care femeie. Știu doar că ea l-a sunat. Lunea care a trecut. Edwin era în baie și telefonul tot suna, așa că m-am gândit să răspund eu.

– Puteți să vă amintiți exact ce s-a întâmplat și ce s-a spus din momentul în care dumneavoastră, domnule Lorrimer, ați ridicat receptorul? Nu vă grăbiți, poate fi foarte important.

– Nu-s multe lucruri de adus aminte. Mă pregăteam să o rog să revină, dar ea nu mi-a dat răgaz. A început să vorbească de cum am ridicat receptorul. A spus: „Suntem bine, ceva se mișcă“.

Apoi a spus ceva despre lume, că poate fi arsă și a menționat niște numere.

– Lume arsă? V-a dat numerele?

– Da. Deși acum par lipsite de sens, chiar așa a fost. Mi-a dat numerele.

– Vi le puteți aminti, domnule Lorrimer?

– Doar pe ultimele, și anume 1840. Poate că au fost două numere, 18 și 40. Mi le amintesc pentru că prima casă pe care am avut-o după ce m-am căsătorit era la numărul 18, iar cea de-a doua, la numărul 40. O adevărată coincidență. Oricum numerele acestea mi s-au întipărit în memorie. În schimb, nu mi le pot aminti pe celelalte.

– Câte numere erau în total?

– Trei sau patru, cred. Au fost două și apoi 18 și 40.

– Cum vi s-au părut numerele, domnule Lorrimer? Ea v-a spus un număr de telefon sau un număr de mașină, de exemplu? Vă amintiți ce impresie v-au produs-o?

– Nici o impresie. N-aveau nici un sens. Mai degrabă erau un număr de telefon. Nu cred că e vorba de un număr de mașină. Nu era nici o literă. Parcă ar fi fost o dată – 1840.

– Aveți idee cine era la telefon?

– Nu. Nu cred că cineva din laborator. Nu era vocea cuiva din personalul laboratorului.

– Cum vi s-a părut vocea, domnule Lorrimer?

Bătrânul părea a fi personajul central. Mâinile, cu degete lungi, semănau cu cele ale băiatului, numai că pielea era mai uscată și mai pătată; atârnau ca niște frunze veștejite printre genunchi, grotesc de lungi față de încheietura lor fragilă. După o clipă spuse:

– Agitată.

Apoi se făcu din nou liniște. Amândoi detectivii se uitară la el. Massingham se gândi că o dată în plus se văzuse dibăcia șefului. El ar fi luat-o pe scări în sus, în căutarea testamentului și a hârtiilor.

Dar datele aflate, cu atâta delicatețe, erau esențiale. După un timp, bătrânul reluă șirul discuției. Vorba fu ca o surpriză:

– Conspirativă. Așa a vorbit. În chip conspirativ.

Rămaseră așteptând în liniște, dar el nu mai spuse nimic. Apoi îl văzu plângând. Fața îi rămase neschimbată, dar o singură lacrimă, strălucitoare ca o perlă, îi căzu pe mâinile uscate. Se uită de parcă s-ar fi mirat și el. Apoi spuse:

– A fost un băiat atașat de mine. Dar de când s-a dus prima dată la liceu, la Londra, ne-am răcit. Ne-a scris, mamei și mie, dar nu s-a mai întors acasă. În ultimii ani însă, de când am rămas singur, avea grijă de mine. Nu mă plâng. Mi-a lăsat ceva bani, am și pensia mea. Cel mai greu e când băiatul îți pleacă prima dată. Și acum cine o să mai aibă grijă de mine?

Dalgliesh spuse liniștit:

– Trebuie să ne uităm prin camera lui, prin hârtiile lui. Camera e încuiată?

– Încuiată? De ce să fie încuiată? Nimeni, în afară de Edwin, n-a intrat acolo.

Dalgliesh îi făcu semn lui Massingham, care se duse s-o cheme pe doamna Swaffield. Apoi urcară amândoi pe scară.

2

Camera era mare, cu tavanul jos, cu pereții albi și un oberliht, prin care se vedeau iarba netunsă, o pereche de meri plini cu roade, verzi și aurii, strălucind în soarele de toamnă, tufișuri cu fructe și mai în spate, moara de vânt. Chiar și în lumina blândă a după-amiezii, moara se vedea ca o rămășiță melancolică a fostei ei măreții, vopseaua se cojea de pe pereți, iar brațele descompletate, ca niște dinți știrbi, atârnau în bătaia vântului. În spatele morii, se întindea terenul mlăștinos, iar între diguri, pământul tăiat de arătura de toamnă.

Dalgliesh își luă ochii de la peisajul inspirând tihna melancolică și începu să examineze camera. Massingham se ocupa deja de birou. Capacul nu era închis; îl împinse puțin înapoi, apoi îl trase la loc. Începu să caute în sertare. Era închis numai cel de sus, din stânga. Deși nerăbdător să scoată din buzunar cheile lui Lorrimer, ca să deschidă, Dalgliesh își stăpâni graba. Era cunoscut drept omul care putea lucra cel mai repede dintre toți colegii lui, dar uneori rămânea nemișcat. Ca și acum, privind camera cu ochii săi întunecați, ar fi vrut să capteze niște unde invizibile.

Domnea o liniște ciudată. Proporțiile erau corecte, iar mobila era așezată la locul ei. În biroul acesta îngrijit, un om și-ar fi găsit locul ca să mediteze. Un pat simplu, acoperit cu o pătură roșie cu maro, era lipit de peretele opus. Pe un raft mare, deasupra

patului se aflau o lampă de citit, un aparat de radio, un picup, ceasul, o cană cu apă și o carte de rugăciuni. În fața ferestrei, se găsea o masă de stejar cu un scaun pe rotile. Pe masă era un tampon cu sugativă și un vas, maro cu albastru, plin cu creioane și pixuri. Ca mobilă mai erau doar un fotoliu vechi, o măsuță joasă lângă el, un șifonier dublu din stejar, în stânga ușii, iar pe dreapta un birou de modă veche cu capac de tip rulou. Telefonul fusese fixat pe perete. Nu existau tablouri și nici oglinzi, nici un fel de fleacuri bărbătești sau lucruri aruncate. Totul era funcțional, bine folosit și lipsit de ornamente. Era camera unui bărbat la casa lui.

Dalgliesh se duse să vadă cărțile. După aprecierea lui, erau circa patru sute, acoperind întreg peretele. Erau puține cărți de literatură, deși romancierii englezi și ruși din secolul al XIX-lea erau reprezentați. Majoritatea cărților erau de istorie sau biografii, dar era și un raft cu filozofie: *Știința și Hristos* de Teilhard de Chardin, *Ființa și neantul* de Jean-Paul Sartre, *Întâiul și ultimul* de Simone Weil, *Republica* lui Platon, *Istoria filozofiei în Grecia târzie și începutul Evului Mediu.* Îți dădea impresia că Lorrimer ar fi încercat să învețe greaca. Pe raft, se aflau un manual pentru începători și un dicționar.

Massingham luă o carte de religie comparată. Spuse:

– Parcă ar fi fost unul dintre aceia care se chinuie să descopere sensul existenței.

Dalgliesh puse la loc cartea scrisă de Sartre, pe care o examinase.

– Și se pare condamnabil?

– Mi se pare pierdere de timp. Speculațiile metafizice sunt la fel de fără sens ca o discuție despre rostul plămânilor. Sunt doar pentru a respira.

– Iar viața e ca s-o trăiești. Iei asta ca un crez personal.

– Ca să simți mai bine plăcerile și mai puțin durerile, eu cred că da. Și mai cred că nici n-ai putea altfel să suporți cu stoicism mizeriile vieții. Un om trebuie să se ferească de ele și nu să le născocească. Oricum, nu cred că cineva poate înțelege ceea ce nu poate vedea, atinge sau măsura.

– Un pozitivist plin de logică. Vă face cinste. Dar el și-a irosit viața examinând ceea ce a putut vedea, atinge sau măsura. Se pare că asta nu l-a satisfăcut. Ia să vedem ce ne spun hârtiile lui.

Își îndreptă atenția asupra biroului, lăsând sertarul închis. La urmă, împinse capacul-rulou și văzu două mici sertărașe și mai multe despărțituri. Totul era pus în ordine, pe compartimente, mici amănunte care caracterizau viața de om singuratic a lui Lorrimer. Un sertăraș cu trei avize de plată și altul pentru chitanțe. Într-un plic, acte ale părinților, certificatele sale de naștere și de botez. Pașaportul cu o fotografie, cu o față anonimă, cu ochii parcă hipnotizați, cu mușchii gâtului încordați. Parcă lentila aparatului de fotografiat era țeava unei arme. Un certificat de asigurare. Chitanțe de lumină, gaz, combustibil. Contractul de întreținere a instalației de încălzire. Contractul de cumpărare a televizorului. O mapă normală, obișnuită, cu acte de investiții.

Nimic nu amintea de activitatea lui. Era clar că viața lui era compartimentată cu grijă ca și fișierul lui. Tot ce avea legătură cu profesia lui, ziarele, proiectele lucrărilor sale științifice se aflau în biroul de la laborator. Probabil că le și scria acolo. În contul orelor târzii. Ar fi fost imposibil să ghicești, după conținutul biroului său, care era profesia lui.

Testamentul se afla într-un plic, împreună cu o scurtă scrisoare din partea unui birou de avocatură din Ely, Pargeter, Coleby and Hunt. Testamentul era foarte scurt și fusese întocmit cu cinci ani în urmă. Lorrimer lăsase casa Postmill și 10 000 de lire sterline tatălui său, iar restul averii verișoarei Angela Maud Foley. Judecând după mapa cu investiții, domnișoara Foley va moșteni o importantă sumă.

Apoi, Dalgliesh scoase din buzunar legătura de chei a lui Lorrimer și deschise sertarul de sus, din stânga. Se deschise foarte ușor. Sertarul era înțesat de hârtii scrise de Lorrimer. Dalgliesh le puse pe masa din fața ferestrei și îi făcu semn lui Massingham să tragă fotoliul. Se așezară împreună. Erau în total

douăzeci și opt de scrisori, pe care le citiră fără să vorbească. Massingham vedea cum degetele lungi ale lui Dalgliesh apucau fiecare foaie și o punea apoi pe masă împingând-o spre el, după care lua alta. I se părea că ceasul bate neobișnuit de tare și că respirația îi devenise supărătoare. Scrisorile constituiau o liturghie în care dragostea era amarnic despicată în patru. Găseai de toate acolo: neputința de a mai accepta ca dorința să rămână neîmpărtășită, cererea de a i se da explicații, ceea ce, dacă s-ar fi încercat, ar fi produs o și mai mare durere, autocompătimire disecată, spasmele unei speranțe reînnoite nebunește, izbucnirile nervoase la insensibilitatea partenerului de a înțelege fericirea ei, umilirea de sine.

Îmi dau seama că nu vrei să locuiești în zona mlaștinilor. Nu va fi greu, draga mea, să mă transfer la laboratorul din Capitală, dacă tu preferi Londra. Sau am putea găsi o casă la Cambridge sau la Morwich, două orașe civilizate. Mi-ai spus cândva că ți-ar plăcea să locuiești printre turnuri de clopotnițe. Dacă ai fi de acord, eu aș putea să stau mai departe aici, am putea avea un apartament la Londra pentru tine și aș veni la tine ori de câte ori aș putea. Mai ales duminica. Săptămâna fără tine ar fi o veșnicie, dar orice aș putea îndura la gândul că-mi aparții. Tu îmi aparții. Toate cărțile și toate căutările și lecturile la ce servesc, la urma urmelor? Tu m-ai învățat că răspunsul e atât de simplu.

Unele dintre scrisori erau deosebit de erotice. Erau cele mai greu de scris, dintre toate scrisorile de dragoste, se gândi Massingham. Nu știa oare nenorocitul că odată dispărută dorința, nu mai rămânea decât necazul? E posibil ca îndrăgostiții care și-au spus basme de copii, pentru clipele lor cele mai secrete, să fi fost mai înțelepți. La drept vorbind, erotismul e o chestiune personală. În cazul de față, descrierile sexuale erau fie jenante, de tip Lawrence, ca intensitate, fie reci, parcă disecate de un medic. Descoperi cu surpriză o anumită emoție, dar care nu putea fi decât rușine. Și

nu pentru faptul că unele efuziuni ar fi fost brutal de explicite. Se obișnuise să examineze pornografia în unele cazuri de crimă, dar scrisorile acestea, prin amestecul de dorință nestăpânită cu sentimente înalte depășeau experiența lui. Suferința nedisimulată care se degaja din ele i se părea irațională, nevrotică. Sexul nu-l mai putea șoca, dar dragostea, da.

Era șocat de contrastul dintre atmosfera de liniște din camera acestui bărbat și dezordinea din gândurile sale. Se gândea că cel puțin meseria îl învățase să nu-și păstreze gunoaiele sufletești. Activitatea din poliție era la fel de eficientă, ca și religia, în a te învăța să trăiești fiecare zi ca și cum ar fi fost ultima. Nu numai crima distruge viața intimă. O poate face și o moarte subită. Dacă elicopterul s-ar prăbuși la aterizare, ce fel de imagine ar lăsa lumii lucrurile rămase în urma lui? De conformist, de filistin conservator, obsedat de pregătirea lui fizică? De om drept „mijloc senzual“ sau oricare alt mijloc în acest sens? Se gândi la Emma, cu care s-a culcat ori de câte ori au avut ocazia și care probabil că o să devină Lady Dungannon, dacă n-o să găsească vreun băiat cu o perspectivă mai bună și cu mai mult timp pentru ea. Se întrebă ce ar fi făcut Emma, hedonistă fără rezerve și care știa să se bucure sincer în pat, cu această autoindulgență, cu fanteziile de masturbare, cu această umilitoare poveste plină de mizeriile unei iubiri înfrânte.

O jumătate de pagină era acoperită cu un singur nume – Domenica, Domenica, Domenica, Domenica. Și apoi Domenica Lorrimer, scris stângaci, urât. Poate că nefericirea fusese mai puternică, deoarece îl scrisese doar o dată. Literele păreau trasate cu migală, dar nesigure, ca acelea ale unei tinere care încearcă pe ascuns să scrie numele dorit ca mireasă. Nici o scrisoare nu era datată, semnată sau adresată. Unele erau, evident, ciorne, unde cuvântul era căutat cu anevoie; un document olograf plin de ștersături.

Dalgliesh trase spre el ultima scrisoare. Nu se vedeau modificări, nici șovăiri, iar dacă existase o ciornă, Lorrimer cu siguranță

că o distrusese. Totul era clar. Cuvintele scrise vizibil de Lorrimer, drepte și negre, se înșirau egal, curate ca la un exercițiu de caligrafie. Poate că avea de gând s-o trimită apoi cu poșta.

Am căutat cuvinte ca să-ți explic ce mi s-a întâmplat, ce ai făcut tu să se întâmple. Știi cât îmi este de greu. Atâția ani în care am scris rapoarte oficiale, aceleași fraze, aceleași concluzii searbede. Mintea mea a fost ca un computer programat să moară. Ca un om născut în întuneric, care a trăit într-o peșteră adâncă, târându-se să ajungă la flăcăruia mea, privind umbrele care pâlpâie pe pereții peșterii, încercând să afle din formele lor nedesăvârșite sensuri și explicații ale existenței, care să mă ajute să îndur întunericul. Ai apărut tu care m-ai luat de mână și m-ai scos la lumina soarelui. Am văzut atunci lumea adevărată, orbitoare prin coloritul și frumusețea ei. A fost nevoie doar de mâna și de curajul tău ca să fac câțiva pași și să scap de umbre, ieșind la lumină. *Ex umbris et imaginibus in veritatem*[1].

Dalgliesh puse scrisoarea jos și spuse:

– Doamne, fă-mă să-mi aflu sfârșitul și câte zile voi mai avea. Așa voi fi sigur cât voi mai avea de trăit. Dacă ar fi avut ocazia, Lorrimer ar fi preferat probabil să moară decât să știe că altcineva în afară de el ar fi putut vedea aceste scrisori. Ce părere ai despre ele?

Massingham nu era sigur dacă urma să le comenteze conținutul sau stilul. Spuse cu grijă:

– Pasajul referitor la peșteră e reușit. Se pare că a lucrat la el.

– Nu însă pe deplin original. Un ecou al *Republicii* lui Platon. La fel ca la omul peșterilor din Platon, strălucirea te orbește și lumina îți ia ochii. George Orwell a scris undeva că asasinatul se

[1] Din umbre și imagini spre adevăr (în latină, în original) (n.tr.)

datorează numai unor emoții puternice. Aici e vorba de emoții puternice. Se pare însă că nu avem adevăratul „cadavru".

– Credeți că doctorul Howarth știa acest lucru?

– Aproape sigur. Partea curioasă e că nimeni de la laborator se pare că nu știe. Nu e genul de informație pe care, să zicem, doamna Bidwell ar ține-o pentru ea. Mai întâi, vom afla de la avocați dacă povestea ține și după aceea vom da de femeie.

Programul trebuia însă schimbat. Telefonul de pe perete sună, alungând liniștea din cameră. Răspunse Massingham. Era sergentul Underhill care încerca, fără mult succes, să-și înăbușe emoția din glas.

– Maiorul Hunt de la biroul de avocatură Pargeter, Coleby and Hunt din Ely vrea să-l vadă pe domnul Dalgliesh. El ar prefera să nu vorbească la telefon. Vrea să-i telefonați și să-i spuneți când i-ar conveni mai mult domnului Dalgliesh ca să-l vadă. Domnule, am găsit un martor! Acum e la postul de poliție din Guy's Marsh. Numele lui este Alfred Goddard. Unul dintre pasagerii autobuzului care a trecut aseară pe la nouă și zece pe lângă laborator.

3

– Alerga ca un nebun scăpat din iad.

– L-ați putea descrie, domnule Goddard?

– Nu. Nu era bătrân.

– Cât de tânăr?

– N-am spus că era foarte tânăr. Nu l-am văzut de aproape ca să pot spune. Dar nu alerga ca unul bătrân.

– Poate alerga după autobuz.

– Nu l-ar fi putut prinde.

– N-a făcut semn cu mâna?

– Bineînțeles că nu. Șoferul nu l-ar fi putut vedea. N-avea rost să facă semn cu mâna în spatele blestematului de autobuz.

Postul de poliție din Guy's Marsh era o clădire din cărămidă roșie, în stil victorian, cu pardoseala albă, semănând cu o gară, încât lui Dalgliesh îi trecu prin cap că poliția din secolul al XIX-lea făcuse economie folosind același arhitect și același set de planuri.

Domnul Alfred Goddard aștepta în tihnă în camera de anchetă, având în față o cană mare cu ceai fierbinte. Parcă era la el acasă, nici încântat și nici impresionat de faptul că era martorul-cheie într-un caz de crimă. Era un om de la țară, mărunțel, plin de zbârcituri, mirosind a tutun tare, alcool și bălegar. Dalgliesh își aminti că primii locuitori din zona mlaștinilor fuseseră porecliți de

vecinii lor „burți galbene“ deoarece umblau ca niște broaște prin locurile mocirloase sau „broscoi“, împroșcând noroiul cu picioarele. Parcă făcându-i plăcere domnului Goddard, Dalgliesh observă cu interes că acesta purta o curea de piele la încheietura mâinii stângi și recunoscu pielea de țipar, ca vechi talisman împotriva reumatismului. Degetele chircite care țineau cu greu cana de ceai arătau că talismanul nu prea fusese eficace.

Dalgliesh se întreba dacă ar fi venit singur, dacă Bill Carney, încasatorul autobuzului nu l-ar fi cunoscut ca pe un pasager obișnuit miercuri seara, călătorind între Ely și Stoney Piggott, prin Chevisham și n-ar fi îndrumat poliția spre îndepărtata lui casă. Scos din bârlogul lui, nu se supărase totuși nici pe Bill Carney, nici pe poliție și le spusese că e gata să răspundă la întrebări cu condiția ca ei să se poarte cu el „țivilește“. Marele lui necaz în viață era autobuzul de la Stoney Piggott, întârzierile, neregularitatea, tarifele tot mai mari și, mai ales, prostia recentei încercări de a băga autobuze cu două etaje pe drumul spre Stoney Piggott și de aici alungarea lui, în fiecare miercuri, la etajul de sus, din cauza pipei.

– Ce noroc pe noi că ați fost acolo, sublinie Massingham.

Domnul Goddard pufni pur și simplu în ceaiul lui.

Dalgliesh îl întrebă în continuare:

– Nu vă mai amintiți nimic de el, domnule Goddard? Înălțimea, părul, cum era îmbrăcat?

– Nu. Potrivit ca înălțime și purta o haină cam scurtă sau poate un fâș.

– Vă puteți aminti culoarea?

– Cred că închisă. L-am văzut doar o clipă. Pe drum sunt copaci. Autobuzul plecase când l-am zărit prima dată.

Massingham interveni:

– Șoferul nu l-a văzut, nici încasatorul.

– Mai mult ca sigur. Ei erau la etajul de jos. Nu cred să-l fi zărit. Iar șoferul conducea blestematul de autobuz.

Dalgliesh spuse:

– Domnule Goddard, asta are o mare importanță. Vă puteți aminti dacă mai era lumină la laborator?

– Cum adică, laborator?

– Casa din care fugea persoana.

– Lumini în casă? Păi dacă te gândești la casă, de ce nu spui casă?

Domnul Goddard interpreta scena unei intense gândiri, țuguindu-și buzele și închizând pe jumătate ochii. Ceilalți așteptau. După un răgaz, socotit necesar, el anunță:

– Lumini slabe, poate. Care nu luminau afară. Recunosc că am zărit ceva lumini la ferestrele de jos.

Massingham întrebă:

– Sunteți sigur că era un bărbat?

Domnul Goddard îl răsplăti cu o privire plină de reproș și de amărăciune, ca un elev căruia i s-a pus la examen o întrebare incorectă.

– Să poarte pantaloni? Dacă nu era un bărbat, apoi trebuia să fie.

– Dar nu sunteți absolut sigur, nu?

– În ziua de azi, nu mai poți fi sigur de nimic. Era o vreme când oamenii se îmbrăcau cum se cuvine. Cu frica lui Dumnezeu. Bărbat sau femeie, ce-am văzut era o ființă care alerga. Asta am văzut.

– Deci, ar fi putut fi o femeie în pantaloni.

– O femeie nu aleargă niciodată așa. Femeile când aleargă țin genunchii lipiți și azvârle din picioare ca niște rațe blestemate. Păcat că nu-și țin genunchii tot așa de lipiți când nu mai aleargă, vă spun eu.

Observația era destul de justă, se gândi Dalgliesh. Nici o femeie nu aleargă exact ca un bărbat. Prima impresie a lui Goddard fusese aceea a unui tânăr care alerga și probabil chiar asta văzuse. Prea multe întrebări puteau să-l zăpăcească.

Șoferul și încasatorul, chemați de la depou, încă în uniformă, nu puteau confirma povestea lui Goddard, dar putură să adauge ceva important. Nu era de mirare că nici unul din ei nu-l văzuse pe cel care alerga, dat fiind zidul înalt de aproape doi metri și copacii care nu le permiteau să vadă laboratorul de la nivelul inferior al autobuzului. Ei ar fi putut vedea clădirea numai când autobuzul trecuse prin fața drumului de acces și oprise în stație. Dar dacă domnul Goddard avea dreptate, iar figura apăruse numai când autobuzul plecase din stație, ei n-o mai puteau vedea.

Amândoi confirmară că miercuri seara, în sfârșit, autobuzul era în grafic. Bill Carney tocmai se uitase la ceas când plecaseră. Arăta nouă și douăsprezece minute. Autobuzul oprise în stație pentru câteva secunde. Nici unul dintre cei trei pasageri nu dăduse semn că vrea să coboare, dar atât șoferul, cât și încasatorul observaseră o femeie care aștepta în umbra adăpostului din stație și se gândiseră că ea voia să urce. Dar ea nu se urcase, ba se întorsese și se dusese mai încolo, în zona întunecată a adăpostului, când autobuzul se oprise. Încasatorului i se păruse ciudat că ea așteptase acolo, având în vedere că în seara aceea nu mai trecea nici un alt autobuz. Ploua însă ușor, își zise, fără să chibzuiască prea mult; pur și simplu se adăpostise. Nu era de datoria lui, așa cum explicase el, să invite călătorii în autobuz dacă ei nu voiau să se urce.

Dalgliesh îi întrebă amănunțit pe amândoi în legătură cu femeia, dar ei nu putură oferi decât puține informații sigure. Amândoi fuseseră de acord că ea purta o basma și că își ridicase gulerul de la pardesiu până la urechi. Șoferul se gândise că ea purta pantaloni și un impermeabil cu curea. Bill Carney era de acord cu pantalonii, dar, după el, ea purta o haină flanelată. Singurul indiciu că era femeie îl constituia basmaua. Nici unul nu reuși însă s-o descrie. Ei nu credeau că vreunul dintre cei trei pasageri de la etajul de jos ar putea fi de folos. Doi dintre ei erau călători obișnuiți, dar se pare că dormeau. Nu-l cunoșteau pe cel de-al treilea.

Dalgliesh știa că toți trei trebuiau găsiți. Era unul dintre demersurile necesare, care răpeau mult timp și care de puține ori aduceau informații prețioase. Era surprinzător ce puteau observa unii oameni. E posibil ca aceia care dormeau să fi fost treziți de faptul că autobuzul își încetinise mersul și să fi avut o imagine mai clară a femeii decât încasatorul sau șoferul. Nu întâmplător n-o văzuse domnul Goddard. El întrebase ironic cum ar fi putut cineva să vadă prin acoperișul blestematei de stații și, în orice caz, el se uita pe partea cealaltă. Dalgliesh se gândi să-l îmbuneze, iar când declarația a fost încheiată, spre satisfacția bătrânului, avu grijă să fie dus acasă. Se așeză la fel, ca un manechin micuț, în spatele mașinii poliției.

Mai trecură încă zece minute până când Dalgliesh și Massingham putură să plece la Ely. Albert Bidwell se prezentă singur la postul de poliție, puțin cam târziu, aducând cu el mult nămol de pe terenul de cinci pogoane, dar și aerul de om ursuz și supărat Massingham se întreba cum s-o fi cunoscut el cu nevastă-sa și ce-i lega, fiind atât de diferiți. Ea se născuse, nu se îndoia, la oraș, iar el, în zona mlaștinilor. El era tăcut, în vreme ce ea era amatoare de bârfe și de emoții.

Confirmă că vorbise la telefon. Era o femeie și mesajul era ca doamna Bidwell să se ducă la Leamings, să dea o mână de ajutor doamnei Schofield, în loc să se ducă la laborator. Nu-și amintea dacă persoana care sunase își spusese numele, dar nu credea așa ceva. El primise telefoane de la doamna Schofield, o dată sau de două ori, ca s-o roage pe nevastă-sa s-o ajute la dineuri sau așa ceva. Treburi muierești. N-ar putea spune dacă vocea era aceeași. Întrebat dacă și-a dat seama că vocea era a doamnei Schofield, el spuse că nu și-a dat seama de nimic.

Dalgliesh îl întrebă:

– Vă mai amintiți dacă persoana a spus că soția dumneavoastră să vină la Leamings sau să se ducă la Leamings?

Importanța întrebării el n-o sesizase, ba o primi cu bănuială și după o pauză spuse că nu știe. Când Massingham îl întrebă

dacă era posibil să nu fi fost o femeie, ci un bărbat cu vocea schimbată, el îl privi plin de supărare, parcă i-ar fi fost milă de mintea celui care își putea imagina o asemenea complicată mârşăvie. Răspunsul dădu însă naștere unei replici lungi. Pe un ton categoric spuse că nu știuse dacă era o femeie sau un bărbat care se dădea drept femeie sau poate o fetișcană. Tot ceea ce ştia e că fusese rugat să-i transmită nevestei un mesaj și că el i-l transmisese. Și că dacă ar fi știut că asta urma să provoace toată tevatura asta, el n-ar fi răspuns la telefon.

Așa că trebuiră să se mulțumească doar cu atât.

4

După experienţa lui Dalgliesh, avocaţii care lucrau în oraşe mari erau fără excepţie bine instalaţi, iar biroul domnilor Pargeter, Coleby and Hunt nu făcea excepţie. Era o casă tip Regency bine păstrată şi întreţinută, cu vedere spre Catedrala Verde, având uşa de la intrare vopsită în negru abanos, dându-ţi impresia că încă nu se uscase, iar ciocănaşul, având forma unui cap de leu, fusese curăţat până aproape de alb. Uşa fu deschisă de un slujbaş în vârstă şi foarte slab. Parcă scos din romanele lui Dickens în costumul lui negru, de modă veche, purtând guler tare. Înfăţişarea de lugubră resemnare se mai înviora când îi văzu pe ei, bucurându-se parcă de perspectiva unui necaz. Când Dalgliesh se prezentă, el făcu o uşoară plecăciune şi spuse:

– Maiorul Hunt vă aşteaptă bineînţeles, domnule. Tocmai îşi termină discuţia cu un client. Dacă poftiţi aici, n-o să vă facă să aşteptaţi mai mult de câteva minute.

Sala de aşteptare în care intrară semăna cu salonul unui club de bărbaţi, în privinţa confortului şi a atmosferei de dezordine controlată. Scaunele erau din piele, mari şi încăpătoare, încât cu greu îşi închipuiau o persoană de peste şaizeci de ani sculându-se cu uşurinţă. În afară de căldura care venea de la două radiatoare de modă veche, pe grătarul căminului ardeau cărbuni. Pe masa rotundă din lemn de mahon erau reviste, în cea mai mare parte vechi, consacrate intereselor proprietarilor de pământ. O bibliotecă

având geamuri era plină cu cărți legate, cuprinzând întâmplări despre regiune și volume ilustrate despre arhitectură și pictură. Pe polița de deasupra șemineului era o pictură în ulei, cu o trăsură cu cai și rândași, în stilul lui Stubbs, se gândi Dalgliesh și poate era chiar un original.

Abia avu timp să se uite repede prin cameră și să se ducă la fereastră ca să privească spre Capela Sfintei Fecioare de la catedrală, când ușa se deschise și slujbașul apăru din nou ca să-i invite în biroul maiorului Hunt. Bărbatul care se sculă de la birou ca să-i primească avea o înfățișare cu totul opusă slujbașului său. Era un bărbat scund și îndesat, trecut de vârsta a doua, îmbrăcat într-un costum purtat, dar bine croit, din lână, roșcovan la față și pleșuv, cu o privire tăioasă și sprâncene stufoase și veșnic agitate. Îi adresă lui Dalgliesh o privire sinceră de apreciere când își strânseră mâna, parcă gândindu-se unde anume să-l plaseze într-o schemă personală, apoi dădu din cap, parcă mulțumit. Arăta mai mult ca un soldat decât ca un avocat și Dalgliesh își imagină că vocea care îi salutase își căpătase lătratul plin de autoritate la defilări și la popotele celui de-al Doilea Război Mondial.

– Bună dimineața, bună dimineața! Luați loc! Ați venit într-o problemă tragică. Nu cred că am pierdut vreun client din motive de crimă.

Slujbașul tuși. Era o tuse exact cum și-ar fi închipuit Dalgliesh, inofensivă, dar amenințătoare și în nici un caz nu putea fi ignorată.

– Aici a fost Sir James Cummins, sir din 1923. A fost împușcat de vecinul lui, căpitanul Cartwright, pentru că Sir James o sedusese pe doamna Cartwright, jignire agravată de unele neplăceri legate de dreptul de a pescui.

– Exact, Mitching. Dar asta se întâmpla pe vremea tatălui meu. L-au spânzurat pe sărmanul Cartwright. Ce păcat, spunea mereu tatăl meu. Făcuse o carieră militară frumoasă, supraviețuise la Somme și Arras și terminase în ștreang. Împielițatul era plin de cicatrice de război. Juriul ar fi recomandat probabil să fie iertat, dacă n-ar fi ciopârțit trupul. Nu-i așa că l-a ciopârțit, Mitching?

– Chiar așa, domnule. Au găsit capul îngropat în livadă.

– Iată ce i-au făcut lui Cartwright. Jurații englezi n-au acceptat ciopârțirea trupului. Crippen ar mai fi astăzi în viață, dacă ar fi îngropat-o pe Belle Elmore întreagă.

– Cam greu, domnule. Crippen s-a născut în 1860.

– N-ar fi murit așa devreme. Nu m-ar fi mirat dacă atingea suta. Cu numai trei ani mai bătrân decât tatăl tău, Mitching, aceeași constituție, mic, cu ochii bulbucați, vânos. Tipul ăsta de oameni e nemuritor. Ah, să ne întoarcem la oile noastre. Sper că beți o cafea. Vă promit că se poate bea. Mitching a instalat o mașinărie din sticlă și ne măcinăm cafeaua noastră proaspătă. Deci, cafelele, Mitching, te rog.

– Domnișoara Makepeace le pregătește deja, domnule.

Maiorul Hunt iradia o bunăstare ca după o masă bună și Massingham își închipuia cu oarecare invidie că treaba cu ultimul său client fusese făcută în fond la o masă bună. El și Dalgliesh mâncaseră în grabă câte un sandviș și băuseră o bere, la un bar, între Chevisham și Guy's Marsh. Dalgliesh, cunoscut ca mare amator de mâncare și de vin, avea neplăcutul obicei de a neglija ora mesei, dacă avea un caz de rezolvat. Pe Massingham nu-l îngrijora calitatea, ci cantitatea. Cel puțin, o să bea acum cafea.

Mitching stătea lângă ușă și nu dădea semne că ar dori să plece. Aparent era perfect acceptabil. Dalgliesh se gândi că păreau o pereche de actori, pe cale de a-și perfecționa măestria, având grijă să nu piardă nici un prilej de a o practica. Maiorul Hunt spuse:

– Vreți, firește, să aflați despre testamentul lui Lorrimer.

– Și orice altceva ne puteți spune despre el.

– Din păcate, nu prea multe. L-am văzut numai de două ori și m-am ocupat de averea bunicii sale. Bineînțeles, o să fac tot ce pot. Când o crimă pătrunde pe fereastră, tainele ies pe ușă. Nu-i așa, Mitching?

– Nu există secrete, domnule, în lumina haină a eșafodului.

– Nu știu dacă ai nimerit-o bine, Mitching. Și acum nu mai avem eșafod. Sunteți un aboliționist, domnule comandant?

– Sper să apuc ziua când vom fi absolut siguri că nu vom putea face, în nici o împrejurare, vreo greșeală.

– E un răspuns ortodox, dar se ridică numeroase întrebări, nu-i așa? De altfel, nu ne propunem să discutăm aici problema pedepsei capitale. Nu trebuie să ne pierdem timpul. Și acum, testamentul. Mitchel, unde ai pus mapa domnului Lorrimer?

– Aici este, domnule.

– Atunci, adu-o aici, omule. Aici.

Slujbașul aduse o cutie neagră metalică de pe masa de-alături și o așeză în fața maiorului Hunt. Maiorul o deschise cu o anumită ceremonie și scoase testamentul. Dalgliesh spuse:

– Am găsit un testament în biroul lui. E datat 3 mai 1971. Pare a fi original.

– Deci nu l-a distrus? Interesant. Asta înseamnă că până la urmă nu se hotărâse.

– Așadar, care este ultimul lui testament?

– O, acesta e, domnule comandant. Acesta e. De aceea am vrut să stau de vorbă cu dumneavoastră. E semnat de el chiar vinerea trecută și atât originalul, cât și copia le-a lăsat la mine. Aici sunt. Poate vreți să-l citiți.

Îi întinse testamentul. Era foarte scurt. Lorrimer, într-o formă oficială, își revoca testamentele anterioare, declara că e în deplinătatea facultăților mintale și dispunea de toate proprietățile sale, în mai puțin de douăsprezece rânduri. Casa Postmill rămânea tatălui său, împreună cu suma de zece mii de lire sterline. O mie de lire îi lăsa Brendei Pridmore „ca să-și poată cumpăra orice lucru de care ar avea nevoie pentru pregătirea ei științifică". Restul averii rămânea Academiei de Medicină Legală, ca să acorde un premiu anual, a cărui valoare urma să fie stabilită de aceasta, pentru un studiu original privind oricare aspect al cercetării științifice în domeniul medicinei legale, conform deciziei unui

juriu format din trei persoane, alese în fiecare an de Academie. Nu se făcea nici o mențiune despre Angela Foley.

Dalgliesh spuse:

– V-a dat vreo explicație de ce a lăsat-o pe verișoara lui, Angela Foley, în afara testamentului?

– La drept vorbind, da. Am considerat că e bine să arăt că în cazul decesului său, verișoara, ca singura rudă în viață, în afara tatălui, s-ar putea să dorească să atace testamentul. Și dacă ar face-o, disputa juridică va costa bani și ar putea afecta serios averea. Nu m-am simțit obligat să-l presez să-și schimbe hotărârea. Am crezut doar că e bine să-i arăt posibilele consecințe. Ai auzit ce a răspuns, Mitching, nu-i așa?

– Da, domnule. Defunctul domn Lorrimer și-a exprimat dezacordul asupra modului în care verișoara sa își duce viața, deplorând în speță relația care, după cum spunea el, există între verișoara sa și doamna cu care, din câte am înțeles, împarte locuința și a mai spus că nu dorea ca persoana menționată să aibă un beneficiu de pe urma averii sale. Dacă verișoara sa preferă să atace testamentul, el era gata să lase problema în seama tribunalului. Oricum n-o să-l mai privească pe el. Ce-a vrut el a fost să-și exprime cu claritate dorințele. A mai spus, dacă-mi amintesc bine, că testamentul a fost conceput ca fiind tranzitoriu. Avea de gând să se căsătorească și dacă va reuși, atunci testamentul va fi, firește, fără efect. El dorea ca între timp să fie protejat de ceea ce el considera drept orice posibilitate ca verișoara lui să-l moștenească complet, dacă ar fi decedat mai înainte de a-și fi clarificat problemele personale.

– Exact, Mitching, chiar așa a spus. Trebuie să arăt că asta m-a făcut să mă împac într-un fel cu noul testament. Dacă el își propunea să se însoare, lucrurile se schimbau și el putea să se gândească din nou. Nu că aș fi considerat neapărat testamentul ca nedrept sau incorect. Orice om are dreptul de a dispune de proprietatea sa cum consideră el, dacă starea îi permite. M-a surprins

oarecum că, fiind pe cale de a se însura, el n-a menționat-o pe doamna în testamentul provizoriu. Mi se pare clar principiul. Dacă i-ar fi lăsat o sumă oarecare, ea nu i-ar fi fost recunoscătoare, iar dacă i-ar fi lăsat una mare, ea s-ar fi măritat probabil cu altul, care ar fi primit totul.

Dalgliesh întrebă:

– Nu v-a spus nimic despre căsătoria proiectată?

– N-a menționat numele doamnei. Și, firește, n-am întrebat. Nici nu sunt sigur dacă avea pe cineva anume în vedere. Ar fi putut fi vorba doar de o intenție în general sau chiar de un motiv pentru a schimba testamentul. Eu l-am felicitat pur și simplu și i-am arătat că noul testament va fi nul în clipa în care se va căsători. Mi-a spus că a înțeles acest lucru și că o să vină să întocmească noul testament în mod corespunzător. Până atunci, asta voia și asta i-am pregătit. Mitching l-a semnat, împreună cu secretara mea, care a fost al doilea martor. Iat-o, tocmai aduce cafeaua. Îți mai aduci aminte când a semnat domnul Lorrimer testamentul, nu-i așa?

Tânăra subțirică și emoționată, care adusese cafelele, dădu din cap drept răspuns la lătratul maiorului și ieși în grabă. Maiorul Hunt spuse cu satisfacție:

– Își aduce aminte. Era așa de speriată că abia a putut semna. Dar a semnat. Uitați-vă. Totul e corect și în ordine. Cred că am întocmit un testament valabil, Mitching, nu-i așa? Va fi însă interesant de văzut dacă micuța doamnă îl va ataca.

Dalgliesh îl întrebă cât va pretinde Angela Foley.

– Cea mai mare parte din cele 50 000 de lire sterline, îmi închipui. Nu sunt o avere în ziua de azi, dar prind bine, chiar bine. Capitalul inițial i-a fost lăsat lui de bătrâna Annie Lorrimer, bunica din partea tatălui. O bătrână extraordinară. Născută și crescută în zona mlaștinilor. Ținea un magazin sătesc împreună cu soțul ei, la Low Willow. Tom Lorrimer a ajuns repede cu băutura la groapă – n-a rezistat iernilor din mlaștini – și ea a rămas singură. Bineînțeles, nu toți banii provin de la prăvălie, deși a

câștigat bine. Ea avea însă un fler la cai. Ceva extraordinar. Dumnezeu știe cum de-l avea. Din câte știu, niciodată nu se suise pe un cal. Închidea prăvălia și de trei ori pe an mergea la Newmarket. Niciodată n-a pierdut un ban, din câte am auzit, și a economisit orice liră câștigată.

– Cum a fost familia ei? Tatăl lui Lorrimer a fost singurul ei băiat?

– Așa e. A avut un băiat și o fată, mama Angelei Foley. Din câte am putut vedea, n-a stat cu ochii pe ei. Fata s-a măritat cu paracliserul din sat și bătrâna a dat-o afară în cel mai victorian stil. Căsnicia a eșuat și nu cred că Maud Foley și-a mai văzut mama. A murit de cancer la circa cinci ani după nașterea fetiței. Bătrâna n-a primit-o pe nepoată, care a rămas în grija autorităților locale. Mai toată viața și-a petrecut-o, îmi închipui, în cămine de copii.

– Iar băiatul?

– O, s-a căsătorit cu directoarea școlii și, din câte știu, totul a mers bine. Familia n-a fost niciodată unită. Bătrâna nu voia să-i lase băiatului banii, deoarece, spunea ea, ar fi însemnat de două ori taxa de moștenire. Ea avea cu mult peste patruzeci de ani când s-a născut el. Cred însă că adevăratul motiv era că pur și simplu nu-l prea iubea. Nu cred că s-a îngrijit prea mult de nepotul ei, Edwin, dar trebuia să lase cuiva banii, iar generația ei credea că sângele e mai vârtos decât o supă de pomană, iar sângele de bărbat mai vârtos decât cel de femeie. În afara faptului că și-a alungat fata și că n-a avut nici un fel de grijă de nepoata ei, generația ei nu considera că e cazul să lași bani femeilor. Asta nu făcea decât să-i încurajeze pe seducători și pe vânătorii de zestre. Așa că i-a lăsat totul nepotului ei, Edwin Lorrimer. Cred că atunci când ea a murit, el a avut mustrări de conștiință la gândul verișoarei. După cum știți, în primul lui testament o lăsase pe ea moștenitoare.

Dalgliesh spuse:

– Știți cumva dacă Lorrimer i-a spus că intenționează să-și modifice testamentul?

Avocatul se uită la el tăios.

– Nu i-a spus. În împrejurările de față, ei i-ar conveni să dovedească că el i-a spus.

I-ar conveni, se gândi Dalgliesh, așa că ar fi menționat acest lucru la prima discuție. Dar chiar dacă s-ar fi considerat moștenitoarea vărului, asta nu însemna în mod necesar ca ea să-l omoare. Dacă voia o parte din banii bunicii, de ce ar fi așteptat până acum să-l omoare?

Se auzi telefonul. Maiorul Hunt mormăi o scuză și luă receptorul. Acoperind cu mâna microfonul, îi spuse lui Dalgliesh:

– E domnișoara Foley, care sună de la Postmill. Bătrânul Lorrimer ar vrea să vorbească cu mine în legătură cu testamentul. Spune că e nerăbdător să știe dacă îi rămâne lui casa. Vreți să-i spun ceva?

– Pentru dumneavoastră el e ruda cea mai apropiată, așa că poate foarte bine să cunoască prevederile testamentului acum sau mai târziu. La fel și ea.

Maiorul Hunt ezită o clipă. Apoi spuse la receptor:

– E-n regulă, Betty. Dă-mi legătura cu domnișoara Foley.

Se uită iar la Dalgliesh.

– Genul ăsta de vești o să bage pisica printre porumbeii din Chevisham.

Dalgliesh văzu deodată chipul tânăr și radios al Brendei Pridmore uitându-se la el peste biroul lui Howarth.

– Da, zise el, îngândurat. Mi-e teamă că așa e.

5

Casa lui Howarth, la Leamings, se afla la cinci kilometri de satul Chevisham, la Cambridge. O clădire modernă din beton, lemn și sticlă, ridicată deasupra pământurilor din zona mlaștinilor, având două aripi albe ca niște aripi de moară. Te impresiona chiar și atunci când lumina era slabă. Casa era într-o splendidă izolare, efectul ei nedepinzând de nimic altceva decât de perfecțiunea liniilor și de simplitatea execuției. Nu se mai vedea împrejur nici o altă construcție, în afara unei cabane negre, izolate, ridicate pe piloni și de imaginea nedeslușită, plutind undeva la orizont, spre răsărit, a minunatei turle octogonale a catedralei din Ely. Din camerele din spate se puteau vedea imensitatea cerului și pământurile fără de sfârșit, desecate datorită barajului de la Leamings, care-și schimbau culoarea după anotimp, de la negrul brazdei întoarse la semănatul de primăvară, la aurul recoltei. Nu se auzea nimic, doar vântul, iar vara foșnetul neîncetat al grânelor.

Locul fusese mic și arhitectul avusese nevoie de imaginație. Nu avea grădină, doar o scurtă alee care ducea spre curtea pavată și spre garajul dublu. Lângă ușa garajului, se găsea un Jaguar XJS roșu alături de Trimphul lui Howarth. Massingham își aruncă ochii spre Jaguar și se întreba cum de-a reușit doamna Schofield proaspăta achiziție. Parcară alături. Mai înainte ca Dalgliesh să oprească motorul, Howarth ieși afară și îi aștepta liniștit. Purta un

halat lung, albastru cu dungi albe, care îi venea foarte bine, încât nici nu trebuia să se scuze, nici să-l schimbe. Urcând pe scara de lemn cioplit, Dalgliesh îl felicită pentru casă. Howarth spuse:

– A fost proiectată de un arhitect suedez, care a făcut unele extinderi moderne la Cambridge. În prezent, aparține unui prieten de la Universitate. Împreună cu soția, e plecat pentru câțiva ani de studii la Harvard. Dacă se hotărăsc să mai stea în Statele Unite, o vor vinde. Oricum, pentru viitoarele opt luni suntem aranjați, iar după aceea o să ne căutăm prin jur, dacă va fi cazul.

Urcară pe o scară largă, circulară și de lemn. Sus, se auzea foarte tare înregistrarea finalului celui de-al treilea concert de Brandenburg. Sunetele de contrapunct se izbeau de pereți, umplând toată casa. Massingham și le închipui luându-și zborul din clădirea albă și rostogolindu-se zburdalnic peste mlaștini. Dalgliesh spuse, referindu-se la muzică:

– Doamnei Schofield îi place asta?

Vocea lui Howarth se auzi stăpânită cu grijă:

– O, între timp le mai schimbă. Domenicăi îi place varietatea. Sora mea vitregă suferă ca Baudelaire de *horreur de domicile*[1]. De obicei, preferă să fie în altă parte. Habitatul ei natural este Londra, dar acum e la mine, fiindcă face ilustrațiile la noua ediție, limitată, a lui Crabbe, pentru Paradine Press.

Înregistrarea ajunsese la capăt. Howarth făcu o pauză, după care spuse cu o anumită asprime, ca și cum ar fi regretat nevoia mărturisirii:

– Cred că e de datoria mea să vă spun că sora mea a rămas văduvă exact cu optsprezece luni în urmă. Soțul i-a murit într-un accident de mașină. Ea conducea mașina, dar a avut noroc. Cel puțin presupun că a avut noroc. A avut leziuni ușoare. Charles Schofield a murit după trei zile.

– Îmi pare rău, spuse Dalgliesh.

Cinismul lui îl făcea să se întrebe de ce Howarth îi spusese despre accident. Howarth îi lăsase impresia unui om rezervat,

[1] Teama de a sta acasă (în franceză, în original) (n.tr.)

care n-ar fi vorbit ușor despre o tragedie personală sau de familie. Să fi fost o chemare la cavalerism, o pledoarie ascunsă ca s-o trateze cu o deosebită considerație? Sau Howarth îl prevenea că ea mai era afectată încă de durere, încă nerefăcută și neechilibrată. Cu greu ar fi făcut o asemenea insinuare dacă ea s-ar fi apucat să-și omoare iubiții.

Ajunseră în capul scării, pe un balcon mare de lemn, parcă suspendat în aer. Howarth împinse o ușă și spuse:

– Am să vă las singuri. Trebuie să pregătesc de pe acum masa de diseară. Ea e aici. Făcu prezentările: Comandantul Dalgliesh și inspectorul Massingham. În legătură cu crima. Sora mea, Domenica Schofield.

Camera era imensă, cu o fereastră triunghiulară, de la tavan până la podea, ieșind în afară, peste câmp, ca prova unui vas. Tavanul era înalt, curbat, din lemn de pin. Mobila era puțină, dar foarte modernă. Camera părea mai degrabă un studio de muzician decât o cameră de zi. Lângă perete, un pupitru de note și cutii de vioară, iar peste ele o banchetă cu echipament stereo, modern și foarte scump. Doar un singur tablou, o pânză cu Sidney Nolan, de Ned Kelley. O mască din metal, cu doi ochi anonimi, privind prin crăpături, având culoarea neagră a pământurilor din zona mlaștinilor. Era ușor să ți-l închipui pe noul Hereward, colindând peste pământurile gloduroase.

Domenica Schofield stătea în fața unei planșete așezate în mijlocul camerei. Se întoarse și-l privi fără nici un zâmbet, cu ochii ca ai fratelui ei, și Dalgliesh cunoscu albastrul acela profund sub sprâncenele dese și arcuite. Ca de obicei, în clipele rare când se afla pe neașteptate în fața unei femei frumoase, inima îi tresări. Era o plăcere mai mult senzuală decât sexuală și se bucură că mai putea simți așa ceva în timpul unei anchete asupra unui asasinat.

Se întreba însă cât de studiată era înfățișarea blândă, privirea atentă, ușor întrebătoare, pornind din ochii remarcabili. La lumina camerei, irisul, ca și al fratelui, era aproape purpuriu, iar

albul ochiului, albastru-deschis. Tenul îl avea palid, de culoarea mierii, părul era dus la spate și prins la ceafă. Pantalonii de blugi stăteau strânși peste pulpele puternice, deasupra având o bluză deschisă la gât, cu pătrățele albastre și verzi. Dalgliesh socoti că trebuia să fie mai tânără decât fratele ei vitreg cu circa zece ani. Când vorbea, vocea îi era neobișnuit de groasă pentru o femeie, chiar aspră.

– Luați loc. Arătă cu mâna dreaptă vag spre unul dintre scaunele cromate, din piele. Nu vă supărați dacă-mi văd de lucru?

– Nu, dacă puteți să vorbiți în timp ce lucrați și dacă nu vă supărați dacă am să stau jos în vreme ce dumneavoastră stați în picioare.

El trase scaunul mai aproape de șevaletul ei, putând astfel să vadă și fața ei și ceea ce lucra și totodată să stea jos. Scaunul era grozav de comod. Simți că ea își regretase lipsa de politețe. În orice confruntare, cel care stă în picioare are un avantaj psihologic, în afara cazului în care adversarul stă comod, într-o poziție aleasă de el însuși. Massingham, cu un calm aproape ostentativ, trase cel de-al doilea scaun pentru el, lângă perete, la stânga ușii. Ea trebuie să-i fi simțit prezența la spatele ei, dar nu dădu nici un semn. N-avea ce obiecta la o situație pe care ea o născocise și parcă simțind că discuția pornise cam nefavorabil, zise:

– Îmi pare rău că sunt așa preocupată de lucru, dar am un termen pe care trebuie să-l respect. Fratele meu v-a spus probabil că fac ilustrațiile la noua ediție a poemelor lui Crabbe, pentru Paradine Press. Desenul acesta este pentru poemul *Zăbava:* prietena printre ciudatele ei fleacuri.

Dalgliesh știa că trebuia să fie o artistă de valoare ca să poată obține comanda; cu toate acestea, rămase impresionat de sensibilitatea și de siguranța tușei. Desenul era deosebit de amănunțit, dar nu afectat, extrem de decorativ, cu un frumos echilibru între figura zveltă a feței și obiectele dorite de Crabbe. Toate erau desenate cu meticulozitate – tapetul cu figuri, covorul roz, capul de cerb și ceasul emailat, cu pietre scumpe. Era, se gândea el, o

foarte englezească ilustrație pentru unul dintre poeții cei mai englezi. Îi era foarte greu să stabilească amănuntele perioadei. Pe peretele din dreapta era așezată o placă din plută, pe care fuseseră dispuse, deocamdată schițate, un copac, interioare semifinisate, articole de mobilier, mici peisaje.

– Nu înseamnă că trebuie să-ți placă neapărat opera poetului ca să-l poți ilustra cu competență. Cine i-a spus lui Crabbe „Papă în ciorapi de lână"? După douăzeci de rânduri, creierul a început să-mi bubuie de cuplete. Poate sunteți un adept al lui Cezar August. Scrieți versuri, nu-i așa?

Ea o spuse de parcă el ar fi colecționat etichete de pe cutiile de țigări.

Dalgliesh spuse:

– L-am respectat pe Crabbe de când am citit, copil fiind, cum Jane Austen spunea că i-ar fi plăcut să fie doamna Crabbe. Când a venit prima dată la Londra, era așa de sărac, încât a trebuit să-și amaneteze toate hainele, iar după aceea a cheltuit toți banii cumpărând poemele lui Dryden.

– Și îl aprobați?

– Îl consider emoționant. Apoi recită:

> În jur, chinuri și necazuri, pe-ntrecute,
> Dar toate, pentru ea, erau necunoscute.
> Știa că văduve au plâns și mame au suferit,
> Rău îi păru, ruga și-o spuse și a adormit.
> Nu punea la inimă, inima nu-i era așa de mică,
> Să i se umple toată, deodată, dintr-o nimică.

Ea îi aruncă o privire scurtă și rapidă.

– În acest caz, din fericire, nu e nici o mamă care să se întristeze și nici o văduvă care să-l jelească. Am renunțat să mă mai rog de când aveam nouă ani. Sau a fost numai ca să-mi dovediți că îl puteți recita pe Crabbe?

– Sigur că da, răspunse Dalgliesh. Am venit însă să discutăm despre astea.

Scoase din buzunarul pardesiului un teanc de scrisori, deschise una dintre pagini și i-o înmână. O întrebă:

– E scrisul lui Lorrimer?

Ea se uită rece la pagină.

– Firește. Păcat că nu le-a trimis. Mi-ar fi plăcut să le citesc atunci și nu acum.

– Presupun că nu sunt prea diferite de cele pe care le-a expediat prin poștă.

Pentru o clipă, se gândi că o să nege că ar fi primit vreuna. Își spuse: „Și-a dat seama că putem verifica ușor de la poștaș". Văzu cum ochii albaștri deveneau prudenți.

– Așa e când dragostea se termină nu cu salve, ci cu un scâncet, spuse ea.

– Mai puțin decât un scâncet, decât un plânset de durere.

Ea nu mai lucra, ci stătea nemișcată, examinând desenul. Apoi spuse:

– Câtă mizerie poate să fie și cât de groaznică. Ar fi făcut mai bine să fi încercat cinstit. („Înseamnă foarte mult pentru mine, dar nu înseamnă foarte mult pentru tine. De ce nu ești generoasă? Nu te va costa mai mult decât o jumătate de oră, cândva, din timpul tău.") L-aș fi respectat mai mult.

– Dar el nu o cerea pentru un aranjament comercial, spuse Dalgliesh, ci pentru dragoste.

– Asta-i ceva ce eu n-am avut de dat, iar el nu avea dreptul să aștepte.

„Nici unul din noi, se gândi Dalgliesh, nu are dreptul să aștepte. Dar o facem." Fără să vrea, îi veni în minte o frază din Plutarh: „Copiii aruncă cu pietre în broaște, în joacă, dar broaștele nu mor în joacă, ci de-a binelea".

– De ce ați rupt legătura cu el?

Ea se uită surprinsă o clipă.

– Voiam să vă întreb de ce credeți că am rupt legătura. Însă aveți scrisorile. Presupun că s-a văitat. I-am spus că nu vreau să-l mai văd, acum circa două luni. De atunci, n-am mai vorbit cu el.

– I-ați dat vreo explicație?

– Nu. Nu sunt sigură că a existat o explicație. Chiar trebuia să fie vreuna? N-a existat un alt bărbat, dacă la asta vă gândiți. Ce imagine simplistă trebuie să aveți despre viață. Îmi închipui că munca în poliție duce la o mentalitate de cartotecă: victima – Edwin Lorrimer. Cauza – omor. Acuzata – Domenica Schofield. Motivul – sexual. Verdictul – vinovată. Păcat că nu mai puteți încheia cu Sentința – la moarte. Adevărul e că mă săturasem de el.

– Când s-a încheiat atracția lui sexuală și emoțională?

– Să spunem intelectuală, dacă nu vă referiți la aroganță. Mi-am dat seama că o persoană își irosește repede atracția fizică, nu credeți? Dar dacă bărbatul e inteligent, înțelept și are un entuziasm al lui, relația capătă un țel. Am cunoscut odată un bărbat care era o autoritate în materie de arhitectură bisericească din secolul al XVII-lea. Mergeam cu mașina kilometri în șir uitându-ne la biserici. A fost fascinant cât timp a durat și acum știu o mulțime de lucruri despre sfârșitul secolului al XVII-lea. E ceva în sensul recunoașterii meritelor.

– În vreme ce entuziasmul intelectual al lui Lorrimer era filozofia, la nivel de popularizare, și medicina legală.

– În mod ciudat, se inhiba când era vorba de medicina legală. Probabil că regulamentul documentelor secrete era adânc întipărit în ceea ce el l-ar fi descris ca sufletul lui. Mai mult, el putea fi politicos și când era vorba de munca lui. Oamenii de știință sunt fără excepție așa, am putut să-mi dau seama. Fratele meu e singurul om de știință pe care l-am întâlnit și care nu mă plictisește după primele zece minute.

– Unde făceați dragoste?

– Este o întrebare impertinentă. E oare important?

– Ar putea fi, pentru cei care știau că vă iubeați.

– Nimeni nu știa. Nu obișnuiesc să-mi expun în public problemele personale, pentru ca să aibă cu ce să se distreze femeile de la Hoggatt.

– Deci, nimeni în afară de dumneavoastră și de fratele dumneavoastră?

Mai mult ca sigur că s-au înțeles. Ar fi fost o prostie și chiar periculos să nege că Howarth știa. Ea îi spuse:

– Sper că n-o să întrebați dacă el era de acord.

– Nu. Înțeleg prin asta că el nu era de acord.

– Ce dracu' crezi dumneata?

Tonul se dorea calm, ușor zeflemitor, dar Dalgliesh putu descifra tăișul unei supărări pornite din instinctul de apărare. Spuse domol:

– Pur și simplu, mă pun în situația lui. Dacă eu aș fi început o muncă nouă și aș avea o dificultate în sensul că sora mea vitregă are legături cu cineva din personalul meu, iar acesta se gândește că ar urma să fie înlocuit, aș prefera să scap de complicații.

– Poate că vă lipsește siguranța fratelui meu. El n-avea nevoie de sprijinul lui Edwin Lorrimer ca să poată conduce în mod eficient laboratorul.

– Dumneavoastră l-ați adus aici?

– Să seduc pe cineva din personalul fratelui meu chiar aici în casa lui? Dacă l-aș fi urât pe fratele meu, povestea ar fi devenit foarte picantă. Spre sfârșit, ca să fiu sinceră, aș fi putut s-o fac. Dar cum n-am făcut-o, înseamnă, pur și simplu, că era de prost gust. Amândoi avem mașini și a lui e deosebit de încăpătoare.

– Cred că e o soluție pentru niște adolescenți fără căpătâi. Trebuie să fi fost neconfortabil și rece.

– Foarte rece. Un alt motiv ca să întrerup legătura.

Se întoarse spre el, devenind deodată vehementă.

– Ia, ascultă! Nu caut să te șochez pe dumneata. Încerc să spun adevărul. Urăsc moartea și violența. Cine oare nu le urăște? Dar nu-mi pare rău în cazul în care te-ai gândit să-mi aduci condoleanțe. Am deplâns numai moartea unui singur om și acela n-a fost Edwin Lorrimer. Și nu mă simt răspunzătoare pentru asta. Chiar dacă s-ar fi sinucis, nu m-aș fi simțit vinovată. De altfel,

nici nu cred că moartea lui are vreo legătură cu mine. Presupun că el avea motiv să mă omoare. Eu niciodată n-am avut nici cel mai mic motiv să-l omor.

– Aveți vreo idee cine ar fi avut?

– Cineva din afară, îmi închipui. Cineva care a pătruns în laborator ca să introducă sau să distrugă o dovadă anume. Poate un șofer beat sperând să pună mâna pe o probă de sânge. Edwin l-a surprins și intrusul l-a omorât.

– Analizele privind alcoolul din sânge nu se fac la secția de biologie.

– Poate a fost un dușman, cineva care avea pică pe el. Cineva împotriva căruia el avea o dovadă. La urma urmelor, e probabil bine cunoscut ca martor. Moartea unui expert.

Dalgliesh spuse:

– Cum a putut să intre și să iasă asasinul din laborator, aici e problema.

– Probabil că intrase în timpul zilei și se ascunsese după închiderea clădirii, pe timpul nopții. Vă las pe dumneavoastră să descoperiți cum a plecat. Probabil că s-a strecurat afară după ce laboratorul a fost deschis dimineața, în timpul vânzolelii, după ce fata aia – Brenda Pridmore, nu-i așa? – a descoperit cadavrul. Nu cred că cineva s-a mai uitat la ușă.

– Iar telefonul fals primit de doamna Bidwell?

– Probabil că nu e nici o legătură, aș zice. Doar vreunul care se ține de șotii. Ea era prea speriată ca să-și mai dea seama ce s-a întâmplat. Eu aș întreba, în locul dumneavoastră, fetele de la laborator. E genul de glume pe care adolescenții necopți le pot găsi amuzante.

Dalgliesh o întrebă apoi ce-a făcut în seara anterioară. Ea spuse că nu l-a însoțit pe fratele ei la concert neplăcându-i petrecerile la țară, nedorind să-l asculte pe Mozart interpretat anapoda și având de completat unele desene. Luase masa mai devreme, pe la 6.45, Howarth plecând la 7.20. Ea își continuase lucrul,

întrerupt fie de un telefon, fie de un vizitator, până ce fratele ei se întorsese puțin după ora zece, când el îi povestise cum fusese seara, bând împreună o cupă de whisky fierbinte. Amândoi se culcaseră devreme.

Fără să fie întrebată, ea menționă că fratele ei părea perfect normal când se întorsese, dar că amândoi erau obosiți. El avusese cu o noapte înainte un caz de crimă și pierduse câteva ore bune de somn. Ea o chema uneori pe doamna Bidwell, de exemplu înainte și după dineul pe care ea și Howarth îl dăduseră imediat după mutare, dar firește n-ar fi chemat-o în zilele în care ea trebuia să lucreze la laborator.

Dalgliesh o întrebă:

– V-a spus fratele dumneavoastră că a plecat de la concert o vreme după pauză?

– Mi-a spus că a stat pe o placă de mormânt circa o jumătate de oră, gândindu-se la moarte. Îmi închipui că el socotise moartea mai interesantă în lumea procedurilor juridice decât în existența de zi cu zi.

Dalgliesh se uită la tavanul imens, curbat, din lemn, apoi zise:

– Iarna trebuie să coste mult încălzirea. Cum o asigurați?

Din nou apăru strălucirea aceea scurtă a ochilor albaștri.

– Există o instalație de încălzire, cu gaze. Nu avem foc deschis. E unul dintre lucrurile care ne lipsesc. Așa n-am putea arde halatul alb al lui Paul Middlemass. Am fi fost proști să încercăm. Planul cel mai simplu ar fi fost să-i umplem buzunarele cu pietre și să-l aruncăm la stăvilarul Leamings. Până la urmă l-ați fi găsit, dar nu văd cum v-ar fi ajutat să descoperiți cine l-a aruncat acolo. Asta aș fi făcut-o, într-adevăr.

– N-ați fi făcut-o, spuse Dalgliesh blând. Nu avea buzunare.

Ea se oferi să-i conducă, dar Howarth îi aștepta în capul scării. Dalgliesh spuse:

– Nu mi-ați spus că sora dumneavoastră a fost iubita lui. Ați fost într-adevăr convins că acest lucru e lipsit de importanță?

– Pentru moartea lui? De ce n-ar fi? Poate a fost important pentru viața lui. Dar tare mă îndoiesc că ar fi fost pentru viața ei. Nu sunt paznicul sorei mele. Ea poate să se exprime și singură, după cum probabil că ați descoperit.

Mergea cu ei spre mașină, pedant ca o gazdă care vrea să scape de niște musafiri nepoftiți. Dalgliesh spuse, cu mâna pe portiera mașinii:

– Vă spune ceva numărul 1840?

– În ce context?

– În care vreți.

Howarth spuse calm:

– Whewell a publicat *Filozofia științelor inductive,* s-a născut Ceaikovski, Berlioz a compus *Simfonia funebră și triumfală.* Cred că aici se limitează cunoștințele mele despre acest an lipsit de importanță. Sau dacă vreți un alt context, raportul dintre masa protonului și masa electronului.

Massingham strigă de pe partea cealaltă a Roverului:

– Cred că a fost 1836, dacă nu cumva vreți să râdeți de noi. Bună seara, domnule.

Când ieșiră în șosea, Dalgliesh îl întrebă:

– Cum de ți-ai adus aminte de lucrul ăsta teribil de lipsit de importanță?

– Mi-a rămas din școală. Poate că am fost dezavantajați că am fost la școala de cartier, dar s-a învățat totuși carte. Data asta mi s-a întipărit în minte.

– Mie nu. Ce părere ai de doamna Schofield?

– Nu mă așteptam să fie așa.

– Așa de atrăgătoare, de talentată sau de arogantă?

– Toate la un loc. Fața ei îmi amintește de cineva, de o actriță, cred că franțuzoaică.

– Simone Signoret când era tânără. Mă mir că-ți aduci aminte.

– Am revăzut anul trecut *Casque d'or.*

Dalgliesh spuse:

– Ne-a strecurat cel puțin o mică minciună.

„Pe lângă o minciună mai mare", se gândi Dalgliesh. Avea atâta experiență încât să-și dea seama că de fapt minciuna centrală – afirmarea nevinovăției – era cel mai greu de detectat. Iar cea mai mică, născocirile ei, de multe ori inutile, dar care până la urmă te zăpăcesc și te înșală.

– Ei, domnule...

– Legat de faptul că ea și Lorrimer făceau dragoste pe bancheta din spate a mașinii. Nu crezi acest lucru, nu-i așa?

Se întâmpla rar ca Dalgliesh să-și întrebe subordonatul așa de direct. Massingham se simți supus unui interogatoriu. Se gândi profund înainte de a răspunde.

– Din punct de vedere psihologic, ar fi greșit. Ea e o femeie mofturoasă, căreia îi place confortul și are o părere foarte bună despre propria demnitate. Ea trebuie să fi văzut trupul soțului ei scos dintre rămășițele mașinii, după accident, când condusese ea. Oricum, n-o văd pe ea făcând dragoste în nici o mașină. Doar dacă nu căuta să-și chinuie memoria. Doar așa.

Dalgliesh zâmbi.

– Eu am urmat o cale mai puțin ezoterică. Un Jaguar stacojiu, pe deasupra ultimul model, e cel mai nepotrivit vehicul ca să te plimbi cu un iubit. Iar bătrânul Lorrimer spunea că băiatul lui cu greu pleca seara sau noaptea de acasă, afară de cazul în care era chemat pentru un caz de crimă. Pe de altă parte, el rămânea deseori până târziu la laborator. Nu toate întârzierile sale se datorau muncii. Cred că el și doamna Schofield aveau loc de rendez-vous undeva pe aproape.

– Credeți că are importanță?

– Destulă importanță ca s-o facă pe ea să mintă. De ce a avut ea grijă să știm noi unde se zbenguiau ei? Aș fi înțeles dacă ne-ar fi zis să ne vedem de treburile noastre. Dar de ce s-a străduit să mintă? A mai fost un moment în care ea și-a pierdut pentru o clipă stăpânirea de sine. Când a vorbit despre arhitectura bisericească din secolul al XVII-lea. Am avut impresia că a existat

un moment scurt, aproape neobservat, de confuzie, când și-a dat seama că a greșit, făcând o indiscreție sau că a spus ceva ce n-ar fi vrut să spună. Mâine, când terminăm cu discuțiile, cred că am putea arunca o privire în capela de la Hoggatt.

– Sergentul Reynolds s-a uitat azi-dimineață, când a controlat împrejurimile. E doar o capelă închisă și goală. N-a găsit nimic.

– Probabil pentru că nu e nimic de găsit. E doar o bănuială. Acum e mai bine să ne întoarcem al Guy's Marsh, la conferința de presă, după care vreau să stăm puțin de vorbă cu comandantul, dacă s-a întors. Apoi aș vrea s-o văd din nou pe Brenda Pridmore și să dau apoi un telefon la parohie, să discut cu doctorul Kerrison. Dar asta mai poate să aștepte până voi vedea ce poate să facă doamna Gotobed, de la Moonraker, cu masa de seară.

6

După douăzeci de minute, în bucătăria de la Leamings – un amestec de laborator și de casă de țară – Howarth pregătea o vinegretă. Mirosul puternic de untdelemn de măsline, prelingându-se într-un firicel gălbui, îi aduse aminte, ca de obicei, de Italia, de tatăl lui, un colecționar diletant, care în fiecare an stătea în Toscana sau la Veneția și a cărui viață solitară, comodă și ipohondră, se încheiase la timp, când începuse să-i fie frică de bătrânețe, în ziua în care împlinea cincizeci de ani. Pentru cei doi copii orfani de mamă, el fusese mai puțin un străin și mai mult o enigmă, mai rar alături de ei și întotdeauna nelipsit din amintirile lor.

Maxim și-l aminti în halatul cu desene mov și aurii, stând la capătul patului în noaptea aceea extraordinară, plină de glasuri în șoaptă, cu pașii care deodată s-au auzit fugind, în liniștea inexplicabilă în care murise mama sa vitregă. Venise acasă, de la școală, în vacanță; avea opt ani, uitat de toți, speriat și singur. Își aduce bine aminte de vocea subțire, cam obosită a tatălui său, copleșită de durere.

– Mama ta vitregă a murit acum zece minute, Maxim. Soarta n-o să-mi dea prilejul să mă recăsătoresc. N-am să mai risc o asemenea durere. Tu, băiatule, trebuie să ai grijă de sora ta vitregă. Mă bazez pe tine.

Și apoi o mână rece i se așezase pe umăr parcă confirmându-i povara. El o acceptase practic la vârsta de opt ani și nu încercase să scape de ea. La început, imensitatea adevărului îl copleșise. Își aduse aminte cum rămăsese speriat, uitându-se în întuneric. „Să ai grijă de sora ta." Domenica avea numai trei luni. Cum putea să aibă grijă de ea? Cum putea să-i dea de mâncare? Cum s-o îmbrace? Cum rămânea cu școala lui? Nici nu l-ar fi lăsat să rămână acasă ca să aibă grijă de ea. Zâmbi crispat amintindu-și cât de ușurat fusese când descoperise a doua zi că doica ei până la urmă nu plecase. Își mai aminti de primele lui strădanii de a-și asuma răspunderea, când apucase neîndemânatic căruciorul ei, ca s-o plimbe pe „Marele bulevard", încercând s-o ridice pe Domenica pe fotoliu.

– Las-o în pace, domnule Maxim! Mai mult încurci decât ajuți.

Mai târziu însă, doica începuse să-și dea seama că el totuși mai mult ajuta decât încurca și că fetița putea fi lăsată în siguranță cu el, în vreme ce ea și servitoarea își vedeau de alte treburi. Mai toate vacanțele lui și le petrecuse având grijă de Domenica. De la Roma, Verona, Florența și Veneția, tatăl lui trimitea, prin intermediul avocatului, instrucțiuni privind întreținerea și studiile. El ajutase la cumpărarea îmbrăcăminții, el o dusese la școală, îi dăduse curaj și o sfătuise. El încercase s-o sprijine când avea șovăielile adolescenței, chiar mai înainte ca el însuși să se fi maturizat. El fost apărătorul ei împotriva întregii lumi. Zâmbi aducându-și aminte de telefonul primit la Cambridge, de la internatul ei, să vină s-o ia în seara aceea („de lângă sala de hochei – o groaznică instituție de tortură – la miezul nopții. O să mă dau jos pe scara de incendiu. Ne-am înțeles"). Și apoi deviza lor intimă, de sfidare și de loialitate: *Contra mundum*[1].

– *Contra mundum.*

---

[1] Împotriva tuturor (în latinește, în original) (n.tr.)

Apoi întoarcerea tatălui din Italia, așa de puțin perturbat de insistentele chemări ale maicii starețe, fiind evident că oricum își planificase să se întoarcă.

– Plecarea surorii tale a fost gratuit de excentrică. Întâlnirea de la miezul nopții. Călătoria dramatică cu mașina parcurgând jumătate din Anglia. Maica stareță supărată mai ales de faptul că-și abandonase valiza, deși îmi dau seama că o împiedicase să coboare pe scara de incendiu. Iar tu ai lipsit de la școală toată noaptea. Nu i-ar fi făcut plăcere tutorelui tău.

– Sunt deja la postuniversitare, tată. Mi-am luat diploma cu optsprezece luni în urmă.

– Într-adevăr. La vârsta mea, timpul trece așa de repede. Din punct de vedere fizic, nu-i așa? Ce ciudat. Nu puteai să te duci la ea după școală într-un mod mai „ortodox“?

– Voiam să plecăm cât mai repede de acolo, până să-și dea ei seama și să înceapă s-o caute.

– O strategie înțeleaptă, dacă ține.

– Domenicăi nu-i place școala, tată. Se simte prost acolo.

– Am fost la școală și n-am găsit nimic deosebit. Maica stareță pare a fi o femeie încântătoare. Când e stresată îi miroase urât gura, dar nu m-am gândit că asta putea s-o deranjeze pe soră-ta. Nu cred eu că au fost atât de apropiate. De altfel, nici nu e pregătită s-o primească înapoi pe Domenica.

– Tată, are Domenica nevoie să se ducă undeva? Are aproape cincisprezece ani. N-are de ce să se ducă la școală. Și apoi, ea vrea să devină pictoriță.

– Cred că ar putea să stea acasă până ajunge la vârsta pentru liceul de arte, dacă ăsta ți-e sfatul. Nu merită însă să deschidem casa din Londra doar pentru o persoană. Mă întorc la Veneția săptămâna viitoare. Am venit doar să-l consult pe doctorul Mavers-Brown.

– Poate c-ar putea merge cu tine în Italia pentru o lună sau mai mult. O să-i facă plăcere să vadă Accademia. De altfel, ea trebuie să vadă Florența.

– O, nici nu se pune problema, băiete. Nici vorbă. E mai bine pentru ea să-și ia o cameră la Cambridge și tu o să fii cu ochii pe ea. Au picturi minunate la muzeul Fitzwillian. Dragul meu, ce răspundere reprezintă copiii! N-ar fi bine să mă neliniștesc, ținând seama de starea sănătății mele. Doctorul Mavers-Brown a insistat să evit grijile.

Iar acum, zace în ultimul său stagiu de automulțumire, în cel mai frumos mormânt din cimitirul britanic de la Roma. I-ar fi plăcut acolo, se gândea Maxim, dacă ar fi putut îndura gândul morții sale tot atât de mult cât îl supăraseră șoferii extrem de agresivi din Italia, din cauza cărora (și a unei prost calculate accelerări la intretăierea dintre Via Vittoria și Corso) ajunsese acolo.

Auzi pașii sorei lui pe scară.

– Au plecat, deci.

– Acum douăzeci de minute. Am avut o discuție aprinsă de rămas-bun. A fost agresiv Dalgliesh?

– Nu mai agresiv decât am fost eu cu el. Și să fiu dreaptă, nu cred că el m-a plăcut.

– Nu cred că lui îi place cineva. E considerat însă extrem de inteligent. Îl consideri atractiv?

Ea răspunse la întrebarea neformulată:

– E ca și cum ai face dragoste cu un călău. Își băgă degetul în vinegretă. Prea mult oțet. Ce-ai făcut?

– În afară de gătit? M-am gândit la tata. Când aveam unsprezece ani, eram absolut convins că el le-a omorât pe mamele noastre.

– Pe amândouă? Pe a ta și pe a mea? Ce idee trăznită! Cum ar fi putut? A ta a murit de cancer și a mea de pneumonie. Nu putea să aranjeze el așa ceva.

– Știu. Prea arăta ca un văduv perfect. M-am gândit atunci că o făcuse ca să le oprească să mai facă copii.

– Ar fi putut s-o facă. Te întrebi cumva dacă înclinația de a ucide se moștenește?

– Nu chiar așa. Dar ceva este. De exemplu, totala neputință a tatei de a avea relații. Incredibila lui preocupare de sine. M-a dus odată la Stonyhurst, după care și-a amintit că mama ta și nu a mea era romano-catolică.

– Ce păcat că și-a amintit. Aș fi vrut să văd ce-ar fi făcut iezuiții din tine. Tot necazul cu educația religioasă – dacă ai rămas un necredincios ca mine – e că toată viața tu ai crezut că ai pierdut ceva și că așa ceva nu există.

Ea se apropie de masă și lovi cu degetul farfuria cu ciuperci.

– Eu pot să-mi fac relații. Problema e că mă plictisesc repede și că ele nu durează. Cunosc o singură cale de a fi drăguță. Și în cazul nostru durează, nu-i așa? Tu vei dura pentru mine până în ziua în care voi muri. Mă schimb acum sau mă aștepți la vin?

„Tu vei dura pentru mine până în ziua în care voi muri." *Contra mundum.* Era prea târziu ca să mai rupă această frânghie, chiar dacă ar fi dorit-o. El își aminti de capul lui Charles Schofield înfășat ca un vierme de mătase, ochii pe cale de a se stinge, tot atât de malițioși, în spatele a două crăpături în bandaje umflate, care se mișcau cu greu.

„Felicitări, Giovanni. Adu-ți aminte de mine în grădina ta de la Parma."

Lucrul cel mai uluitor nu fusese minciuna în sine sau că Schofield o crezuse sau că se prefăcuse că o crede, ci faptul că el își urâse atât de mult cumnatul ca să moară cu sarcasmul ăsta pe buze. Sau o făcuse ca să dovedească că un fizician, un sărman filistin nu e în stare să-i cunoască pe dramaturgii iacobini? Până și nevastă-sa, o femeie neobosită, sexual sofisticată, se pricepea mai bine.

„Îmi închipui că v-ați fi culcat împreună, dacă Domenica ar fi dorit așa ceva. N-ar fi deranjat-o prea mult un mic incest. Dar tu n-ai nevoie, nu-i așa? Tu n-ai nevoie de ceva atât de normal ca sexul, ca să fiți unul față de celălalt mai mult decât sunteți.

Nici unul din voi nu vrea nimic mai mult. De aceea, eu am să plec. Plec acum când a rămas ceva din mine care să poată pleca."

– Max, ce-i asta?

Vocea ei ascuțită și neliniștită îl aduse la realitate. Mintea lui reveni după ce parcursese anii care treceau în goană, imagini val-vârtej din copilărie și din tinerețe, înainte de a ajunge la ultima imagine de neuitat, perfect focalizată, întipărită pentru totdeauna în memoria lui, degetele moarte ale lui Lorrimer scurmând podeaua laboratorului. Ochiul sticlos, pe jumătate deschis al lui Lorrimer. Sângele lui Lorrimer.

– Schimbă-te. Te aștept la vin.

7

– Ce o să spună lumea?

– Întotdeauna te-ai gândit, mamă, la ce o spună lumea. Ce importanță are ce o să spună? N-am făcut nimic ca să-mi fie rușine!

– Sigur că nu. Dacă cineva ar spune altfel, tatăl tău l-ar pune la punct. Dar tu știi ce limbi ascuțite au în satul ăsta. O mie de lire sterline. Nu mi-a venit să cred când mi-a spus avocatul. E o sumă frumușică. Și până când Lillie Pearce o să dea ocolul lumii cu vestea, o să fie mai mult ca sigur zece mii.

– Cui îi pasă de Lillie Pearce, o vacă bătrână și proastă?

– Brenda, nu-mi place limbajul ăsta. Și apoi trebuie să trăim în satul ăsta.

– Tu, da. Eu, nu. Și dacă asta își închipuie, cu cât am să plec mai repede, cu atât mai bine. Nu te mai uita așa, mamă! El a vrut doar să mă ajute, a vrut să fie drăguț.

– Și probabil că a făcut-o sub un impuls. Nu a fost atât de chibzuit din partea lui, nu-i așa? Ar fi trebuit să discute despre asta cu taică-tu sau cu mine.

– Dar n-avea de unde să știe că o să moară.

Brenda și mama ei erau singure în casă. Arthur Pridmore plecase după masa de seară la întrunirea lunară a consiliului parohiei. Terminaseră spălatul vaselor și le aștepta o seară lungă. Prea agitate ca să se poată uita la televizor și prea îngrijorate de întâmplările neobișnuite de peste zi, ele stăteau la gura focului,

supărate, pe jumătate neliniștite și pe jumătate speriate, ducându-i lipsa lui Arthur Pridmore, așezat ca de obicei în fotoliul cu spătar înalt. Apoi, doamna Pridmore reveni la normal și își luă coșulețul de cusut.

– Cel puțin asta o să ne ajute pentru nuntă. Dacă trebuie să-i iei, depune-i mai bine la poștă. Mai capeți și dobândă și îi ai acolo când vrei să-i scoți.

– Îi vreau acum. Pentru cărți și pentru microscop, cum voia doctorul Lorrimer. De-aia mi i-a lăsat și asta o să fac cu ei. De altfel, dacă cineva îți lasă bani pentru un anumit scop, nu poți să-i folosești pentru altceva. Nici nu vreau. Am să-l rog pe tata să-mi pună o masă de lucru și o poliță în camera mea de dormit și am să mă apuc imediat de muncă ca să obțin diploma.

– Nu trebuia să se gândească la tine. Ce-i cu Angela Foley? A dus o viață grea fata asta. N-a primit nici un ban de pe urma testamentului bunicii și acum chestia asta.

– Asta nu te privește pe tine, mamă. Treaba lui. Poate că el putea să-i lase ei, dacă nu s-ar fi certat.

– Cum adică s-au certat? Când?

– Săptămâna trecută. Cred că era marți. Chiar înainte ca eu să vin acasă, iar mai tot personalul plecase deja. Inspectorul Blakelock m-a trimis la secția de biologie cu o chestiune legată de un raport de la tribunal. Erau amândoi în biroul doctorului Lorrimer și i-am auzit certându-se. Ea îi cerea bani, iar el spunea că n-o să-i dea nimic, după care el a zis ceva despre schimbarea testamentului lui.

– Ai stat deci să-i asculți?

– Ce puteam face? Vorbeau destul de tare. El spunea niște lucruri groaznice despre Stella Mawson, o știi, scriitoarea care stă cu Angela Foley. Mie nu-mi place să ascult pe la uși. N-am făcut-o intenționat.

– Puteai să pleci.

– Și să bat din nou tot drumul tocmai din hol? Oricum, trebuia să-l întreb ceva despre raportul privind cazul Munnings. Nu

puteam să mă întorc înapoi și să-i spun ispectorului Blakelock că n-aveam răspunsul pentru că doctorul Lorrimer se certa cu verișoara lui. De altfel, la școală ascultam toate secretele.

– Acum nu mai ești la școală. Pe drept cuvânt, Brenda, tu mă pui pe gânduri uneori. Acum te comporți ca un om matur și acum te crezi în clasa a patra. Ai de-acum optsprezece ani, ești în toată firea. Ce legătură are școala cu asta?

– Eu nu știu de ce te agiți. N-am să spun la nimeni.

– Află că o va trebui să le spui detectivilor de la Scotland Yard.

– Mamă, nu pot. N-are nici o legătură cu crima.

– Cine spune asta? Tu trebuie să spui la poliție orice lucru important. Nu ți-au spus așa?

El îi spusese exact așa. Brenda își aduse aminte de privirea lui, de cum se roșise ea ca o vinovată. El își dăduse seama că ea ascunsese ceva. Spuse cu încăpățânare:

– Află că nu pot s-o acuz pe Angela Foley de crimă, doar dacă ar fi s-o acuz oricum. Mai mult, spuse ea triumfătoare, aducându-și aminte de ceva ce-i spusese inspectorul Blakelock, ar fi fost numai o bănuială și nu o dovadă sigură. El n-ar fi putut scoate nimic de folos. Iar aici mai e și altceva, mamă. Crezi că ea nu s-a așteptat deloc ca el să schimbe testamentul așa de repede? N-a spus oare avocatul că doctorul Lorrimer și-a făcut un nou testament vinerea trecută? Asta a fost probabil din cauza faptului că a trebuit să meargă la Ely, la locul crimei, vineri dimineața. Telefonul de la poliție l-a primit abia la ora zece. Trebuie să se fi dus după aceea la avocații lui.

– Ce vrei să spui?

– Nimic. Numai dacă oamenii se gândesc că eu aș fi avut un motiv, așa cum a făcut ea.

– Firește că tu n-ai nici un motiv. E caraghios! Câtă răutate! Of, Brenda, dacă ai fi venit la concert cu tata și cu mine.

– Nu, mulțumesc. Domnișoara Spencer cântând *Mâinile palide pe care le-am iubit,* băieții de la școala de duminică cu

plicticosul lor dans „Maypole“ și bătrânul Mattwehs pocnind lingurile lui muzicale. Le-am mai văzut o dată pe toate.

– Dar ai fi avut un alibi.

– Aș fi avut dacă tu și cu tata ați fi stat acasă cu mine.

– N-ar fi avut nici o importanță unde ai fost, dacă n-ar fi fost cele o mie de lire sterline. Să sperăm că Gerald Bowlem înțelege.

– Dacă nu înțelege, știe ce are de făcut. Nu văd ce legătură are asta cu Gerald. Nu sunt măritată cu el, nici măcar logodită. Ar face bine să nu se amestece.

Se uită la mama ei și, deodată, se îngălbeni. O mai văzuse așa doar o singură dată, în noaptea când pierduse pentru a doua oară sarcina și când bătrânul doctor Greene îi spusese că s-ar putea să nu mai aibă un alt copil. Pe vremea aceea, Brenda avea numai doisprezece ani. Dar fața mamei ei și-o aminti imediat, arăta exact ca acum, ca și cum o mână nevăzută trecuse peste ea, alungându-i strălucirea, pocind conturul obrajilor și al sprâncenelor, umbrindu-i ochii și lăsând o mască amorfă de dezolare.

Ea își amintea și înțelesese de ce înainte simțea doar furia și ciuda că mama ei, tare ca o stâncă pe câmpurile istovitoare, putea fi atât de vulnerabilă la durere. Era acolo ca să aline necazurile Brendei și nu să sufere, să o consoleze, nu să caute consolare. Acum însă Brenda era mai mare și putea să înțeleagă. O văzu pe mama ei cu claritate, ca un străin de curând întâlnit. Rochia ieftină și boțită, curată ca întotdeauna, cu broșa pe care Brenda i-o făcuse cadou la ziua de naștere, prinsă la rever. Gleznele care se îngroșau deasupra pantofilor cu toc jos, mâinile fleșcăite, acoperite cu pete cenușii datorate vârstei, verigheta de aur care îi intra în carne, părul creț cândva roșu-auriu ca și al ei, iar acum pieptănat pe o parte și prins cu o agrafă de baga, tenul proaspăt, aproape fără riduri. Își îmbrățișă mama.

– Mămico, nu-ți face griji. Totul o să fie bine. Comandantul Dalgliesh o să afle cine a făcut-o și atunci totul o să revină la normal. Uite, am să-ți fac o cacao. Nu-l mai aștepta pe tata până se

întoarce de la Consiliu. O să o facem chiar acum. Mămico, totul e în regulă. Într-adevăr e în regulă. Totul e în regulă.

În același timp, urechile lor surprinseră zgomotul unei mașini care se apropia. Se uitară una la alta, fără să scoată o vorbă, parcă conspirau. Nu era bătrânul lor Morris. Cine ar putea fi? Consiliul parohial nu se termina niciodată înainte de opt și jumătate.

Brenda se duse la fereastră și se uită afară. Mașina se opri. Se întoarse palidă către mama ei:

– E poliția! Comandantul Dalgliesh!

Fără să scoată o vorbă, doamna Pridmore se sculă hotărâtă. Puse o clipă mâna pe umărul fetei, apoi se duse și deschise ușa mai înainte ca Massingham să apuce să ridice mâna ca să bată. Apoi spuse cu buzele strânse:

– Poftiți. Mă bucur că ați venit. Brenda are ceva să vă spună, ceva ce eu cred că trebuie să știți.

8

Ziua era pe sfârșite. Stând în halat la măsuța din fața ferestrei dormitorului, la Moonraker, Dalgliesh auzi ceasul de la biserică bătând 23.30. Îi plăcea camera. Era cea mai mare din cele două pe care doamna Gotobed i le putuse oferi. Prin singura ei fereastră, se vedea dincolo de cimitir primăria, iar în spatele ei, lucarna și turnul pătrat de piatră de la biserica Sf. Nicolae. În han erau numai trei camere de oaspeți. Cea mai mică și mai zgomotoasă, fiind așezată deasupra barului, îi revenise lui Massingham. Principala cameră de oaspeți fusese ocupată de o familie de americani care făcea turul Angliei de Est, poate în căutarea unor amintiri de familie. Stăteau la masa din sufragerie, ocupată cu hărți și ghiduri, iar dacă li se spusese că nou-sosiții erau ofițeri de poliție care cercetau un caz de crimă, erau prea manierați ca să-și trădeze interesul. După un scurt zâmbet și un „bună seara“ spus cu glasurile lor moi de dincolo de ocean, își reorientaseră atenția asupra excelentei mâncări pregătite de doamna Gotobed – iepure în sos de cidru.

Domnea liniștea. Vocile înăbușite de la bar amuțiseră demult. Trecuse o oră de când auzise ultimele strigăte de rămas-bun. Massingham își petrecuse seara în pat, sperând să culeagă informații utile. Dalgliesh sperase ca berea să fie bună. El se născuse în apropierea mlaștinilor și știa că Massingham o să aibă o seară pierdută în zadar.

Își dezmorți picioarele și umerii, uitându-se aprobator la cameră. Scândurile de la dușumea erau din lemn de stejar bătrân, negre și tari ca lemnul de corabie. În căminul de tip victorian ardeau lemne și turbă, un miros înțepător ieșind prin ornamentația cu urechi albe și buchete de flori legate cu panglici. Patul dublu din alamă era înalt și împodobit cu patru sfere mari, ca niște ghiulele, dispuse la colțuri. Doamna Gotobed îndoise mai devreme cuvertura croșetată, lăsând să se vadă salteaua bine umplută cu fulgi, invitând la odihnă. La un hotel de patru stele, s-ar fi putut bucura de mai mult lux, dar nu de un asemenea confort.

Își reluă lucrul. Fusese o zi plină de interogatorii și de discuții, telefoane la Londra, o conferință de presă aranjată în grabă și nesatisfăcătoare, două consultații cu comandantul-șef. Continuase să strângă frânturi de informații, având ciudate forme, dar care la sfârșit vor alcătui o imagine completă, amintind de jocurile de puzzle. Și aici, de multe ori, numai îmbinând cu mare chin o piesă oarecare cu un fragment vital dintr-un chip de om se formează imaginea completă.

Întoarse pagina de la ultimul interogatoriu, cel cu Henry Kerrison, la Vechea Parohie. Mai simțea încă mirosul casei, un amestec de mâncare râncedă și de mobilă lustruită, amintindu-i de vizitele făcute, în copilărie, cu părinții la case parohiale, mari și prost încălzite. Menajera lui Kerrison și copiii erau de mult în pat, iar în casă domnea o liniște melancolică, ca și cum toate tragediile și toate necazurile numeroșilor enoriași încă mai pluteau în aer.

Kerrison deschisese chiar el ușa și-l invitase, împreună cu Massingham în birou, unde se ocupa de sortarea unor diapozitive colorate cu disecții, pentru a ilustra conferința pe care urma s-o țină săptămâna viitoare la cursurile de perfecționare. Pe masă se afla o fotografie în ramă, de pe vremea când era copil, alături de un om în vârstă, cu siguranță tatăl lui. Erau pe o stâncă, cu frânghii de cățărat pe umăr. Ce îl interesase pe Dalgliesh, ca și

pe fotograf, a fost faptul că domnul Kerrison nu se deranjase s-o dea la o parte.

Nu dăduse semne că s-ar fi necăjit de sosirea târzie a vizitatorilor. Chiar puteai crede că se bucura de compania lor. Lucrase la lumina lămpii de birou, punând fiecare diapozitiv în aparat, după care îl sorta și-l punea în teancul respectiv, la fel de concentrat ca un școlar ocupat cu hobby-ul său. Răspunse la întrebări calm și precis, dar gândurile îi erau parcă în altă parte. Dalgliesh îl întrebă dacă fata îi vorbise despre incidentul pe care îl avusese cu Lorrimer.

– Da, mi-a spus. Când m-am întors acasă, după conferință, am găsit-o plângând în camera ei. Se pare că Lorrimer a fost prea dur cu ea. Nelly e un copil sensibil și nu poți întotdeauna să știi care-i adevărul.

– N-ați vorbit cu el despre asta?

– N-am vorbit cu nimeni. M-am întrebat dacă trebuia s-o fac, dar asta ar fi însemnat să vorbesc cu inspectorul Blakelock și cu domnișoara Pridmore și nu voiam să-i amestec și pe ei. Ei trebuie să lucreze cu Lorrimer. Din acest motiv, am procedat așa. Eficiența în cazul unei instituții izolate ca Hoggatt depinde în mare măsură de bunele relații dintre colegi. M-am gândit că era mai bine să nu mă ocup de această problemă. Poate din prudență sau poate din lașitate. Nu știu.

Zâmbi trist și adăugă:

– Știu doar că nu a fost un motiv pentru crimă.

Un motiv pentru crimă. Dalgliesh descoperise destule motive în această zi atât de aglomerată, dar nu prea mulțumitoare. Motivul era însă cel mai puțin important factor într-o anchetă privind o crimă. Ar fi schimbat cu plăcere subtilitățile psihologice ale motivului cu o singură piesă, solidă și incontestabilă, care să dovedească legătura dintre un suspect și o crimă. Și, deocamdată, nu era nici una. Aștepta încă raportul de la laboratorul din capitală cu privire la ciocanul de lemn și la vomă. Misterioasa figură

văzută de bătrânul Goddard fugind de la Hoggatt rămăsese tot misterioasă. Nimeni nu mai dăduse vreo indicație sau sugestie care să te facă să crezi că nu e vorba de o halucinație a bătrânului. Urmele de cauciucuri, de lângă poartă, acum identificate definitiv, pe baza catalogului, nu fuseseră conexate la o mașină. Nici o urmă privind halatul alb al lui Middlemass și nici o indicație dacă și cum fusese scos. Cercetarea de la primărie, legată de spectacolul călușarilor nu adusese nimic care să infirme povestea lui Middlemass, iar masca cu calul, o născoceală din stofă și pânză de sac, nu permitea încă identificarea celui care o purtase, în cazul lui Middlemass, doar pe baza pantofilor făcuți de comandă.

Misterele principale ale cazului încă mai existau. Cine fusese cea care îi telefonase lui Lorrimer că „lumea poate fi arsă“ și numărul 1840? Oare aceeași femeie îi telefonase și doamnei Bidwell? Ce fusese scris pe pagina care lipsește din caietul de notițe al lui Lorrimer? Ce-l făcuse pe Lorrimer să-și întocmească testamentul extraordinar?

Ridicându-și capul din dosare, ascultă. Era un zgomot greu de deslușit, ca un zbor de mii și mii de insecte. Își aminti de nopțile din copilăria sa, când stătea întins, cu ochii deschiși în camera parohiei tatălui său, la Norfolk, de sunetul pe care nu îl auzise niciodată în zgomotul orașelor, primul foșnet al ploii de noapte. Imediat urmă răpăitul picăturilor în fereastră și șuieratul tot mai puternic al vântului în șemineu. Focul se înteți și se făcu deodată mai luminos. În geam lovea puternic aversa de ploaie și la fel de repede cum începuse, furtuna dispăru. Deschise geamul ca să simtă mirosul de aer umed și se uită în întuneric, spre pământurile negre care se uneau cu cerul palid.

Pe măsură ce ochii se obișnuiau cu întunericul nopții, putu să zărească primăria mică și dreptunghiulară și, dincolo de ea, marele turn medieval al bisericii. Apoi luna ieși din spatele norilor și cimitirul se putu vedea bine, obeliscurile și pietrele de

mormânt lucind palide, parcă iradiind o lumină misterioasă. Sub el, slab luminată era poteca de pietriș, pe care cu o noapte înainte dansatorii, zornăind clopoței, își croiseră drum prin burniță. Uitându-se spre cimitir își închipui călutul năzdrăvan tropăind în întâmpinarea lor, înălțându-și capul caraghios printre pietrele funerare și mușcând aerul cu fălcile lui enorme. Încă o dată se întrebă cine fusese sub mască.

Ușa de sub fereastră se deschise și doamna Gotobed apăru și începu să-și cheme în întuneric pisoiul:

– Bulgăraș! Bulgăraș de zăpadă! Haide, băiețel!

Trecu o umbră albă și apoi ușa se închise. Dalgliesh zăvorî geamul și se gândi că și pentru el trecuse o zi.

CARTEA A PATRA

SPÂNZURATĂ DE GÂT

1

Casa Sprogg, nu prea înaltă, cu acoperișul ei de paie prinse cu o plasă metalică ca să reziste la vânturile din zona mlaștinilor, aproape că nu se zărea de pe șosea. Se afla la circa un kilometru, spre nord-est, de sat și în fața ei se întindea Sprogg Green, o zonă cu iarbă și sălcii. Împingând poarta albă, din nuiele împletite, pe care cineva încercase cu mult optimism, dar cu puține rezultate să înlocuiască cuvântul Sprogg cu Levănțica, Dalgliesh și Massingham intrară în grădina din față, curată și aranjată. Un salcâm în mijlocul ierbii își flutura strălucirea sa de toamnă, roșie și aurie, trandafiri galbeni se cățărau pe poartă amintind vag de vara care trecuse, în vreme ce numeroase mușcate, fucsii și dalii, puse pe araci și întinse cu grijă, străluceau puternic, în contrast cu bronzul fagilor. Lângă ușă, atârna un coș cu mușcate roz, oarecum trecute, dar încă strălucind cu câteva flori răzlețe. Ciocănelul de la ușă – un pește de alamă – strălucea de curățenie în fiecare solz.

Ușa a fost deschisă de o femeie subțirică, chiar fragilă, desculță și purtând un halat cu pătrățele verzi și maro, peste pantalonii de catifea reiată. Părul îi era negru tuciuriu, cu multe fire gri, tăiat scurt, cu un breton care îi ajungea până peste sprâncene. Ochii aveau trăsături remarcabile, erau imenși, căprui cu stropi verzi, strălucind sub sprâncenele puternic arcuite. Fața era palidă și îngrijită, puternic definită de liniile care îi brăzdau fruntea și

porneau de sub nările suple, până la colțurile gurii. „Pare o față, se gândi Dalgliesh, de masochist torturat într-un triptic medieval, cu mușchii care i se zbat de parcă ar fi chinuit. Nimeni n-ar fi putut însă spune că ochii aceștia remarcabili ar fi obișnuiți sau șterși." Dalgliesh spuse:

– Domnișoara Mawson? Sunt Adam Dalgliesh. Dumnealui este inspectorul Massingham.

Ea le aruncă o privire discretă, neutră și spuse:

– Poftiți în birou. Nu încălzim salonul decât seara. Dacă vreți să vorbiți cu Angela, îmi pare rău, dar nu e acum acasă. S-a dus la Postmill, la doamna Swaffield, unde au o reuniune privind protecția socială. Încearcă să-l convingă pe bătrânul Lorrimer să intre într-o casă de bătrâni. Se pare că el se opune cu încăpățânare la dezmierdările birocrației. Să-i fie de bine.

Ușa din față ducea în salonul cu tavan scund, cu bârne din lemn de stejar. Camera îl surprinse. Parcă pătrundeau într-un magazin de antichități, dar într-unul în care proprietarul își aranjase ciudatele obiecte gândindu-se la efectul general. Pe polița de deasupra căminului, ca și pe oricare raft, era câte un ornament, trei dulapuri pline cu tot felul de căni, ceainice, cești pictate și bibelouri Staffordshire, iar pereții erau aproape complet acoperiți cu stampe, vechi hărți înrămate, mici picturi în ulei și siluete în stil victorian, în rame ovale. Deasupra căminului se afla cel mai atrăgător obiect, o sabie încovoiată cu o teacă frumos fasonată. Își puse întrebarea dacă încăperea reflecta pur și simplu niște achiziții întâmplătoare sau dacă obiectele dispuse cu grijă serveau drept talismane împotriva spiritelor neîmblânzite, ale mlaștinilor uzurpatoare. Un foc de lemne era pregătit, dar nu ardea în cămin. Sub fereastră, o masă demontabilă fusese pregătită pentru două persoane.

Domnișoara Mawson îi conduse până în birou. Era mai mic, mai puțin încărcat, în fund fiind o fereastră cu grilaj care dădea spre o terasă de piatră, o pajiște cu un cadran solar în mijloc și spre un câmp cu sfeclă de zahăr, încă nerecoltată. Văzu cu interes

că ea scria de mână. O mașină de scris era așezată pe o măsuță. Pe biroul de lucru, de sub fereastră, se afla numai o mapă cu hârtie neliniată, peste care era un document olograf, scris cu o literă italică elegantă. Liniile erau așternute cu grijă și până și modificările de pe margine erau aliniate.

Dalgliesh spuse:

– Îmi pare rău dacă v-am întrerupt din lucru.

– Nu e cazul. Luați loc, domnilor. N-a început bine dimineața de azi. Altfel, aș fi pus la ușă un aviz – „Nu deranjați!“ și n-ați mai fi intrat. E aproape gata. Mai lipsește doar un capitol. Bănuiesc că vreți să vă dau un alibi pentru Angela. Să dau o mână de ajutor poliției, nu se spune așa? Ce-am făcut noi miercuri seara și când, și de ce, și unde, și cu cine?

– Am dori, firește, să vă punem unele întrebări.

– Însă aceasta presupun că va fi prima. Nu e nici o greutate. Toată seara și toată noaptea am fost împreună, începând cu ora 6.15, când ea a sosit acasă.

– Și ce ați făcut, domnișoară Mawson?

– Ce facem de obicei. Am trecut de la zi la seară, eu cu un whisky, iar Angela cu un sherry. Eu am întrebat-o cum a fost ziua ei și ea, cum a fost ziua mea. Apoi ea a aprins focul și a pregătit mâncarea. Am avut *avocatier* cu vinegretă, mâncare de pui, brânză și biscuiți. Am spălat vasele împreună și apoi Angela mi-a bătut la mașină manuscrisul până la nouă. La nouă, am dat drumul la televizor, am văzut buletinul de știri și apoi un spectacol. Ne-a apucat 22.45. Angela a băut cacao, iar eu whisky și apoi ne-am băgat în pat.

– Nici una n-a părăsit casa?

– Nu.

Dalgliesh o întrebă de cât timp locuiește în sat.

– Eu? De opt ani. M-am născut în zona mlaștinilor, în prezent Soham, și mi-am petrecut mare parte din copilărie acolo. Apoi am plecat la universitate, la Londra, când aveam optsprezece ani, am obținut diploma și apoi am lucrat, fără prea mare

succes, pe diferite posturi, la ziare și la publicații. Am venit aici acum opt ani, când am auzit că se închiria casa. Atunci m-am hotărât să renunț la slujbă și să devin scriitoare.

– Și domnișoara Foley?

– Ea a venit să locuiască aici acum doi ani. Am dat un anunț pentru o dactilografă cu ora și ea a răspuns. Locuia pe atunci cu chirie la Ely și nu prea era fericită acolo, așa că i-am propus să se mute aici. Se ducea cu autobuzul la slujbă. Locuind aici îi e mai ușor să meargă la laborator.

– Așadar, ați locuit destul la țară ca să cunoașteți oamenii?

– De-ajuns ca să cunosc zona mlaștinilor. Dar nu îndeajuns ca să vă arăt cu degetul un asasin.

– Cât de bine l-ați cunoscut pe doctorul Lorrimer?

– Din vedere. N-am știut că Angela era verișoara lui până când ea s-a mutat la mine. Nu erau apropiați și el n-a fost niciodată aici. I-am cunoscut, firește, pe mai toți cei de la laborator. Dr. Howarth a format un cvartet de coarde imediat după sosirea lui și în luna august au dat un concert la capela Wren. După aceea, la adunările parohiale se dădea vin și brânză. Acolo i-am cunoscut pe cei mai mulți. Pe mulți îi știu din vedere și după nume, cum se întâmplă la țară. Ne ducem la același oficiu poștal și la aceeași cârciumă. Dacă vreți să aflați bârfele din sat și de la laborator, atunci n-are rost să veniți la mine.

– Concertul de la capelă a avut succes?

– Nu prea mare. Howarth este un foarte bun violonist amator, iar Claire Easterbrook este o violoncelistă competentă, dar ceilalți doi nu prea. Nici n-a mai repetat încercarea. Am impresia că s-a vorbit oarecum despre faptul că nou-venitul ar fi considerat de datoria lui să-i civilizeze pe localnicii mai puțin privilegiați și asta i-a ajuns la ureche. A lăsat impresia că reușea să umple singur prăpastia culturală dintre omul de știință și artist. Sau probabil n-a fost mulțumit de acustică. Părerea mea personală e că ceilalți trei n-au mai vrut să cânte cu el. În calitate de conducător al formației, probabil că s-a comportat cu aceeași

aroganță ca aceea a unui dirijor. Laboratorul e oricum mai eficient: randamentul său atinge douăzeci la sută. Dar dacă persoana este mulțumit, asta e altă problemă.

Nu rămăsese deci imună la bârfele laboratorului și ale satului, se gândi Dalgliesh. Se întrebă de ce oare era atât de deschisă. La fel de direct o întrebă:

– Când ați fost ieri la Postmill ați urcat sus?

– Ce caraghios bătrânul să vă spună asta. Ce-și închipuie el că am căutat eu? M-am dus la baie să văd dacă era cutia cu praf de curățat, ca să curăț lavoarul. Nu era.

– Ați aflat de testamentul doctorului Lorrimer, nu-i așa?

– Îmi închipui că tot satul știe. Probabil însă că am fost prima care a aflat. Bătrânul devenise agitat vrând să știe dacă îi ieșeau ceva bani, așa că Angela a sunat la avocat. Ea îl cunoscuse la deschiderea testamentului bunicii. I-a spus că ferma îi rămânea bătrânului, împreună cu 10 000 de lire sterline, așa că ea s-a gândit la restul.

– Iar domnișoarei Foley nu-i rămânea nimic?

– Așa e. Și mai e o funcționară nouă la laborator, care se pare că i-a căzut cu tronc lui Edwin și care o să primească o mie de lire sterline.

– Un testament nu prea drept.

– Ați cunoscut vreodată vreun testamentar care să spună că un testament e drept? Testamentul bunicii lui a fost și mai prost. Angela a pierdut atunci banii care i-ar fi schimbat viața. Acum nu mai are nevoie de ei. Ne descurcăm foarte bine.

– Bănuiesc că n-a fost un șoc pentru ea. El i-a vorbit despre ce intenții are?

– Dacă considerați asta o cale plină de tact ca să aflați dacă ea a avut un motiv ca să-l omoare, e mai bine s-o întrebați chiar pe ea. Iat-o că vine.

Angela Foley trecu prin salon, scoțându-și basmaua. Fața ei se întunecă la vederea vizitatorilor și spuse cu vădită supărare:

– Domnișoarei Mawson îi place să lucreze dimineața. N-ați anunțat că o să veniți.

Prietena ei râse.

– Nu m-au deranjat. Am făcut o introspecție folositoare în metodele poliției. Sunt eficiente, fără a fi crunte. Te-ai întors devreme.

– Cei de la Serviciul Social au sunat ca să spună că nu pot veni decât după-masă. Unchiul nu vrea să-i vadă, iar pe mine vrea să mă vadă și mai puțin. Ia masa cu soții Swaffield la parohie, așa că m-am gândit că mă pot întoarce acasă.

Stella Mawson aprinse o țigară.

– Ați sosit la momentul potrivit. Domnul Dalgliesh a întrebat cu tact dacă tu ai avea vreun motiv să-ți omori verișorul. Cu alte cuvinte, ți-a spus Edwin că o să-și modifice testamentul?

Angela Foley se uită la Dalgliesh și spuse calm:

– Nu. El n-a discutat niciodată cu mine afacerile lui și eu nu le-am discutat pe ale mele cu el. Nu cred că am discutat cu el în ultimii doi ani, în afară de probleme privind laboratorul.

Dalgliesh spuse:

– E totuși surprinzător faptul că el a vrut să schimbe un testament de lungă durată, fără să vă spună nimic.

Ea dădu din umeri și apoi explică:

– N-avea nici o legătură cu mine. Era doar vărul meu și nu fratele meu. El s-a transferat la Hoggatt de la laboratorul din Sud, cu cinci ani în urmă, ca să locuiască cu tatăl lui și nu pentru că aș fi eu aici. În realitate, nici nu m-a cunoscut. Dacă m-ar fi cunoscut, mă îndoiesc că m-ar fi plăcut. Nu-mi datora nimic, nici măcar un lucru drept.

– V-a plăcut de el?

Ea făcu o pauză și se gândi, ca și cum ea însăși ar fi vrut să răspundă la o asemenea întrebare. Strângând din ochi, Stella Mawson o privi prin fumul de țigară. Apoi domnișoara Foley spuse:

– Nu, nu mi-a plăcut de el. Cred că mi-a fost chiar frică de el. A fost ca un om copleșit din punct de vedere psihologic, nesigur de locul lui în viață. Mai târziu, încordarea și nefericirea erau

aproape palpabile. Mi s-a părut asta jenant și chiar ca o amenințare. Oamenii care își aveau propria personalitate sigură nici nu-și dădeau seama și nici nu se sinchiseau. Dar cei mai puțin siguri se simțeau amenințați și cred că acesta e și motivul pentru care lui Clifford Bradley îi era așa teamă de el.

Stella Mawson spuse:

– Bradley probabil își amintea, din cauza lui Edwin, de perioada când el însuși a fost tânăr. Era groaznic de nesigur, chiar și la serviciu, când a început prima dată. Îți mai aduci aminte cum s-a pregătit cu o seară înainte de a se prezenta în boxa martorilor – scriind toate întrebările posibile din partea avocatului părții adverse și asigurându-se că a găsit răspunsul perfect, învățând toate formulele științifice pe de rost ca să-i impresioneze pe cei din juriu? A făcut o încurcătură la unul dintre primele cazuri și nu și-a iertat-o niciodată.

Se făcu o liniște ciudată. Angela Foley avu de gând să vorbească, apoi se răzgândi. Privirea ei enigmatică se fixă asupra prietenei sale. Ochii Stellei Mawson se feriră. Ea se duse spre birou, își scoase o țigaretă și spuse:

– Ți-a spus mătușa lui. Ea obișnuia să-i citească cu glas tare, întrebare după întrebare. O seară de tensiune și de plictiseală de neînțeles. Nu-ți amintești?

– Ba da, spuse Angela, cu vocea ei ascuțită și rece. Da, îmi amintesc. Apoi se întoarse spre Dalgliesh: Dacă nu mai aveți alte întrebări pentru mine, am unele lucruri de făcut. Dr. Howarth mă așteaptă la laborator abia după-masă. Iar Stella mai vrea și ea să lucreze.

Ambele femei îi conduseră, stând amândouă în prag, ca și cum într-un mod politicos îi obligau pe oaspeți să plece. Dalgliesh mai că se aștepta ca ele să le facă semn cu mâna. Nu o întrebase pe Angela Foley despre cearta cu vărul ei. O să vină vremea și pentru așa ceva, dar, deocamdată, nu venise. Interesant – deși nu îl surprinsese – era că ea mințise. Ce îl interesase mai mult fusese povestea Stellei Mawson cu privire la repetițiile lui Lorrimer cu

o seară înainte de înfățișarea de la tribunal. Cineva îi povestise asta, dar era sigur că nu fusese Angela Foley.

Pe drum, Massingham îi spuse:

– Cincizeci de mii de lire sterline puteau schimba întreaga ei viață, i-ar fi dat o oarecare independență, ar fi dus-o departe de aici. Ce soi de viață poate avea aici, în mlaștina asta izolată, o femeie tânără, chiar două? Parcă ar fi o sclavă.

Dalgliesh, contrar obiceiului, se afla la volan. Massingham se uită, prin oglindă, la ochii întunecați, la mâinile lungi, așezate ușor pe volan. Dalgliesh spuse:

– Îmi aduc aminte ce mi-a spus George Greenall, primul sergent detectiv cu care am lucrat. Avea douăzeci și cinci de ani în Serviciul Central de Cercetări. Nu-l mai surprindea nimic despre oameni, nimic nu-l mai șoca. El mi-a spus: „Și se spune că cea mai distrugătoare forță în lume este ura. Băiete, să nu crezi asta. E dragostea. Iar dacă vrei să devii detectiv, învață mai bine să o recunoști când o întâlnești“.

2

Brenda ajunse la laborator cu mai bine de o oră întârziere joi dimineața. După agitația din ziua trecută nu se trezise la timp și mama ei nu o sculase intenționat. Ea dorise să plece fără să ia micul dejun, dar doamna Pridmore îi pusese, ca de obicei, în față farfuria cu șuncă și ou și îi spusese categoric că n-o să plece de acasă până ce n-o să mănânce. Știind prea bine că amândoi părinții ar fi fost mai fericiți dacă ea n-ar mai pune niciodată piciorul la Hoggatt, Brenda nu mai zisese nimic.

Ajunsese gâfâind și rușinată, găsindu-l pe inspectorul Blakelock încercând să facă față materialelor sosite în ultimele două zile, fluxului de sosiri și telefoanelor care zbârnâiau neîncetat. Se întreba dacă o va felicita, dacă aflase despre cele o mie de lire sterline și, în caz afirmativ, dacă era vreo deosebire. El însă părea nepăsător ca de obicei. Și îi spuse:

– Cum te schimbi, trebuie să mergi la director. E în biroul domnișoarei Foley. Poliția folosește biroul lui. Nu-ți face griji să pregătești ceaiul. Domnișoara Foley o să lipsească până după-masă. Trebuie să vadă pe cineva de la autoritatea locală a Serviciilor Sociale, în legătură cu unchiul ei.

Brenda se bucură mult că nu va trebui să dea nas cu Angela Foley. Mărturisirea de aseară făcută comandantului Dalgliesh fusese ca o trădare și nu se simțea prea bine. Ea spuse:

– Mai e deci cineva acolo?

– Clifford Bradley n-a apărut. A dat telefon soția lui ca să spună că nu se simte bine. Poliția a fost aici până la opt și jumătate. Au verificat toate materialele, în special drogurile și au controlat încă o dată întreg laboratorul. Din câte se pare, ei au impresia că aici se petrece ceva ciudat.

Nu era în firea inspectorului Blakelock să fie atât de comunicativ. Brenda întrebă:

– Ce înțelegeți prin „ceva ciudat"?

– N-au spus nimic. Dar acum vor să vadă orice dosar din laborator care are numărul de înregistrare 18 sau 40 sau 1840.

Brenda făcu ochii mari.

– E vorba numai de anul acesta sau trebuie să le luăm și pe cele de pe microfilm?

– Am început cu cele din anul acesta și cu cele de anul trecut și sergentul Underhill și polițistul lucrează acum la ele. Nu știu ce speră ei să găsească și după cum se vede nici ei nu speră. Chestie de noroc. Dr. Howarth a spus să te duci la el imediat cum sosești.

– Dar eu nu mă pricep la steno sau la dactilografie. De ce credeți că are nevoie de mine?

– Nu mi-a spus. Îmi închipui, ca să cauți dosare. Îmi închipui că o să fie și de telefonat și de dus și de adus.

– Unde e comandantul Dalgliesh? Nu e aici?

– El și inspectorul Massingham au plecat acum circa zece minute. Să mai discute cu cineva, îmi închipui. Nu-ți face griji în legătură cu ei. Munca noastră e aici, ajutând ca activitatea laboratorului să se desfășoare fără probleme.

Nu era timp de așa ceva și inspectorul Blakelock nu-și putu stăpâni o dojană. Brenda se grăbi să meargă în biroul domnișoarei Foley. Se știa că directorului nu-i plăcea ca oamenii să bată la ușa lui, așa că Brenda intră cât putu de încrezătoare. Se gândi: „Nu pot decât să mă străduiesc. Dacă nu-i de-ajuns, n-are decât să înghită".

El stătea la birou studiind parcă un dosar. Ridică privirea fără să zâmbească drept răspuns la „bună dimineața“ adresat de ea și spuse:

– Inspectorul Blakelock v-a explicat că vreau să fiu ajutat în dimineața asta, cât timp e plecată domnișoara Foley? Puteți lucra cu doamna Mallett la secretariat.

– Da, domnule.

– Poliția o să aibă nevoie de alte dosare. Îi interesează numai anumite numere. Sper că inspectorul Blakelock v-a explicat asta.

– Da, domnule.

– Acum, ei lucrează la înregistrările din 1976 și 1975, așa că e mai bine să începeți să le scoateți pe cele din 1974 și orice an ar dori ei.

Își luă ochii de la dosare și pentru prima dată o privi direct.

– Doctorul Lorrimer v-a lăsat ceva bani, nu-i așa?

– Da, domnule. O mie de lire sterline pentru cărți și aparate.

– Nu trebuie să-mi spui „domnule“, ci doctor Howarth. Ți-a plăcut de el?

– Da, mi-a plăcut.

Dr. Howarth lăsă din nou ochii în jos și întoarse paginile dosarului.

– Ce ciudat, nu m-aș fi gândit că el putea să aibă succes la femei sau femeile la el.

Brenda spuse hotărâtă:

– N-a fost așa.

– Cum n-a fost? Vrei să spui că el nu s-a gândit niciodată la tine ca femeie?

– Nu știu. Nu cred că el a încercat să...

Vocea i se opri. Dr. Howarth întoarse o foaie. Apoi spuse:

– Să te seducă?

Brenda prinse curaj, ajutată și de furie:

– Ei bine, nu putea aici la laborator. Și niciodată nu l-am văzut în altă parte. Iar dacă l-ați fi cunoscut într-un fel n-ați fi vorbit așa.

Se îngrozi de îndrăzneala ei. Dar directorul nu spuse decât un lucru, după părerea ei destul de trist:

– Sper să ai dreptate. Nu l-am cunoscut deloc.

Ea încercă să se justifice:

– El mi-a explicat ce este știința.

– Și ce este știința?

– Mi-a explicat că oamenii de știință formulează teorii cu privire la modul în care funcționează lumea fizică și apoi le testează cu ajutorul experimentelor. În măsura în care experimentele reușesc, teoriile rămân în picioare. Dacă nu reușesc, oamenii de știință trebuie să caute alte teorii, ca să explice faptele. Spunea că în știință există acest paradox incitant, în sensul că deziluzia e ceva firesc. Reprezintă un pas înainte.

– N-ai urmat lecții de știință la școală? Am înțeles că ai diplomă și pentru fizică și pentru chimie.

– Nimeni nu mi-a explicat vreodată așa.

– Nu. Îmi închipui că v-au plictisit cu experimente despre magnetism și despre proprietățile bioxidului de carbon. Apropo, domnișoara Foley a bătut la mașină un material privind repartizarea muncii personalului. Vreau ca toate cifrele să fie verificate – o să te ajute doamna Mallett – după care materialul trebuie trimis tuturor directorilor, înainte de ședința de săptămâna viitoare.

– Da, domnule. Da, domnule doctor Howarth.

– Și aș vrea să duci dosarul acesta domnișoarei Easterbrook, la laboratorul de biologie.

Se uită la ea și i se păru că pentru prima dată o privise cu amabilitate. El spuse foarte atent:

– Știu ce simți. Și eu am simțit același lucru. E doar o linie albă pe pardoseală, o mâzgăleală cu creta. Nimic altceva.

Îi întinse dosarul. Putea deci să plece. La ușă, Brenda se opri. Directorul îi spuse:

– Ce-i?

– Tocmai mă gândeam că depistarea trebuie să fie ca o știință. Detectivul formulează o teorie, apoi o testează. Dacă faptele pe

care le descoperă corespund, teoria rămâne în picioare. Dacă nu, va trebui să găsească o altă teorie, un alt suspect.

Dr. Howarth spuse sec:

– E o analiză rezonabilă. Dar tentația de a selecta faptele juste e probabil mai mare. Iar detectivul experimentează cu ființe umane. Proprietățile lor sunt complexe și nu sunt susceptibile de o analiză perfectă.

După o oră, Brenda ducea al treilea set de dosare sergentului Underhill în biroul directorului. Detectivul, plăcut la înfățișare, sări de pe scaun ca s-o ajute să scape de greutate. Telefonul sună pe biroul doctorului Howarth și sergentul Underhill se duse să răspundă. Puse la loc receptorul și se uită la colegul lui.

– Au sunat de la celălalt laborator și mi-au comunicat rezultatul analizelor sângelui. Ciocanul a fost în mod sigur arma folosită. Pe el era sângele lui Lorrimer. Au analizat și voma.

Ridică ochii și deodată își aminti că Brenda mai era în cameră, așa că așteptă până ce ea plecă și închise ușa. Detectivul spuse:

– Și?

– E cum ne-am gândit. Ține-o pentru tine. Un specialist în medicină legală ar fi știut că laboratorul nu poate stabili grupa sangvină pe baza vomei. Acizii din stomac distrug anticorpii. Ei pot eventual spune ce-a fost în mâncare. Deci tot ce ai nevoie să faci, dacă voma e a ta și ești suspectat, e să minți în privința mesei. Cine ar putea dovedi contrariul?

Colegul lui spuse:

– Numai dacă...

Sergentul Underhill se duse din nou la telefon.

– Exact. Cum ți-am spus, ține-o pentru tine.

3

După câteva zile de ploaie intermitentă și de soare capricios de toamnă, dimineața era rece, dar luminoasă, soarele încălzind pe neașteptate. Cu toată lumina plăcută, vechea parohie, cu cărămizile de culoarea ficatului, sub iedera cățărătoare, cu tinda masivă și streșinile suspendate avea aerul unei case deprimante. Poarta de fier deschisă, pe jumătate ieșită din țâțâni, era băgată în tufișurile care împrejmuiau grădina. Aleea cu pietriș trebuia curățată de ierburi. Pe pajiște, iarba fusese smulsă și netezită, acolo unde cineva făcuse o încercare nereușită să o tundă, după cât se pare cu o mașină boantă, iar răsadurile cu flori erau o amestecătură de crizanteme uriașe și de dalii pipernicite, pe jumătate năpădite de buruieni. Un căluț de lemn cu rotile la marginea poienii era singurul semn de viață.

Când se apropiară însă de casă, o fetișcană și un băiețel ieșiră din tindă și se opriră să-i privească. Erau probabil copiii lui Kerrison și pe măsură ce Dalgliesh și Massingham se apropiau, asemănarea devenea tot mai evidentă. Fata depășise vârsta școlii, dar cu greu îi dădeai șaisprezece ani, în afara unei priviri precaute și mature. Părul de culoare închisă îi cădea pe spate, în codițe prinse cu elastic, lăsându-i descoperită fruntea plină cu coșuri. Purta niște blugi ponosiți, de-o vârstă cu ea, peste care avea un pulover roșcat, destul de lăbărțat, evident al tatălui ei. În jurul

gâtului, Dalgliesh putu zări o cureluşă din piele. Picioarele murdare, fără ciorapi, le avea în nişte sandale de vară.

Băieţelul, se lipi strâns de sora lui, la vederea străinilor, avea circa trei sau patru ani şi era scund, cu faţa rotundă, nasul lat şi o gură delicată, fină. Faţa lui amintea, în miniatură, de cea a tatălui, cu sprâncene drepte şi stufoase deasupra ochilor cu pleoape grele. Purta o pereche de blugi şi un pulover împletit grosolan, pe care ţinea strâns o minge mare. Picioarele voinice erau băgate în nişte cizmuliţe scurte, de culoare roşie. Ţinea mingea cu toată puterea şi se uita la Dalgliesh fără să clipească, judecându-l tulburător.

Dalgliesh îşi dădu seama că nu ştia nimic despre copii. Mai toţi prietenii lui n-aveau copii, iar cei care aveau obişnuiau să-l invite atunci când vlăstarele lor stricătoare de linişte, egoiste erau la şcoală. Singurul lui băiat murise, împreună cu mama, exact la douăzeci şi patru de ore după naştere. Deşi acum îşi mai putea aminti cu greu chipul nevestei sale, în afara visurilor, imaginea trupuşorului bandajat, parcă de ceară, ca o păpuşă, cu pleoapele umflate, cufundat în pace, îi era aşa de dragă şi de apropiată încât uneori se întreba dacă imaginea, atât de scurtă, dar intensă, era cu adevărat a copilului lui sau o alesese singur ca prototip al copilăriei dispărute. Copilul lui ar fi fost acum mai mare decât acesta, ar fi intrat în anii agitaţi ai adolescenţei. De mult se convinsese pe sine că fusese mai bine aşa.

Acum însă, i se păru deodată că era vorba de o zonă a experienţei umane, la care se reîntorsese, după ce fusese cândva respins şi că această respingere într-un fel îl afectase ca om. Durerea aceasta, datorată pierderii, îl surprinse prin intensitatea ei. Se strădui s-o considere drept o senzaţie străină şi nedorită.

Deodată, băiatul îi zâmbi şi îi întinse mingea. Efectul fu teribil de emoţionant, ca atunci când o pisică rătăcită ţi se apropie cu coada ridicată, gata să se lase mângâiată. Se uitau unii la alţii. Dalgliesh zâmbi şi el. Apoi Massingham se repezi să ia mingea din mâinile durdulii.

– Haide să jucăm fotbal!

Începu să facă driblinguri pe pajiște, cu mingea galbenă și albastră. Imediat picioarele robuste se luară după el. Amândoi dispărură după casă și Dalgliesh putea să audă râsul zgomotos și ascuțit al băiatului. Fata se uită după ei și deodată fu cuprinsă de grijă. Se întoarse spre Dalgliesh:

– Sper să nu arunce mingea în foc. E aproape stins, dar rămășițele mai sunt foarte fierbinți. Am ars niște gunoaie.

– Nu-ți face griji. E un băiat atent. A avut frați mai mici.

Ea se uită cu atenție la el pentru prima dată.

– Sunteți comandantul Dalgliesh, nu-i așa? Noi suntem Nell și William Kerrison. Îmi pare rău, dar tata nu e acasă.

– Știu. Am venit să vorbim cu menajera voastră, domnișoara Willard, nu-i așa? Nu-i aici?

– În locul dumneavoastră, n-aș da atenție la nimic din ce spune ea. E o mincinoasă și jumătate. Și îi fură lui tata băutura. Nu vreți să ne întrebați pe William și pe mine?

– O să vină o polițistă și o să stea de vorbă cu amândoi, când o să fie tata acasă.

– Nu vreau s-o văd. Nu mă deranjează să vorbesc cu tine, dar nu vreau să văd o polițistă. Nu-mi plac cei de la asistența socială.

– O polițistă nu e o asistentă socială.

– E același lucru. Nu face ea anchete despre oameni? Am avut aici o asistentă socială după ce mama ne-a părăsit, înainte de a se judeca încredințarea, și ea se uita la William și la mine de parcă am fi fost un pericol public pe care cineva îl lăsase pe pragul ușii sale. S-a învârtit în jurul casei, a scotocit în lucruri, s-a prefăcut că admiră, spunând că e doar o vizită socială.

– Polițistele – ca și polițiștii – nu pretind niciodată că fac o „vizită socială". Nimeni nu ne-ar crede, nu-i așa?

Porniră împreună spre casă. Fata spuse:

– O să-l descoperiți pe asasinul doctorului Lorrimer?

– Sper. Eu așa sper.

– Și apoi ce se va întâmpla cu el, cu ucigașul vreau să spun?

– Va apărea în fața juraților. Apoi, dacă aceștia consideră dovezile drept suficiente, îl vor trimite spre judecată Tribunalului Regal.

– Și apoi?

– Dacă e găsit vinovat de omor, judecătorul îi va da pedeapsa prevăzută de lege, închisoare pe viață. Asta înseamnă că o să stea în închisoare o perioadă lungă, poate zece ani sau mai mult.

– Dar asta-i o prostie. Asta nu va schimba lucrurile. Îl vor aduce înapoi pe doctorul Lorrimer?

– Nu va schimba lucrurile, dar nu e o prostie. Viața e un lucru prețios pentru aproape fiecare din noi. Chiar și oamenii care n-au altceva decât viața tot mai doresc să trăiască până în ultima clipă. Nimeni n-are dreptul să i-o ia cuiva.

– Vorbești de parcă viața ar fi ceva ca mingea lui William. Dacă i-o iei, el știe că a pierdut-o. Dr. Lorrimer nu știe că a pierdut ceva.

– A pierdut anii pe care îi putea avea.

– E ca și cum ai lua mingea pe care William ar fi putut-o avea. Dar asta nu înseamnă nimic. Sunt numai vorbe. Să presupunem că ar fi murit oricum săptămâna viitoare. Ar fi pierdut numai șapte zile. Nu bagi la închisoare pe cineva, pentru zece ani, ca să plătească pentru cele șapte zile pierdute. Puteau să nu fie nici măcar zile fericite.

– Chiar dacă ar fi fost foarte bătrân și ar mai fi avut doar o zi de trăit, legea spune că el are dreptul s-o trăiască. Să-i iei viața înseamnă, oricum, crimă.

Fata spuse gânditoare:

– Cred că a fost altfel când oamenii credeau în Dumnezeu. Atunci cel care omora putea să se ducă în iad. Șapte zile ar fi însemnat atunci altceva. S-ar fi putut căi și ar fi avut timp să fie iertat.

Dalgliesh spuse:

– Toate aceste probleme sunt mai simple pentru cei care cred în Dumnezeu. Noi, care nu credem sau nu avem dreptul să credem, facem tot ce putem. De aceea există lege, cel mai bun lucru pe

care îl putem face. Justiția omenească nu e perfectă, dar e singura pe care o avem.

– Ești sigur că nu vrei să-mi pui întrebări? Ei știu că tata nu l-a omorât. El nu e un criminal. A fost acasă, cu William și cu mine când doctorul Lorrimer a murit. L-am băgat amândoi pe William în pat, la șapte și jumătate și apoi am stat cu el vreo douăzeci de minute, iar tăticu i-a citit *Ursulețul Paddington*. Apoi m-am dus în pat, pentru că mă durea capul și nu mă simțeam bine, iar tăticu mi-a adus o cană cu cacao, pe care a pregătit-o special pentru mine și mi-a citit poezii din antologia mea de la școală, până când el a crezut că am adormit. Dar în realitate nu adormisem. Pur și simplu încercam. El a plecat cu puțin înainte de ora nouă, când încă nu adormisem. Să-ți spun cum de știu?

– Dacă vrei.

– Fiindcă am auzit bătând clopotul de la biserică. După ce a plecat tata, am rămas pe întuneric gândindu-mă. S-a întors să mă vadă după circa o jumătate de oră, dar eu m-am făcut din nou că dorm. Așa că să-l lăsăm pe tata în pace, nu crezi?

– Nu știm exact când a murit doctorul Lorrimer, dar cred că-l putem lăsa.

– Doar dacă ți-aș spune o minciună.

– Oamenii spun deseori minciuni poliției. Și tu?

– Nu. Cred că aș face-o dacă aș crede că în felul acesta l-aș salva pe tăticu. După cum vezi, nu-mi pasă de doctorul Lorrimer. Mă bucur că a murit. N-a fost un om cumsecade. Cu o zi înainte de moartea lui, am fost la laborator să-l vedem pe tăticu. El avea lecție dimineața la cursul de perfecționare și ne-am gândit să trecem pe la el înainte de prânz. Inspectorul Blakelock ne-a lăsat să stăm în hol, iar fata aceea drăguță, care îl ajuta la birou, i-a zâmbit lui William și i-a oferit un măr din pachețelul ei. Apoi doctorul Lorrimer a coborât pe scară și ne-a văzut. Știu că el a fost, pentru că inspectorul a vorbit cu el și i-a zis pe nume, iar el a zis: „Ce-i cu copiii ăștia aici? Laboratorul nu e loc de joacă pentru copii". Eu i-am spus: „Nu sunt un copil. Sunt domnișoara Eleanor Kerrison, iar

acesta este fratele meu William și îl așteptăm pe tata". El s-a uitat la noi de parcă ne ura. Se îngălbenise la față și tremura tot. Ne-a spus: „Hei, voi nu puteți aștepta aici". După aia, i-a vorbit foarte nepoliticos inspectorului Blakelock. După plecarea doctorului Lorrimer, el ne-a spus că ar fi mai bine să plecăm, dar i-a zis lui William să nu dea atenție și i-a dat o bomboană, pe care a scos-o de după urechea lui stângă. Știați că inspectorul e scamator?

– Nu. N-am știut.

– Vreți să vedeți casa înainte de a vă duce la domnișoara Willard? Vă place să vizitați case?

– Foarte mult, dar poate nu acum.

– Oricum veniți să vedeți salonul. Este într-adevăr cea mai frumoasă cameră. Nu-i așa că e frumoasă?

Salonul nu era câtuși de puțin frumos. Era o încăpere întunecoasă, cu lambriuri de stejar, cu prea multă mobilă și arăta de parcă mai nimic nu se schimbase de pe vremea când soția și fetele, îmbrăcate în finet – ale parohului – stăteau aici cu pioșenie, îndeletnicindu-se cu cusutul. Geamurile cu cercevele, acoperite cu perdele roșii, pline de praf, împiedicau cu succes să pătrundă lumina zilei, astfel că Dalgliesh intră într-o umezeală întunecoasă pe care focul leneș nu putea câtuși de puțin s-o alunge. O masă imensă de lemn de mahon, pe care se afla un ghiveci cu crizanteme, era lipită de perete, iar căminul, îmbrăcat în marmură, era aproape ascuns de două fotolii, uriașe și desfundate și o sofa ruptă.

Eleanor spuse neașteptat de serios, parcă salonul îi reamintise de datoria ei de gazdă:

– Încerc să păstrez măcar o cameră în ordine, pentru cazul când am avea o vizită. Florile sunt drăguțe, nu-i așa? William le-a aranjat. Te rog să stai jos. Să vă aduc niște cafea?

– Mi-ar face mare plăcere, dar nu cred că am putea aștepta. Venisem s-o văd pe domnișoara Willard.

Massingham și William au apărut în cadrul ușii, îmbujorați de alergătură. William ținea mingea sub brațul stâng. Eleanor

îi conduse printr-o ușă căptușită cu postav verde și având cuie mari de alamă, trecând printr-un culoar din piatră, spre partea din spate a casei. William îl lăsase pe Massingham și alerga după ea, ținându-se nu prea bine cu mâna de blugii ei. Oprindu-se în fața unei uși de lemn negeluit de stejar, ea spuse:

– Aici o găsiți. Ei nu-i place ca eu și William să intrăm la ea. Oricum, miroase tare, așa că noi n-o să intrăm.

Și luându-l pe William de mână, ea îi părăsi.

Dalgliesh bătu la ușă. În cameră se auzi un zgomot rapid, parcă mișuna ceva, ca și cum un animal fusese tulburat în vizuina lui, apoi ușa se deschise ușor și un ochi bănuitor îi privi prin crăpătura îngustă. Dalgliesh spuse:

– Domnișoara Willard? Suntem comandantul Dalgliesh și inspectorul Massingham de la Poliția Metropolitană. Cercetăm cazul asasinării doctorului Lorrimer. Putem intra?

Ochiul se îmbună. Se auzi un gâfâit scurt, confuz, ca un pufăit și apoi ușa se deschise larg.

– Imediat, imediat. Ce credeți dumneavoastră despre mine? Din păcate, am ceea ce iubita mea doică obișnuia să numească invaliditate. Dar eu nu vă așteptam, iar la ora asta de dimineață am și eu o clipă de liniște.

Eleanor avea dreptate, camera mirosea. Mirosul, așa cum îl diagnosticase curios Massingham, era un amestec de sherry dulce, rufărie veche de corp și parfum ieftin. Era foarte cald. O flăcăruie albastră învăluia brichetele ovale de cărbune, așezate în căminul victorian. Fereastra, care dădea spre garaj și spre bălăriile care formau grădina din spate, fusese doar crăpată ușor, cu toate că ziua nu era rece. Aerul din cameră îi apăsa, greu și încărcat, ca o pătură murdară. Camera avea un specific feminin, teribil și pervers. Totul se vedea moale – cele două fotolii acoperite cu creton, șirul de perne de pe speteaza șezlongului victorian, covorașul imitând blana, din fața căminului. Polița de pe cămin era plină cu fotografii în rame argintii, mai toate cu un

preot în sutană și cu nevastă-sa, pe care Dalgliesh îi luă drept părinții domnișoarei Willard, stând unul lângă altul, deosebindu-se numai bisericile, cam posomorâte. Locul de onoare era ocupat de o fotografie de studio a domnișoarei Willard în persoană, tânără, rușinoasă foc, cu părul buclat. Pe raftul din dreapta ușii se afla o Madonă, sculptată în lemn, cu Pruncul în brațe. O lampă ardea la picioarele ei, cu o lumină slabă. Dalgliesh se gândi că era probabil copia unei piese de muzeu. Frumusețea ei evidenția și mai mult urâțenia camerei vrând parcă să spună că acolo erau mai multe ființe singuratice, mai multe suferințe omenești, toate însă oblăduite de aceeași îndurare.

Domnișoara Willard făcu semn spre șezlong.

– În micul meu bârlog, spuse ea zâmbind, îmi place să stau singură. I-am explicat doctorului Kerrison că nu pot trăi fără să am colțișorul meu. E un lucru rar și minunat, nu credeți? Fără aceasta, spiritul omenesc se ofilește.

Uitându-se la mâinile ei, Dalgliesh se gândi că trebuia să aibă patruzeci și ceva de ani, deși fața o arăta mai bătrână. Părul închis la culoare, uscat și spălăcit, bine încrețit, contrasta ciudat cu trupul ei șubred. Doi cârlionți atârnându-i peste sprâncene sugerau că ea tocmai își scosese în grabă bigudiurile când îi auzise bătând la ușă. Fața era machiată. Sub fiecare ochi era o dungă roșie, iar rujul pătrunsese adânc în cutele gurii. Falca mică și pătrată i se mișca de parcă ar fi fost o marionetă. Nu se îmbrăcase complet încă și un halat matlasat, din nailon înflorat, pătat cu ceai și cu ceva ce semăna a ou legat peste o cămașă de noapte din nailon, de culoare albastru-deschis, cu o horbotă murdară în jurul gâtului. Massingham era fascinat de ghemotocul de bumbac de deasupra pantofilor, de la care nu-și lua ochii, până ce își dădu seama că ea își pusese ciorapii invers.

Ea le spuse:

– Vreți să-mi vorbiți despre alibiul doctorului Kerrison. Mă așteptam. E pur și simplu caraghios că un om ca el, atât de drăguț, incapabil de orice violență, să fie nevoit s-o facă. Pot însă să vă

fiu de folos. A fost bineînțeles acasă până după nouă și l-am mai văzut după mai puțin de o oră. Totul e însă o pierdere de timp. Vă bucurați de o mare reputație, domnule comandant, dar aici e vorba de o crimă pe care știința nu o poate rezolva. Nu degeaba se spune „mlaștinile negre". De-a lungul secolelor, diavolul a ieșit din pământurile astea umede și reci. Ne putem lupta cu diavolul, domnule comandant, dar nu cu armele dumneavoastră.

Massingham spuse:

– Să zicem că le dăm armelor noastre o șansă.

Ea se uită la el și zâmbi cu compasiune.

– Dar toate ușile au fost încuiate. Toate mecanismele voastre științifice erau intacte. Nimeni n-a intrat și nimeni n-a ieșit. Și cu toate astea, el a fost doborât la pământ. Domnule inspector, aici nu e mână de om.

Dalgliesh spuse:

– A fost aproape sigur un obiect greu și nu încape îndoială că la capătul lui a fost o mână de om. E de datoria noastră să aflăm cine anume a fost și eu sper că ne veți putea ajuta. Aveți grijă de casa doctorului Kerrison și a fiicei sale, nu-i așa?

Domnișoara Willard îi aruncă o privire, în care mila față de ignoranță se împletea cu un reproș blând.

– Nu sunt menajeră, domnule comandant. În nici un caz o menajeră. Putem spune că sunt o invitată a casei. Dr. Kerrison avea nevoie de cineva care să stea aici, încât copiii să nu rămână singuri, atunci când e chemat la scena crimei. Sunt copii dintr-o căsătorie ratată. O poveste veche și tristă. Nu sunteți căsătorit, domnule comandant?

– Nu.

– Înțelept lucru. Ea oftă și în oftatul ei era mult dor, un regret nesfârșit.

Dalgliesh insistă:

– Deci locuiți complet separat?

– Aceasta este mica mea reședință. Această cameră și baia de alături. Mica mea chicinetă e după ușa aceasta. N-am să vi-o arăt, deoarece nu arată așa cum aș vrea să fie.

– Cât de exacte sunt obligațiile casnice, domnișoară Willard?

– Își pregătesc singuri micul dejun. Doctorul ia, de obicei, masa de prânz la spital. Nell și William au ceva pe tavă dacă ea are grijă să pregătească și eu am grijă de mine. Apoi eu gătesc ceva seara, destul de simplu, pentru că nu suntem așa de mari mâncăcioși. Mâncăm foarte devreme, din cauza lui William. E mai degrabă un ceai cu ceva. Nell și tatăl ei pregătesc toată mâncarea la sfârșitul săptămânii. Totul merge, într-adevăr, destul de bine.

„Destul de bine pentru tine“, se gândi Massingham. Băiatul arăta zdravăn și bine hrănit, dar fata ar fi trebuit să fie la școală și să nu se lupte, aproape singură, cu casa asta izolată și groaznică. Se întrebă cum se împacă ea cu domnișoara Willard. Parcă citindu-i gândurile, domnișoara Willard spuse:

– William e un băiețel dulce. Nu deranjează pe nimeni. Abia dacă-l văd. În schimb, Nelly e dificilă, foarte dificilă. Așa sunt, de obicei, fetele la vârsta ei. Are nevoie s-o struneasca mamă-sa. Știți că doamna Kerrison și-a părăsit soțul acum un an, nu-i așa? A plecat cu unul dintre colegii ei de la spital. Asta l-a distrus complet. Acum ea caută să obțină de la Înalta Curte schimbarea hotărârii de încredințare a copiilor și să i se dea ei copiii, când o să se pronunțe divorțul peste o lună, și eu sunt sigură că e bine dacă au s-o facă. Copiii trebuie să stea cu mama lor. Nu că Nell ar mai fi un copil. De băiat trebuie să aibă grijă, nu de Nell. Dacă mă întrebați, nimeni nu-și face griji în privința ei. Din cauza ei, tatăl are de îndurat momente groaznice. Coșmaruri, urlete, astm. El se duce la Londra luna viitoare pentru o conferință de trei zile despre patologia legală. Mi-e teamă că ea o să-l facă să plătească pentru această călătorie de plăcere, când o să se întoarcă. E neurastenică. O să-l pedepsească pentru că el l-ar iubi mai mult pe fratele ei, deși, bineînțeles, nu e adevărat.

Dalgliesh se întrebă prin ce proces mintal ajunsese ea la o asemenea concluzie psihologică. I se părea profund greșit. Îi păru sincer rău de Kerrison.

Deodată, lui Massingham i se făcu rău. Căldura și mirosul puternic din cameră îl doborâră. O picătură de sudoare rece îi căzu pe carnet. Mormăind o scuză, el se repezi la fereastră și trase de ea. Pentru o clipă rezistă, apoi cedă. Șuvoaie de aer rece, tonifiant, pătrunseră înăuntru. Lumina slabă din fața Fecioarei clipi și apoi se stinse.

Când își luă carnetul de notițe, Dalgliesh întreba deja despre seara respectivă. Domnișoara Willard spunea că gătise o mâncare cu carne de vită, cartofi și mazăre pentru cină, urmată de blamanjele. Spălase singură vasele și se dusese să spună noapte bună familiei, înainte de a se întoarce în camera ei. Erau toți în salon și doctorul Kerrison și Nell erau pe punctul de a-l duce pe William în pat. N-a mai văzut și n-a mai auzit nimic despre familie, decât după ora nouă, când s-a dus să vadă dacă ușa din față era zăvorâtă. Doctorul Kerrison uita uneori să încuie și nu-și dădea seama cât de nervoasă se simțea ea dormind singură la parter. Câte lucruri groaznice nu se scriu. Trecuse pe lângă ușa de la birou, care era crăpată, și îl auzise pe doctorul Kerrison vorbind la telefon. Se întorsese în camera ei și dăduse drumul la televizor.

Dr. Kerrison trecuse pe la ea cu puțin timp înainte de ora zece ca să-i vorbească despre o mică creștere a salariului, dar au fost întrerupți de un telefon. Se întorsese după circa zece minute sau mai mult și stătuseră împreună cam o jumătate de oră. Îi făcuse plăcere să aibă o discuție între patru ochi, fără ca să-și bage nasul copiii. Apoi el îi spusese noapte bună și plecase. Ea dăduse din nou drumul la televizor și se uitase până aproape de miezul nopții, când se culcase. Dacă doctorul Kerrison ar fi scos mașina, ea ar fi simțit cu siguranță, ar fi auzit, deoarece camera ei dădea spre garajul construit lângă casă. Pot să vadă asta și singuri.

A doua zi, se sculase târziu și luase micul dejun abia după nouă. O trezise soneria telefonului, dar nu aflase despre moartea doctorului Lorrimer decât când se întorsese doctorul Kerrison de la laborator. El se întorsese pentru scurtă vreme, imediat după nouă, ca să-i spună lui Nell ce se întâmplase și ca să sune la spital și să anunțe că orice telefon pentru el să fie îndrumat spre laborator.

Dalgliesh spuse:

– Am înțeles că doctorul Lorrimer obișnuia să vă ducă cu mașina la slujba de ora 11 de la biserica Sf. Maria din Guy's Marsh. Se pare că era un om singuratic și nu prea fericit. Nimeni nu l-a cunoscut bine. Mă întrebam dacă n-a găsit în dumneavoastră acea camaraderie și prietenie care se pare că-i lipseau în activitatea lui.

Massingham se uită curios s-o vadă răspunzând la această invitație tranșantă la mărturisire. Ea închise ochii ca o pasăre, în vreme ce o spuzeală roșie îi apăru pe gât. Încercând să fie cochetă, ea spuse:

– Vreți să mă necăjiți, domnule comandant, nu-i așa? Comandant, nu-i așa? Mi se pare ciudat rangul ăsta din marină. Cumnatul meu era la marină, așa că mă pricep puțin. Mi-ați vorbit de prietenie. Asta implică încredere. Mi-ar fi plăcut să-l ajut, dar nu era ușor să-l cunoști. Mai era și diferența de vârstă. Nu sunt chiar așa de în vârstă. Cred că e vorba de mai puțin de cinci ani. Totuși e mult față de un bărbat tânăr. Nu, mă tem că suntem doi anglicani de modă veche în aceste ținuturi pline de protestanți. Nici nu stăm împreună în biserică. Eu întotdeauna am stat pe rândul trei, lângă amvon, iar lui îi place să stea tocmai în spate.

Dalgliesh insistă:

– Trebuie să-i fi plăcut totuși compania dumneavoastră. Vă lua cu el în fiecare duminică, nu-i așa?

– Numai pentru faptul că l-a rugat părintele Gregory. Este un autobuz spre Guy's Marsh, dar ar trebui să aștept o jumătate de oră, în timp ce doctorul Lorrimer tot mergea la vechea parohie. Părintele Gregory a sugerat că ar fi bine dacă am călători

împreună. El n-a intrat niciodată înăuntru. Eu am fost întotdeauna gata și l-am așteptat afară. Dacă tatăl lui era bolnav sau el pleca la vreun caz, îmi dădea telefon. Uneori nu mă putea anunța, dar eu știam că dacă n-a trecut până la unsprezece fără douăzeci, n-are să mai vină, așa că mă duceam la autobuz. În general venea, exceptând primele șase luni din acest an, când a renunțat la misă. M-a sunat însă la începutul lui septembrie, ca să-mi spună că o să oprească ca să mă ia ca de obicei. Firește, nu l-am întrebat niciodată de ce a întrerupt. Fiecare traversează singur nopțile întunecate ale sufletului.

Așadar, nu se mai dusese la misă, când începuse treaba cu Domenica Schoffield, își reluase mersul la biserică după ruptură. Dalgliesh o întrebă:

– El s-a împărtășit?

Ea nu se miră de întrebare.

– Doar după ce a început să meargă din nou la misă, în septembrie. Asta m-a cam neliniștit, ca să fiu sinceră. Mă întrebam dacă să-i sugerez, pentru cazul că ar avea vreun necaz, să stea de vorbă cu părintele Gregory. Tema era foarte delicată. Și într-adevăr nu mă privea.

Și ea n-ar fi vrut să-l jignească, se gândi Massingham. Călătoria cu mașina trebuie să fi fost foarte cuviincioasă. Dalgliesh o întrebă:

– El a sunat foarte rar. Dumneavoastră l-ați sunat vreodată?

Ea se întoarse și-și făcu de lucru bătând o pernă.

– Vai de mine, nu! Nici măcar nu-i știu numărul de telefon.

Massingham spuse:

– E ciudat că mergea la biserica din Guy's Marsh și nu la cea din sat.

Domnișoara Willard se uită aspru la el.

– Deloc. Domnul Swaffield este un om foarte valoros, dar e de modă veche. Zona mlaștinilor a fost întotdeauna protestantă. Când răposatul meu tată a fost paroh aici, s-a luptat tot timpul cu consiliul parohial cu privire la delimitare. Cred, de asemenea, că

doctorul Lorrimer nu voia să se bage în activitatea bisericii și satului. Nu-i ușor să fii primit ca membru al unei congregații. Părintele Gregory nici nu se aștepta la asta. Își dădea seama că doctorul Lorrimer trebuia să aibă grijă de tatăl lui și de slujbă, care îl solicita mult. Apropo, m-am mirat mult că poliția nu l-a sunat pe părintele Gregory. Cineva trebuia să-l fi chemat pe părintele la căpătâiul mortului.

Dalgliesh spuse atent:

– A murit cu câteva ore mai înainte ca trupul să fie descoperit, domnișoară Willard.

– Chiar și așa, trebuia chemat preotul.

Ea se ridică în picioare, dând de înțeles că interviul luase sfârșit. Și Dalgliesh dorea să plece. Îi mulțumi într-un chip oficial și o rugă pe domnișoara Willard să ia imediat legătură cu el dacă ar fi fost ceva interesant. El și Massingham erau la ușă, când, pe neașteptate, ea strigă:

– Ei, tinere!

Detectivi se întoarseră spre ea. Ea i se adresă lui Massingham ca o bonă de modă veche care ceartă un copil:

– Vrei să închizi fereastra, pe care atât de nepoliticos ai deschis-o, și să reaprinzi candela?

Resemnat, parcă ascultând de ordinele de mult uitate ale bonei, Massingham se supuse. Fură lăsați să găsească singuri ieșirea din casă și nu mai văzură pe nimeni. Când erau în mașină și își legau centurile, Massingham explodă:

– Doamne, Dumnezeule, nu putea Kerrison găsi pe cineva mai potrivit să aibă grijă de copii decât baba-cloanța asta. E șleampătă, bețivă și pe jumătate nebună.

– Nu-i ușor pentru Kerrison. Într-un sat îndepărtat, cu o casă mare și rece și cu o fată cu care nu te înțelegi ușor. Între această muncă și ajutorul de șomaj, majoritatea femeilor ar fi optat probabil pentru ajutor. Te-ai uitat la focul din curte?

– Nu era nimic. Se pare că face foc din când în când și ard mobilă veche și resturi din grădină, pe care le-au strâns într-un șopron. William mi-a spus că Nell a făcut focul azi-dimineață.

– William poate să vorbească? întrebă Dalgliesh.

– Da, poate. Dar nu sunt sigur că-l puteți înțelege. Ați crezut-o pe doamna Willard când a vorbit despre alibiul lui Kerrison?

– Sunt gata s-o cred, ca și pe doamna Bradley sau pe doamna Blakelock, când mi-au confirmat alibiurile pentru Bradley și Blakelock. Cine poate ști? Știm că doctorul Kerrison l-a sunat pe doctorul Collingwood la nouă și că a fost acolo să primească răspunsul în jur de ora zece. Dacă domnișoara Willard își menține povestea, lui îi rămâne neelucidată ora respectivă și am sentimentul că e ora crucială. Dar cum a aflat el? Și dacă a aflat, de ce a presupus că am putea stabili atât de precis ora morții? Stând cu fata lui până la nouă și vizitând-o apoi pe domnișoara Willard cu puțin înainte de zece, mi se pare o încercare de a dovedi că a fost acasă toată ora aceea.

Massingham spuse:

– Trebuia să fie, ca să primească telefonul de la ora zece. Nu văd cum ar fi putut ajunge la Hoggatt, să-l omoare pe Lorrimer și să se întoarcă acasă în mai puțin de șaizeci de minute, dacă mergea pe jos. Iar domnișoara Willard pare a fi sigură că el n-a luat mașina. Mă gândesc că ar fi fost posibil dacă ar fi scurtat drumul pe la noul laborator, dar n-ar fi fost ușor.

Se auzi piuitul radiotelefonului. Dalgliesh preluă mesajul. Era de la turnul de control din Guy's Marsh anunțând că sergentul Reynolds, aflat la laborator, voia să ia legătura cu el. Se primise raportul de la laboratorul de metabolism.

4

Deschiseră ușa împreună. Doamna Bradley ținea în brațe un copil adormit. Bradley spuse:

– Poftiți. În legătură cu voma, nu-i așa? Vă așteptam.

Intrară în salon. Le făcu semn spre cele două scaune, iar el se așeză pe sofa, în fața lor. Soția lui se așeză lângă el, mutând greutatea copilului pe umăr. Dalgliesh întrebă:

– Doriți un avocat?

– Nu. Oricum, nu acum. Sunt gata să spun tot adevărul, care nu e în defavoarea mea. Cel mult, îmi pot pierde serviciul. În cel mai rău caz. Și cred că nu trebuie să-mi fac griji.

Massingham își deschise caietul cu notițe. Dalgliesh îi spuse Suzanei Bradley:

– De ce nu puneți copilul în cărucior, doamnă Bradley?

Ea se uită la Dalgliesh cu ochi aprinși și dădu cu tărie din cap, strângând și mai tare copilul, ca și cum s-ar fi așteptat ca ei să i-l smulgă din brațe. Massingham se bucură că cel puțin copilul dormea. Dar n-ar fi vrut ca mama și nici copilul să fie acum aici. Se uită la copil, în cămășuța roz de noapte, lipit de umărul mamei, cu șuvițe de păr pe gâtul gingaș, cu o aluniță pe cap, la spate, cu ochii închiși și cu năsucul caraghios și cârn. Fragila mamă, cu boțul ei stropit cu lapte, te inhiba mai mult decât o firmă întreagă de avocați recalcitranți, porniți împotriva poliției.

Se puteau spune multe. Altceva era să iei un suspect în mașina poliției și să-l duci la post, ca să facă declarații în ambianța anonimă a camerei de interogatorii. Salonul soților Bradley îi dădea o stare de iritare, amestecată cu milă. Aici nu se găsea nici un cămin, iar televizorul stătea la loc de cinste, deasupra radiatorului electric băgat în perete, având pe el popularul desen al valurilor care se izbesc de faleză. Peretele din față fusese tapițat, ca să se asorteze cu perdelele, dar ceilalți trei erau goi, tencuiala începând să crape. Sub un scăunel înalt, de copil, era întinsă o mușama ca să protejeze covorul. Totul părea nou, ca și cum n-ar fi avut greutăți, ar fi primit de-a gata această cameră mică si fără nimic deosebit. Dalgliesh spuse:

– Vom considera că relatarea dumneavoastră anterioară, cu privire la seara de miercuri n-a fost adevărată sau a fost incompletă. Deci, ce s-a întâmplat?

Massingham se întrebă pentru o clipă de ce Dalgliesh nu-l avertizase pe Bradley. Apoi se gândi că acesta știa că Bradley ar fi putut să ucidă, dacă ar fi fost provocat, dar n-ar fi avut curajul să sară pe fereastră de la etajul trei. Și dacă nu sărise, atunci cum ieșise din laborator? Ucigașul lui Lorrimer fie că folosise cheile, fie că se cățărase. Toate cercetările, toate investigațiile atente și repetate asupra clădirii confirmaseră această ipoteză. Nu exista o altă cale.

Bradley se uita la soția lui. Ea îi adresă un zâmbet scurt și îi întinse mâna liberă. El o apucă și amândoi se strânseră unul lângă altul. El își umezi buzele și începu să vorbească, de parcă cuvintele fuseseră repetate de mult timp.

– Marți doctorul Lorrimer a terminat de scris raportul meu confidențial anual. Mi-a spus că vrea să-mi vorbească despre el a doua zi, înainte de a-l preda doctorului Howarth și m-a chemat la el în birou, de îndată ce a sosit la laborator. Îmi făcuse un raport defavorabil și conform regulamentului trebuia să explice motivul. Am vrut să mă apăr, dar n-am putut. Și nici nu există

nici o discreție. Simțeam că tot laboratorul știa ce se întâmplă, așa că am ascultat și am așteptat. Mai mult, îmi era frică de el. Nu știu exact de ce. Nu pot să explic acest lucru. Avea un asemenea efect asupra mea încât era de-ajuns să vină să lucreze lângă mine, că și începeam să tremur. Când era plecat la locul unei crime, mă simțeam de minune. Puteam atunci să lucrez perfect. Raportul anual era just. Știam că munca mea se ducea de râpă. Dar era numai o parte a motivului. Se pare că el lua inadaptarea mea ca o jignire personală. Nu putea să suporte o lucrare slabă. Era obsedat de greșeli. Și cum eram îngrozit, făceam tot mai multe.

Se opri o clipă. Nimeni nu vorbi. Apoi continuă:

– Nu ne-am dus la concertul din sat pentru că nu puteam angaja o doică și oricum mama lui Sue urma să vină la cină. Am ajuns acasă cu puțin înainte de ora șase. După masă – carne condimentată cu orez și mazăre – am condus-o la autobuzul de la 7.45. M-am întors direct aici. Dar m-am tot gândit la raportul nefavorabil, la ce o să spună doctorul Howarth, ce o să fac dacă el o să recomande transferul meu, cum o să putem să vindem casa. Ar însemna să cumpărăm când prețurile sunt mari și e aproape imposibil să găsim un cumpărător, dacă n-ar fi să vând în pierdere. Nici nu cunosc un alt laborator care să mă angajeze. După o vreme, m-am gândit să mă întorc la laborator și să discut cu el. Aveam câteva idei care să ne permită să comunicăm, astfel încât să vorbesc cu el exact ca și cum aș fi vorbit cu un alt om și să-l fac să înțeleagă ceea ce simt. Oricum, simțeam că înnebunesc dacă stau în casă. Trebuia să ies să mă plimb undeva și am luat-o pe jos spre Hoggatt. Nu i-am spus lui Sue ce urma să fac. Ea a încercat să mă convingă să nu plec. Dar am plecat.

Se uită la Dalgliesh și întrebă:

– Pot să beau puțină apă?

Fără să scoată o vorbă, Massingham se sculă și se duse să vadă unde era bucătăria. Nu reuși să vadă paharele, dar găsi două

cești spălate. Umplu una cu apă rece și i-o aduse lui Bradley. Acesta o goli. Își trecu mâna peste gura umedă și continuă:

– Pe drum spre laborator n-am văzut pe nimeni. În satul ăsta nu iese nimeni din casă după ce se înnoptează și presupun că majoritatea s-au dus la concert. În holul laboratorului, se vedea o lumină. Am sunat și a venit Lorrimer. A rămas surprins când m-a văzut, dar i-am spus că vreau să vorbesc cu el. S-a uitat la ceas și a spus că-mi poate acorda numai cinci minute. Am urcat după el la laboratorul de biologie.

Se uită direct spre Dalgliesh și spuse:

– A fost o discuție ciudată. Am simțit că era nerăbdător și că voia să scape de mine și chiar m-am gândit că uneori nu prea asculta ce-i spuneam, nici măcar nu-și da seama că eram acolo. N-am reușit mare lucru. Am încercat să-i explic că nu eram neglijent, că-mi plăcea să muncesc, să am succese și să fiu valoros pentru serviciu. Am încercat să-i explic ce efect avea el asupra mea. Nu știu dacă m-a ascultat. Stătea cu ochii tintuiți dușumea. Apoi a ridicat capul și a început să vorbească. În realitate, nu se uita la mine, ci privea prin mine, ca și cum n-aș fi fost acolo. Mi-a spus niște lucruri teribile, parcă recitate, neavând nici o legătură cu mine. L-am auzit spunând aceleași și aceleași cuvinte. Fără sens. Fără rost. A mai spus ceva despre căsătorie, ca și cum aș fi fost și un ratat sexual. Cred că era nebun. Nu pot să explic cum era, dând afară toată ura, mizeria și disperarea. Am stat copleșit de potopul de cuvinte ce se abătea asupra mea, ca și cum aș fi fost un gunoi. Apoi m-a privit fix și mi-am dat seama că mă vede pe mine, Clifford Bradley. Vocea parcă i se schimbase. Mi-a zis: „Ești un biolog de mâna a treia și un medic legist de mâna a patra. Asta ai fost când ai venit în secție și n-ai să te schimbi niciodată. Am două posibilități – să verific fiecare rezultat al tău sau să risc ca serviciul și laboratorul să fie discreditate la tribunal. Nici una nu e acceptabilă. De aceea, îți sugerez să-ți găsești un alt serviciu. Iar acum, am de lucru, așa că te rog să

pleci". Mi-a întors spatele, iar eu am plecat. Știam că-i imposibil. Mai bine n-aș fi venit. Nu-mi spusese niciodată ce gândea despre mine, în nici un caz cu asemenea cuvinte. M-am simțit groaznic, înfiorător și știu că mi-au dat lacrimile. Asta m-a făcut să mă disprețuiesc și mai mult. M-am repezit pe scări spre toaleta bărbaților și abia am putut să ajung la primul lavoar până să vomit. Nu-mi amintesc cât timp am stat aplecat deasupra lavoarului, ba plângând, ba vomitând. Cred că în jur de trei sau patru minute. Am dat apoi drumul la apă rece și mi-am dat pe față. Am încercat apoi să mă adun. Eram însă șocat și mă simțeam prost. M-am așezat pe unul dintre scaunele de la toaletă și m-am luat cu mâinile de cap. Nu știu cât de mult am stat acolo. Poate zece minute sau poate mai mult. Știam că n-o să pot vreodată să-i schimb părerea despre mine, n-am să-l pot face să înțeleagă. Nu era asemenea celorlalți oameni. Mi-am dat seama că mă ura. Dar atunci am început și eu să-l urăsc, dar altfel. Trebuia să plec. Știam că el o să verifice. Cel puțin puteam să-i spun ce gândeam despre el. Puteam să mă comport ca un om. Așa că am coborât pe scară, spre laboratorul de biologie.

Făcu din nou o pauză. Copilul se mișcă în brațele mamei și scânci în somn. Susan Bradley începu automat să se miște și să-i cânte încet, fără să-și ia ochii de la soț. Bradley vorbi mai departe:

– Zăcea între cele două mese, cu fața în jos. N-am mai stat să văd dacă era mort. Ar trebui să mă simt groaznic pentru faptul că l-am lăsat fără să-i dau ajutor. Dar nu simt nici un regret. Atunci însă m-am bucurat că a murit. Nu simțeam altceva decât groază. M-am repezit pe scară în jos și afară din laborator, de parcă asasinul venea după mine. Ușa avea yala pusă și știam că trebuia s-o deblochez, dar nu puteam să-mi amintesc. Am fugit pe alee. Cred că tocmai atunci trecea un autobuz, dar a plecat înainte ca eu să ajung la poartă. Când am ajuns la șosea, dispăruse. Apoi am văzut o mașină apropiindu-se și instinctiv m-am dat înapoi în umbra zidurilor. Mașina a încetinit și a intrat pe

aleea laboratorului. Apoi am mers încet, normal. Singurul lucru de care îmi amintesc a fost că am ajuns acasă.

Susan Bradley vorbi pentru prima dată:

– Clifford mi-a povestit totul. Trebuia s-o facă. Arăta groaznic, încât am știut că s-a întâmplat ceva teribil. Am hotărât împreună ce-i mai bine de făcut. Știam că el n-are nici o legătură cu ce i s-a întâmplat doctorului Lorrimer. Dar cine l-ar fi crezut pe Cliff? Toți cei de la secție știau ce crede doctorul Lorrimer despre el. El ar fi fost oricum suspectat, iar dacă ați aflat că el a fost acolo, la laborator, așa cum de altfel s-a întâmplat, cum ar fi putut el spera să vă convingă că nu e vinovat? Așa că am hotărât să spunem că am fost împreună toată seara. Mama a sunat în jur de ora nouă ca să ne spună că a ajuns cu bine acasă și i-am spus că el e la baie. Ei niciodată nu i-a plăcut cum m-am măritat și eu n-am vrut să spun că este plecat. Ea ar fi început să vorbească urât de el, că ne-a lăsat singuri, pe mine și pe copil. Așa că am știut că ea putea să confirme ce-am spus eu și asta ne putea oarecum ajuta, deși ea nu vorbise cu el. Apoi Cliff și-a adus aminte de vomă.

Soțul continuă, chiar nerăbdător, parcă dorind să-i facă să înțeleagă și să-l creadă:

– Știam că mi-am dat cu apă rece pe față, dar nu mai eram sigur dacă curățasem lavoarul. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât eram mai sigur că era pătat cu vomă. Și mi-am dat seama cât de multe puteați să aflați. Știu că am tăinuit, dar n-am ce face. Știam că acizii stomacali vor distruge anticorpii și că laboratorul nu va putea stabili grupa mea sanguină. Era vorba însă de carnea condimentată, de coloranți și de mazăre. Puteau spune multe despre ultima masă încât să mă poată identifica. Și nu puteam să mint în privința mesei de seară, deoarece mama Suzanei mâncase cu noi. De aceea am avut ideea să încercăm s-o oprim pe doamna Bidwell să se ducă devreme la laborator. Întotdeauna am mers la serviciu înainte de nouă, așa că aș fi fost primul în mod firesc.

Dacă mă duceam drept la toaletă, cum făceam în mod normal, și aș fi curățat lavoarul, ar fi dispărut singura dovadă că am fost la laborator în seara anterioară. N-ar mai fi știut nimeni.

Susan Bradley zise:

– A fost ideea mea s-o sun pe doamna Bidwell și eu am vorbit cu soțul ei. Știam că ea n-o să răspundă la telefon. Ea niciodată nu răspunde. Cliff n-a știut însă că bătrânul Lorrimer nu fusese internat în spital cu o zi înainte. El ieșise din laborator când a sunat bătrânul Lorrimer. Așa că planul s-a năruit. Domnul Lorrimer i-a telefonat inspectorului Blakelock și toți au sosit la laborator aproape la fel de devreme ca și Cliff. Așa că n-am mai avut altceva de făcut decât să așteptăm.

Dalgliesh își putu imagina ce groaznic fusese timpul în care așteptaseră. Nu-i de mirare că Bradley nu putuse să se mai ducă la laborator. Întrebă:

– Când ai sunat, la soneria laboratorului, cât timp a trecut până a venit doctorul Lorrimer?

– Aproape imediat. Nu putea să fi venit de sus de la secția de biologie. Trebuie să fi fost undeva la parter.

– N-a spus că ar aștepta un vizitator?

Ispita era clară, dar Bradley spuse:

– Nu. Mi-a spus că are treabă, dar eu am crezut că se referă la analiza la care lucra.

– Și când ai găsit cadavrul, n-ai văzut și n-ai auzit nimic legat de asasin?

– Nu. Bineînțeles că n-am așteptat să mă uit. Sunt însă sigur că era acolo și foarte aproape. Nu știu de ce.

– Ai observat poziția ciocanului, faptul că fusese ruptă o foaie din carnetul lui Lorrimer?

– Nu, nimic. Tot ce-mi amintesc este Lorrimer, cadavrul și dâra de sânge.

– Când ai fost la toaletă, ai auzit soneria de la ușă?

– Nu, dar nici nu cred că aș fi putut de acolo. Oricum n-aș fi auzit, cum mă simțeam de rău.

– Când doctorul Lorrimer a deschis ușa, te-a șocat ceva, în afară de faptul că a venit așa de repede?

– Nimic, în afara faptului că ducea cu el caietul de notițe.

– Ești sigur?

– Da, sunt sigur. Îl ținea închis.

Deci sosirea lui Bradley întrerupsese ceva ce făcea Lorrimer. Iar el era la parter, unde e biroul directorului, secția de rapoarte, depozitul.

Dalgliesh spuse:

– Mașina care a intrat pe alee, când ai plecat, ce fel de mașină era?

– N-am putut să văd. Tot ce-mi amintesc sunt farurile din față. Noi n-avem mașină și nu mă pricep să recunosc diferitele modele decât dacă mă uit mai mult la ele.

– Îți amintești cum era condusă? A intrat șoferul sigur pe alee, ca și cum ar fi știut unde merge? Sau a ezitat, ca și cum ar fi căutat un loc de parcare, după care a zărit aleea?

– A încetinit puțin și a intrat direct. Cred că era cineva care cunoștea locul. Eu n-am așteptat să mă uit dacă s-a dus până la laborator. A doua zi, bineînțeles, mi-am dat seama că nu putea fi cineva de la postul din Guy's Marsh sau altcineva cu cheie și că trupul n-a fost descoperit, mai devreme.

Se uită la Dalgliesh cu ochi neliniștiți.

– Ce se va întâmpla acum cu mine? Nu pot să dau ochi cu cei de la laborator.

– Inspectorul Massingham o să te ducă la postul din Guy's Marsh, unde o să dai o declarație și o s-o semnezi. Eu am să-i explic doctorului Howarth ce s-a întâmplat. Dacă te duci înapoi la laborator de la Serviciul Personal o să ți se spună ce să faci. Îmi închipui că s-ar putea să ți se dea un concediu special până se rezolvă cazul.

Dacă se va rezolva. Dacă Bradley spusese adevărul, atunci se poate ști că Lorrimer murise între 8.45, când tatăl lui îi telefonase și cu puțin înainte de 21.11, când autobuzul spre Guy's Marsh tocmai plecase din stația de la Chevisham. Indiciul legat de vomă dusese la stabilirea orei decesului și rezolvase misterul telefonului primit de doamna Bidwell. Dar nu le dezvăluise ucigașul. Iar dacă Bradley era nevinovat, ce viață o să mai aibă el, în serviciul de medicină legală sau în afara acestuia, dacă nu se rezolvă cazul? Se uită la Massingham și Bradley care se îndepărtau, apoi o porni pe jos, cale de aproape un kilometru înapoi spre Hoggatt, nefăcându-i plăcere perspectiva unei discuții cu Howarth. Uitându-se înapoi, văzu că Susan Bradley încă se mai afla în ușă, privind după el, cu copilul în brațe.

5

Howarth spuse:

– N-o să dau drumul la banalitățile obișnuite punându-mi cenușă în cap. Eu nu cred în acceptarea prefăcută a unor răspunderi care nu-ți aparțin. În același timp, trebuia să știu dacă Bradley era pe punctul de a claca. Bănuiesc că bătrânului doctor MacIntyre nu i s-ar fi întâmplat. Și acum cred că e mai bine să telefonez la Serviciul Personal. Cred că ei o să zică să stea pentru moment acasă. Din punctul de vedere al activității, e foarte neplăcut. Avem nevoie de orice persoană de la secția de biologie. Claire Easterbrook duce înainte munca lui Lorrimer, pe cât poate, și sunt totuși niște limite la ce poate face ea. Deocamdată se ocupă de analizele legate de cariera de piatră. Ea este unul dintre cei care trebuie să furnizeze proba. Ea poate vorbi numai de propriile rezultate.

Dalgliesh îl întrebă ce urma să se întâmple cu Clifford Bradley.

– Sunt reglementări pentru astfel de cazuri. Întotdeauna se găsesc. Va fi tratat cu obișnuitul compromis între oportunitate și umanism, în afară de cazul că ați propune să fie arestat pentru crimă și atunci, din punct de vedere administrativ, problema se va rezolva de la sine. Apropo, au sunat de la Relații Publice. Probabil că n-ați avut timp să vedeți presa de azi. Unele ziare s-au agitat în privința securității laboratoarelor. „Sângele nostru se află în siguranță?“ Iar unul de la *Sundays* a scris un articol despre

știința în slujba crimei. O să trimită pe cineva la mine la ora trei. Cei de la Relații Publice ar dori să discute cu dumneavoastră. Ei speră să organizeze o altă conferință de presă în după-amiaza de azi.

După plecarea lui Howarth, Dalgliesh se duse la sergentul Underhill și începu să se ocupe de patru teancuri de dosare, aduse de Brenda Pridmore. De necrezut cât de multe dintre cele șase mii de cazuri și aproape douăzeci și cinci de mii de materiale care treceau pe la laborator aveau cifrele 18, 40 sau 1840 în numărul lor de înregistrare. Cazurile proveneau de la Serviciile de biologie, toxicologie, criminalistică, examinarea documentelor, analiza alcoolului în sânge, examinarea vehiculelor. Aproape toți oamenii de știință din laborator, de la categoria de cercetător principal în sus, au fost atrași în această muncă. Totul părea a fi în perfectă ordine. Încă mai era convins că misteriosul mesaj telefonic primit de Lorrimer era cheia misterului morții acestuia. Se părea însă că cifrele, dacă bătrânul Lorrimer și le amintea corect, n-aveau nici o legătură cu numărul de înregistrare.

Până la ora trei se hotărî să lase lucrul deoparte și să vadă dacă exercițiul fizic îi va stimula creierul. Era și timpul, se gândea, să facă o plimbare și să arunce o privire la capela Wren. Se îndreptă spre pardesiu, când sună telefonul. Era Massingham și suna de la postul din Guy's Marsh. Mașina care parcase miercuri seara la Hoggatt fusese identificată. Este o Cortina gri, care aparținea doamnei Maureen Doyle. Doamna Doyle stă în prezent la părinți, la Ilford, în Essex, și confirmase că mașina este a ei și că în seara crimei fusese condusă de soțul ei, inspectorul Doyle.

6

Camera de interogatoriu de la postul de poliție din Guy's Marsh este mică, neaerisită și aglomerată. Comandantul Mercer, mătăhălos, ocupa mai mult spațiu decât i se cuvenea și, după cum i se părea lui Massingham, respira mai mult aer decât îi revenea. Din cei cinci oameni prezenți, printre care și stenograful, Doyle părea că se simte cel mai bine și era cel mai puțin afectat. Dalgliesh îl chestiona. Mercer stătea lângă geamul cu cercevele.

– Ați fost la Hoggatt în seara de miercuri. Sunt urme proaspete de cauciucuri sub copaci, la dreapta intrării, de la mașina dumneavoastră. Dacă vreți să nu ne pierdem timpul, puteți să vă uitați la mulaje.

– Sunt într-adevăr de la cauciucurile mașinii mele. Am parcat acolo, în seara de luni.

– De ce?

Întrebarea era calmă, rezonabilă, parcă pornea dintr-o sinceră dorință omenească de a ști.

– Am fost cu cineva. Făcu o pauză și adăugă: domnule.

– Sper, spre binele dumneavoastră că ați fost cu cineva. Un alibi chiar jenant e mai bun decât nimic. V-ați certat cu Lorrimer? Sunteți unul dintre puținii oameni pe care el i-ar fi primit în laborator. Și ați parcat sub copaci. Dacă nu l-ați omorât, de ce căutați să ne convingeți de contrariu?

– Dumneavoastră nu credeți că l-am omorât eu. Probabil că bănuiți sau știți cine a făcut-o. Nu mă puteți speria, pentru că eu știu că nu aveți nici o dovadă. Nici nu puteți avea. Am venit cu Cortina, pentru că s-a stricat ambreiajul de la Renault și nu pentru că n-am vrut să fiu recunoscut. Am fost cu sergentul Beale până la ora opt. Am fost să anchetăm un om, pe nume Barry Taylor, la Muddington, și apoi ne-am dus să vedem una sau două persoane care au fost la dans marțea trecută. După opt, am condus singur, iar unde am fost asta-i treaba mea.

– Nu și în cazul unui omor. Nu le spuneți și dumneavoastră celor suspecți care vin cu lozinca asta privind sfânta lor viață particulară? Puteți găsi altă soluție.

– N-am fost la laborator miercuri seara. Urmele de la cauciucuri sunt de când am parcat acolo luni.

– Cauciucul Dunlop de la roata din stânga spate este nou. A fost pus luni după-amiază la garajul Gorringe, iar soția dumneavoastră n-a luat mașina decât miercuri dimineața, înainte de zece. Dacă n-ați fost la Hoggatt să-l vedeți pe Lorrimer, atunci ce-ați făcut acolo? Iar dacă aveați o treabă legală, de ce ați parcat tocmai la intrare, sub copaci?

– Dacă aș fi venit să-l omor pe Lorrimer, aș fi parcat într-unul dintre garajele din spate. Ar fi fost mai sigur decât să las Cortina pe alee. Și n-aș fi venit la Hoggatt după nouă. Știam că Lorrimer lucrează până târziu la cazul de la carieră, dar nu așa de târziu. Laboratorul era în întuneric. Adevărul e, dacă vreți să știți, că luasem o doamnă, la răscruce, imediat după Manea. Nu mă grăbeam să ajung acasă și doream să opresc într-un loc liniștit. Mi s-a părut bun laboratorul. Am stat acolo de pe la 21.15 până la 21.50. Nimeni n-a plecat în acest răstimp.

„Și-a luat mai mult timp decât ar fi fost necesar pentru o scurtă escapadă nocturnă", se gândi Massingham. Dalgliesh întrebă:

– N-ați aflat cine era. Nu v-ați spus numele?

– Eu i-am spus că sunt Ronny McDowell. Mi s-a părut un nume ca oricare. Ea a spus că e Dora Meakin. Nu cred să fi mințit amândoi.

– Asta-i tot? Unde locuiește, unde lucrează...

– A spus că lucrează la fabrica de zahăr și că locuiește în apropiere de vechea sală a mașinilor, la Hunter's Fen. E la circa cinci kilometri de Manea. Spunea că e văduvă. Ca un tânăr gentleman am lăsat-o la capătul drumului spre Hunter's Fen. Chiar de nu mi-ar fi zis nimic, e de-ajuns ca s-o găsesc.

Mercer spuse aspru:

– Spre binele dumitale, sper să fie așa. Știi ce înseamnă asta?

Doyle râse. Vocea îi era surprinzător de liniștită.

– Sigur că știu. Nu vă faceți însă griji. O să-mi dau demisia chiar acum.

Dalgliesh întrebă:

– Sunteți sigur în privința luminii? Laboratorul era în întuneric?

– N-aș fi oprit acolo dacă n-ar fi fost. Nu se vedea nici o lumină. Deși pentru o clipă m-am îngrijorat, aș putea să jur că nimeni n-a trecut cât am stat noi acolo.

– Sau să fi ieșit pe ușa din față?

– Asta ar fi fost posibil. Aleea nu are mai mult de patruzeci de metri, cred eu. Cred că aș fi observat, numai dacă nu s-ar fi strecurat foarte repede. Mă îndoiesc că cineva ar fi riscat văzând lumina de la faruri și mașina.

Dalgliesh se uită la Mercer și spuse:

– Trebuie să ne întoarcem la Chevisam. Pe drum, o să trecem pe la Hunter's Fen.

7

Aplecată peste șezlongul victorian, Angela Foley își masa prietena pe ceafă. Părul aspru îi gâdila mâinile, dar ea masa mușchii relaxați, simțind fiecare vertebră sub pielea caldă și întinsă. Stella stătea cu capul aplecat pe mâini. Nu se auzea o vorbă. Afară sufla un vânt în rafale, dinspre mlaștini, răvășind frunzele din curte și fumul alb, care ieșea pe coș. Înăuntru însă era liniște. Se auzea doar trosnetul lemnelor în foc, tic-tacul pendulei și respirația lor. Casa se umpluse de mirosul înțepător, de rășină, de la lemnele de măr care ardeau și peste care se suprapunea mirosul apetisant de la bucătărie, unde era reîncălzită mâncarea de carne de vacă de la masa de ieri.

După câteva minute, Angela Foley spuse:

– E mai bine? Vrei o compresă rece pe frunte?

– Nu-i nevoie. Aproape a dispărut. Ce ciudat că mă apucă durerea de cap doar în zilele în care cartea îmi iese deosebit de bine.

– Peste două minute o să văd de masă.

Angela își mișcă degetele și își reluă lucrul. Deodată, înăbușită de pulover, se auzi vocea Stellei:

– Ce-ai zice de un copil dat în grija autorităților locale?

– Nu sunt sigură. N-am fost la nici un orfelinat sau la ceva de genul ăsta. M-am gândit însă mereu.

– Cum așa? Nu mi-ai spus niciodată.

– A fost bine. Nu, nu-i adevărat. A fost ca la un cămin de mâna a doua, unde ei nu te vor, iar tu știi că n-ai să le poți achita chiria. Până ce te-am cunoscut și m-am mutat aici, am avut tot timpul senzația asta, parcă nu-mi găseam locul. Îmi închipui că părinții mei adoptivi erau cumsecade. Trebuie să fi fost. Dar eu nu eram drăguță și nici recunoscătoare. Nu e prea plăcut să ai grijă de copiii altora și îmi închipui că ei se așteaptă la recunoștință. Dacă mă uit în urmă, nu pot să-mi dau seama dacă le-am adus multe bucurii. Odată, am auzit o vecină spunând celei de-a treia mame adoptive că eu arătam ca un făt, cu fruntea bombată și trăsături slabe. Îi invidiam pe ceilalți copii pentru că aveau mame, iar eu nu. Niciodată n-am putut să mă dezvăț de asta. Nu-mi face cinste, dar o invidiez chiar și pe Brenda Pridmore, noua fată de la registratură, pentru că e un copil iubit și are propria casă.

– Așa ai și tu acum. Înțeleg însă ce vrei să spui. Până la cinci ani ai învățat că oamenii sunt fie buni, fiecare întinzându-ți mâna cu dragoste, fie răi, respingându-te. Nimeni nu uită niciodată o asemenea lecție.

– Datorită ție, am uitat-o. Stella, nu crezi că ar trebui să căutăm o altă casă, poate mai aproape de Cambridge? Cu condiția să găsesc acolo un post de secretară.

– N-o să avem nevoie de altă casă. I-am telefonat editorului meu azi după-amiază și cred că totul o să fie bine.

– Hearne and Gollingwood? Dar cum o să fie bine?

– O să fie totul bine.

Deodată, Stella se opri și se ridică. Se duse în hol și se întoarse înapoi, cu pardesiul pe umeri și cu cizmele în mână. Se așeză pe scaunul de lângă cămin și începu să se încalțe. Angela Foley se uita la ea fără să vorbească. Apoi Stella scoase din buzunarul de la jachetă un plic maron și îl aruncă. Căzu peste șezlong.

– Vreau să vezi asta.

Mirată, Angela scoase o foaie de hârtie împăturită.

– Unde ai găsit-o?

– Am luat-o de pe masa lui Edwin, când am răscolit după testament. M-am gândit atunci că-mi va prinde bine. Acum îmi dau seama că nu.

– Stella, trebuia s-o lași acolo, ca s-o găsească poliția. E cheia problemei. Ei trebuie să știe. Probabil e ceea ce făcea Edwin în seara aceea, când verifica. E important. Nu putem s-o ținem pentru noi.

– Mai bine du-te înapoi la Postmill și fă-te că ai găsit-o, altfel o să fie cam greu de explicat de unde o avem.

– Poliția n-o să creadă. Ei nu știu de ea. Mă întreb când a sosit la laborator. Ce ciudat că a luat-o cu el acasă și nu a pus-o sub cheie.

– De ce s-o facă? La birou avea un singur sertar încuiat. Și nu cred că cineva, nici măcar tatăl lui, nu intra acolo.

– Stella, asta ar putea explica de ce a fost omorât! Ar putea fi motivul crimei.

– Eu nu cred asta. O răutate, o anonimă, care nu dovedește nimic. Moartea lui Edwin a fost și mai simplă și mai complicată decât asta. Ca orice crimă. S-ar putea ca poliția să găsească aici motivul și asta s-ar putea să ne convină. Încep să cred că ar fi trebuit s-o las unde era.

Își puse ghetele și era gata de plecare. Angela Foley întrebă:

– Tu știi cine l-a ucis, nu-i așa?

– Te miră că nu m-am grăbit să fac mărturisiri chipeșului comandant?

Angela spuse în șoaptă:

– Ce ai de gând să faci?

– Nimic. N-am dovezi. Poliția o să-și facă datoria. D-aia e plătită. Aș fi avut mai mult simț civic, dacă ar fi existat pedeapsa cu moartea. Nu mi-e frică de stafiile celor spânzurați. Pot să stea la cele patru colțuri ale patului și să urle toată noaptea dacă vor. N-aș putea însă să mai trăiesc, nici să muncesc, ceea ce pentru mine e totuna, știind că am băgat pe cineva la închisoare și încă pe viață.

– Nu chiar pe viață. În jur de zece ani.

– Nici pentru zece zile. Mă duc și n-am să lipsesc mult.

– Stella, e însă aproape șapte! Trebuie să luăm masa.

– Mâncarea nu se strică.

Angela Foley se uită în liniște cum prietena ei se îndrepta spre ușă. Apoi spuse:

– Stella, cum ai aflat că Edwin își repeta demonstrarea probei cu o seară înainte de a merge la tribunal?

– Dacă tu nu mi-ai spus – și zici că nu mi-ai spus – atunci trebuie să fi născocit eu, doar nu mi-a spus nimeni. Pune-o mai degrabă pe seama imaginației creatoare.

Mâna o avea pe ușă. Angela strigă:

– Stella, nu pleca în seara asta. Stai cu mine. Mi-e frică.

– Pentru tine sau pentru mine?

– Pentru amândouă. Te rog, nu pleca. Nu în seara asta.

Stella se întoarse. Zâmbi și își desfăcu brațele într-un semn de resemnare sau de rămas-bun. Când ușa se deschise, pătrunse o rafală de vânt, de aer rece. Apoi în casă intră ecoul ușii închise și Stella dispăru.

8

– Doamne, ce loc sinistru!

Massingham trânti portiera și nu-i venea să-și creadă ochilor. Drumul pe care apucaseră în lumina slabă, se termina cu un pod îngust de oțel, peste un canal, care se întindea întunecat și leneș ca păcura, printre digurile înalte. Pe malul celălalt, erau ruinele unei mori cu cărămizile prăbușite una peste alta, lângă soc. Roata cea mare se vedea pe jumătate, prin zidul ruinat. În apropiere, două case sub nivelul apei. În spatele lor, pământuri arate și negre întinzându-se până la cerul roșu și purpuriu al serii. Rămășița unui copac fosilizat, scos de plug din adâncul turbei, fusese lăsată pe marginea drumului, ca să se usuce. Părea o creatură preistorică, mutilată, ridicându-și cioatele spre cerul neînțelegător. Deși ultimele două zile nu plouase, iar soarele se arătase puțin, pământul părea saturat de săptămânile de ploaie, grădinile musteau, trunchiurile câtorva copaci pipernicіți erau îmbibate cu apă. Părea un loc unde soarele nu strălucea niciodată. Când pașii lor răsunară pe podul de fier, o rață solitară își luă zborul țipând, dar altfel liniștea era totală.

Doar la una din case ardea o lumină în spatele perdelelor și ei porniră printre răsaduri ofilite de ochiul-boului spre ușa din față. Vopseaua se cojea, iar ciocănelul era atât de înțepenit, încât Dalgliesh cu greu putu să-l miște. După pocnetele înăbușite se așternu iar liniștea. Apoi ușa se deschise.

Apăru o femeie murdară, cu fața mică, având circa patruzeci de ani, cu ochi palizi, agitați, cu părul neglijent prins la spate în două cozi. Purta o rochie gri, șifonată și peste ea o jachetă grosolană, albastru-închis. De îndată ce o văzu, Massingham se dădu instinctiv înapoi, scuzându-se, dar Dalgliesh spuse:

– Doamna Meakin? Suntem ofițeri de poliție. Putem intra?

Ea nici nu se deranjă să se uite la legitimație. Nici nu părea surprinsă. Fără să spună nimic, se lipi de peretele culoarului și ei trecură înaintea ei în cameră. Era mică, mobilată foarte simplu, teribil de curată și pusă la punct. Aerul era umed și rece. Se găsea un radiator electric acolo și ardea numai un fir, iar de la becul din tavan venea o lumină chioară. În mijlocul camerei, o masă de lemn și patru scaune. Se vedea că se pregătea să ia masa. Pe tavă era o farfurie cu trei crochete de pește, un morman de pireu și mazăre. Alături, un pachet nedesfăcut cu un tort de mere.

Dalgliesh spuse:

– Îmi pare rău că vă deranjez de la masă. Nu vreți să le duceți la bucătărie, să stea la cald?

Ea dădu din cap și le făcu semn să stea jos. Se așezară în jurul mesei ca trei jucători de cărți, cu tava de mâncare între ei. Mazărea lăsa un lichid verde, care pătrundea în crochetele de pește. Nu puteai crede că atât de puțină mâncare putea să producă un miros atât de puternic. După câteva secunde, parcă dându-și seama, ea împinse tava la o parte. Dalgliesh scoase fotografia lui Doyle și i-o întinse. Îi spuse:

– Cred că ieri-seară ați petrecut câteva clipe cu acest om.

– Domnul McDowell. Are vreun necaz? Sunteți detectivi particulari? A fost drăguț, un adevărat gentleman. N-aș vrea să-i fac vreun necaz.

Vocea îi era înceată și cam ștearsă; voce de țărancă, se gândi Dalgliesh. Îi spuse:

– Nu, nu suntem detectivi particulari. Are niște necazuri, dar nu din cauza dumitale. Suntem ofițeri de poliție. Îl puteți ajuta spunând adevărul. Ne interesează când l-ați întâlnit prima dată și cât timp ați fost împreună.

Ea se uită curioasă la el.

– Vreți să spuneți, un gen de alibi?

– Chiar așa. Un alibi.

– M-a luat cu mașina de unde mă opresc de obicei, la răscruce, la circa un kilometru de Manea. Trebuie să fi fost în jur de șapte. Apoi am mers la un bar. De obicei, mi se oferă o băutură. Asta îmi place mie, să stau cu cineva la un bar, să mă uit la oameni, să aud voci și gălăgie. De obicei, iau un sherry, eventual un porto. Dacă sunt invitată, mai beau unul, dar niciodată nu mai mult de două. Deseori se grăbesc și apuc doar unul.

Dalgliesh întrebă calm:

– Unde v-a dus?

– Nu știu unde, dar era cam la treizeci de minute de mers cu mașina. L-am putut vedea gândindu-se unde să mergem înainte de a porni. De aceea, cred că locuiește pe aici. Bărbații evită zona în care sunt cunoscuți. Am observat asta, ca și privirea rapidă în jur. Și cele două ghivece cu trandafiri artificiali. Se numea Carul Mare. Am văzut asta pe firma luminoasă de afară. Am intrat, firește în salon. Destul de frumos. Au foc de turbă și o masă înaltă cu diferite mâncăruri colorate și două ghivece cu trandafiri în spatele barului și o pisică neagră în fața căminului. Pe barman îl cheamă Joe. Avea părul roșcat.

– Cât timp ați stat acolo?

– Nu prea mult. Eu am luat două Porto și el două whisky dublu. Apoi a spus că trebuie să plecăm.

– Unde v-a dus după aceea, doamnă Meakin?

– Cred că la Chevisham. Am zărit indicatorul la răscruce, înainte de a ajunge acolo. Am intrat pe aleea unei case mari și el a parcat sub niște copaci. L-am întrebat cine locuiește acolo și mi-a spus că nimeni, că e o clădire a guvernului. Apoi a stins farurile.

Dalgliesh spuse încet:

– Și apoi ați făcut dragoste în mașină. Ați trecut pe bancheta din spate, doamnă Meakin?

Ea nu fu surprinsă, nici îngrijorată de întrebare.

– Nu, am stat în față.

– Doamnă Meakin, e un lucru important. Vă puteți aminti cât ați stat acolo?

– Da, am putut vedea ceasul de la mașină. Era aproape nouă și un sfert când am ajuns și am stat până aproape de zece. Știu asta pentru că eram puțin îngrijorată dacă o să mă lase la capătul drumului. E tot ce așteptam. N-aș fi vrut să vină până la ușă. Dar e groaznic să fiu lăsată la câțiva kilometri de casă. Uneori nu e ușor să te întorci pe jos acasă.

„Vorbește, se gândea Massingham, de parcă s-ar plânge de transportul cu autobuzul." Dalgliesh spuse:

– A ieșit cineva din clădire, în timp ce erați în mașină? Ați fi observat?

– Cred că da. Aș fi văzut dacă treceau prin zona porții. E și lumină de la stradă și s-ar vedea.

Massingham întrebă pe șleau:

– Dar ați fi văzut? Nu erați cam ocupată?

Deodată, ea pufni în râs, surprinzându-i pe amândoi.

– Credeți că-mi face plăcere? Că mă distrez? Apoi vocea deveni neutră, puțin lingușitoare. Spuse hotărâtă: Aș fi observat.

Dalgliesh întrebă:

– Despre ce ați discutat, doamnă Meakin?

Întrebarea o învioră. Se întoarse spre el, aproape nerăbdătoare.

– Are necazurile lui. Cine nu le are? Uneori te ajută să stai de vorbă cu un străin, cu cineva, pe care știi că n-ai să-l mai vezi. Niciodată nu mi se cere să-i mai văd. Nici el. A fost însă drăguț și nu s-a grăbit să plece repede. Uneori, aproape că mă împing afară din mașină. Nu e elegant, e dureros. Lui i-a făcut plăcere să stăm de vorbă. Despre nevastă-sa. Nu vrea să stea la țară. E din Londra și îl bate la cap să se întoarcă acolo. Ea vrea ca el să renunțe la slujbă și să lucreze pentru tatăl ei. Stă acum cu părinții ei, iar el nu știe dacă o să se mai întoarcă.

– Nu v-a spus că e ofițer de poliție?

– O, nu! Mi-a spus că face comerț cu antichități. Se pare că e priceput. Eu nu prea dau atenție când mi se povestește despre slujbă. De multe ori se prefac.

Dalgliesh spuse blând:

– Doamna Meakin, ceea ce faceți dumneavoastră e teribil de riscant. Știți asta, nu-i așa? Într-o zi o să oprească un bărbat care o să vrea mai mult de o oră sau așa ceva din timpul dumneavoastră. Unul periculos.

– Știu. Uneori, când mașina încetinește și eu stau și aștept la marginea șoselei, întrebându-mă cum o să fie, îmi aud inima bubuind. Știu atunci că îmi este frică. Dar cel puțin simt ceva. E mai bine să-ți fie frică decât să fii singură.

Massingham interveni:

– E mai bine să fii singură decât moartă.

Ea se uită la el.

– Așa credeți, domnule? Înseamnă că habar n-aveți!

După cinci minute plecară, după ce îi explicară doamnei Meakin că o să vină un polițist a doua zi ca s-o ia să dea o declarație oficială la postul de poliție din Guy's Marsh. Ea părea mulțumită. Întrebă dacă o să afle cineva la fabrică. Dalgliesh o liniști.

În timp ce treceau podul, Massingham se uită înapoi spre casă. Ea mai stătea în ușă, cu silueta ei subțire în lumină. El spuse necăjit:

– Doamne, totul e atât de lipsit de speranță. De ce n-o pleca de aici, să se ducă la oraș, la Ely sau la Cambridge, să-și trăiască viața?

– Parcă ai fi unul dintre specialiștii care dau întotdeauna același sfat împotriva singurătății: „Ieșiți afară și întâlniți-vă cu oameni, înscrieți-vă într-un club!“ Ceea ce ea, dacă te gândești bine, chiar face.

– I-ar fi de ajutor să plece din locul ăsta, să-și caute altă slujbă.

– Ce slujbă? Probabil că e fericită că are o slujbă. Iar asta e cel puțin o casă. Îți trebuie tinerețe, energie și bani ca să-ți schimbi întreaga viață. Ea n-are nimic din astea. Tot ce poate face e să nu înnebunească pe singura cale pe care o cunoaște.

– Pentru ce? La sfârşit, un alt cadavru aruncat în cariera de piatră?

– Tot ce se poate. Probabil că subconştientul ei caută aşa ceva. Sunt mai multe căi ca să-ţi cauţi moartea cu lumânarea. Ea o să-ţi spună că cel puţin calea ei îi aduce consolarea căldurii, a unui bar luminat frumos şi întotdeauna speranţa că data viitoare ar putea fi altfel. Nu se va opri numai pentru faptul că doi poliţişti băgăreţi i-au spus că e periculos. Ea ştie asta. Pentru numele lui Dumnezeu, haide să ieşim de aici.

Pe când îşi legau centurile, Massingham spuse:

– Cine s-ar fi gândit că Doyle o să se încurce cu ea. Îmi închipui când a agăţat-o. După cum spunea lordul Chesterfield, noaptea toate mâţele sunt negre. Dar să-ţi pierzi aproape o oră ca să-i poveşteşti ei necazurile...

– Fiecare a avut nevoie de celălalt. Să sperăm că au obţinut ceea ce au căutat.

– Doyle a obţinut ceva – un alibi. Din întâlnirea lor, am rămas şi noi cu ceva. Ştim acum cine l-a omorât pe Lorrimer.

Dalgliesh spuse:

– Cred că ştim cine şi cum. Ne mai putem însă gândi de ce. Ne lipseşte o mică dovadă şi fără ea nu putem face pasul următor. În momentul de faţă, nu avem atâtea probe încât să putem cere un mandat de arestare.

– Ce facem acum?

– Înapoi la Guy's Marsh. Când se încheie afacerea Doyle, vreau să ascult raportul lui Underhill şi să stăm de vorbă cu şeful postului. Apoi înapoi la Hoggatt. O să parcăm unde a parcat Doyle. Aş vrea să verific dacă a fost posibil să se furişeze cineva fără să fie văzut.

9

Până la șapte, lucrarea a fost în cele din urmă pusă la zi, a fost verificat ultimul raport al tribunalului, ultimul material a fost împachetat spre expediere la poliție, cifrele cu cazuri și materiale au fost calculate și verificate. Brenda se gândi cât de obosit arăta inspectorul Blakelock. Dacă scoseseră o vorbă în ultima oră! Nu simțea că ar fi fost supărat pe ea; pur și simplu, n-avea timp s-o vadă. Vorbi în sinea ei, apoi în șoaptă, de teamă să nu se spargă liniștea sinistră și aproape palpabilă din holul gol. La dreapta ei, scara cea mare ducea sus, în întuneric. Toată ziua se auzise ecoul picioarelor cercetătorilor, ale polițiștilor, ale polițiștilor criminaliști, veniți după date. Acum devenise amenințătoare ca o scară dintr-o casă bântuită de stafii. Căuta să nu se uite la ea, dar privirea îi era atrasă în chip irezistibil. De câte ori ridica ochii în sus, își închipuia că ar putea zări fața albă a lui Lorrimer ieșind din umbrele amorfe și plutind în aerul nemișcat, iar ochii lui Lorrimer uitându-se la ea a rugăminte sau a disperare.

La șapte, inspectorul Blakelock spuse:

– Cam asta e tot. Mamei tale n-o să-i placă faptul că ai rămas astă-seară târziu.

Brenda îi spuse mai sigură decât se simțea:

– Mama n-o să-și facă griji. Știe că am început mai târziu. I-am dat telefon ca să nu mă aștepte până la și jumătate.

Apoi se duseră să-și ia pardesiurile. Brenda așteptă lângă ușă, până ce inspectorul Blakelock cuplă și verifică alarma internă. Toate ușile de la laboratoare au fost închise mai devreme. Apoi ieșiră pe ușa din față și el închise cu ultimele două chei. Bicicleta Brendei se afla adăpostită lângă fostul grajd, unde acum erau garate mașinile. Tot împreună ocoliră clădirea. Inspectorul Blakelock nu porni mașina decât după ce ea se urcă pe bicicletă, apoi o urmă foarte încet pe alee. La poartă, el claxonă de rămas-bun și o luă la stânga. Brenda îi făcu semn cu mâna și o porni sprintenă, pedalând în direcția opusă. Se gândi că știe de ce inspectorul o așteptase atât de grijuliu până ce ieșise din curte și simți recunoștință. „Poate, se gândi ea, îi aduc aminte de răposata lui fată și de aceea e el așa de drăguț cu mine."

Și apoi, aproape imediat, se produse surpriza. Smucitura neașteptată și zgomotul de metal zgâriind caldarâmul au fost clare. Bicicleta se clătină, aproape s-o arunce în șanț. După ce frână, se dădu jos și se uită la cauciucuri, la lumina lanternei, pe care întotdeauna o lua cu ea în geanta de sub șa. Amândouă cauciucurile erau sparte. Prima ei reacție a fost de supărare. Să i se întâmple un ca asta noaptea târziu! Îndreptă lanterna în urma ei pe șosea, încercând să găsească cauza ghinionului. Trebuie să fi fost sticlă sau ceva tăios, undeva pe șosea. Nu putu să vadă nimic și își dădu seama că n-ar fi ajutat-o cu nimic. N-avea cum să repare camerele. Următorul autobuz spre casă trebuia să treacă abia după nouă și nu mai rămăsese nimeni de la laborator ca s-o ducă și pe ea cu mașina. Nu se gândi prea mult. Cel mai bun plan era, firește, să se întoarcă, să lase bicicleta și apoi s-o ia pe jos spre casă, pe la noua clădire. În felul acesta, scurta câțiva kilometri, iar dacă mergea repede, putea fi acasă nu mult după șapte și jumătate.

Supărarea și bombăneala de prisos privind ghinionul constituie un puternic antidot împotriva fricii. Foamea și oboseala își spun și ele cuvântul. Brenda își luă bicicleta în spinare – de-acum devenită o povară caraghioasă și învechită, și o porni vioi spre Hoggatt, prin poarta de lemn care ducea spre noul amplasament,

până s-o prindă frica. Singură în întuneric, teama – pe jumătate superstițioasă, de care uitase în laborator, simțindu-se apărată de inspectorul Blakelock – începu s-o calce pe nervi. În fața ei, silueta neagră a laboratorului, pe jumătate terminat, părea un monument preistoric, plăcile sale mari parcă stropite cu sângele unor vechi sacrificii înălțându-se spre zeii nemiloși. Noaptea era întunecoasă, iar norii joși ascundeau stelele firave.

În timp ce ea șovăia, norii se desfăcură, parcă niște mâini voinice dezveliseră luna plină, fragilă și transparentă ca o hostie de împărtășanie. Uitându-se fix, aproape că îi simți gustul de cocă topindu-i-se pe cerul gurii. Apoi norii se strânseră din nou și întunericul se închise deasupra ei. Iar vântul se înteți.

Ținea lanterna și mai strâns. Atârna greu, dar îi dădea încredere. Hotărâtă, își găsi drumul printre grămezile de cărămizi acoperite cu prelată, grinzile înșiruite, cele două barăci pe piloți care serviseră drept birouri pentru constructori, spre golul care reprezenta intrarea în principala clădire. Din nou șovăi. Golul i se părea că se îngustează devenind înspăimântător, groaznic, ca o intrare în întuneric, în necunoscut. Teama venind dintr-o copilărie nu prea îndepărtată se făcu simțită. Îi veni să se întoarcă înapoi.

Apoi, se certă singură, aspru, ca să nu mai fie proastă. N-avea ce să fie ciudat sau înfricoșător în clădirea pe jumătate terminată, făcută din cărămidă, beton și oțel, care nu ascundea între pereții săi nici amintiri ale trecutului și nici nenorociri tainice. De altfel, cunoștea locul destul de bine. Personalul laboratorului nu o lua pe scurtătură, printre noile clădiri – doctorul Howarth pusese la avizier un anunț subliniind pericolele –, dar fiecare știa că se mai întâmplase. Înainte de începerea construcției, pe acolo trecea o potecă peste terenurile de la Hoggatt. Și era firesc ca oamenii să se comporte ca și când ar mai fi existat. Iar ea era obosită și îi era foame. Ar fi fost caraghios să șovăie acum.

Apoi își aduse aminte de părinții ei. Nimeni nu știa acasă că i se spărseseră cauciucurile, iar maică-sa o să înceapă în curând să se neliniștească. Ea sau tata o să sune probabil la laborator și

văzând că nimeni nu răspunde o să știe că nu mai rămăsese nimeni. O să-și închipuie că a murit sau că s-a accidentat pe șosea, că a fost luată în nesimțire cu ambulanța. Mai mult, o să și-o închipuie zăcând zdrobită pe podeaua laboratorului, fiind a doua victimă. Nu i-a fost ușor să-și convingă părinții să o lase să mai meargă la slujbă, iar teama de azi, care creștea cu fiecare minut, care o copleșea, terminând cu sentimentul de ușurare și, totodată, de supărare că ajunsese târziu, putea să-i facă să insiste pe nedrept, dar cu încăpățânare, ca ea să renunțe la serviciu. Era momentul cel mai nepotrivit ca să ajungă târziu acasă. Ținu lanterna fix deasupra intrării și apoi o porni hotărâtă prin întuneric.

Ea încercă să-și imagineze macheta noului laborator, expusă în bibliotecă. Holul acesta mare, încă neacoperit, trebuie să fie recepția, de unde porneau două aripi mari. Va trebui s-o ia spre stânga, pe unde o să fie secția de biologie, ca să scurteze mai repede spre șoseaua care duce la Guy's Marsh. Îndreptă lanterna spre zidurile de cărămidă, apoi se uită cu grijă pe unde călca peste pământul denivelat, spre deschiderea din stânga. Găsi o trecere și apoi alta. Întunericul părea să crească, greoi, îmbibat cu miros de praf de cărămidă și de pământ bătătorit. Ceața palidă a cerului dispăru și ea se afla în zona acoperită a laboratorului. Liniștea era absolută.

Se pomeni târându-se înainte, ținându-și respirația, cu ochii holbați și fixați pe pata de lumină de la picioarele ei. Și, deodată, n-a mai fost nimic, nici cerul de deasupra, nici culoare, nimic altceva decât întuneric beznă. Își îndreptă lanterna spre pereți. Amenințător de închiși. Încăperea era fără îndoială mică, chiar și pentru un birou. Parcă nimerise într-o magazie sau depozit. Știa însă că pe undeva trebuia să fie o deschizătură, cea prin care intrase. Dar dezorientată de întuneric, nu mai putea distinge tavanul de pereți. La fiecare trecere a lanternei, cărămizile goale i se păreau că se închid peste ea, că tavanul se lasă în jos ca un capac de mormânt, care se închide încet. Căutând să se

stăpânească, înainta pe lângă un zid, spunându-și că în curând o să dea de o trecere.

Deodată, lanterna îi tresări în mână și lumina se revărsă pe jos. Se opri moartă de frică, îngrozită de pericol. În mijlocul camerei era un puț pătrat, protejat doar de două scânduri puse cruciș. Un singur pas și ar fi dat peste el, căzând în gol. În închipuirea ei, puțul era fără fund, iar corpul său n-ar mai fi fost găsit niciodată. Ar fi zăcut în noroi și întuneric, prea slabă să se facă auzită. Ar fi auzit doar glasurile îndepărtate ale zidarilor, care punând cărămidă peste cărămidă, ar fi îngropat-o de vie în mormântul ei negru. O cuprinse apoi o altă groază, mai rațională.

Se gândi la cauciucurile ei înțepate. O fi fost chiar o întâmplare? Cauciucurile erau întregi când își parcase bicicleta de dimineață. Poate că totuși fusese sticlă pe șosea. Poate că cineva o făcuse intenționat, cineva care știuse că o să plece târziu de la laborator, că n-o să mai fie nimeni care s-o ducă acasă, că o să trebuiască să meargă pe jos prin noua clădire. Și-l închipui în întunericul serii, strecurându-se la bicicleta ei, cu cuțitul în mână, tăindu-i cauciucurile, auzind fâșâitul aerului care scăpa, calculând cât de mare o să fie spărtura, până să apuce să ajungă prea departe. Iar acum o aștepta, cu cuțitul în mână, undeva în întuneric. Zâmbea, jucându-se cu lama cuțitului, ascultând fiecare pas de-al ei, urmărind lumina de la lanterna ei. Și el trebuie să fi avut, bineînțeles, o lanternă. Nu peste multă vreme o să i-o aprindă drept în față, orbind-o, încât ea n-o să-i poată vedea gura triumfătoare, cuțitul sclipitor. Instinctiv, ea stinse lanterna și ascultă, inima bubuindu-i atât de tare încât i se păru că și zidurile de cărămidă se cutremură.

Se auzi apoi un zgomot ușor, ca un pas moale, ca o haină frecată de un copac. Venea. Era acolo. O cuprinse panica. Pipăind, se izbi de ziduri, strivindu-și palmele învinețite de cărămizile tari și aspre. Deodată, apăru o deschidere. Alunecă, apoi căzu, scăpând lanterna din mână. Gemând, rămase trântită, așteptându-și moartea. Groaza năvăli, urlând sălbatic și bătând din aripi, făcându-i părul

măciucă. Ea gemu, vaietul fiind acoperit de țipătul păsării, al bufniței care trecu prin ferestrele fără geam și se înălță în noapte.

Nu mai știa de cât timp zăcea acolo, cu mâinile umflate apucând pământul, cu gura plină de praf. După un timp, își stăpâni plânsul și înălță capul. Văzu clar fereastra, un imens pătrat cu lumină. La dreapta zări un culoar. Se ridică în picioare. Nu mai căută lanterna, ci se duse drept spre binecuvântata lumină. De partea cealaltă, era alta. Și, deodată, n-au mai fost ziduri, ci doar bolta cerească învârtindu-se deasupra ei.

Plângând încă, dar acum de ușurare, alerga fără să se gândească sub razele lunii, cu părul în vânt, de parcă picioarele de-abia atingeau pământul. Apăru un rând de copaci înaintea ei, iar printre ramurile tomnatice, capela Wren, luminată înăuntru, atrăgătoare și sfântă, strălucind ca într-o carte poștală de Crăciun. Alergă într-acolo, cu mâinile întinse, așa cum sute de precursori din zona mlaștinilor trebuie să fi alergat spre altarele din sanctuarele lor. Ușa era crăpată și pe potecă răzbea lumina ca o săgeată. Se propti în ușa mare de stejar, care se deschise înăuntru, spre lumina orbitoare.

Șocată, încremenită, ea nu-și putea crede ochilor. Fără să-și dea seama, puse mâna, umedă și fară vlagă, pe catifeaua reiată a pantalonilor. Încet, parcă împinși de voință, ochii i se ridicară și atunci ea văzu și înțelese. Fața Stellei Mawson, îngrozitoare, atârnând deasupra ei, cu ochii pe jumătate deschiși, cu palmele întoarse în afară, implorând în tăcere milă sau ajutor. În jurul gâtului era o frânghie dublă de mătase, capetele cu ciucuri fiind legate sus de un cârlig în perete. Lângă el, înfășurată pe un alt cârlig era o frânghie de clopot. Un scăunel de lemn era răsturnat lângă picioarele care se legănau. Brenda îl întoarse. Gemând, ea apucă frânghia și trase de trei ori, mai înainte ca să-i scape din mâinile umflate, apoi leșină.

10

La circa un kilometru și jumătate peste câmpurile de la Hoggatt, Massingham conduse Roverul pe aleea laboratorului și îl dădu înapoi spre tufișuri. Stinse farurile. Lumina din șosea, în dreptul intrării arunca o licărire slabă, iar ușa laboratorului se vedea clar în razele lunii. Spuse:

– Am uitat că în noaptea aceasta este lună plină. Va trebui să așteptăm până intră în nori. Chiar şi aşa, ar fi putut să iasă din clădire și să treacă neobservat, dacă ar fi prins un moment norocos. La urma urmelor, Doyle avea mintea – și nu numai mintea – la altceva.

– Asasinul n-avea cum să știe asta. Dacă ar fi văzut mașina venind, mă îndoiesc că ar fi riscat. O să vedem dacă e posibil, chiar fără cooperarea doamnei Meakin. Asta îmi amintește de un joc: „Pașii bunicii". Încerci tu primul sau eu?

Experimentul era sortit să nu aibă loc niciodată. În clipa aceea ei au auzit, slab dar clar, cele trei bătăi ale clopotului de la capelă.

11

Massingham conduse repede mașina spre margine drumului și o opri la câțiva centimetri de gardul viu. De partea cealaltă, șoseaua cotea ușor între tufele bătute de vânt, pe lângă ceva care semăna cu un șopron dărăpănat, din lemn înnegrit, și spre mlaștinile înspre Guy's Marsh. La dreapta, era umbra neagră a noului laborator. Lanterna lui Massingham descoperi un gărdulet și după el o potecă care ducea peste câmp, spre cercul îndepărtat de copaci, care acum se vedeau doar ca o pată închisă pe cerul nopții. El spuse:

– Ce departe e de casă și ce izolată. Ai putea crede că fost construită de o familie originală pentru un ritual secret, vrăjitoresc.

– Mai degrabă ca un mausoleu de familie.

Nici unul nu mai scoase o vorbă. Veniseră cu mașina cale de doi kilometri până la cel mai apropiat punct de acces spre capelă, dinspre șoseaua de la Guy's Marsh. Deși era mai puțin direct, ducea mai repede și mai ușor decât să fi mers pe jos pe partea laboratorului și a noii clădiri. Mergeau repede și își dădeau seama că aproape alergau, împinși de o teamă de neînțeles, spre copacii îndepărtați.

Ajunseră la cercul de fagi plantați rar, aplecându-și capetele pe sub ramurile joase, picioarele călcând zgomotos peste mormanele de frunze care trosneau, până au putut vedea, în sfârșit, geamurile slab luminate ale capelei. În fața ușii, pe jumătate deschisă, Massingham se întoarse instinctiv, ca și cum ar fi vrut s-o împingă cu umărul, după care zâmbi forțat:

– Era să uit. N-are rost să dau buzna. Trebuie să fie domnișoara Willard, care face curat sau pastorul care spune o rugăciune ca să mențină locul sfințit.

Ușor, cu un gest oarecum galant, împinse ușa și se dădu la o parte. Dalgliesh intră înaintea lui în capela luminată.

Apoi nu se auzi o vorbă, doar mișcări făcute din instinct. Se mișcară ca un singur om. Massingham o prinse și o ridică de picioarele care se legănau, iar Dalgliesh, apucând scaunul răsturnat de Brenda, desfăcu lațul dublu de la gâtul Stellei Mawson și o întinseră pe jos. Massingham trase de scurtă, ca s-o poată deschide, îi forță capul înapoi, se așeză lângă ea și își lipi buzele de gura ei. Dalgliesh îngenunche lângă trupul îngrămădit la perete, care se zvârcolea și gemea. Când o apucă de umeri, ea se zbătu o clipă nebunește, scâncind ca o pisică, apoi deschise ochii și-l recunoscu. Trupul i se destinse lângă al lui. Spuse cu voce slabă:

– Asasinul. La noul laborator. Mă aștepta. S-a dus?

La stânga ușii, erau întrerupătoarele de lumină. Dalgliesh le aprinse și interiorul capelei se umplu de lumină. Trecu în spatele orgii, în altar. Era gol. Ușa către casa orgii era deschisă. Tropăi pe scara îngustă, circulară, care ducea spre galerie. Tot goală. Apoi rămase să se uite în jos, spre altar, ochii plimbându-se de la tavanul frumos ornamentat la marmura de pe jos, dispusă în pătrate, la șirul dublu de strane, sculptate modern, cu spătare înalte, arcuite, la pereții dinspre nord și sud, la masa de lemn de stejar,

cu vălul ei înflorit. Se vedeau numai două sfeşnice de argint, două lumânări mari arse până la jumătate, cu fitilele înnegrite. Iar la stânga altarului era plăcuța cu numerele imnurilor.

10

18

40

Își aminti de vocea bătrânului Lorrimer: „A spus ceva despre o «lume» care putea fi arsă și a dat și niște numere“. Ultimele două numere erau 18 și 40. Ce arsese nu fusese „lumea“, nici canabisul, ci două lumânări de altar.

12

Patruzeci de minute mai târziu, Dalgliesh se afla singur în capelă. Doctorul Greene, care fusese chemat, constatase pe scurt decesul Stellei Mawson și plecase. Massingham o dusese pe Brenda Pridmore acasă, ca să le explice părinților ce se întâmplase, să treacă pe la Sprogg și să-l cheme pe doctorul Howarth. Doctorul Greene îi făcuse Brendei o injecție cu un calmant, dar lăsase vorbă că nu crede că ea își va reveni până dimineața, ca să poată fi interogată. Medicul legist fusese chemat și era pe drum. Vocile, întrebările, zgomotul pașilor, toate dispăruseră pentru moment.

Dalgliesh se simțea teribil de singur în liniștea capelei, cu atât mai mult cu cât trupul zăcea acolo și avea senzația că cineva – sau ceva – plecase de curând, lăsând atmosfera neatinsă. Această despărțire a spiritului nu era ceva nou pentru el; o mai simțise în compania unora care muriseră de curând. Îngenunchiat, se uită atent la femeia moartă. Doar ochii o deosebeau când fusese în viață de fața palidă de acum. Erau sticloși și umflați ca niște bomboane vârâte sub pleoapele pe jumătate deschise. Nu avea fața liniștită. Trăsăturile nu erau încă ale morții, mai păstrau neliniștea vieții. Văzuse multe fețe de morți. Începuse să devină adeptul descifrării semnelor de violență. Uneori, îi spuneau cum sau unde, sau când. Dar, în general, ca și acum, nu-i spuneau nimic.

Ridică capătul de frânghie care mai rămăsese în jurul gâtului. Era din mătase împletită, de culoare bleumarin, destul de lungă ca să servească la o draperie grea și se termina cu un ornament argintiu și cu un ciucure albastru. Lângă perete era o ladă, înaltă de un metru și jumătate. Își puse mănușile și ridică capacul greu. Simți mirosul de naftalină, puternic ca un anestezic. În ladă erau împăturite două draperii decolorate, un stihar scrobit, dar boțit, iar deasupra teancului asortat, o altă frânghie cu ciucuri. Cel care pusese – singur sau ajutat – frânghia în jurul gâtului ei știa dinainte unde o putea găsi.

Începuse să exploreze capela. Călca moale, picioarele simțind tăria pardoselii de marmură. Încet, trecu spre altar, printre cele două rânduri de splendide strane de lemn sculptat. Desenul și finisajul clădirii îi aminteau de capela colegiului Even. Până și mirosul era același, de școală, rece, auster și doar puțin bisericesc. Acum, altarul fusese golit, cu excepția celor două sfeșnice, capela părând mireană, nesfințită. Poate așa fusese întotdeauna. Stilul ei clasic alunga emoția. Ea înălța omul și nu pe Dumnezeu, rațiunea și nu misterul. Era locul unde unele ritualuri avuseseră loc, reafirmându-i proprietarului concepțiile lui privind propria ordine a Universului, ca și propriul loc în această ordine. Căută un memento al proprietarului inițial și-l găsi. La dreapta altarului se afla singurul monument comemorativ, un bust sculptat, pe jumătate drapat cu marmură, înfățișând un curtean din secolul al XVIII-lea purtând perucă. Și o inscripție:

Dieu aye merci de son ame[1]

Rugămintea aceasta simplă, neîmpodobită, nelegată de o perioadă era cât se poate de nepotrivită pentru siguranța monumentului, cu acoperământul pompos al capului, cu surâsul plin de sine al buzelor cărnoase, din marmură. Își înălțase capela,

[1] Dumnezeu să se milostivească de sufletul său (în franceză, în original) (n.tr.)

într-un cerc cu trei șiruri de copaci, iar moartea nu-l așteptase ca să-i dea timp să facă și aleea de la intrare.

De cealaltă parte a peretelui orgii, cu fața spre fereastra de răsărit erau două jilțuri împodobite, sub baldachine sculptate, fiecare acoperit cu draperii albastre de catifea, asemănătoare celor din ladă. Pe scaune, erau perne asortate, iar pe suporții de carte erau perne moi, cu ciucuri argintii la fiecare colț. Se așeză în jilțul din dreapta. Pe pernă se afla o carte de rugăciuni, grea, legată în piele, care părea nefolosită. Se deschise cu greu și scrisul clar, negru și roșu strălucea pe pagină.

„Sunt un străin pentru tine. Și un pribeag ca toți părinții mei. O, cruță-mă, ca să-mi recapăt vlaga, înainte de a pleca și de a nu mai fi văzut."

Luă cartea de cotor și o scutură. Nu căzu nici o hârtie, dar acolo unde stătuse erau patru fire de păr, unul de culoare deschisă și trei, închise, lipite de catifea. Scoase un plic din buzunar și le prinse pe clapa cu lipici. Știa cât de puțin puteau oamenii de știință să obțină de la numai patru fire de păr, dar ceva se putea totuși afla.

Capela, se gândi el, trebuie să fi fost ideală pentru ei. Ascunsă de copaci, izolată, sigură, chiar călduroasă. Localnicii nu mai ieșeau din casă după căderea întunericului și la lumina serii le-ar fi fost frică, din superstiție, să viziteze o capelă goală și străină. Chiar fără cheie, nu se puteau teme de un intrus întâmplător. Ea trebuia doar să se uite să nu fie observată când intra cu Jaguarul roșu pe aleea de la Hoggatt și să parcheze nevăzută într-unul din garajele din fostele grajduri. Și apoi? Să aștepte până se stingea lumina de la secția de biologie și apărea lumina lanternei lui Lorrimer conducând-o spre copaci. Se întrebă dacă ea adusese pernele de catifea în capelă, dacă prin aceasta excitația crescuse făcând dragoste cu Lorrimer în fața altarului gol, dacă noua pasiune triumfase asupra celei vechi.

Părul roșcat al lui Massingham apăru în ușă. Acesta spuse:

– Fata e bine. Mama a dus-o direct în pat și acum doarme. Am fost apoi la Sprogg. Ușa era deschisă, în salon, lumină, dar nu era nimeni. Howarth era acasă când am sunat, dar nu și doamna Schofield. A spus că vine. Doctorul Kerrison este la spital la ședința comitetului medical. Menajera lui spune că a plecat imediat după șapte. N-am sunat la spital. Dacă e acolo, o să aibă suficienți martori.

– Și Middlemass?

– Nici un răspuns. E plecat la masă sau poate la cârciumă. Nici un răspuns la numărul lui Blakelock. E ceva aici, domnule?

– Nimic, doar că am găsit ceea ce căutam. Ai pus un om să-l îndrume pe Blain-Thomson când o să vină?

– Da, domnule. Cred că deja vine.

13

Doctorul Reginald Blain-Thomson avea un obicei curios, înainte de a începe examinarea, să înconjoare afectat cadavrul, cu ochii țintă asupra lui, prudent de parcă i-ar fi fost frică că ar putea să revină la viață și să-l apuce de gât. La fel și acum, în costumul lui gri cu dungulițe, cu inevitabilul trandafir cu montură de argint, arătând atât de proaspăt la rever, de parcă ar fi fost un boboc din luna iunie, recent tăiat. Era înalt, cu fața alungită, arătând ca un aristocrat, cu un ten roz și moale ca al unei fete. Nu-și punea niciodată halatul înainte de a examina cadavrul, amintindu-i lui Dalgliesh de un bucătar care pregătea, la televizor, o masă cu patru feluri de mâncare în frac, din plăcerea de a dovedi rafinamentul meseriei sale. Chiar se zvonea, pe nedrept, că Blain-Thomson își efectua autopsiile în costumul de stradă.

În ciuda acestei curiozități personale, era un excelent medic legist. Jurații îl apreciau. Când era la bară și recita, cu o morgă ușor ruptă de viață și cu o voce de actor, amănunte legate de formidabila lui calificare și experiență, ei se uitau la el cu respectul și admirația unor oameni care știu când au de-a face cu un distins consultant, nemaiavând intenția de a fi atât de nepoliticoși de a nu da crezare celor spuse de el.

Acum se așeză pe vine lângă cadavru, îl ascultă, îl mirosi și îl atinse. Apoi stinse lampa de examinare și se ridică în picioare. Spuse:

– Da, este evident că e moartă și de foarte puțin timp. În ultimele două ore, dacă vreți un interval mai precis. Trebuie să fi ajuns și singuri la această concluzie sau n-ați dat-o jos dumneavoastră? Când spuneți că ați găsit-o? La opt și trei minute. Deci, a murit, să zicem cu o oră și jumătate înainte. E posibil. O să mă întrebați dacă s-a sinucis sau a fost omorâtă. Tot ceea ce vă pot spune pentru moment e că apare doar o urmă dublă care îi înconjoară gâtul și frânghia corespunde. Dar asta puteți să vedeți și singuri. Nu e nici un semn de strangulare manuală, mai ales că frânghia a fost suprapusă pe o ligatură mai fină. E o femeie fragilă, sub 45 de kilograme. M-am gândit că nu era nevoie de multă putere ca s-o domini. Dar nu e nici un semn de luptă, iar unghiile sunt perfect curate, așa că n-a avut șansa să zgârie. Dacă ar fi fost un criminal, acesta ar fi trebuit să se apropie foarte încet pe la spate, să-i pună lațul de gât și să o tragă până își pierdea cunoștința. În privința cauzei decesului – strangulare, fractură cervicală sau inhibiția nervului vag, va trebui să așteptați până o s-o pun pe masă. Pot s-o iau acum, dacă sunteți gata.

– Cât de repede îi puteți face autopsia?

– Ar fi bine imediat? Îmi dați de lucru, domnule comandant. Nici o întrebare la raportul meu despre Lorrimer, îmi închipui?

Dalgliesh răspunse:

– Nici una, vă mulțumesc. Am încercat să vă dau un telefon.

– Îmi pare rău, am fost greu de găsit. Practic, toată ziua am fost încarcerat la comitete. Când e înfățișarea pentru Lorrimer?

– Mâine, la două.

– O să fiu și eu. Cred că o să se amâne. Am să vă sun și o să vă dau un raport preliminar, imediat ce o cos.

Își puse tacticos mănușile, deget după deget, apoi plecă. Mai putu fi auzit schimbând câteva cuvinte cu polițistul de afară, ca să-i lumineze drumul până la mașină. Unul din ei râse. Apoi vocile nu se mai auziră.

Massingham scoase capul afară. Cei doi angajați de pe mașina de la morgă, birocrați anonimi ai morții, introduseră pe ușă targa

cu o dexteritate plină de indiferență. Trupul Stellei Mawson a fost ridicat cu o politețe neutră. Cei doi împinseră targa spre ușă. Deodată, calea le-a fost blocată de două umbre. Howarth și sora lui intrară încet și în același timp în lumina capelei. Cei cu targa se opriră nemișcați ca niște sclavi, fără să vadă, fără să audă.

Massingham se gândi că intrarea lor părea atât de regizată parcă ar fi fost niște stele de cinema care sosesc la o premieră. Erau îmbrăcați la fel, în pantaloni și haine de piele maro, căptușite cu blană, cu gulerele ridicate. Pentru prima dată îl izbi marea lor asemănare. Impresia „ca-n filme“ i-a fost întărită. Uitându-se la cele două fețe palide, arogante, înfofolite în blană, se gândi că păreau doi gemeni decadenți, al căror profil arogant poza în chip teatral pe lambriurile de stejar. Și, din nou, în același timp, ochii lor se mișcară de la giulgiul de pe targă spre Dalgliesh, pe care se fixară. Acesta îi spuse lui Howarth:

– V-a luat timp să veniți.

– Sora mea era plecată cu mașina și am așteptat-o să se întoarcă. Ați spus că vreți să fim amândoi. N-am înțeles de ce era absolut urgent. Ce s-a întâmplat? Inspectorul Massingham n-a *fost prea clar când ne-a somat.*

– Stella Mawson a murit spânzurată.

Nu se îndoia că Howarth apreciase semnificația folosirii cu grijă a cuvintelor. Ochii lor se mișcară de la cele două cârlige de pe peretele capelei, unul legat cu frânghia de la clopot, la funia albastră, cu ciucuri din mâna lui Dalgliesh. Howard spuse:

– Mă întreb cum a găsit funia. Și de ce a preferat aici?

– Recunoașteți funia?

– Nu e din ladă? Trebuie să fie două la fel. Noi am avut ideea să punem draperiile la intrarea în altar, când a fost concertul din 26 august. Cum se întâmplă, ne-am răzgândit. Seara era prea călduroasă, ca să ne mai gândim că trage curentul. Erau și două funii cu ciucuri.

– Cine le-a văzut?

– Aproape toți cei care au ajutat la pregătiri – eu, sora mea, domnișoara Foley, Martin, Middlemass ne-a dat o mână de ajutor aranjând scaunele închiriate și așa au făcut și alții de la laborator. Unele doamne ne-au ajutat cu răcoritoarele de după concert și ele s-au învârtit pe aici toată după-masa. Lada nu e închisă. Orice om curios s-ar fi putut uita înăuntru. Nu știu însă cum a putut afla domnișoara Mawson de funie. Ea a fost la concert, dar n-a participat la pregătiri.

Dalgliesh le făcu semn cu capul celor cu targa. Ei o împinseră ușor, iar Howarth și domnișoara Schofield se dădură la o parte. Apoi Dalgliesh întrebă:

– Câte chei sunt aici?

– V-am spus ieri. Știu că e doar una. E păstrată în camera ofițerului de serviciu.

– E cea care se află acum în broască?

Howarth nu întoarse capul, doar spuse:

– Dacă e luată de la laborator, da.

– Știți dacă i-a fost dată cuiva azi?

– Nu. E un amănunt pe care Blakelock îl poate lămuri.

Dalgliesh se întoarse spre Domenica Schofield:

– Asta e una din cele făcute când ați hotărât să folosiți capela pentru întâlnirile cu Lorrimer. Câte chei sunt?

Ea spuse calmă:

– Două. Una ați găsit-o. Aici e cea de-a doua.

O scoase din buzunar și o ținu în palmă, plină de dispreț. Pentru o clipă, se părea că o să-și întoarcă palma, iar cheia o să cadă pe jos.

– Nu negați că veneați aici?

– De ce aș face-o? Nu e ilegal. Eram amândoi maturi, în toate facultățile mintale și liberi. Nici măcar nu era adulter; pur și simplu, desfrâu. Păreți fascinat de viața mea sexuală, domnule comandant, chiar în mijlocul activităților dumneavoastră. Nu vă e teamă că devine o obsesie?

Glasul lui Dalgliesh rămase neschimbat:

– Și n-ați cerut cheia înapoi, când ați rupt-o cu Lorrimer?

– De ce să fi făcut una ca asta? N-aveam nevoie. Nu era o verighetă.

Howarth nu se uită în vremea aceasta la sora lui vitregă. Deodată, întrebă zorit:

– Cine a găsit-o?

– Brenda Pridmore. Au dus-o acasă. Doctorul Greene e cu ea acum.

Vocea Domenicăi Schofield fu nesperat de miloasă:

– Sărmana copilă. Se pare că a căpătat obiceiul de a găsi cadavre, nu-i așa? Și acum, când v-am explicat despre chei, mai doriți ceva de la noi în seara aceasta?

– Doar să vă întreb pe amândoi unde ați fost după ora șase.

Howarth spuse:

– Am plecat de la Hoggatt pe la șase fără un sfert și de atunci am fost acasă. Sora mea a fost plecată singură cu mașina, după șapte. Îi place din când în când, să facă asta.

Domenica Schofield spuse:

– Nu sunt sigură că vă pot da ruta precisă, dar am oprit la un bar plăcut din Whittlesford să mănânc și să beau ceva, cu puțin înainte de ora opt. O să-și aducă aminte de mine. Mă cunosc destul de bine. De ce? Vreți să spuneți că aici e o crimă?

– Este o moarte neexplicată.

– Și probabil o persoană bănuitoare. V-ați gândit că ea ar fi putut să-l omoare pe Lorrimer și apoi să-și ia singură viața?

– Puteți să-mi dați un motiv plauzibil?

Ea râse încet.

– Să-l omoare pe Edwin? Pentru cel mai simplu motiv cum se spune. Pentru că au fost cândva căsătoriți. N-ați descoperit încă asta, domnule comandant?

– De unde știți?

– Mi-a spus chiar el. Cred că sunt singura persoană de pe lume căreia i-a spus. Mi-a spus că mariajul nu s-a consumat și că au obținut anularea peste doi ani. Îmi închipui că de aceea nu

și-a adus niciodată mireasa acasă. E neplăcut să-și prezinte cineva noua nevastă părinților și satului, mai ales când nu ți-e nevastă și bănuiești că n-o să-ți fie niciodată. Nu cred că părinții lui au știut vreodată, așa că nu mă miră că nici dumneavoastră. Era de așteptat să dați în vileag orice lucru având legătură cu viața personală a oamenilor.

Până să răspundă Dalgliesh, toți auziră niște pași grăbiți și Angela Foley intră pe ușă. Era îmbujorată de la alergare. Uitându-se sălbatic de la un chip la altul, întrebă sufocându-se:

– Unde e? Unde-i Stella?

Dalgliesh făcu un pas înainte, dar ea se dădu înapoi, parcă îngrozită de faptul că ar putea-o atinge. Ea spuse:

– Oamenii aceia. De sub copaci. Oamenii cu lanterna. Duceau ceva? Ce e? Ce-ați făcut cu Stella?

Fără să se uite la fratele ei vitreg, Domenica Schofield întinse mâna. El i-o prinse. Nu se apropiară, ci rămaseră în picioare, la distanță, ținându-se de mână. Dalgliesh spuse:

– Îmi pare rău, domnișoară Foley. Prietena dumneavoastră a murit.

Patru perechi de ochi îi urmăriră pe ai ei, când se uitară mai întâi la funia albastră din mâna lui Dalgliesh, apoi la cele două cârlige și pe urmă la scăunelul de lemn, așezat acum lângă perete. Ea șopti:

– O, nu! O, nu!

Massingham dădu să o apuce de braț, dar ea se smuci. Își dădu capul pe spate, ca un animal care urlă și țipă:

– Stella! Stella!

Mai înainte ca Massingham s-o poată opri, ea fugi din capelă și toți putură auzi plânsul ei sălbatic, disperat, purtat înapoi de vânt.

Massingham fugi după ea. Tăcută, alerga iute printre copaci. El o prinse cu puțin înainte ca ea să ajungă la cei doi care duceau groaznica lor povară. La început, ea se luptă ca o nebună, apoi, deodată, căzu în brațele lui și el o ridică și o duse la mașină.

Când se întoarse în capelă, după treizeci de minute, Dalgliesh stătea liniștit într-un jilț, aparent cufundat în cartea de rugăciuni. O puse jos și întrebă:

– Cum se simte?

– Doctorul Greene i-a dat un calmant. O să aranjeze să stea cu ea la noapte o soră medicală. Se pare că nici ea și nici Brenda Pridmore nu vor putea fi interogate până mâine.

Se uită la grămăjoara de cărți numerotate de lângă Dalgliesh. Șeful îi spuse:

– Le-am găsit pe fundul lăzii. Cred că putem lua amprente și de pe astea. Dar știm ce o să găsim.

Massingham întrebă:

– Credeți în povestea doamnei Schofield că Lorrimer și Stella Mawson au fost căsătoriți?

– Da, cred. De ce să mintă când se poate verifica așa de ușor? Și asta explică multe – schimbarea extraordinară a testamentului, izbucnirea când a vorbit cu Bradley. Primul eșec sexual trebuie să fi fost profund. Chiar și după toți acești ani, el nu suporta gândul că ea ar fi putut beneficia chiar și indirect de testamentul lui. Sau se gândea că, spre deosebire de el, ea a devenit fericită, cu o altă femeie, ceea ce lui i se părea insuportabil?

Massingham spuse:

– Astfel, ea și Angela Foley nu obțin nimic. Dar acesta nu e un motiv ca să ucizi. Și dintre toate locurile, de ce anume aici?

Dalgliesh se sculă.

– Nu cred că ea s-a omorât. A fost o crimă.

CARTEA A CINCEA

CARIERA DE PIATRĂ

1

Erau la ferma Bowlem, înainte de crăpatul zorilor. Doamna Pridmore începuse devreme să coacă pâine. Două copăi mari, acoperite cu pânză, erau pe masa din bucătărie și toată casa se umpluse de mirosul îmbătător, cald și plăcut de drojdie. Când Dalgliesh și Massingham sosiră, doctorul Greene, un bărbat cu umeri lați, cu fața ca de broască râioasă, își băga stetoscopul în geanta de modă veche, de tip Gladstone. Trecuseră mai puțin de douăsprezece ore de când Dalgliesh și el se întâlniseră, de când, în calitate de chirurg al poliției, fusese primul medic chemat la corpul neînsuflețit al Stellei Mawson. Făcuse o scurtă examinare și apoi spusese:

– A murit? Răspuns: da. Cauza morții? Răspuns: Prin spânzurare. Ora morții: Cu circa o oră în urmă. Acum ați face mai bine dacă ați chema un expert, care să vă explice de ce el este singurul competent să vă răspundă.

Nu-și mai pierdu timpul cu politețuri sau întrebări, ci se înclină în fața celor doi detectivi și continuă să discute cu doamna Pridmore.

– Fata e bine. A avut un șoc neplăcut, dar nimic n-a refăcut-o mai mult decât o noapte bine dormită. E tânără și sănătoasă și ar fi nevoie să vadă mult mai multe cadavre până să devină o epavă nevrotică, dacă vă e cumva frică de asta. Familia mea a doctoricit-o pe a voastră de-a lungul a trei generații și nici unul

din voi n-ați luat-o razna încă. Îi făcu semn lui Dalgliesh: Puteți să mergeți acum.

Arthur Pridmore stătea în spatele soției sale, cu o mână pe umărul ei. Nimeni nu-l prezentase lui Dalgliesh și nici nu era nevoie. El spuse:

– Încă n-a dat de greu, nu-i așa? E al doilea cadavru. Cum credeți că o să fie viața ei în satul ăsta, dacă cele două crime nu vor fi rezolvate?

Doctorul Greene era nerăbdător. Își închise cu o pocnitură geanta.

– Omul lui Dumnezeu, nimeni n-o bănuiește pe Brenda! Toată viața ei a trăit aici. Am s-o scot în lume.

– Asta n-o apără împotriva gurilor rele, nu-i așa? Nu spun ca o scuză, dar dumneavoastră știți cum e lumea din zona mlaștinilor. E superstițioasă, nu uită și nu iartă. O chestie plină de ghinion.

– Nu e cazul micuței Brenda. Ea o să fie o adevărată eroină locală. Scoateți-vă din cap gândul ăsta prostesc. Arthur, vino cu mine la mașină. Vreau să am o vorbă cu tine, despre o problemă din Consiliul parohial.

Ieșiră împreună. Doamna Pridmore se uită la Dalgliesh. Părea plânsă. Îi spuse:

– Și acum o s-o luați la întrebări, să vă povestească scormonind totul din nou.

– Nu vă faceți griji, spuse Dalgliesh blând. Discuția o va ajuta.

Ea nu dădu semn că vrea să-l însoțească și el aprecie tactul. Cu greu ar fi avut o obiecție, mai ales că nu fusese timp să se aducă o femeie polițist, dar lui i se părea că Brenda o să fie mai relaxată și mai comunicativă în absența mamei. Brenda răspunse bucuroasă când el bătu la ușă. Micul dormitor, cu tavanul scund și cu perdelele trase ca să ascundă întunericul dimineții, era plin de lumină și culoare. Ea stătea în pat, cu ochii strălucitori, cu părul căzut pe umeri. Dalgliesh se minună o dată în plus de vioiciunea tinereții. Massingham se opri deodată în prag, parcă ar fi fost la

Uffizi, pe o pajiște cu flori de primăvară, întregul peisaj al Italiei întinzându-se în spatele ei până la nesfârșit.

Părea o cameră de școlăriță. Pe două rafturi, cărți de școală, pe un altul, o colecție de păpuși în costume populare și o planșetă cu tăieturi din suplimentele de la *Sunday* și fotografii ale prietenelor. Un scaun împletit era lângă pat, cu un ursuleț mare. Dalgliesh îl puse pe pat lângă ea și apoi se așeză. Îi spuse:

– Cum te simți? Mai bine?

Ea îi întinse repede mâna. Mâneca de la jacheta crem lăsa să se vadă brațul pistruiat.

– Mă bucur tare mult că ați venit. Nimeni nu vrea să vorbească despre asta. Nu-și dau seama că trebuie să vorbesc despre asta și e mai bine acum, când o am proaspătă în memorie. Dumneavoastră m-ați găsit, nu-i așa? Îmi amintesc de faptul că am fost luată pe sus – ca Marianne Dastwood în *Rațiune și simțire* – și de mirosul plăcut al hainei dumneavoastră. După aceea nu-mi mai amintesc nimic. Ba da, îmi amintesc că am tras clopotul.

– Ai fost deșteaptă. Noi eram pe aleea de la Hoggatt și am auzit, altfel ar fi trecut ore întregi până să vă descoperim.

– N-am fost chiar deșteaptă. Intrasem în panică. Cred că v-ați dat seama ce s-a întâmplat. Mi s-au spart cauciucurile de la bicicletă și am hotărât să mă duc acasă pe jos, pe la noua clădire. M-am pierdut și am intrat în panică. Am început să mă gândesc la asasinul doctorului Lorrimer și să-mi închipui că mă așteaptă. Ba chiar mi-am închipuit că el mi-a înțepat cauciucurile. Acum mi se pare o prostie, dar atunci, nu.

Dalgliesh spuse:

– Am examinat bicicleta. Ieri după-amiază a trecut un camion cu pietriș și a curs pe șosea. În fiecare cauciuc a intrat câte o piatră ascuțită. Teama a fost cât se poate de firească. Îți amintești să fi fost într-adevăr cineva în clădire?

– Nu. N-am văzut pe nimeni și cred că mai mult mi-am închipuit sunete decât am auzit. Ce m-a speriat într-adevăr a fost o

bufniță. Apoi am ieșit din clădire și am fugit cuprinsă de panică peste câmp, în direcția capelei.

– Ai avut impresia că mai putea fi cineva în capelă?

– Nu e nici un stâlp după care să te ascunzi. E o capelă ciudată, nu-i așa? Nu prea arată a loc sfânt. Probabil că nici nu s-au rugat mulți acolo. Eu am mai fost o singură dată, când doctorul Lorrimer cu alte trei persoane de la laborator au dat un concert, așa că știu cum arată. Vreți să spuneți că ar fi putut fi cineva ascuns în strane? E groaznic.

– S-ar putea. Acum că ai scăpat, te-ai putea gândi la așa ceva?

– Fiind dumneavoastră aici, pot. Apoi se gândi. Nu cred că a fost. N-am văzut pe nimeni și nu cred că am auzit pe cineva. Eram așa de îngrozită că probabil nici n-aș fi observat. Tot ceea ce am putut vedea a fost un morman de haine atârnând pe perete și apoi o față aplecată deasupra mea.

Nu era nevoie să-i atragă atenția asupra importanței întrebării următoare:

– Îți poți aminti unde ai găsit scaunul, poziția lui exactă?

– Era răsturnat, la dreapta corpului, ca și cum ea l-ar fi lovit. Cred că se răsturnase pe spate, dar putea fi și pe o parte.

– Dar ești sigură că era căzut?

– Foarte sigură. Mi-aduc aminte că l-am pus în picioare, ca să pot ajunge la funia clopotului. Ea se uita la el cu ochi strălucitori. Nu trebuia să fac așa ceva? Acum n-o să puteți spune dacă vreo urmă sau pată de pe scaun era de la pantofii mei sau de la ai ei. De aceea a luat inspectorul Massingham pantofii mei noaptea trecută? Mi-a spus mămica.

– Da, de aceea.

Se luaseră amprentele de pe scaun și apoi fuseseră trimise la Laboratorul Central. Crima aceasta, dacă e crimă, a fost premeditată. Dalgliesh se îndoia că asasinul ar fi comis, de data aceasta, vreo greșeală.

Brenda spuse:

– Un lucru m-a șocat totuși. Nu e ciudat că lumina era aprinsă?

– E un alt lucru, despre care voiam să te întreb. Ești sigură că era luminată capela? Nu cumva ai aprins tu lumina?

– Sunt sigură. N-am aprins-o eu. Am văzut lumina printre copaci. Ca o Cetate a Domnului. Ar fi fost mai simplu să fi fugit spre șosea, când am scăpat de la clădire. Dar, deodată, am zărit capela și o lumină slabă prin ferestre și am fugit instinctiv într-acolo.

– Cred și eu, din instinct. Strămoșii mei făceau la fel. Doar că fugeau spre sanctuarul de la Sfântul Nicolae.

– Mă gândeam, de când m-am sculat. Pare a fi o sinucidere, nu-i așa? Nu-mi închipui oameni care să se omoare pe întuneric. Eu n-aș face-o. Nu mă văd luându-mi viața, decât dacă aș fi grav bolnavă, singură și cu dureri groaznice sau dacă cineva m-ar tortura ca să-i dau informații vitale. Dar n-aș stinge lumina. Aș vrea să mai văd lumina pentru ultima oară, înainte de a pleca spre întuneric, nu-i așa? Criminalii vor însă să amâne momentul descoperirii cadavrului. De ce atunci n-a stins lumina și n-a închis ușa?

Vorbea fără să pună la inimă. Boala, singurătatea, durerea, erau atât de reale și de îndepărtate ca și tortura. Dalgliesh spuse:

– Poate pentru că voia să pară o sinucidere. N-a fost primul tău gând, când ai descoperit trupul, că s-a sinucis?

– Nu atunci. Eram prea speriată ca să mă mai pot gândi. Când m-am trezit și am început să mă gândesc, cred că mi-am zis că e o sinucidere.

– Nu ești însă sigură?

– Poate că să spânzuri e un mod atât de ciudat de a omorî pe cineva. Sinucigașii o fac însă adesea, nu-i așa? Porcarul de la domnul Bowlem așa a făcut-o, în șură. Ca și bătrâna Annie Makepeace. Am remarcat că în zona mlaștinilor oamenii de obicei se împușcă sau se spânzură. Întotdeauna la țară e o pușcă sau o frânghie.

Vorbea simplu, fără teamă. Trăise toată viața la țară. Întotdeauna au fost nașteri și morți, de oameni și de animale. Iar

lungile nopți de pe mlaștini își vor aduce miasmele lor de nebunie sau de disperare. Nu și pentru ea. El spuse:

– E înfricoșător. E ca un măcel.

– Nu se întâmplă adesea, dar se uită ușor. Am făcut o asociere între spânzurat și sinucidere. Credeți că am greșit?

– S-ar putea. O să aflăm. Ne-ai fost de mare folos.

Mai stătură de vorbă cu ea încă cinci minute, dar ea nu mai avu nimic de adăugat. Ea nu intrase cu inspectorul Blakelock în biroul inspectorului-șef Martin, când cuplase alarma de noapte, așa că nu putea să spună dacă cheia de la capelă mai era sau nu acolo. O mai văzuse pe Stella Mawson doar o dată, la concertul de la capelă, când stătuse pe același rând cu Angela Foley, Stella Mawson, doamna Schofield, doctorul Kerrison și copiii lui.

Înainte de plecare, ea spuse:

– Nu cred că mămica și tăticu o să mă lase să mă întorc acum la laborator. Sunt chiar sigură că nu. Ei vor să mă mărit cu Gerald Bowlem. Cred că mi-ar plăcea să mă mărit cu altcineva, dar nu acum. Ar fi bine ca mai înainte să-mi termin studiile. Mămica n-o să fie liniștită dacă mă duc acum la laborator. Mă iubește și eu sunt totul pentru ea. Nu poți să-i necăjești pe cei care te iubesc.

Dalgliesh își dădu seama că era chemat în ajutor. Se întoarse și se așeză din nou pe scaun. Massingham, care se făcea că se uită pe fereastră, era intrigat. Ce-ar spune cei de la Scotland Yard dacă l-ar vedea pe bătrân sacrificând din timpul destinat anchetei ca să dea sfaturi privind ambiguitățile morale ale unei adolescente. Parcă ar fi vrut să-l întrebe pe el. De cum intraseră în cameră, ea se uitase numai la Dalgliesh. Îl auzi spunând:

– Îmi închipui că munca științifică nu e ușor de combinat cu viața de nevastă de țăran.

– Nu cred că o să-i placă lui Gerald.

– Eu cred că se poate obține aproape orice de la viață. E doar o chestiune de organizare. Acum însă am început să mă gândesc că mai des decât am dori trebuie să alegem. Important e să fii

sigur că alegerea e a ta și nu a altuia și că ai făcut-o cinstit. Sunt însă sigur că nu e niciodată bine să faci o alegere, până când nu ești complet bine. De ce nu aștepți nițel, până rezolvăm cazul doctorului Lorrimer? S-ar putea ca mama ta să se simtă atunci altfel.

– Asta aduce după sine o crimă: schimbă viața oamenilor și îi strică.

– Le-o schimbă, da, dar nu neapărat le-o strică. Ești tânără, inteligentă și curajoasă, așa că n-o să ți-o strici pe a ta.

Jos, în bucătărie, doamna Pridmore pregătea sandvișuri cu șuncă prăjită, pusă între felii mari de pâine. Le spuse îmbufnată:

– Arătați amândoi de parcă v-ar prinde bine un mic dejun. Toată noaptea în picioare, îmi închipui. De ce nu stați să serviți câteva clipe? O să vă fac și un ceai proaspăt.

Masa de aseară fusese alcătuită din câteva sendvișuri, aduse de un polițist de la Moonraker și mâncate în tinda capelei. Abia când simți mirosul de șuncă, Massingham își dădu seama cât de foame îi era. Mușcă cu plăcere din pâinea caldă cu șuncă pregătită în casă și o dădu pe gât cu ceai tare, cald. Se simți răsfățat de căldura și tihna din bucătărie, de refugiul plăcut printre pământurile întunecate ale mlaștinii. Se auzi telefonul. Răspunse doamna Pridmore. Ea le spuse:

– A sunat doctorul Greene. A sunat de la Sprogg să vă spună că Angela Foley se simte destul de bine ca să poată sta de vorbă cu dumneavoastră.

2

Angela Foley intră încet în cameră. Se îmbrăcase complet și era perfect calmă, dar amândoi bărbații erau șocați de cât de mult se schimbase. Se mișca greu și fața îmbătrânită i se învinețise, de parcă toată noaptea durerea o chinuise fizic. Ochii ei mici erau fără strălucire, afundați deasupra pomeților ieșiți în afară, obrajii, lipsiți de viață, erau pătați, gura delicată se umflase, iar pe buza de sus îi apăruse un herpes. Numai vocea nu i se schimbase, copilăroasă și moale, așa cum răspunsese la primele întrebări.

Sora medicală, care petrecuse noaptea la Sprogg, aprinsese focul. Angela se uită la lemnele care trosneau și spuse:

– Stella nu aprindea niciodată focul decât seara. Eu pregăteam lemnele înainte de a pleca la laborator, iar ea le aprindea cu o jumătate de oră înainte de întoarcerea mea acasă.

Dalgliesh îi spuse:

– Am găsit la domnișoara Mawson cheile de acasă. Îmi pare rău, dar trebuie să-i deschidem biroul ca să ne uităm în hârtiile ei. Dormeați, așa că n-am putut să vă întrebăm.

Ea spuse încet:

– Ce importanță avea? Ați fi văzut același lucru.

– Știați că prietena dumneavoastră încheiase cândva o înțelegere de căsătorie cu Edwin Lorrimer? N-au divorțat. Căsătoria a fost anulată după doi ani, prin neconsumare. V-a spus?

Își întoarse privirea spre el, dar era imposibil să apreciezi expresia acestor ochi mici, ca de porc. Dacă în vocea ei era vreo emoție, aceasta era mai degrabă de amuzament decât de surpriză.

– Căsătoriți? Ea și Edwin? D-aia a știut ea... Se opri. Nu, nu mi-a spus. Când m-am mutat aici, amândouă am început o viață nouă. Nu voiam să vorbesc despre trecutul meu și nici ea n-a vrut. Uneori mi-a vorbit de viața ei de la universitate, de munca ei, de oamenii deosebiți pe care-i cunoștea.

Dalgliesh întrebă calm:

– Sunteți în stare să-mi spuneți ce s-a întâmplat seara trecută?

– Mi-a spus că se duce să se plimbe. O făcea de multe ori, dar de obicei după masa de seară. Când își concepea cărțile, își elabora planul și dialogurile plimbându-se singură în voie.

– La ce oră a plecat?

– Cu puțin înainte de șapte.

– Avea cheia de la capelă cu ea?

– Mi-a cerut-o ieri la prânz, înainte de a mă întoarce la laborator. Spunea că vrea să descrie în carte o capelă de familie, din secolul al XVII-lea, dar nu știam că avea de gând s-o viziteze așa de curând. Când am văzut că nu s-a întors acasă până la zece și jumătate, m-am îngrijorat și am început s-o caut. Am umblat circa o oră până să-mi treacă prin cap s-o caut la capelă.

Apoi îi vorbi lui Dalgliesh cu răbdare, parcă i-ar fi explicat unui copil greu de cap:

– A făcut-o pentru mine. S-a omorât ca să pot să iau banii de la asigurarea ei pe viață. Mi-a spus că eram singura moștenitoare. Vedeți, proprietarul vrea să vândă repede casa; are nevoie de bani. Noi voiam s-o cumpărăm, dar n-aveam atâția bani. Chiar înainte de plecare, m-a întrebat despre asistența oferită de autoritățile locale, ce ar fi însemnat să n-ai cu adevărat o casă. Când a murit Edwin, m-am gândit că mi-a lăsat ceva prin testament. Dar nimic. De aceea mi-a cerut cheia. Nu ca să includă în carte o descriere a capelei. Cartea e la Londra, aproape terminată. Eu am bătut-o la mașină. Mi s-a părut atunci ciudat că a vrut cheia,

dar am învățat să nu-i pun niciodată întrebări Stellei. Acum am înțeles. Voia să-mi asigure viața aici, unde am fost fericite. Era conștientă de ce făcea. Știa că nu se va mai întoarce niciodată. Când i-am făcut masaj la gât, ca s-o lase durerea de cap, ea știa că n-am să mai pun niciodată mâna pe ea.

Dalgliesh continuă:

– Oare un scriitor, întreg la cap, s-ar fi omorât înainte de a-și termina cartea?

Ea spuse încet:

– Nu știu. Nu-mi dau seama ce simte un scriitor.

Dalgliesh continuă:

– Eu, da, iar ea n-ar fi făcut-o.

Ea nu zise nimic. El continuă calm:

– Era fericită aici cu dumneavoastră?

Se uită la el aprig și pentru prima dată vocea i se însufleți, de parcă ar fi vrut ca el să înțeleagă.

– Ea spunea că niciodată n-a fost așa de fericită în toată viața ei. Spunea că așa e dragostea, când știi că poți să faci pe altcineva fericit și acest lucru îți dădea, la rândul său, fericire.

– Și atunci, de ce să se omoare? Putea ea să creadă că dumneavoastră ați fi preferat banii în locul ei? De ce să se gândească așa?

– Stella întotdeauna s-a subapreciat. Poate că s-a gândit că am s-o uit cu timpul, dar că banii și siguranța vor rămâne pentru totdeauna. Poate s-a gândit că nu era prea bine pentru mine să locuiesc cu ea, așa că banii mi-ar fi asigurat libertatea. Odată, mi-a spus ceva în sensul acesta.

Dalgliesh se uită la chipul slab din fața sa, la mâinile ținute în poală pe scaunul împletit dinaintea lui. O privi țintă. Apoi spuse liniștit:

– Dar n-o să mai fie nici un ban. Polița de asigurări pe viață are o clauză. Dacă domnișoara Mawson s-a sinucis, nu mai primiți nimic.

Ea nu știa acest lucru. Putea fi sigur. Vestea o surprinse, dar nu o șocase. Nu părea o asasină dezamăgită de prada ei.

Zâmbi și spuse calm:

– N-are importanță.

– Are importanță pentru anchetă. Am citit unul dintre romanele prietenei dumitale. Domnișoara Mawson era o scriitoare deosebit de inteligentă, ceea ce înseamnă că și era o femeie inteligentă. Inima ei nu era puternică și prima de asigurare pe viață nu era mică. Nu era ușor de plătit. Credeți că într-adevăr ea nu cunoștea condițiile din poliță?

– Ce vreți să spuneți?

– Știa domnișoara Mawson sau credea că știe cine l-a omorât pe doctorul Lorrimer?

– Da. Așa a spus. Dar nu mi-a spus cine.

– Nici dacă era bărbat sau femeie?

Ea se gândi.

– Nu, nimic. Doar că știa. Nu sunt sigură dacă a spus așa. Nu cu așa multe cuvinte, dar când am întrebat-o, ea nu a negat.

Făcu o pauză și apoi continuă și mai însuflețit:

– Vă gândiți că s-a dus să-l întâlnească pe asasin, nu-i așa? Că a încercat să-l șantajeze? Stella n-ar fi făcut-o! Numai o nebună s-ar fi băgat într-un pericol ca acesta și ea nu era nebună. Ați spus chiar dumneavoastră. Nu s-ar fi dus de bunăvoie să dea ochii singură cu un criminal, pentru nici o sumă de bani. Numai o nebună...

– Chiar dacă asasinul era o femeie.

– Nu singură și nu noaptea. Stella era așa de mică și de fragilă, iar inima o avea slabă. Când o luam în brațe, parcă țineam o păsărică.

Se uită înspre foc și continuă, parcă întrebându-se.

– N-am s-o mai văd niciodată. Niciodată. Stătea pe scaunul acesta și își punea ghetele, cum făcea întotdeauna. Nu m-am oferit niciodată să merg cu ea seara. Știam că avea nevoie să fie singură. Totul a fost ca de obicei. Dar până a ajuns la ușă. Apoi

m-a cuprins teama. Am rugat-o să nu plece. Și n-am s-o mai văd niciodată. N-o să mai stea de vorbă cu mine, cu nimeni. Nu va mai scrie nici un cuvânt. Încă nu pot să cred. Știu că acesta e adevărul, că altfel n-ați fi aici, dar încă nu pot să cred. Cum am să pot să îndur eu asta?

– Domnișoară Foley, trebuie să aflăm dacă ea a ieșit afară în seara în care doctorul Lorrimer a fost omorât.

Ea se uită la el.

– Știu ce încercați să mă faceți să spun. Dacă spun că a fost afară, atunci cazul se încheiase pentru dumneavoastră, nu-i așa? Totul se leagă la perfecție – mijloacele, motivul, prilejul. El a fost soțul ei și ea îl ura din cauza testamentului. Ea s-a dus să încerce să-l convingă s-o ajute cu bani. Când el a refuzat-o, ea a luat primul obiect care i-a căzut în mână și i-a dat în cap.

– El putea s-o lase să intre în laborator, deși e cam neobișnuit. Dar cum a ieșit ea afară?

– O să spuneți că eu am luat cheile din seiful doctorului Howarth și i le-am dat ei. Apoi le-am pus înapoi a doua zi.

– Așa ați făcut?

Ea scutură din cap.

– Ați fi putut face asta numai dacă erați înțeleasă cu inspectorul Blakelock. Și ce motiv avea el să dorească moartea doctorului Lorrimer? Când singurul său copil i-a fost omorât de un șofer care a fugit de la fața locului, iar dovada adusă de specialist i-a asigurat acestuia achitarea. Dar asta a fost cu zece ani în urmă, iar specialistul n-a fost doctorul Lorrimer. Când domnișoara Pridmore mi-a vorbit de copil, am verificat. Dovada s-a făcut cu ajutorul urmelor de vopsea, treabă de chimist și nu de biolog. Vreți să-mi spuneți că inspectorul Blakelock a mințit când a spus că cheile erau în dulap?

– Nu a mințit. Cheile erau acolo.

– Deci, orice am încerca să născocim împotriva domnișoarei Mawson e șubred, nu? Ar putea cineva să creadă că ea a coborât

de la fereastra de la etajul trei? Trebuie să credeți că și noi suntem aici ca să aflăm adevărul și nu să născocim o soluție ușoară.

Avea totuși dreptate, se gândi Massingham. Dacă Angela ar fi admis că prietena ei plecase de la Sprogg în seara aceea, ar fi cam greu să pui crima pe seama altcuiva. Soluția propusă de ea era destul de clară și, indiferent cum ar fi judecat cazul lui Lorrimer, apărarea ar fi procedat la fel. Se uită la fața șefului. Acesta spuse:

– Sunt de acord că nici o femeie zdravănă la cap nu s-ar fi dus singură noaptea să se întâlnească cu un asasin. De aceea, nu cred că a făcut-o. S-a gândit că știa cine anume l-a omorât pe Edwin Lorrimer, iar dacă ea avea o întâlnire seara trecută, nu era cu el. Domnișoară, vă rog să vă uitați la mine. Trebuie să aveți încredere în mine. Eu nu știu încă dacă prietena dumneavoastră s-a omorât sau a fost omorâtă. Dar vreau să aflu adevărul, așa că trebuie să știu unde s-a dus în seara în care doctorul Lorrimer a murit.

– Am fost împreună toată seara. V-am spus.

Se făcu liniște. Lui Massingham i se păru că durase minute în șir. Apoi focul străluci și se auzi un pocnet ca de pistol. Un buștean se rostogoli afară. Dalgliesh îngenunche și cu cleștele îl puse înapoi. Tăcerea domnea mai departe. Apoi ea spuse:

– Vă rog mai întâi să-mi spuneți adevărul. Credeți că Stella a fost omorâtă?

– Nu sunt sigur. N-aș putea dovedi. Dacă voi putea, o voi face.

– Stella a ieșit în noaptea aceea. A lipsit între opt și jumătate și până la aproximativ nouă și jumătate. Nu mi-a spus unde a fost. Era calmă, nimic neobișnuit. Nu a spus nimic, dar a plecat. Apoi zise: Acum, aș vrea să plecați, vă rog.

– Cred că ar trebui să stea cineva cu dumneavoastră.

– Nu sunt un copil. N-o vreau pe doamna Swaffield, nici o soră medicală, nici o binevoitoare din sat. N-am nevoie de o polițistă. N-am comis nici o crimă, așa că nu aveți dreptul să mă forțați. V-am spus tot ce am știut. Ați închis biroul ei, așa că nimeni

nu poate să umble la lucrurile ei. N-am să fac nici o prostie – așa spun oamenii când încearcă să te roage cu tact să nu te omori, nu-i așa? Ei bine, n-am să fac nici o prostie. Mă simt bine acum. Vreau doar să rămân singură.

– Îmi pare rău, dar va trebui să revenim mai târziu.

Ea nu căuta să fie nepoliticoasă. Era o simplă constatare. Se ridică hotărâtă și se duse spre ușă, cu capul ținut țeapăn în sus, ca și cum numai disciplina trupului putea ține intactă integritatea minții. Dalgliesh și Massingham schimbară priviri. Avea dreptate. Nu puteau s-o forțeze să accepte compania cuiva, dacă nu voia. Ei nu aveau autoritatea legală de a sta sau de a o obliga să plece. Și mai erau atâtea de făcut.

Ea se duse la fereastră, uitându-se de după perdele cum mașina făcea ocolul și o pornea în goană spre sat. Apoi se duse în hol și căută cartea de telefon. Îi luă numai câteva secunde, ca să răsfoiască înfrigurată și să găsească numărul dorit. Îl formă, așteptă și apoi vorbi. Punând înapoi receptorul, se întoarse în salon. Încet, ceremonios, luă sabia franțuzească de pe perete și rămase nemișcată, cu brațele întinse, cu arma sprijinită pe palme. După câteva secunde, apucă cu stânga teaca și cu dreapta trase încet, cu atenție lama. Apoi, se așeză în dreptul ușii, cu sabia în mână, măsurând camera cu ochii, privind așezarea mobilei și a obiectelor, ca un străin care își calculează șansele pentru o dispută care se apropie.

După câteva minute, trecu în studio și din nou se opri să măsoare camera în liniște. Lângă cămin era un fotoliu de tip victorian, cu spătar cu bumbi. Îl trase spre ușă și ascunse sabia după el, sprijinită în vârf, iar teaca o băgă sub fotolii. Mulțumită că nu se vedea nimic, se întoarse în salon. Se așeză lângă cămin și rămase nemișcată, așteptând să se audă apropiindu-se o mașină.

3

Sosind la laborator înainte de ora nouă, Claire Easterbrook a fost surprinsă de invitația inspectorului Blakelock de a-l vedea imediat pe comandantul Dalgliesh, dar își ascunse surprinderea. Își puse mai întâi halatul alb, dar nu se lăsă așteptată mai mult decât era absolut necesar pentru a-și afirma independența. Când intră în biroul directorului, îi văzu pe cei doi detectivi, unul cu părul negru și altul cu părul roșcat, discutând liniștit lângă fereastră, ca și când se ocupau de ceva obișnuit, prezența lor neavând nimic deosebit. Pe masa doctorului Howarth se găsea un dosar din afară, iar un plan al laboratorului și o hartă a satului, de la Direcția Cartografică, erau întinse pe masa de discuții. Altfel, camera era neschimbată. Dalgliesh se duse spre birou spunând:

– Bună dimineața, domnișoară Easterbrook. Ați auzit ce s-a întâmplat seara trecută?

– Nu. Trebuia să aud? Am fost la teatru, așa că nimeni nu m-a anunțat și n-am apucat să vorbesc decât cu inspectorul Blakelock. Nu mi-a spus nimic.

– Stella Mawson, prietena domnișoarei Foley, a fost găsită spânzurată în capelă.

Se încruntă, ca și cum vestea o privea direct și spuse cu un interes politicos:

– Da, nu cred că am cunoscut-o. Ba da, îmi amintesc. A fost la concert, la capelă. Cu părul cenușiu și ochi remarcabili. Ce s-a întâmplat? S-a omorât?

– E una din cele două posibilități. Nu prea arată a accident.

– Cine a găsit-o?

– Domnișoara Pridmore.

Cu surprinzătoare blândețe exclamă:

– Sărmana copilă!

Dalgliesh deschise dosarul, ridică cele două plicuri transparente și spuse:

– Aș vrea să vă uitați imediat la cele patru fire de păr. Nu mai e timp să fie trimise la laboratorul central. Vreau să știu dacă firele provin de la același cap.

– E ușor de spus dacă nu provin. Pot să mă uit la microscop, dar mă îndoiesc că v-aș putea ajuta. Identificarea părului nu e niciodată ușoară și nu cred că pot face prea multe cu numai trei fire. Pe lângă examenul microscopic, în mod normal folosim spectometrul, încercând să identificăm deosebirile, dar nici acest lucru nu e posibil cu doar trei fire. Dacă mi-ar fi date spre examinare, aș spune că nu pot formula o opinie.

Dalgliesh spuse:

– V-aș fi, oricum, recunoscător dacă v-ați arunca o privire. E doar o bănuială și aș vrea să știu dacă merită să continui.

Massingham spuse:

– Aș vrea să mă uit, dacă nu vă supărați.

Ea îi aruncă o privire.

– Ar avea vreo importanță?

După zece minute, ridicându-și capul de pe microscop, ea spuse:

– Dacă e vorba de o bănuială, aș putea spune că provin de la două capete diferite. Cuticula, măduva și cortexul sunt diferite. Cred că amândoi sunt bărbați. Priviți și dumneavoastră.

Massingham se apleca asupra ocularului. Văzu ceea ce păreau secțiuni în două trunchiuri păroase. Alături, alte două trunchiuri cu scoarța sfărâmată. A putut vedea că erau trunchiuri diferite, provenind de la copaci diferiți.

– Vă mulțumesc. Am să-l informez pe domnul Dalgliesh.

4

Nu mai putea pune nimic între el și lama strălucitoare, ascuțită brici. Se gândi pe ascuns că un glonț ar fi fost chiar mai rău, apoi se răzgândi. Folosirea unei arme de foc cerea o anumită deprindere, să ai în prealabil o țintă. Un glonț ar putea să se ducă oriunde, iar dacă ea ratează primul foc, el ar putea cel puțin să încerce să nu-i mai dea a doua șansă. Dar ea avea o lamă de oțel în mână, în acest spațiu limitat, și i-ar fi de-ajuns doar să întindă brațul sau să reteze cu el și lama i-ar ajunge până la os. Înțelese acum de ce ea îl invitase în birou. Nu era loc de manevră, nici un obiect pe care să-l poată apuca și arunca. Știa că nu trebuie să se uite în jur, ci să-și țină ochii ficși și fără teamă asupra chipului ei. Încercă să pară calm, rezonabil. Un singur zâmbet nervos, un gest de ostilitate sau de provocare și n-ar mai fi fost timp de discutat.

– Crezi că trebuie să discutăm despre asta? Ai greșit adresa, crede-mă.

– Citește biletul ăsta. E pe birou, în spatele tău. Citește cu glas tare.

Nu avu curajul să-și întoarcă deloc capul, se dădu înapoi și începu să bâjbâie pe birou. Dădu cu mâna de o bucată de hârtie. Citi:

Ai face mai bine să verifici probele cu canabis, când o să vină inspectorul Doyle. Cum crezi tu că a reușit să se descurce cu casa?

– Ei?

– Unde ai găsit asta?

– Pe biroul lui Edwin Lorrimer. A găsit-o Stella și mi-a dat-o mie. Tu ai omorât-o, pentru că ea știa și încercase să te șantajeze. Ea a aranjat întâlnirea de aseară, de la capela Wren și tu ai strâns-o de gât.

Ar fi putut să râdă de caraghioslâc, dar știa că râsul îi putea fi fatal. Așa măcar discutau. Cu cât ea întârzia, cu atât creșteau șansele lui.

– Vrei să spui că prietena ta credea că eu l-am omorât pe Edwin Lorrimer?

– Ea știa că tu ai făcut-o. Ea se plimba în seara când el a murit și cred că a văzut pe cineva plecând de la laborator. Știa că nu ești tu. N-ar fi riscat să se întâlnească singură cu tine, dacă credea că tu ești asasinul. Domnul Dalgliesh mi-a explicat asta. Ea s-a dus la capelă crezând că e în siguranță, că putea să ajungă la o înțelegere cu tine. Dar tu ai omorât-o! De aceea, eu am să te omor. Stellei nu-i plăcea ideea de a băga oameni la închisoare. Eu nu pot să mă împac cu gândul că asasinul ei mai e încă liber. Zece ani în schimbul vieții Stellei. De ce să mai trăiești dacă ea a murit?

Nu avea nici o îndoială că ea era hotărâtă s-o facă. El mai avusese de-a face cu oameni ajunși în pragul disperării, al nebuniei, mai văzuse chipuri de fanatici. Stătea nemișcat, pe toată talpa picioarelor, așteptând prima încordare a mușchilor în clipa în care ea are să lovească. Încercă să-și mențină vocea calmă, fără nici o urmă de ironie.

– E un punct de vedere rațional. Să nu crezi că aș fi împotrivă. N-am înțeles niciodată de ce fac mofturi să execute imediat un asasin înrăit și se resemnează să-l omoare încet peste

douăzeci de ani. Vinovăția le-a fost dovedită. Nu mai sunt multe de judecat... Nu poate fi o execuție fără proces. Și crede-mă, domnișoară Foley, n-ai dat de omul căutat. Nu l-am omorât pe Lorrimer și din fericire pot să dovedesc acest lucru.

– Nu-mi pasă de Edwin Lorrimer. Doar de Stella. Și tu ai omorât-o.

– Nici măcar nu aflasem că e moartă. Dacă a fost omorâtă ieri între trei și jumătate și șapte și jumătate, atunci sunt salvat. Am cel mai bun alibi. Am fost la postul de poliție din Guy's Marsh mai tot timpul, anchetat de Scotland Yard. După ce Dalgliesh și Massingham au plecat, am mai rămas încă două ore. Poți să-i suni. Întreabă pe oricine. Poți să mă încui în dulap – să nu-ți fie teamă că am să fug – în timp ce o să telefonezi la Guy's Marsh. Pentru numele lui Dumnezeu, doar nu vrei să mă omori groaznic, cu orice preț, în vreme ce adevăratul asasin o să scape? O execuție neoficială e un lucru și crima e altceva.

El se gândi că mâna care ținea sabia nu mai era așa de crispată. Nici o schimbare nu se vedea însă pe fața ei palidă, încordată. Ea îi spuse:

– Și biletul?

– Știu cine a trimis biletul – nevastă-mea. Voia să mă facă să părăsesc armata și ea știa că nimic nu m-ar fi făcut mai mult să-mi dau demisia decât o hărțuială oficială. Am avut niște necazuri în armată cu circa doi ani în urmă. Comitetul de disciplină m-a absolvit de vină, dar eu eram cât pe-aci să-mi dau demisia. Nu poți să-ți dai seama de veninul de femeie într-o chestie de asta? Biletul nu face decât să dovedească faptul că ea voia să mă distrugă și să mă scoată din armată.

– Dar ai furat canabisul, înlocuindu-l cu o substanță oarecare?

– Asta-i altă problemă. Dar n-o să mă omori pentru asta. N-ai să poți să dovedești lucrul acesta. Ultimul lot de canabis cu care am avut de-a face avea autorizație de la tribunal să fie distrus. Eu însumi am ajutat la ardere. Din fericire, la timp; imediat s-a stricat crematoriul.

– Iar ce-ai ars era canabis?

– O parte, dar n-ai să poți niciodată dovedi că l-am înlocuit, chiar dacă te vei hotărî să faci uz de această notă. Ce importanță are? Am ieșit din armată. Știi doar că am lucrat la cazul de crimă de la cariera de piatră. Crezi oare că aș fi stat acum acasă, gata să vin încoace de îndată ce ai sunat, doar ca să-mi satisfac curiozitatea, dacă n-aș fi fost suspendat sau demisionat? Nu pot fi un exemplu strălucitor de cinste față de armată, dar nu sunt un asasin și o pot dovedi. Sună-l pe Dalgliesh și întreabă-l.

Nu mai exista nici o îndoială. Mâna cu sabia se relaxase. Stătea foarte liniștită, fără să se mai uite la el, privind fix pe fereastră. Fața ei nu se schimbase, dar el o văzu plângând. Lacrimile îi șiroiau din ochii mici, neoprite, peste obraji. El făcu încet un pas înainte și îi luă sabia din mâna care nu se opuse. Îi cuprinse umerii cu mâna. Ea nu se mișcă. El îi spuse:

– Ai avut un șoc. Nu trebuia să rămâi singură. Nu e cazul să bem un ceai? Arată-mi unde e bucătăria și am să-l pregătesc eu. Sau mai bine, n-ai ceva mai tare?

– Whisky, dar îl țineam pentru Stella. Eu nu beau.

– Acum o să bei. O să-ți facă bine. Pentru numele lui Dumnezeu, și eu am nevoie. Mai bine stai jos și povestește-mi totul.

– Dacă n-ai fost tu, cine a omorât-o pe Stella?

– Cred că aceeași persoană care l-a omorât și pe Lorrimer. Doi asasini umblând nestingheriți într-un sat e prea mult. Uite, poți să le spui celor de la poliție despre bilet. Nu mă deranjează, cel puțin acum, și i-ar putea ajuta. Dacă prietena ta a găsit o informație compromițătoare în biroul lui Lorrimer, atunci e posibil să fi găsit și alta. Ea n-a folosit biletul. Știa cât de puțin valorează. Dar dacă a folosit informația?

– Să le spui, dacă vrei. Nu mai are importanță acum.

El așteptă până făcu ceaiul. Curățenia și ordinea din bucătărie îi făcu plăcere. Făcu rost de o tavă, pe care i-o puse pe măsuță, în fața focului. Puse la loc sabia deasupra căminului, uitându-se dacă era agățată la locul ei. Apoi făcu focul. Ea scutură din cap

când îi oferi whisky, dar el își turnă o porție zdravănă, așezându-se apoi în fața ei, pe partea cealaltă a căminului. Ea nu-l atrăsese fizic. În scurtele lor întâlniri, la laborator, el îi arunca doar niște priviri în trecere. Nu-și bătea capul cu o femeie de la care nu se aștepta la nimic și senzația de atenție dezinteresată nu-i era familiară, dar îi plăcea. Stând în fața ei, în tăcere, necazurile de peste zi se estompară și simți o liniște ciudată. Era ceva plăcut în casa aceea, se gândi el, uitându-se în jurul lui, în salonul drăguț și învălmășit. Se întreba dacă totul se datora ei.

După zece minute, se duse la telefon. Când se întoarse, privirea lui o trezi din starea de apatie.

– Ce e? Ce-au spus?

El se mișcă prin cameră, încruntându-se.

– Nu era acolo. Nici el, nici Massingham nu erau la Guy's Marsh și nici la laborator. Sunt la Muddington. S-au dus la cariera de piatră.

5

Mergeau cu mașina pe drumul parcurs cu o seară în urmă când auziseră cele trei bătăi ale clopotului de la capelă, la doi kilometri de răscrucea spre Guy's Marsh și apoi pe ulița principală a satului. Nici unul nu vorbea. Massingham se uitase la fața șefului său și hotărâse că tăcerea era mai prudentă. Nu era, firește, momentul pentru automulțumire. Încă le mai lipsea dovada, fapta doveditoare care închidea cercul. Massingham se întreba dacă vor reuși vreodată. Aveau de-a face cu femei și bărbați inteligenți, care știau că nu trebuiau decât să-și țină gura, nimic neputând fi dovedit.

Pe ulița satului, își făceau apariția primii cumpărători de duminică dimineața. Grupuri de femei stând la taclale întoarseră capul, ca să se uite o clipă la mașina care trecea. Acum casele dispăreau și terenurile de la Hoggatt, cu noua clădire, erau în dreapta. Massingham o luase pe aleea de la vechea parohie, când se întâmplă totul. O minge albastră și galbenă sări în fața lor și după ea alerga, în cizmulițe roșii, William. Mergeau încet, dar Massingham trase de volan și frână, scoțând o înjurătură. Apoi urmară două secunde de groază.

Lui Dalgliesh i se păru că timpul fusese oprit, încât revedea în amintire întregul accident ca într-un film cu încetinitorul. Jaguarul roșu făcând un salt, suspendat în aer; privirea ochilor îngroziți; gura care se deschidea într-un geamăt neauzit; mâna albă care

trăgea de volan. Instinctiv se ghemui în așteptarea izbiturii. Jaguarul izbi bara din spate a Roverului, smulgând-o cu un zgomot de metal rupt. Mașina fu zguduită teribil și se răsuci pe loc. Urmă o secundă de liniște completă. Apoi, el și Massingham săriră afară și alergară spre micuțul trup rămas nemișcat. O cizmă zăcea în drum, iar mingea se rostogolea încet spre iarbă.

William fusese aruncat pe o căpiță de fân rămasă de la cositul de astă-vară. Zăcea cu brațele întinse, complet nemișcat, încât primul gând îngrozit al lui Massingham a fost că avea coloana ruptă. Câteva clipe ezită să ia copilul în brațe, în loc să dea un telefon după salvare. William își reluă suflul și se mișcă pe paiele umede și aspre. Nemaiavând mingea, își pierdu cumpătul și începu să plângă. Domenica Schofield, cu părul căzut pe fața palidă, se repezi spre ei.

– A pățit ceva?

Massingham îl luă în brațe.

– Cred că nu. Se pare că e întreg.

O porniră spre vechea parohie, unde Eleanor Kerrison alerga spre ei. Se vedea că tocmai se spălase pe păr. Pe cap își pusese ceva, din care acum picura apă. Văzând-o, William plânse și mai tare. Cum Massingham se repezise spre casă, ea alerga cu greu după el, apucându-l de mână. Din păr îi săreau stropi de apă care se așezau ca niște perle pe fața lui William.

– Tata a fost chemat la un cadavru. Ne-a spus că o să ne ia pe mine și pe William să mâncăm la Cambridge când se întoarce. Ne pregăteam să mergem să cumpărăm un pat mare pentru William. De-aia mă spălam pe păr. L-am lăsat pe William cu domnișoara Willard. N-a pățit nimic, nu? Sunteți sigur? Să-l ducem la spital? Ce s-a întâmplat?

– N-am văzut. Cred că a fost atins de bara mașinii. Din fericire, a căzut pe un morman de paie.

– Putea să moară. I-am atras atenția ei asupra drumului. Nu poate să se joace cum vrea el. Să nu-l chemăm totuși pe doctorul Greene?

Massingham intră direct în camera de zi și îl întinse pe William pe sofa.

– N-are nimic, sunt convins că n-are nimic. Uitați-vă la el.

William, parcă ar fi înțeles, se opri deodată să mai plângă și se ridică în picioare. Începu să bâiguie printre sughițuri, parcă neamintindu-și prin ce trecuse, uitându-se cu interes la cei din jur, apoi fixându-și privirea asupra piciorului stâng rămas fără cizmuliță. Uitându-se la Dalgliesh întrebă serios:

– Unde e mingea lui Willy?

– Cred că la capătul aleii, spuse Massingham. O aduc eu. Trebuie să faceți ceva ca să aveți o poartă, la intrare.

Se auziră pași în hol și domnișoara Willard apăru agitată la ușă. Eleanor stătea pe sofa, lângă fratele ei. Apoi se ridică în picioare, străfulgerând-o cu privirea pe domnișoara Willard, care se înroși toată. Ea se uită în jur la ceilalți și spuse apărându-se:

– A venit cineva. Am auzit voci.

Apoi fata vorbi. Vocea îi era, se gândi Massingham, arogantă și rea, de parcă o matroană victoriană și-ar fi dat afară slujnica de la bucătărie. Înfruntarea ar fi fost comică, dacă nu era totodată patetică și oribilă.

– Poți să-ți iei bagajul și să pleci. Ești liberă. Ți-am cerut doar să ai grijă de William în timp ce mă spăl pe cap. N-ai fost în stare nici de asta. Putea să moară. Nu ești bună de nimic, babă urâtă și proastă. Bei și puți. Toți te urâm. Nu mai avem nevoie de tine. Așa că ieși afară! Ia-ți nenorocitele tale de boarfe și pleacă! Am să am eu grijă de William și de tata. El n-are nevoie de nimeni, în afară de mine.

Zâmbetul prostesc, îndatoritor de pe fața domnișoarei Willard dispăru. Două pete roșii apărură pe obrajii și pe fruntea ei, ca și cum vorbele ar fi fost niște șfichiuri de bici. Apoi deveni palidă, tremurând toată. Se sprijini de un scaun și spuse tare, strâmbându-se ca de durere:

– Crezi tu că el are nevoie de tine? Sunt eu în vârstă și au trecut anii mei frumoși, dar cel puțin nu sunt nebună. Dacă eu sunt

urâtă, atunci uită-te la tine! Stă cu tine numai datorită lui William. Poți să pleci mâine și n-o să-i pară rău. O să se bucure. Pe William îl iubește, nu pe tine. I-am văzut fața, l-am auzit și știu bine. Are de gând să te trimită la maică-ta. Nu știai asta, nu? Și mai trebuie să știi ceva. Unde crezi că se ducea drăguțul tău de tătic, după ce-ți dădea doctoria ca să adormi? Se furișa la capela Wren să facă dragoste cu ea.

Eleanor se întoarse și se uită la Domenica Schofield. Apoi se răsuci și i se adresă lui Dalgliesh:

– Minte! Spune-mi că minte! Nu e adevărat!

Se făcu liniște. Nu dură decât câteva secunde și, în acest răstimp, Dalgliesh își pregăti cu grijă răspunsul.

Parcă nerăbdător să i-o ia înainte, fără să se uite la fața șefului său, Massingham rosti clar:

– Da, e adevărat.

Ea se uită de la Dalgliesh la Domenica Schofield. Apoi se clătină, parcă ar fi leșinat. Dalgliesh se îndreptă spre ea, dar ea se dădu înapoi. Spuse liniștit:

– Credeam că o făcea pentru mine. Eu nu beam ceașca de cacao pe care mi-o pregătea. Nu dormeam când se întorcea înapoi. Am ieșit și l-am văzut arzând în grădină halatul alb. Știam că are sânge pe el. M-am gândit că se dusese să-l vadă pe doctorul Lorrimer, pentru că nu se purtase frumos cu William și cu mine. M-am gândit că a făcut asta pentru mine, pentru că mă iubește.

Deodată începu să urle ca un animal chinuit, dar atât de omenește și de matur, încât lui Dalgliesh îi înghețǎ sângele în vine.

– Tăticule! Tăticule!

Își duse mâinile la gât și începu să tragă de curelușa de sub pulover, zbătându-se ca un animal într-o cursă. Apoi șiragul se rupse. Pe covor, se rostogoliră șase nasturi de alamă, frumos șlefuiți, strălucitori ca niște pietre prețioase.

Massingham se aplecă și îi strânse cu grijă în batistă. Nimeni nu vorbi. William sări de pe sofa și se repezi spre sora lui,

prinzând-o cu mâinile de picior. Buzele îi tremurau. Domenica Schofield îi spuse pe șleau lui Dalgliesh:

– În ce afacere murdară ați intrat.

Dalgliesh nu-i dădu atenție. Îi spuse însă lui Massingham:

– Ai grijă de copii. O să dau telefon la poliție. Trebuie să dăm de doamna Swaffield. Altcineva nu mă mai interesează. Ține-o până vin amândoi. O să am grijă de lucruri aici.

Massingham se întoarse spre Domenica Schofield:

– Nu afacere, ci problemă. Vrei să spui că nu-ți place?

Se duse apoi spre fată. Tremura teribil. Dalgliesh se gândi că o să fugă de el. Dar ea nu se mișcă. Din trei cuvinte el o distrusese. La cine se mai putea duce ea? Massingham își scoase pardesiul și i-l puse pe umeri. Fără s-o atingă, îi spuse blând:

– Hai cu mine. Să-mi arăți unde putem să ne facem un ceai. Apoi o să te culci, iar eu și William o să stăm lângă tine. Eu am să-i citesc lui William.

Ea plecă cu el, supusă, ca un prizonier cu gardianul său, fără să se uite la el, măturând pe jos cu pardesiul. Massingham îl ținea pe William de mână. Ușa se închise după ei. Dalgliesh n-ar fi vrut să-l mai vadă niciodată pe Massingham. Dar o să-l mai vadă și chiar fără să-i pese sau să-și aducă aminte de clipa de față. N-ar mai fi vrut să lucreze cu el, dar știa că o va face. Nu era omul care să distrugă cariera unui subordonat pentru simplul fapt că acesta trecuse peste niște susceptibilități la care el, Dagliesh, nu avea dreptul. Ce făcuse acum Massingham i se părea de neiertat. Dar viața îl învățase că lucrurile de neiertat se iertau cel mai repede. Se putea face o muncă de polițist în mod cinstit. Dar n-o puteai face fără să doară.

Domnișoara Willard se târî până la sofa. Mormăi de parcă încerca să-și explice ei înseși:

– N-am vrut asta. Ea m-a făcut să spun. N-am vrut asta, n-am vrut să-i fac rău.

Domenica Schofield se întoarse să plece.

– Nu, nimeni nu vrea. Îi spuse lui Dalgliesh: Dacă aveți nevoie de mine, știți unde mă găsiți.

– O să avem nevoie de o declarație.

– Bineînțeles. Ca de obicei? Pofte și singurătate, groază și disperare, toată harababura omenească, meticulos documentată pe hârtie oficială.

– Nu, numai faptele.

N-o întrebă când a început totul. Nici n-avea importanță. Se gândi că nici n-avea nevoie s-o întrebe. Brenda Pridmore îi spusese că stătuse pe același rând cu domnișoara Schofield și cu doctorul Kerrison și cu copiii acestuia la concertul de la capelă. Cel de joi, 26 august. La începutul lui septembrie, Domenica rupsese legătura cu Edwin Lorrimer.

La ușă, ea ezită și se întoarse. Dalgliesh o întrebă:

– V-a telefonat a doua zi dimineață după crimă să vă spună că a pus la loc cheile în buzunarul lui Lorrimer?

– Nu mi-a telefonat niciodată. Și nici unul din ei. Era înțelegerea noastră. Iar eu nu l-am sunat niciodată. Făcu o pauză și apoi spuse îmbufnată: Nu știam. Aș fi putut bănui, dar n-am știut. Nu eram – cum se spune? – împreună. N-am nici o vină. N-a fost din cauza mea.

– Nu, spuse Dalgliesh. Nu cred că a fost. Motivul unei crime rareori e atât de lipsit de importanță.

Ea își opri asupra lui ochii ei de neuitat. Îi spuse:

– De ce nu vă place de mine?

Îngâmfarea cu care pusese o asemenea întrebare, într-un moment ca acesta, îl surprinsese. Ce nu îi plăcuse cel mai mult fusese propria ei siguranță. Înțelesese prea bine ce-i făcuse pe cei doi să se furișeze ca doi liceeni spre rendez-vous, ca parteneri într-un joc erotic, ezoteric. Dacă ar fi avut prilejul, recunoscu cu amar, ar fi făcut același lucru.

Ea plecase. I se adresă domnișoarei Willard.

– I-ați telefonat doctorului Lorrimer ca să-i spuneți de cele două lumânări arse și de numerele de pe plăcuța imnurilor?

– I-am povestit când m-am dus la slujbă duminica cealaltă. Trebuia să spun ceva pe timpul călătoriei. El niciodată nu vorbea. Și eram îngrijorată de lumânările de la altar. Prima dată am observat că au fost aprinse, când am fost la capelă la sfârșitul lunii septembrie. Ultima dată erau și mai consumate. Mă gândeam că la capelă veneau din cei care îl adoră pe diavol. Știu că nu mai e folosită, dar e totuși un loc sfânt. E așa de izolată. Nimeni nu se mai duce acolo. Oamenii de aici nu mai ies din casă, după ce se lasă întunericul. Mă întrebam dacă va trebui să discut cu parohul sau să-l consult pe părintele Gregory. Doctorul Lorrimer m-a rugat să mă duc din nou la capelă a doua zi și să-i comunic numerele de la imnuri. Mi s-a părut ciudat să mai întreb, dar se părea că pentru el era ceva important. Nici nu observasem că fuseseră schimbate. Aș fi putut întreba de cheie, dar lui nu-i plăcea.

El o putea lua fără să trebuiască să semneze. Și atunci, de ce n-ar fi luat-o? De teamă să nu fie văzut? Fiind atât de conformist, îi repugna ideea de a încălca regulamentul laboratorului? Sau pentru că nu mai suporta să mai intre în capelă, ca să vadă cu ochii lui dovada trădării Ea nici nu se sinchisise să schimbe locul de întâlnire. Mai folosea același cod isteț de a fixa data noii întâlniri. Până și cheia pe care i-o dăduse lui Kerrison fusese cheia lui Lorrimer. Nimeni nu înțelegea mai bine ca el semnificația celor patru numere. În a douăzeci și noua zi a celei de-a zecea luni, la șase patruzeci.

– Ați așteptat împreună vinerea trecută la adăpostul copacilor?

– A fost ideea lui. Avea nevoie de un martor. Avea dreptate. O femeie ca asta nu putea fi mama vitregă a lui William. Un bărbat după altul, spunea doctorul Lorrimer. De aceea ea a trebuit să plece din Londra. Nu putea să stea fără bărbați. El știa asta. Spunea că tot laboratorul știe. Îi făcuse și lui avansuri. Groaznic. Avea de gând să-i scrie doamnei Kerrison ca să pună capăt. N-am putut să-i dau adresa, doctorul Kerrison e așa de secretos cu scrisorile sale, încât nici nu sunt sigură că știe exact

unde stă ea. Știam că plecase cu un doctor și cunoșteam numele lui. Un nume obișnuit și doctorul Lorrimer a spus că le-a putut da de urmă din Agenda medicală.

Agenda medicală. De aceea voia el s-o consulte, iată de ce deschisese el ușa așa de repede, când sunase Bradley. Venise din biroul directorului, de la parter. De aceea avea cu el carnetul de notițe. Nu spusese Howarth? Nu-i plăceau bucățelele de hârtie. Folosea un carnet, pe care-și nota orice lucru important. Și acesta fusese important. Numele și adresa posibililor iubiți ai doamnei Kerrison.

Domnișoara Willard se uită la el. Dalgliesh o văzu plângând, lacrimile curgându-i pe obraji și căzându-i pe mâinile strâmbe.

– Ce va fi cu mine? Ce o să-i faceți lui?

Sună telefonul. Dalgliesh străbătu holul, intră în birou și ridică receptorul. Era Clifford Bradley. Vorbea tare și agitat ca o elevă:

– Domnul comandant Dalgliesh? Mi-au spus la postul de poliție că trebuie să fiți aici. Trebuie să vă spun ceva. Ceva important. Mi-am adus aminte cum mi-am dat seama că asasinul mai era în laborator. Am auzit acum două minute același zgomot coborând pe scara de la toaletă. Sue tocmai a telefonat mamei sale. Ce am auzit era cum cineva pusese la loc receptorul de la telefon.

Nu era decât o confirmare a ceea ce el bănuise de mult. Se întoarse și îi spuse domnișoarei Willard:

– De ce ne-ați spus că l-ați auzit pe doctorul Kerrison dând un telefon din biroul lui la ora nouă?

Fața buboasă și ochii înlăcrimați se uitară spre el.

– Nu, el n-a făcut așa ceva! Tot ce m-a întrebat el a fost dacă l-am auzit cumva. Asta când s-a întors acasă, după ce fusese chemat la o crimă. Am vrut să-l ajut, să-i fac plăcere. O minciună mică, fără importanță. Nu era cu adevărat o minciună. M-am gândit că poate chiar l-am auzit. Ați fi putut să-l suspectați și știam că el n-ar fi putut face așa ceva. E un om drăguț, bun și amabil. Nu-i

un păcat mare să ajuţi un nevinovat. Femeia asta îl prinsese în ghearele ei, dar el n-ar fi fost în stare să omoare.

Probabil că el intenţionase oricum să sune la spital de la laborator, dacă nu s-ar fi întors acasă la timp. Dar, cu Lorrimer întins pe jos, asta îţi calcă pe nervi. Abia pusese jos receptorul când auzise paşi care se apropiau. Şi apoi? În camera obscură, la pândă şi în aşteptare? Trebuie să fi fost unul dintre cele mai urâte momente, stând nemişcat în întuneric, ţinându-şi respiraţia, cu inima gata să-i sară din piept, întrebându-se cine ar fi putut veni la o oră aşa de târzie, şi cum putuse să intre. Trebuie să fi fost Blakelock, care ar fi sunat imediat la poliţie şi ar fi controlat imediat laboratorul.

Era doar speriatul Bradley. Nu s-au auzit telefoane, nici strigăt de ajutor, doar ecoul paşilor fugind în panică pe culoar. Nu-i mai rămânea decât să plece liniştit din laborator, spre casă, pe la noua clădire, aşa cum venise. Stinsese lumina şi ajunsese la uşa din faţă. Şi atunci văzuse farurile de la maşina lui Doyle intrând pe alee şi dând înapoi să parcheze în boscheţi. Nu mai avusese curajul să iasă pe uşă. Calea îi era blocată. Şi nu putea aştepta până la plecarea maşinii. Îl aştepta Nell acasă, care se putea trezi şi putea întreba de el. La zece era celălalt telefon. Trebuia să se întoarcă.

Nu-şi pierduse însă capul. Făcuse o mişcare inteligentă luând cheile lui Lorrimer şi încuind laboratorul. Ancheta poliţiei urma să se concentreze asupra celor patru seturi de chei şi a numărului limitat de persoane care aveau acces la ele. Şi el ştia o cale să ajungă afară şi avea şi putere şi nervi s-o facă. Îşi pusese halatul lui Middlemass, ca să-şi apere hainele. Ştia cât de fatală i-ar fi fost o bucată de stofă ruptă. N-a fost cazul. Iar a doua zi dimineaţa o ploaie uşoară a spălat orice urmă de pe ziduri sau ferestre, care l-ar fi putut trăda.

Ajunse acasă fără probleme şi găsi un motiv s-o cheme pe domnişoara Willard, creându-şi alibiul. Nimeni nu telefonase după el, nimeni nu-l vizitase. Ştia că a doua zi o să fie primul care va examina cadavrul. Howarth spusese că rămăsese la uşă

cât timp Kerrison examinase cadavrul. Trebuie să fi fost atunci când el strecurase cheile în buzunarul lui Lorrimer. Dar făcuse una dintre greșeli. Lorrimer își ținea cheile în etui și nu la întâmplare în buzunar.

Se auzi scrâșnetul cauciucurilor pe pietrișul aleii. Se uită pe fereastră și văzu mașina poliției cu sergentul Reynolds și cu două polițiste pe scaunele din spate. Cazul fusese descâlcit. În realitate, nu descâlcise cazuri, ci oameni. Iar acum, pe el și pe Massingham, îl aștepta ultimul interviu, cel mai greu dintre toate.

La marginea carierei, un băiat își înălțase zmeul roșu. Împins de vântul proaspăt, se ridica și cobora, coada învârtindu-se pe cerul albastru, clar și luminos, ca într-o zi de vară. Câmpul de lângă carieră se însuflețise de voci și râsete, chiar și cutiile de bere aruncate arătau ca niște jucării lucioase în vreme ce bucățile de hârtie se rostogoleau luate de vânt. Aerul era puternic și avea miros de mare. Puteai să-ți închipui că cumpărătorii de sâmbătă, veniți cu copiii prin crânguri, își petreceau sfârșitul de săptămână pe malul mării, mai ales că mai încolo se întindeau dunele și ierburile, până înspre marea cea zgomotoasă. Chiar și paravanul pe care poliția se luptase să-l ridice împotriva vântului arăta ca o scenă a unui teatru de marionete, în vreme ce un grup de curioși stăteau la distanță, așteptând răbdători să înceapă spectacolul.

Primul care urcă pe pantă înspre ei a fost comandantul Mercer, care spuse:

– O chestie urâtă. Soțul fetei pe care am găsit-o aici miercuri. E ajutor de măcelar. Ieri a luat cu el acasă un cuțit și a venit aici aseară să-și taie gâtul. A lăsat un bilet mărturisind că a omorât-o, nenorocitul. Nu s-ar fi întâmplat dacă am fi reușit să-l arestăm ieri. Dar moartea lui Lorrimer și suspendarea lui Doyle ne-a dat peste cap. Am obținut examenul de sânge abia ieri-seară târziu. Pe cine vrei să vezi?

Mercer se uită la Dalgliesh tăios, dar acesta spuse doar:

– Doctorul Kerrison.

– Tocmai a terminat. O să-l anunț.

Peste trei minute, Kerrison apăru la marginea carierei, îndreptându-se spre ei. Zise:

– Nell v-a spus, nu-i așa?

– Da.

Nu întrebă cum și când. Ascultă atent cum Dalgliesh îi citea drepturile, ca și cum n-ar mai fi auzit asemenea cuvinte și ar fi vrut să le învețe pe de rost. Apoi spuse, uitându-se la Dalgliesh:

– N-aș merge deocamdată la postul de poliție din Guy's Marsh. Vreau să vă spun dumneavoastră acum totul, dar numai dumneavoastră. N-o să fie nici o dificultate. Am să fac mărturisiri complete. Orice s-ar întâmpla, nu vreau să fie nevoie ca Nell să depună mărturie. Puteți să-mi promiteți acest lucru?

– Trebuie să știi că nu pot. Dar nu văd nici un motiv ca tribunalul s-o cheme, dacă ai să-ți recunoști vinovăția.

Dalgliesh deschise portiera, dar Kerrison dădu din cap. Spuse fără urmă de autocompătimire:

– Prefer să stau afară. Au să treacă mulți ani în care n-am să pot să umblu sub cer. Poate tot restul vieții mele. Dacă ar fi numai moartea lui Lorrimer, aș mai fi sperat într-o condamnare pentru omor prin imprudență. Nu l-am omorât cu premeditare. Dar în celălalt caz a fost un asasinat.

Massingham rămase lângă mașină, în vreme ce Dalgliesh și Kerrison se plimbau în jurul carierei. Kerrison spuse:

– A început aici, pe panta aceea, cu numai patru zile în urmă. Parcă ar fi fost o veșnicie. O altă viață, alte vremuri. Amândoi am fost chemați la crima din carieră, după care m-a tras deoparte și mi-a spus că mă așteaptă seara la 20.30, la laborator. Nu m-a rugat, mi-a spus. Mi-a mai spus că vrea să discutăm despre Domenica.

Dalgliesh întrebă:

– Știai că el fusese iubitul ei înaintea dumitale?

– Nu până m-am dus seara la el. Ea nu mi-a vorbit niciodată de el, nici nu mi-a menționat numele. Când el și-a dat drumul la ură, invidie și gelozie, atunci, firește, am știut. Nu l-am întrebat cum a aflat de mine. Cred că era nebun. Poate amândoi eram nebuni.

– Și te-a amenințat că o să-i scrie soției dumitale și că o să pierzi custodia copiilor dacă nu renunți la ea.

– Ar fi scris oricum. El o voia înapoi și cred că nenorocitul credea că ar fi fost posibil. Dar el mai voia și să mă pedepsească. O singură dată mai cunoscusem o asemenea ură. Stătea palid la față, făcându-mă albie de porci, luându-mă peste picior, spunându-mi că am să-mi pierd copiii, că nu-s bun de tată, că n-am să-i mai văd vreodată. Și, deodată, parcă nu mai vorbea Lorrimer. Auzisem toate astea de la nevastă-mea. Vocea era a lui, dar cuvintele erau ale ei. Am simțit că nu mai pot. Mai toată noaptea nu dormisem, avusesem o scenă groaznică cu Nell și toată ziua îmi fusese capul la ce putea să-mi spună Lorrimer.

Atunci a sunat telefonul. Tatăl lui se plângea de televizor. A vorbit scurt, apoi a pus receptorul jos. Cât a vorbit, am zărit ciocanul. Știam că am mănușile în buzunar. Discuția cu tatăl lui se pare că l-a calmat. Mi-a spus atunci că nu mai vrea să-mi spună nimic. Mi-a întors spatele în loc de rămas-bun, iar eu am luat ciocanul și l-am lovit. A căzut fără nici un zgomot. Am pus ciocanul înapoi pe masă și atunci am văzut caietul deschis cu numele și adresa a trei doctori. Unul dintre ei era iubitul soției mele. Am rupt pagina și am mototolit-o în buzunar. Apoi m-am dus la telefon și am sunat. Era abia ora nouă. Restul cred că știți.

Înconjuraseră cariera, pășind unul lângă altul, privind iarba lucioasă. Acum se întorseseră, reluând drumul înapoi. Dalgliesh zise:

– Ar fi mai bine să-mi spui.

Nu mai era nimic de aflat. Se întâmplase exact cum se gândise Dalgliesh. Când Kerrison terminase de descris cum arsese halatul și pagina din caiet, Dalgliesh întrebă:

– Și Stella Mawson?

– M-a sunat la spital și m-a rugat să mă întâlnesc cu ea ieri la 19.30 la capelă. Mi-a dat de înțeles unele lucruri. Mi-a spus că are ciorna unei scrisori, pe care voia s-o discute cu mine, pe care o găsise într-un anumit birou. Am înțeles ce voia să spună.

„Trebuie s-o fi luat cu ea la capelă“, se gândi Dalgliesh. Nu găsise la ea în birou nici originalul și nici copia. I se părea teribil că ea riscase făcându-l pe Kerrison să înțeleagă că avea scrisoarea cu ea. Cum putuse el să fie sigur, când o omorâse, că ea nu lăsase o copie? Și cum putea ea să fie sigură că el n-ar fi putut să i-o ia cu forța?

Ca și cum i-ar fi citit gândurile, Kerrison spuse:

– N-a fost cum vă închipuiți. Ea nu încerca să-mi vândă scrisoarea. Nu vindea nimic. Mi-a spus că o luase de pe masa lui Lorrimer mai mult din dorința ca poliția să n-o găsească. Din anuminte motive, pe care nu mi le-a explicat, ea îl ura pe Lorrimer, iar mie nu-mi purta pică. Mi-a zis: „Cât a trăit a făcut multe mizerii. De ce să mai facă altele după ce a murit?“ Mi-a spus un alt lucru extraordinar: „Și eu am fost victima lui cândva. Nu văd de ce dumneata ai fi acum victima lui“. S-a arătat de partea mea, ca un om care voia să-mi facă un serviciu. Și acum, îmi cerea ceva în schimb, ceva simplu și obișnuit. Ceva ce aș fi putut să fac.

Dalgliesh spuse:

– Bani ca să cumpere Sprogg, locul sigur pentru ea și Angela Foley.

– Nu ca un cadou, ci ca un împrumut. Voia patru mii de lire sterline pe termen de cinci ani, cu o dobândă acceptabilă. Avea nevoie de bani cu disperare și trebuia să-i găsească repede. Îmi explica că n-avea cui să se mai adreseze. Era gata să încheie o înțelegere legală. Era cea mai amabilă și rezonabilă șantajistă.

Și ea credea că avea de-a face cu cel mai amabil și rezonabil bărbat. Nu-i fusese deloc frică până în ultima clipă, groaznică,

când el scosese funia din buzunar și ea înțelesese că are de-a face nu cu o victimă, ci cu asasinul ei.

– Cred că ai avut funia pregătită. Când te-ai hotărât s-o omori?

– Ca și în cazul morții lui Lorrimer, a fost o chestiune de întâmplare. Ea obținuse cheia de la Angela Foley și sosise prima la capelă. Stătea în altar, pe unul dintre jilțuri. Lăsase ușa deschisă și când am intrat în tindă am văzut lada. Știam că funia e înăuntru. Am avut destul timp să explorez capela, când o așteptam pe Domenica. Așa că am scos-o și am băgat-o în buzunar. Apoi m-am dus la ea și am stat de vorbă. Ea avea scrisoarea cu ea, în buzunar. A scos-o și mi-a arătat-o fără nici o frică. Nu era o scrisoare terminată, ci o ciornă la care el lucrase. Trebuia să-i fi făcut plăcere, dar i-a dat și bătaie de cap ca s-o compună.

Era o femeie extraordinară. I-am spus că o să-i împrumut banii, dar că aș vrea o înțelegere scrisă, întocmită de avocatul meu. În capelă, era o carte de rugăciune și ea m-a făcut să pun mâna pe ea și să jur că niciodată n-am să spun nimănui ce s-a întâmplat între noi. Cred că era îngrozită de gândul că Angela Foley ar putea să afle. Atunci mi-am dat seama că numai ea știa și atunci am decis că ea trebuia să moară.

Se opri din mers. Se întoarse spre Dalgliesh și spuse:

– Nu puteam să nu profit de ocazie. Nu încerc să mă justific. Nici măcar să mă fac înțeles de dumneavoastră. Nu sunteți tată, așa că nu veți putea niciodată să înțelegeți. Nu puteam să risc oferindu-i soției mele o asemenea armă împotriva mea, tocmai când dosarul de încredințare a copiilor trebuie să ajungă la Înalta Curte. Poate că nu făceau mare caz că am o amantă. Asta nu mă făcea inapt ca să mi se încredințeze copiii. În caz contrar, ce șanse ar mai avea majoritatea părinților de a obține custodia? Dar o înțelegere secretă, pe care aș fi ascuns-o poliției, cu o femeie al cărei soț fusese omorât, crimă față de care aveam doar un alibi slab și un motiv puternic. N-ar fi făcut asta să se încline balanța? Soția mea e atrăgătoare, știe să inspire încredere, aparent e întreagă la minte. De aceea e așa de greu. Nebunia nu e greu s-o

diagnostichezi, nevroza e mai puțin tragică, dar e ucigătoare, dacă trebuie să trăiești cu ea. Ea ne-a despărțit pe Nell și pe mine. N-aș putea s-o las să-i ia pe William și pe Nell. Când am intrat în capelă și am văzut-o pe Stella Mawson mi-am dat seama că aveam de ales între viața lor și a ei.

A fost foarte simplu. I-am pus lațul de gât și am tras tare. Cred că a murit pe loc. Apoi am dus-o în tindă și am legat-o de cârlig. Mi-am adus aminte să zgârii scaunul cu pantofii ei și să las scaunul răsturnat. M-am întors pe câmp la mașină. O parcasem unde o parca Domenica când ne întâlneam, la umbra vechiului hambar, pe marginea șoselei spre Guy's Marsh. Mă încadram în timp. Trebuia să merg la spital, la ședința comitetului medical, dar îmi propusesem să merg mai întâi la laborator, să rezolv niște lucruri. Chiar dacă cineva și-ar fi notat la spital ora sosirii mele, era o diferență de numai douăzeci de minute. Și aș fi putut întârzia ușor douăzeci de minute pe șosea.

Mergeau în liniște spre mașină. Apoi Kerrison vorbi din nou:

– Tot nu am înțeles. E așa de frumoasă. Și nu numai că-i frumoasă. Ar fi putut avea orice bărbat pe care l-ar fi dorit. Ce ciudat că dintr-un motiv neobișnuit m-a vrut pe mine. Când stăteam împreună, la lumina lumânărilor, în liniștea capelei, după ce făcusem dragoste, uitam de toate necazurile, neliniștile și de toate răspunderile. Serile fiind întunecoase ne era ușor. Putea să parcheze în siguranță lângă hambar. Nu trece nimeni noaptea pe șosea și în sat sunt doar câteva mașini. Știam că o să fie mai greu primăvara, cu serile ei lungi. Nici nu așteptam ca ea să mă mai vrea. Era o minune că ea mă voia și așa. Mă gândeam doar la următoarea întâlnire, la următoarea dată de pe panoul cu imnuri. Nu m-ar fi lăsat să-i telefonez. Niciodată n-am văzut-o și nu i-am vorbit decât atunci când eram singuri în capelă. Știam că nu mă iubește, dar asta n-avea nici o importanță. Ea îmi dădea ce putea și asta îmi era de-ajuns.

Erau înapoi la mașină. Massingham ținea ușa deschisă. Kerrison se întoarse spre Dalgliesh.

– Nu era dragoste, ci un anumit fel de a face dragoste. Și era multă liniște. Tot liniște o să fie și acum, când știu că nu mai am nevoie de nimic. S-a terminat cu răspunderile, cu grijile. Un criminal se plasează pentru totdeauna în afara întregii omeniri. E un gen de moarte. Acum sunt ca un om mort, problemele mai sunt, dar eu mă îndepărtez de ele într-o nouă dimensiune. Am pierdut dreptul la atâtea lucruri în clipa în care am ucis-o pe Stella Mawson, până și dreptul de a suferi.

Fără o vorbă, urcă în spatele mașinii. Dalgliesh închise portiera. Apoi inima îi tresări. O minge albastră cu galben venea sărind spre el și, după ea, râzând din toate puterile și strigat de mama lui, fugea un copil. Pentru o clipă, teribilă clipă, Dalgliesh crezu că e William, părul negru al lui William, cizmulițele roșii ale lui William strălucind în soare.